

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

GODIŠNJE
IZVJEŠĆE O STANJU
POLJOPRIVREDE U **2020.**

2021.
ZAGREB

GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O STANJU POLJOPRIVREDE U 2020. GODINI

Izdavač: Ministarstvo poljoprivrede, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb

Uprava za poljoprivrednu politiku, EU i međunarodnu suradnju

Publisher: Ministry of Agriculture, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb

Directorate for Agricultural Policy, EU and International Cooperation

Telefon / Phone: 01 - 6106 111

Telefaks / Fax: 01 - 6109 201

Elektronička pošta / E-mail: upiti.gradjana@mps.hr

Internetske stranice / Web site: <https://poljoprivreda.gov.hr/>

Za izdavača / For publisher: Marija Vučković, ministrica

Glavni urednik / Editor-in-Chief: Tugomir Majdak, državni tajnik

Suradnici / Associates: Anita Sever-Koren, Jasna Putar, Marko Vazdar, Elinor Nikolić, Anamaria Stojević, Željka Fatović, Mato Čačić, Manda Suman Jovanović, Gita Đurković, Andreja Bišćan Rendulić, Ana Pisačić Đurinić, Kristina Šetka, Ivan Ščepanović, Damir Samardžija, Vlatka Erman, Đuka Marić, Krešimir Jakuš, Mihael Rebić, Zrinka Mioč, Marica Dražić, Renata Brlek, Anita Štefanac, Lahorka Pejić, Borka Lebo, Etienne Vukanović, Željko Divković, Nikolina Grizelj, Robert Smolec, Ksenija Burić Rajković, Ivana Čekol, Zoran Mišćević, Marijana Kojić Jurinić, Mihaela Samaržija, Ljiljana Tvrdinić, Tanja Gustin, Ankica Cvjetićanin, Ljiljana Radojević, Brankica Capek, Vjekoslav Ricov, Mandica Barnjak, Igor Pleša, Nevija Čirko, Danijel Mulc, Tatjana Sinković, Gordana Duvnjak, Željko Mahnet, Nina Karapandža, Nidal Korabi, Vesna Orehovački, Patricija Hegedušić, Sanja Kolarić Kravar, Kornelija Grbešić, Vesna Dević Poldan

Prilikom korištenja podataka iz ove publikacije molimo da navedete izvor.

When using the data from this publication, we kindly request to state the source.

Zagreb, prosinac 2021. godine

Zagreb, December 2021

Publikacija će biti objavljena u elektroničkom obliku na mrežnoj stranici Ministarstva poljoprivrede

Sadržaj

1. POLJOPRIVREDA U NACIONALNOM GOSPODARSTVU	6
1.1. BRUTO DOMAĆI PROIZVOD REPUBLIKE HRVATSKE	6
1.2. EKONOMSKI RAČUNI U POLJOPRIVREDI	8
1.3. ZAPOSLENOST	11
1.4. PLAĆE	12
1.5. INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA.....	13
1.6. VANJSKOTRGOVINSKA BILANCA RAZMJENE REPUBLIKE HRVATSKE	15
2. HRVATSKA POLJOPRIVREDA U 2020.	16
2.1. STRUKTURA POLJOPRIVREDNIKA, POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE I EKOLOŠKA POLJOPRIVREDA	17
2.1.1. Struktura hrvatskih poljoprivrednika	17
2.1.2. Poljoprivredno zemljište	20
2.1.3. Hrvatska poljoprivreda prema podacima iz Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka	22
2.1.4. Ekološka poljoprivreda.....	24
2.2. PROIZVODNJA, TRŽIŠTE I POTROŠNJA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA	26
2.2.1. Proizvodnja	26
2.2.1.1. Biljna proizvodnja	26
2.2.1.2. Stočarska proizvodnja.....	42
2.2.2. Cijene poljoprivrednih proizvoda i inputa (TISUP).....	54
2.2.3. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda	69
3. MJERE POLJOPRIVREDNE POLITIKE.....	76
3.1. PROGRAM IZRAVNE POTPORE.....	77
3.1.1. Program izravnih plaćanja.....	78
3.1.2. Plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima.....	83
3.2. MJERE RURALNOG RAZVOJA.....	84
3.2.1. Provedba Programa ruralnog razvoja po žarišnim područjima, s obzirom na specifičnosti programiranih tipova operacija iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske	90
3.2.2. Ostale aktivnosti provedbe Programa ruralnog razvoja.....	108
3.3. MJERE I PRAVILA VEZANA UZ ZAJEDNIČKU ORGANIZACIJU TRŽIŠTA POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA	113
3.3.1. Tržišne intervencije	114
3.3.2. Posebni programi potpora za pojedine sektore.....	115
3.4. MJERE ZEMLJIŠNE POLITIKE	124
3.5. REGISTRACIJA I ZAŠTITA NAZIVA HRVATSKIH AUTOHTONIH PROIZVODA	127
3.6. DRUGE MJERE KOJIMA SE OSTVARUJU CILJEVI POLJOPRIVREDNE POLITIKE.....	130
3.6.1. Plavi dizel	130
3.6.2. Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mliječnog govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine.....	131
3.6.3. Program potpore za unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenje uzgoja ovaca, koza te izvornih pasmina peradi za razdoblje od 2018. do 2020. godine.....	132
3.6.4. Program potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2019. do 2021. godine	134
3.6.5. Program potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica na području Međimurske županije	135
3.6.6. Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini.....	135
3.6.7. Ostale mjere radi ublažavanja negativnih posljedica u poljoprivredno-prehrambenom sektoru za vrijeme epidemije bolesti COVID-19	139
3.6.8. Državne potpore	140
4. INSPEKCIJE NADLEŽNE ZA PODRUČJE POLJOPRIVREDE	141
4.1. POLJOPRIVREDNA INSPEKCIJA	141
4.2. VETERINARSKA INSPEKCIJA.....	157
4.3. FITOSANITARNA INSPEKCIJA	158

TABLIČNI DIO	163
1. EKONOMSKI POKAZATELJI	163
2. POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA	190
3. MJERE POLJOPRIVREDNE POLITIKE	211
POPIS KRATICA S OBJAŠNENJIMA	222

1. POLJOPRIVREDA U NACIONALNOM GOSPODARSTVU

2020. godinu obilježila je pandemija bolesti COVID-19, koja je zaustavljanjem gospodarskih i društvenih aktivnosti uzrokovala globalnu krizu većih razmjera i od financijske krize iz 2008. godine. Kriza je snažno utjecala na sve segmente gospodarstva, proizvodnju, zaposlenost, opskrbne lance i potrošnju, što je dovelo do značajnog pada ukupnog bruto domaćeg proizvoda (u daljnjem tekstu: BDP). Pandemija i restriktivne mjere koje je donijela značajnije su utjecali na djelatnosti koje u svom poslovanju podrazumijevaju fizički kontakt, posebice djelatnosti trgovine, prijevoza i skladištenja, smještaja, pripreme i usluživanja hrane. Velik set monetarnih i fiskalnih mjera usmjerenih na oporavak gospodarstva ublažili su negativne posljedice pandemije.

Pad gospodarskih aktivnosti odrazio se i na tržištu rada, a mjere usmjerene očuvanju radnih mjesta suzbile su značajnije smanjenje ukupne zaposlenosti.

Pandemija je utjecala i na poljoprivredu, no nakon šoka izazvanog zatvaranjem tržnica i raskidom poslovnih suradnji u lancima distribucije s djelatnostima povezanim s turizmom, opskrbni lanci hranom iskazali su otpornost, a iznenadni izazovi prepoznati su kao prilike. Ubrzana digitalizacija, inovativnija distribucija i prodaja, veća informiranost potrošača i jačanje preferencije lokalnih proizvoda, poduprti setom koordiniranih mjera usmjerenih na očuvanje sigurnosti poljoprivredno-prehrambenog lanca, likvidnosti poljoprivrednika i radnih mjesta, rezultirali su rastom bruto dodane vrijednosti (u daljnjem tekstu: BDV) i produktivnosti poljoprivrednog sektora. Isto tako, u 2020. godini zabilježeno je smanjenje deficita robne razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda s inozemstvom.

Vrijednost BDV-a poljoprivrede povećana je 3,3%, dok je produktivnost mjerena BDV-om po jedinici godišnjeg rada povećana 10,5%.

Cijene dobara i usluga za osobnu potrošnju u 2020. godini u Republici Hrvatskoj ostale su uglavnom na razini iz prethodne godine, dok su cijene hrane zabilježile prosječan rast od 1,8%.

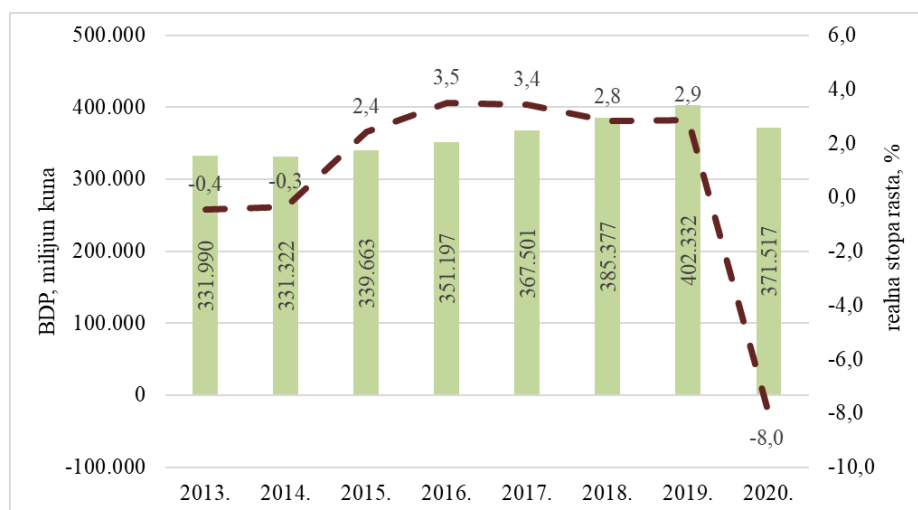
Ukupna robna razmjena dobara i usluga Republike Hrvatske u 2020. godini zabilježila je pad, i to za 2,1% u izvozu te za 8,3% u uvozu.

1.1. Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske

Nakon iznenadnog zaustavljanja svih gospodarskih i društvenih aktivnosti, pad BDP-a u drugom tromjesečju iznosio je 14,4%, no uvedene monetarne i fiskalne mjere i kasnija ublažavanja restriktivnih mjera fizičkog distanciranja pokrenule su oporavak gospodarstva te, prema procjeni Državnog zavoda za statistiku (u daljnjem tekstu: DZS), BDP u 2020. godini iznosi 371,5 milijarda kuna i u odnosu na prethodnu godinu realno je manji za 8%. Pad BDP-a u 2020. godini predstavlja najveće godišnje smanjenje hrvatskog gospodarstva u posljednjih 25 godina. Hrvatska u tome nije bila izuzetak. Pad BDP u 2020. zabilježile su sve države članice, osim Irske, te je na razini Europske unije BDP bio za 5,9% niži u odnosu na prethodnu godinu (u tabličnom dijelu tablica 2.). U usporedbi s 2019. godinom, individualna

potrošnja je smanjena za 4,9%, pri čemu je potrošnja kućanstava smanjena za 6,4%, a potrošnja države, prvenstveno zbog veće potpore gospodarstvu u cilju ublažavanja posljedica pandemije, povećana je za 3,4%. Bruto investicije su smanjene za 2,9%, a smanjena domaća i inozemna potražnja dovele su do pada izvoza i uvoza. Izvoz roba i usluga smanjen je za 25%, dok je uvoz roba i usluga smanjen za 13,8%.

Graf 1. Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske i realne stope rasta, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

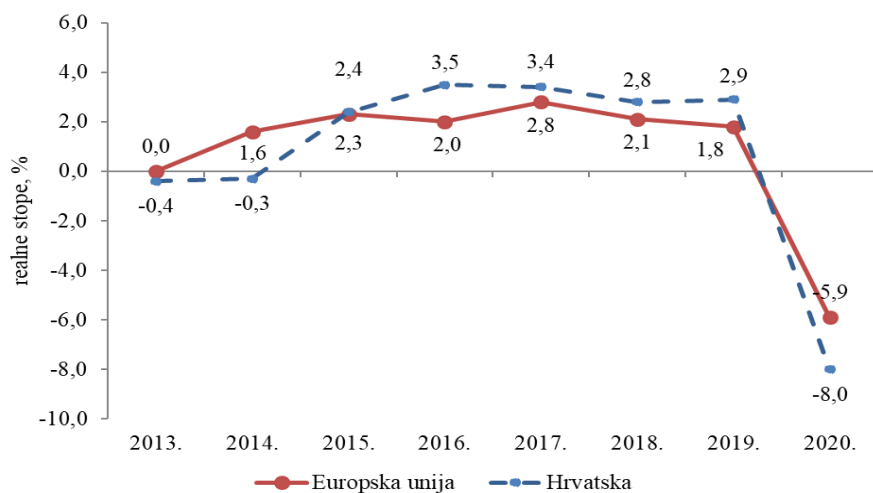
Promatrano s proizvodne strane, BDV iznosi 309,9 milijardi kuna i u odnosu na prethodnu godinu realno je manji za 6,3%.

Gospodarska kriza uzrokovana pandemijom nije jednako utjecala na sve djelatnosti.

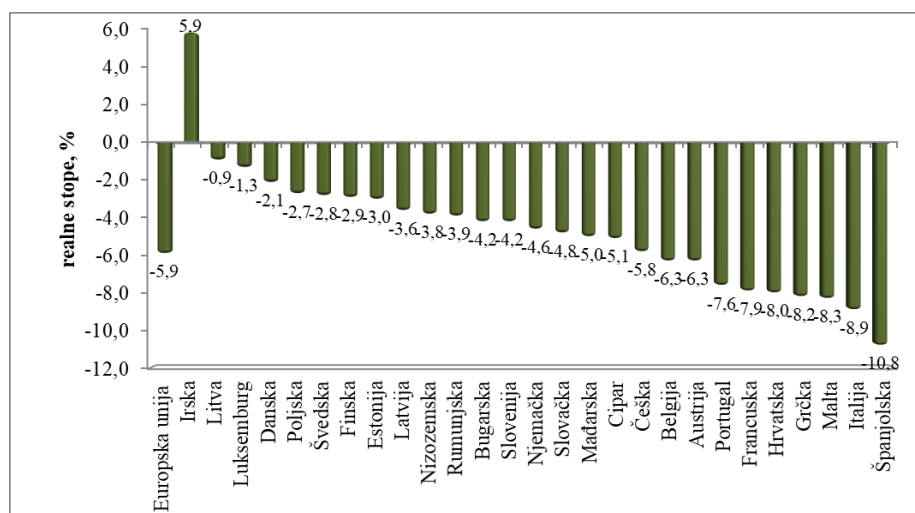
BDV primarnih djelatnosti, poljoprivrede, šumarstva i ribarstva u 2020. godini, u iznosu od 12,1 milijarda kuna, čini 3,9% BDV-a hrvatskog gospodarstva i u odnosu na prethodnu 2019. godinu bilježi realni rast od 3,7%.

Osim primarnih djelatnosti, rast BDV-a u 2020. godini bilježe djelatnosti građevinarstva, za 4,1%, informacija i komunikacija, za 3,9% te javne uprave i obrane, obrazovanja, zdravstvene zaštite i socijalne skrbi za 1,2%. Djelatnosti koje podrazumijevaju fizički kontakt prilikom poslovanja, a koji je u cilju suzbijanja pandemije bio značajno ograničen, ostvarile su pad BDV-a. Djelatnosti trgovine na veliko i na malo, prijevoza i skladištenja, smještaja, pripreme i usluživanja hrane bilježe pad BDV-a za 21%, ostale uslužne djelatnosti za 15,3%, stručne, znanstvene, tehničke, administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti za 6,8%, financijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja za 4,3%, prerađivačka industrija za 3,5% i poslovanje nekretninama za 0,5%.

Graf 2. Realne stope rasta BDP-a u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS i Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Graf 3. Realne stope rasta BDP-a država članica Europske unije, 2020. godina (izvor: Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

1.2. Ekonomski računi u poljoprivredi

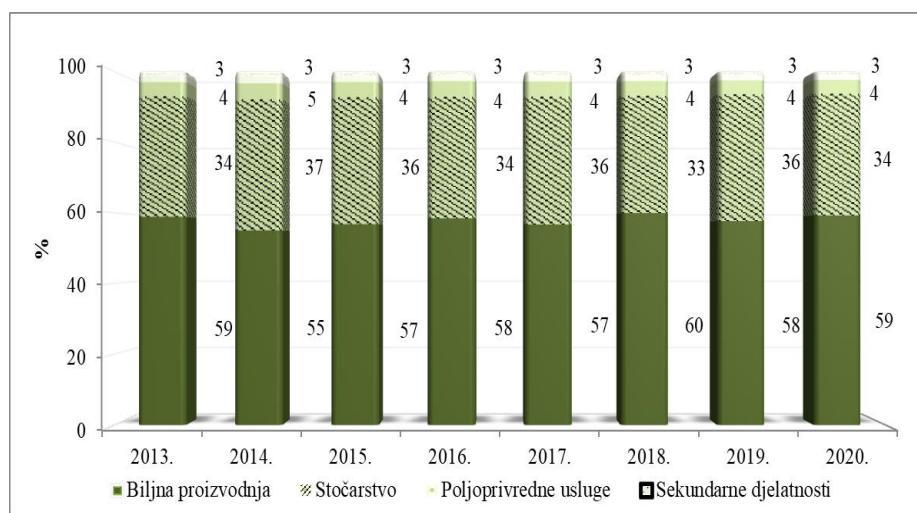
Prema podacima DZS-a, poljoprivredna djelatnost je u 2020. godini ostvarila vrijednost proizvodnje od 18,3 milijarda kuna. U odnosu na 2019. godinu, vrijednost proizvodnje poljoprivredne djelatnosti veća je za 281,7 milijuna kuna, odnosno za 1,6%.

Tablica 1. Bruto domaći proizvod Republike Hrvatske i ekonomski računi u poljoprivredi, razdoblje od 2013. do 2020. godine

milijun kuna	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
BRUTO DOMAĆI PROIZVOD	331.209	331.343	339.696	351.169	366.426	382.965	402.337	371.517
Udio BDV poljoprivrede u BDP, % *	2,30	1,81	1,98	2,08	1,99	2,10	2,09	2,34
EKONOMSKI RAČUNI ZA POLJOPRIVREDU								
Poljoprivredna proizvodnja	18.300	15.584	15.915	16.450	16.449	17.308	17.977	18.259
Međufazna potrošnja	10.672	9.580	9.173	9.158	9.172	9.273	9.565	9.565
Bruto dodana vrijednost	7.627	6.004	6.742	7.292	7.277	8.034	8.412	8.694
Potrošnja fiksnog kapitala	2.402	2.383	2.347	2.321	2.309	2.392	2.350	2.343
Neto dodana vrijednost	5.225	3.621	4.394	4.971	4.969	5.643	6.061	6.350
Naknada za zaposlene	887	847	871	854	886	998	1.004	1.138
Ostale subvencije na proizvodnju	1.392	2.023	2.993	2.880	2.983	3.021	3.312	3.644
Faktorski dohodak	6.617	5.644	7.388	7.850	7.951	8.664	9.373	9.995
Poslovni višak/mješoviti dohodak	5.731	4.797	6.516	6.996	7.066	7.666	8.370	8.856
Plaćene rente	312	316	314	282	288	294	303	309
Plaćene kamate	217	196	190	185	191	196	200	198
Primljene kamate	95	90	89	79	78	78	76	75
Poduzetnički dohodak	5.296	4.376	6.102	6.608	6.665	7.254	7.943	8.425
Uloženi rad (000 jedinica godišnjeg rada)	191	188	182	174	174	175	176	172
* Izvedeni podatak								
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

U vrijednosti proizvodnje poljoprivredne djelatnosti prevladava biljna proizvodnja koja, iskazano baznim cijenama¹, čini udio od 59,2% dok stočarstvo čini udio od 34,4%, uslužne djelatnosti u poljoprivredi 3,9% i sekundarne djelatnosti 2,5%.

Graf 4. Struktura vrijednosti poljoprivredne proizvodnje Republike Hrvatske po sektorima, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

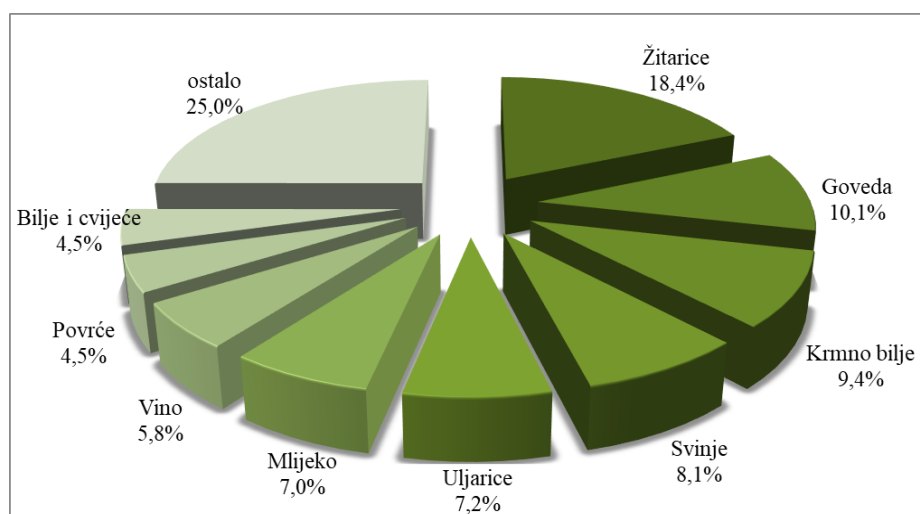

¹ Poljoprivredna proizvodnja vrednuje se u baznim cijenama, što znači da su uključene sve subvencije na proizvode i usluge, a isključeni su svi porezi na proizvode i usluge.

Na rast vrijednosti proizvodnje poljoprivredne djelatnosti pozitivno je utjecao rast biljne proizvodnje od 4,3% u odnosu na prethodnu 2019. godinu, kao i rast vrijednosti poljoprivrednih usluga od 0,7%. S druge strane, vrijednost proizvodnje stočarstva smanjena je za 2,5%, a vrijednost sekundarnih djelatnosti za 2,9%.

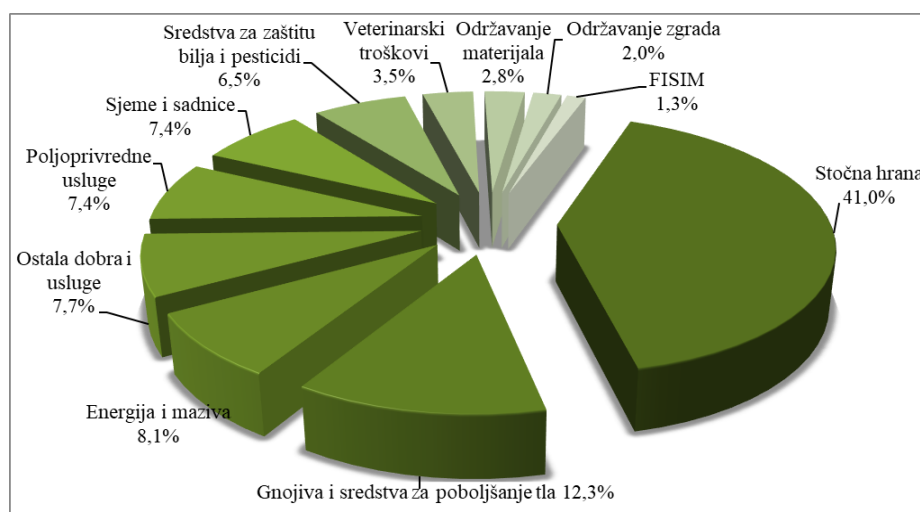
Promatrano po proizvodima, u vrijednosti poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj prevladavaju žitarice, goveda, krmno bilje, svinje, uljarice, mlijeko, vino, povrće te bilje i cvijeće, koji u ukupnoj vrijednosti zajedno čine 75%.

Graf 5. Struktura vrijednosti poljoprivredne proizvodnje Republike Hrvatske po proizvodima, 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

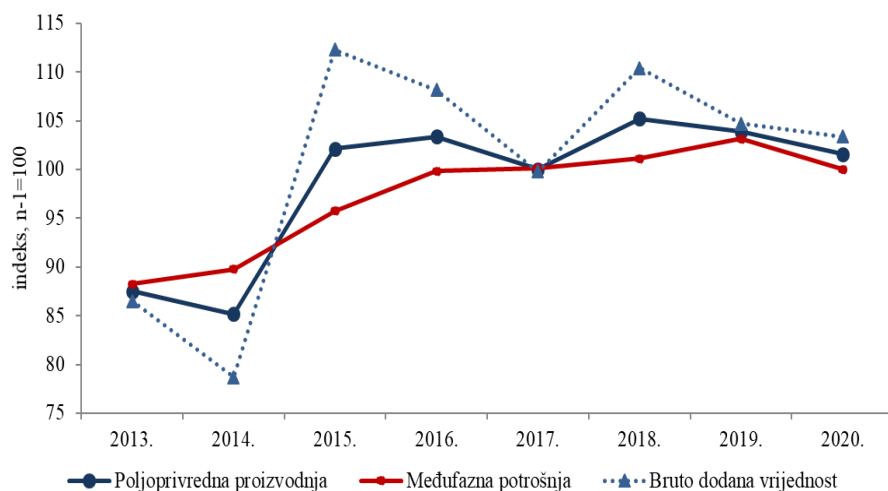
Vrijednost međufazne potrošnje (troškovi proizvodnje) u 2020. godini zadržana je na razini iz prethodne godine te iznosi 9,6 milijarda kuna. U strukturi troškova poljoprivredne proizvodnje u 2020. godini najznačajniji su troškovi stočne hrane s udjelom od 41%. Inputi specifični za biljnu proizvodnju, gnojiva i poboljšivači tla, sjeme i sadnice te zaštitna sredstva i pesticidi, u ukupnim troškovima čine udio od 26,2%.

Graf 6. Struktura međufazne potrošnje, 2020. godina (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Zadržavanje razine međufazne potrošnje iz prethodne godine, uz rast vrijednosti proizvodnje, pozitivno su djelovali na rast bruto dodane vrijednosti, koja iznosi 8,7 milijarda kuna i u ukupnoj vrijednosti poljoprivredne proizvodnje čini udio od 47,6%. Promatrano u odnosu na prethodnu godinu, BDV je veći za 281,7 milijuna kuna, odnosno za 3,3%.

Graf 7. Kretanja u poljoprivredi prema Ekonomskim računima u poljoprivredi, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Uloženi rad u poljoprivredi u 2020. godini iznosi 172 tisuće jedinica godišnjega rada i u odnosu na prethodnu 2019. godinu manji je za 2,3%.

Nositelji poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj su obiteljska poljoprivredna gospodarstva na kojima poslove obavljaju uglavnom članovi obitelji, odnosno neplaćena radna snaga, koja u strukturi uloženog rada u 2020. godini čini 91,3%. U odnosu na prethodnu godinu, input neplaćene radne snage smanjen je za 2,5%.

Prema podacima Eurostat-a, vrijednost proizvodnje poljoprivredne djelatnosti Europske unije u 2020. godini smanjena je za 1,4%, dok je BDV smanjen za 2,2%. Prosječna produktivnost rada u Europskoj uniji, mjerena faktorskim dohotkom po godišnjoj jedinici rada, iznosi 19.057 eura. Produktivnost rada u Hrvatskoj iznosi 8.045 eura te s Poljskom, Rumunjskom i Slovenijom spadamo u grupu država članica koje ostvaruju manje od polovice prosječne produktivnosti Europske unije.

1.3. Zaposlenost

Smanjenje gospodarskih aktivnosti u 2020. godini utjecalo je na tržište rada. Prema podacima DZS-a, prosječna stopa nezaposlenosti u 2020. godini iznosila je 8,9%, dok je anketna stopa nezaposlenosti iznosila 7,5%. Promatrano u odnosu na prethodnu godinu, prosječna stopa nezaposlenosti u Hrvatskoj povećana je za 1,3 postotnih bodova, dok je anketna stopa nezaposlenosti povećana za 0,9 postotnih bodova.

U 2020. godini u Hrvatskoj je bilo zaposleno 1.543.870 osoba, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja smanjenje za 11.198 osoba, ili za 0,7% (u tabličnom dijelu tablica 3.).

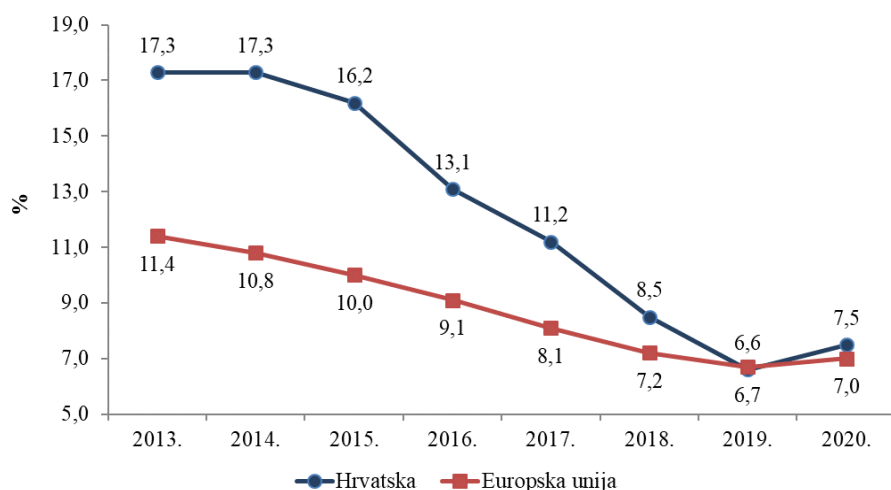
Djelatnost poljoprivrede broji 38.932 zaposlene osobe, koje u ukupnom broju zaposlenih čine udio od 2,5%. U odnosu na prethodnu godinu, broj zaposlenih u djelatnosti poljoprivrede povećan je za 3,1%.

U proizvodnji hrane, pića i duhanskih proizvoda zaposleno je 55.621 osoba i u ukupnom broju zaposlenih čine 3,6%. U odnosu na prethodnu godinu, broj zaposlenih je smanjen za 1,4%.

U duhanskoj industriji zaposleno je 1.013 osoba, što je promatrano u odnosu na prethodnu godinu, manji broj zaposlenih za 8,6%, a u ukupnom broju zaposlenih čine 0,1%.

Anketna stopa nezaposlenosti na tržištu rada Europske unije u 2020. godini iznosila je 7% te je u odnosu na prethodnu godinu povećana za 0,3 postotnih bodova (u tabličnom dijelu tablica 4).

Graf 8. Stopa anketne nezaposlenosti, usporedba Republike Hrvatske i Europske unije, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS i Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

1.4. Plaće

Prema podacima DZS-a, prosječna neto isplaćena plaća po zaposlenome u 2020. godini iznosila je 6.763 kune. U usporedbi s prosječnom neto isplaćenom plaćom po zaposlenome u 2019. godini, neto plaće u 2020. godini porasle su za 4,7%.

Prosječna neto isplaćena plaća po zaposlenome u djelatnosti poljoprivrede (djelatnosti biljne i stočarske proizvodnje i lovstva) u 2020. godini iznosila je 5.489 kuna i manja je od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj za 18,8%, ali je u odnosu na prethodnu godinu povećana za 5,1%.

Prosječna neto isplaćena plaća u djelatnostima prerađivačke industrije u 2020. godini iznosila je 6.239 kuna i manja je od prosječne neto plaće Republike Hrvatske za 7,7%. U odnosu na prethodnu godinu, prosječna neto plaća u prerađivačkoj industriji povećana je za 5%.

Prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenome u djelatnostima proizvodnje prehrambenih proizvoda u 2020. godini iznosila je 5.762 kune te je u odnosu na prosječnu neto plaću manja za 14,8%. U odnosu na prethodnu 2019. godinu, prosječna neto plaća u djelatnostima proizvodnje prehrambenih proizvoda povećana je za 4,6%.

U djelatnostima proizvodnje pića prosječna neto isplaćena plaća po zaposlenome u 2020. godini iznosila je 7.608 kuna te je za 12,5% viša od prosječne neto plaće u Hrvatskoj. U odnosu na prethodnu godinu, prosječna neto plaća u ovoj djelatnosti neznatno je povećana za 0,2%.

Prosječna isplaćena neto plaća po zaposlenome u djelatnostima proizvodnje duhanskih proizvoda u 2020. godini iznosila je 9.228 kuna te je za 36,4%, viša od prosječne neto plaće, a u odnosu na 2019. godinu, zabilježila je rast od 17,3%.

Tablica 2. Prosječne isplaćene neto plaće po zaposlenome u pravnim osobama, Republika Hrvatska, razdoblje od 2013. do 2020. godine

kuna	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
PROSJEČNA NETO PLAĆA	5.515	5.533	5.594	5.685	5.985	6.242	6.457	6.763
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	5.050	4.963	5.069	5.170	5.327	5.674	5.697	5.886
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	4.274	4.260	4.435	4.521	4.737	5.056	5.222	5.489
Šumarstvo i sječa drva	5.960	5.764	6.042	6.216	6.255	6.532	6.315	6.440
Ribarstvo	4.834	4.876	4.723	4.825	5.085	5.459	5.711	5.994
Prerađivačka industrija	4.899	4.956	5.038	5.159	5.447	5.708	5.940	6.239
Proizvodnja prehrambenih proizvoda	4.710	4.703	4.696	4.809	5.043	5.334	5.507	5.762
Proizvodnja pića	6.355	6.369	6.527	6.632	6.993	7.358	7.592	7.608
Proizvodnja duhanskih proizvoda	6.832	6.920	7.118	7.548	7.967	7.861	7.867	9.228
Za godine 2013. i 2014. godine podaci prema istraživanju RAD -1, a od 2015. do 2020. godini podaci prema JOPPD obrascu.								
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

1.5. Indeksi potrošačkih cijena

Cijene dobara i usluga za osobnu potrošnju, mjerene indeksom potrošačkih cijena, u 2020. godini u Hrvatskoj povećane su u godišnjem prosjeku za 0,1%.

Pri tome su potrošačke cijene prehrambenih proizvoda i bezalkoholnih pića porasle za 1,9%, cijene alkoholnih pića za 2,4% te duhana za 3,9%.

Cijene hrane u Hrvatskoj u 2020. godini u odnosu na prethodnu godinu porasle su za 1,8%. Kod prehrambenih proizvoda rast cijena zabilježen je kod voća (za 9,3%), mesa (za 4,5%), šećera, džema, meda, čokolade i slatkiša (za 0,9%) te kruha i žitarica (za 0,8%). Istovremeno, pad cijena zabilježen je kod ulja i masti (za 2,1%), povrća (za 1,2%), mlijeka, sira i jaja (za 0,6%) te riba i plodova mora (za 0,3%).

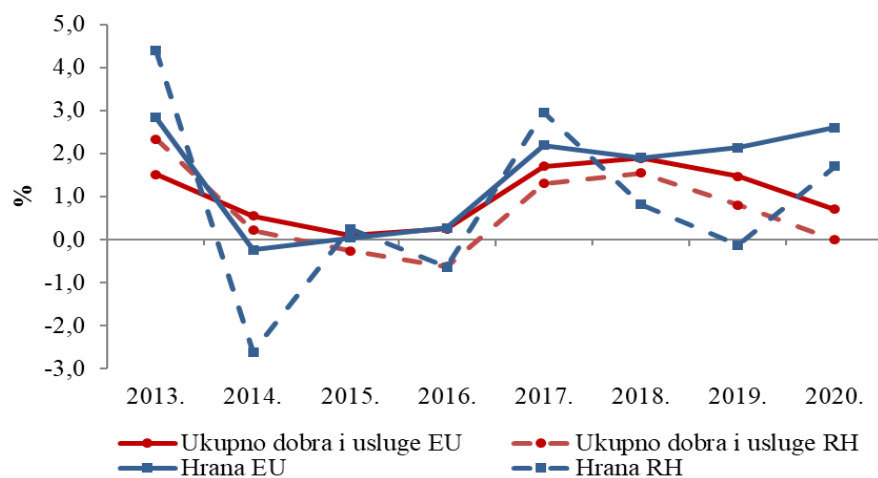
Tablica 3. Indeksi potrošačkih cijena hrane, bezalkoholnih i alkoholnih pića te duhana u Republici Hrvatskoj, razdoblje od 2013. do 2020. godine

n-1=100	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
INDEKSI POTROŠAČKIH CIJENA UKUPNO	102,2	99,8	99,5	98,9	101,1	101,5	100,8	100,1
Hrana i bezalkoholna pića	103,7	97,8	100,4	99,5	102,9	101,0	99,9	101,9
Hrana	104,0	97,7	100,3	99,3	103,0	101,0	99,8	101,8
Kruh i žitarice	103,4	98,6	100,0	100,6	99,8	101,3	102,5	100,8
Meso	102,3	98,2	98,6	98,2	103,5	100,6	99,1	104,5
Riba i plodovi mora	104,1	101,0	101,4	103,0	99,2	101,6	101,1	99,7
Mlijeko, sir i jaja	108,3	100,1	98,2	96,6	106,0	101,3	100,0	99,4
Ulja i masti	100,1	87,9	101,3	101,4	103,8	103,7	99,2	97,9
Voće	105,2	95,3	106,6	100,2	102,2	101,3	92,2	109,3
Povrće	107,7	93,6	105,2	98,1	105,9	100,5	100,8	98,8
Šećer, džem, med, čokolada i slatkiši	100,4	98,6	100,9	101,1	101,6	98,8	100,2	100,9
Prehrambeni proizvodi, d. n.	102,1	99,5	100,5	101,7	102,3	101,9	101,5	102,0
Bezalkoholna pića	100,2	99,0	100,9	102,2	102,2	100,9	100,5	102,5
Kava, čaj i kakao	99,8	98,2	100,8	100,0	103,4	101,2	100,0	100,2
Mineralna voda, osvježavajuća pića, sokovi od voća i povrća	100,5	99,7	101,1	103,9	101,1	100,7	100,9	104,2
Alkoholna pića i duhan	109,6	106,2	102,0	100,4	102,4	102,8	104,4	103,6
Alkoholna pića	104,1	102,3	101,7	101,3	101,1	100,9	101,1	102,4
Jaka alkoholna pića	103,2	103,3	102,5	100,1	100,3	101,1	100,6	106,8
Vino	101,0	100,2	100,4	101,9	100,8	100,2	100,9	103,7
Pivo	106,3	103,4	102,5	101,0	101,4	101,3	101,3	100,3
Duhan	111,7	107,6	102,0	100,1	102,9	103,5	105,5	103,9

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Za usporedbu, na razini prosjeka Europske unije, cijene dobara i usluga mjerene harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, u 2020. godini porasle su za 0,7%, dok su cijene hrane porasle za 2,6%.

Graf 9. Stope rasta potrošačkih cijena u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: Eurostat; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

1.6. Vanjskotrgovinska bilanca razmjene Republike Hrvatske

Prema podacima DZS-a, u 2020. godini ukupna vrijednost vanjskotrgovinske razmjene dobara i usluga iznosila je 37,8 milijardi eura te je u odnosu na prethodnu godinu smanjena za 5,9%. Pri tome je vrijednost izvoza dobara i usluga smanjena za 2,1%, dok je vrijednost uvoza dobara i usluga smanjena za 8,3%.

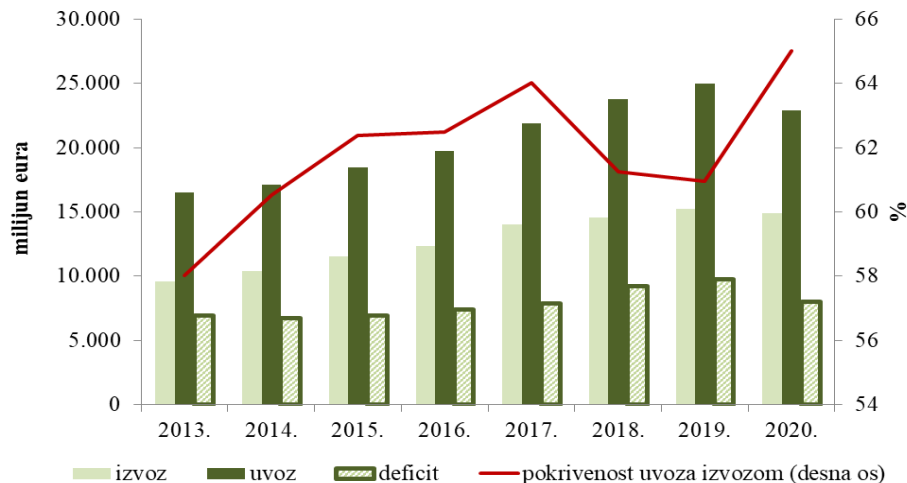
Iskazano apsolutnim pokazateljima, u 2020. godini vrijednost izvoza ukupne robne razmjene iznosi 14,9 milijardi eura, dok vrijednost uvoza ukupne robne razmjene iznosi 22,9 milijardi eura, što je rezultiralo deficitom od 8,0 milijardi eura.

U odnosu na 2019. godinu, deficit ukupne robne razmjene u 2020. godini smanjen je za 1,7 milijardi eura odnosno za 17,8%.

Pokrivenost uvoza izvozom ukupne robne razmjene u 2020. godini iznosila je 65,0%, što je za 4,1 postotna boda više nego u 2019. godini.

Vrijednost vanjskotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u 2020. godini čini 15,0% vrijednosti ukupne robne razmjene Hrvatske, pri čemu u izvozu poljoprivredno-prehrambeni proizvode čine 16,1% vrijednosti izvoza ukupne robne razmjene, a u uvozu čine 14,3%.

Graf 10. Vanjskotrgovinska razmjena Republike Hrvatske, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2. HRVATSKA POLJOPRIVREDA U 2020.

Prema podacima iz Upisnika poljoprivrednika (u daljnjem tekstu: Upisnik), na dan 31. prosinca 2020. godine bilo je upisano 170.837 poljoprivrednika, koji su koristili 1.150.327,5 ha poljoprivrednog zemljišta, odnosno u prosjeku 6,7 ha. Pri tome 76% poljoprivrednika koristi površine manje od 5 ha. Ukupna korištena poljoprivredna površina prema podacima DZS-a, u 2020. godini iznosila je 1.506.205 ha.

Nositelji hrvatskih poljoprivrednih gospodarstva uglavnom su osobe starije životne dobi (39,9% gospodarstava ima nositelje starije od 65 godina), ali broj nositelja u kategoriji starosti do 41 godine bilježi lagani rast te je u 2020. godini dosegao 12,9%. Isto tako, raste broj poljoprivrednika čiji nositelji posjeduju visokoškolsko obrazovanje (za 8,2% u odnosu na prethodnu godinu), iako i dalje prevladava skupina poljoprivrednika sa srednjom stručnom spremom (35,3%).

Tržišno orijentirani poljoprivrednici, prema podacima istraživanja provedenog u okviru Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka, u prosjeku koriste 15,9 ha poljoprivrednog zemljišta i drže 8,3 stočnih jedinica, čime ostvaruju prosječnu ekonomsku veličinu od 24.100 eura. Ovi poljoprivrednici u prosjeku ostvaruju manje od polovice prosječne neto dodane vrijednosti prosječnog tržišno orijentiranog poljoprivrednika Europske unije.

Hrvatska iz godine u godinu bilježi značajan rast ekološke proizvodnje. U Hrvatskoj je u 2020. godini evidentirano je ukupno 5.937 subjekata u ekološkoj poljoprivredi. Pod ekološkom proizvodnjom nalazi se 7,2% ukupno korištene poljoprivredne površine.

Na dan 31. prosinca 2020. godine u Registru stočarskih farmi bilo je registrirano 152.276 aktivnih gospodarstava na kojima se drže goveda, kopitari, svinje, ovce, koze, perad ili pčele.

Hrvatska je samodostatna u proizvodnji žitarica i uljarica, čijim izvozom ostvaruje suficit trgovinske razmjene. Proizvodnjom ostalih poljoprivrednih proizvoda ne namiruju se potrebe domaće potrošnje (voće i povrće, šećerna repa, mlijeko, goveđe meso, svinjsko meso, peradsko meso, jaja) te je u tim sektorima ostvaren trgovinski deficit.

Pokrivenost uvoza izvozom poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u 2020. godini iznosila je 73,2%, što je bolji rezultat od onoga koji su ostvarili drugi sektori za 9,6 postotnih bodova.

Najvažniji poljoprivredno-prehrambeni izvozni proizvodi u 2020. godini bili su kukuruz, soja, cigarete i pšenica, a u uvozu svinjsko meso, hrana za životinje, pekarski proizvodi i živa goveda za tov.

2.1. Struktura poljoprivrednika, poljoprivredno zemljište i ekološka poljoprivreda

2.1.1. Struktura hrvatskih poljoprivrednika

Prema podacima iz Upisnika kojeg vodi Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja), na dan 31. prosinca 2020. godine u Upisniku je bilo upisano 170.837 poljoprivrednika, od kojih je najviše obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (u daljnjem tekstu: OPG), njih 154.679 i koji čine 90,5% ukupnog broja poljoprivrednika. Osim OPG-ova, poljoprivrednu djelatnost je obavljalo 3.039 trgovačkih društava, 2.299 obrta, 10.250 samoopskrbnih poljoprivrednih gospodarstava (u daljnjem tekstu: SOPG²), 355 zadruga i 215 subjekata iz kategorije druge pravne osobe.

Tablica 4. Ukupan broj poljoprivrednika prema organizacijskom obliku na dan 31. prosinca 2019. godine i 31. prosinca 2020. godine

Organizacijski oblik	Broj poljoprivrednika		Udio u ukupnom broju poljoprivrednika, %	
	na dan 31.12.2019.	na dan 31.12.2020.	na dan 31.12.2019.	na dan 31.12.2020.
OPG	164.998	154.679	96,7	90,5
SOPG*	2.032	10.250	1,2	6,0
SOPG i OPG ukupno	164.998	164.929	96,7	96,5
Obrt	2.251	2.299	1,3	1,3
Zadruga	362	355	0,2	0,2
Trgovačko društvo	2.846	3.039	1,7	1,8
Druga pravna osoba	205	215	0,1	0,1
UKUPNO	170.662	170.837	100,0	100,0
*od 31.12.2019. SOPG se promatra kao odvojena kategorija, a odnosi se na SOPG-e kod kojih je proveden postupak usklađivanja sukladno članku 52., Zakona o OPG-u.				
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede				

U odnosu na broj poljoprivrednika upisanih u Upisnik na dan 31. prosinca 2019. godine, broj poljoprivrednika tijekom 2020. godine povećan je za 175 poljoprivrednika ili za 0,1%. Povećanje broja bilježimo kod sljedećih organizacijskih oblika:

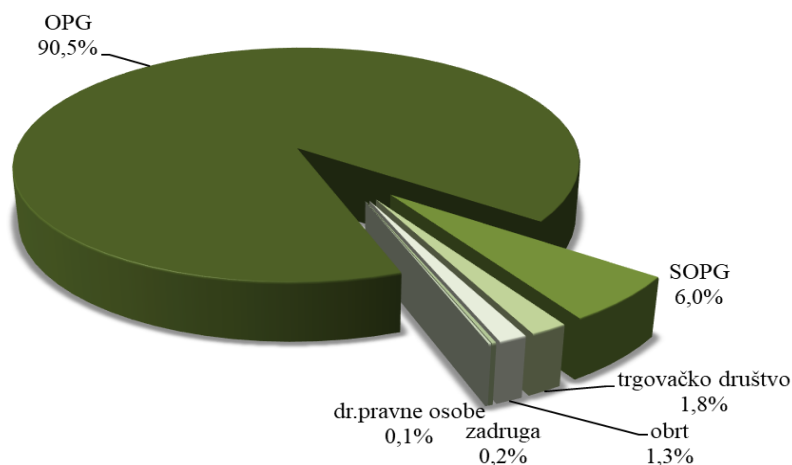
- broj trgovačkih društava je povećan za njih 193, iskazano postotno 6,8%
- broj obrta je povećan za njih 48, iskazano postotno 2,1%
- broj drugih pravnih osoba je povećan za njih 10, iskazano postotno 4,9%.

Zbog procesa usklađivanja OPG-ova s odredbama Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 29/18 i 32/19), bilježimo smanjenje njihovog broja i rast

² Stupanjem na snagu Pravilnika o Upisniku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava („Narodne novine“, broj 62/19) i Pravilnika o Upisniku poljoprivrednika („Narodne novine“, br. 62/19 i 91/20) započela je provedba aktivnosti usklađivanja uvjeta poslovanja OPG-ova u skladu sa Zakonom o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 29/18 i 32/19). U skladu s člankom 52. Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, provodi se postupak usklađivanja poslovanja ranije osnovanih OPG-ova s odredbama Zakona o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu. Tijekom uskladbe ranije upisani OPG-ovi razvrstavaju se prema ekonomskoj veličini gospodarstva na OPG-ove, ukoliko im je ekonomska veličina veća od 3.000 eura, i SOPG-ove, ukoliko im je ekonomska veličina manja ili jednaka 3.000 eura.

broja SOPG-a te je do završetka istog potrebno pratiti kretanje zbirnog broja OPG-a i SOPG-a. U promatranom razdoblju broj OPG-a i SOPG-a smanjen je za njih 69, iskazano postotno 0,04 %. Broj zadruga je također smanjen za njih 7, iskazano postotno 1,9%.

Graf 11. Struktura poljoprivrednika prema organizacijskom obliku, 2020. godina (izvor: Agencija za plaćanja; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Najveći broj poljoprivrednika nalazi se u Zagrebačkoj županiji, njih 14.499, i u ukupnom broju poljoprivrednika Republike Hrvatske čine 8,5%.

Promatrano u odnosu na broj poljoprivrednika na dan 31. prosinca 2019. godine, povećanje broja bilježi 11 županija. Najveće povećanje broja poljoprivrednika iskazano apsolutnim pokazateljima bilježe Karlovačka županija (za 160 poljoprivrednika) i Zadarska županija (za 142 poljoprivrednika), dok je najveće smanjenje broja poljoprivrednika evidentirano u Koprivničko-križevačkoj županiji (129 poljoprivrednika).

Prema podacima Agencije za plaćanja, na dan 31. prosinca 2020. godine hrvatski poljoprivrednici ukupno su koristili 1.150.327,5 ha poljoprivrednog zemljišta. U odnosu na prethodnu godinu, površina korištenog zemljišta je povećana za 5.256,9 ha ili 0,5%.

Najveći udio u ukupnoj površini korištenog poljoprivrednog zemljišta imaju OPG-ovi, koji koriste 858.870,3 ha ili iskazano postotno 74,7%. Trgovačka društva koriste 179.831,5 ha (udio od 15,6%), obrti koriste 75.647,2 ha (udio od 6,6%), zadruge koriste 13.660,1 ha (udio od 1,2%) i druge pravne osobe 4.027,5 ha (udio od 0,4%). SOPG-ovi koriste 18.290,9 ha (udio od 1,6%).

Najveći broj poljoprivrednika, njih 120.831 (76% od ukupnog broj poljoprivrednika s poljoprivrednim zemljištem), koristi površine do 4,99 ha, ali je u odnosu na dan 31. prosinca 2019. godine broj ovih malih poljoprivrednika smanjen za 556.

Jedan poljoprivrednik u prosjeku koristi 6,7 ha poljoprivrednog zemljišta. Promatrano prema organizacijskom obliku najveća gospodarstva su trgovačka društva koja u prosjeku koriste 59,2 ha poljoprivrednog zemljišta, slijede:

- zadruge, u prosjeku koriste 38,5 ha poljoprivrednog zemljišta po zadruzi

- obrti, u prosjeku koriste 32,9 ha poljoprivrednog zemljišta po obrtu
- druge pravne osobe, u prosjeku koriste 18,7 ha poljoprivrednog zemljišta po poljoprivredniku
- OPG-ovi, u prosjeku koriste 5,6 ha poljoprivrednog zemljišta po OPG-u i
- SOPG-ovi, u prosjeku koriste 1,8 ha poljoprivrednog zemljišta po SOPG-u.

Najveći dio korištenog poljoprivrednog zemljišta, 567.869,5 ha ili 56,1%, nalazi se u vlasništvu poljoprivrednika koji ga koristi. U zakupu se nalazi 219.089,9 ha poljoprivrednog zemljišta, ili 21,7%, u zakupu državnog zemljišta nalazi se 76.807,8 ha poljoprivrednog zemljišta ili 7,6%), a najmanje je zemljišta korišteno uz potvrdu jedinica lokalne i regionalne samouprave 1.605,8 ha, ili 0,2%.

Tablica 5. Poljoprivredno zemljište prema tipu vlasništva i katastarskoj kulturi prema Upisniku, stanje na dan 31.prosinca 2020.

Katastarska kultura	Površina, ha									
	Koncesija	Korištenje bez naknade	Ostalo	Plodouživanje	Potvrda JLS	Ugovor o privremenom zakupu državnog zemljišta	Vlasništvo	Zakup	Zakup državnog zemljišta	Ukupno
Oranica	53.821,46	3.911,19	2.021,87	6.286,61	104,94	39.676,16	382.606,29	182.735,19	54.108,94	725.272,64
Livade	633,69	709,33	1.278,49	2.201,44	807,10	3.138,47	77.507,28	17.547,47	2.670,28	106.493,54
Pašnjaci	1.264,86	622,20	11.035,48	2.934,01	690,31	7.332,88	41.129,59	8.630,82	13.607,15	86.549,84
Šuma	808,34	217,26	1.188,74	928,02	0,17	128,34	28.003,91	2.571,47	2.446,17	36.292,43
Vinograd	1.400,87	291,06	105,54	297,80	0,00	328,60	13.931,98	2.226,62	1.837,94	20.420,41
Voćnjak	1.007,43	148,23	38,11	257,17	2,08	600,27	15.137,21	3.553,71	791,51	21.814,05
Ostalo zemljište	9,74	47,11	163,06	99,49	0,00	409,81	6.550,17	1.312,73	373,77	8.965,89
Maslinik	0,20	48,53	48,48	106,54	0,38	29,06	1.972,64	155,29	304,08	2.665,21
Trstik	166,16	0,59	18,47	0,71	0,00	70,92	447,82	162,68	160,25	1.015,34
Neplodno	6,74	4,43	200,23	73,65	0,86	79,43	451,71	180,79	507,75	1.505,58
Vrt	0,00	3,10	0,19	4,43	0,00	2,87	130,86	15,00	0,00	156,45
Ukupno (ha)	59.119	6.003	16.099	13.190	1.606	51.797	567.869	219.092	76.808	1.011.151

Izvor: APPRRR, ARKOD na dan 31.12.2020.; obrada: Ministarstvo poljoprivrede

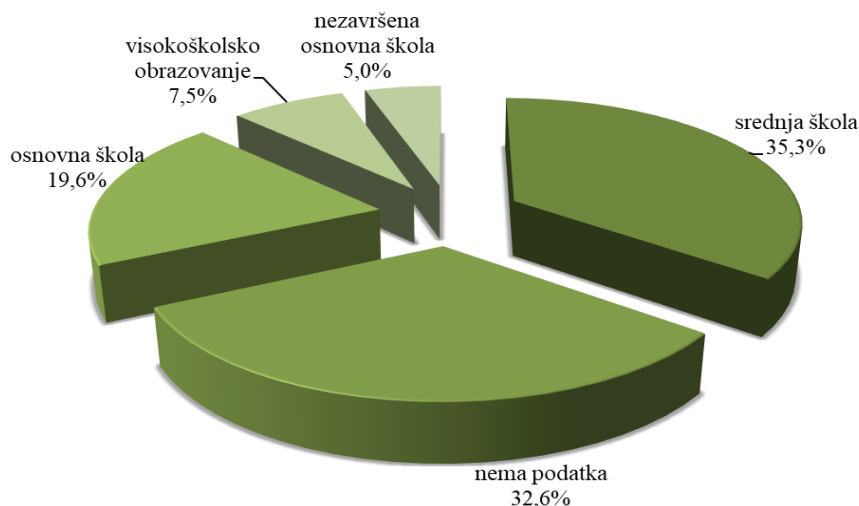
Nositelji hrvatskih poljoprivrednih gospodarstva uglavnom su osobe starije životne dobi. Čak 68.198 gospodarstava ima nositelje starije od 65 godina (u ukupnom broju poljoprivrednika čine 39,9%), dok njih samo 21.995 ima nositelje starosti do 41 godine (u ukupnom broju poljoprivrednika čine 12,9%).

U odnosu na isto razdoblje prethodne godine broj nositelja u kategoriji starosti do 41 godine povećan je za 1,1%.

Prema podacima iz Upisnika, ako izuzmemo kategoriju „nema podataka“ koja iznosi 55.624, najveći broj nositelja ima srednju stručnu spremu. Na dan 31. prosinca 2020. godine broj nositelja sa završenom srednjom školom iznosio je 60.295 (35,3%). Udio nositelja sa završenim fakultetom i višom školom u ukupnom broju nositelja još uvijek je mali i iznosi 7,5%. Najveću pozitivnu stopu promjene bilježi kategorija poljoprivrednika čiji nositelji posjeduju visokoškolsko obrazovanje od 8,2%.

Iako skupine nositelja koji imaju nezavršenu osnovnu školu, odnosno osnovnoškolsku razinu obrazovanja pokazuju padajući trend broja nositelja, oni i nadalje čine visok udio broja nositelja. Na dan 31. prosinca 2020. registrirano je 8.540 nositelja s nezavršenom osnovnom školom (5%) te 33.519 nositelja sa završenom osnovnom školom (19,6%).

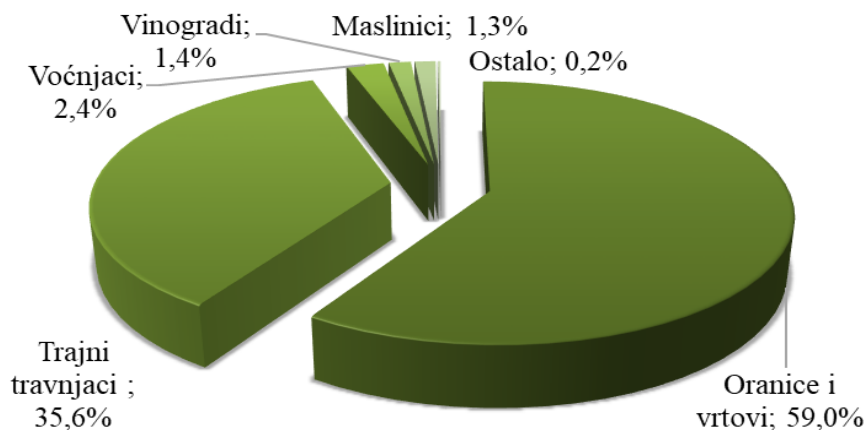
Graf 12. Struktura poljoprivrednika prema stručnoj spremi, 2020. godina (izvor: Agencija za plaćanja; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.1.2. Poljoprivredno zemljište

Prema podacima DZS-a, u 2020. godini u Republici Hrvatskoj je korišteno 1.506.205 ha poljoprivrednog zemljišta. Prema načinu korištenja, najzastupljenije su oranice i vrtovi s 888.928 ha (u ukupno korištenom poljoprivrednom zemljištu čine udio od 59%), slijede trajni travnjaci s 536.683 ha (udio 35,6%). Voćnjaka je bilo 36.046 ha (udio 2,4%), vinograda 21.454 ha (udio 1,4%), a maslinika 20.282 ha (udio 1,3%). Najmanje su zastupljeni povrtnjaci, s površinom od 1.777 ha (udio 0,1%), rasadnici, s površinom od 576 ha, i košaračka vrba s površinom od 459 ha.

Graf 13. Struktura korištenoga poljoprivrednog zemljišta u 2020. godini (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U odnosu na prethodnu 2019. godinu, povećane su površine oranica i vrtova za 66.119 ha (za 8%), maslinika za 1.676 ha (za 9%), vinograda za 1.630 ha (za 8,2%), voćnjaka za 1.512 ha (za 4,4 %), rasadnika za 221 ha (za 62,3%) te košaračke vrbe za 119 ha (za 35%). Ostale kategorije poljoprivrednog zemljišta bilježe smanjenje površina. Površina trajnih travnjaka smanjena je za 69.446 ha (za 11,5%) te povrtnjaka za 71 ha (za 3,8%).

U odnosu na prosjek prethodnog petogodišnjeg razdoblja, od 2015. do 2019. godine, površina korištenog poljoprivrednog zemljišta smanjena je za 7.875 ha. Površina pod oranicama i vrtovima veća je za 57.652 ha (za 6,9%), voćnjaka za 4.608 ha (za 14,7%), a maslinika za 1.628 ha (za 8,7%), rasadnika za 226,8 ha (za 64,9%) te košaračke vrbe za 118,4 ha (za 34,8%).

U odnosu na prethodno petogodišnje razdoblje, smanjene su površine pod trajnim travnjacima za 71.179 ha, što čini negativnu stopu promjene od 11,7%, vinogradima za 791 ha (smanjenje od 3,6%) te povrtnjacima za 139 ha (smanjenje od 7,2%).

Tablica 6. Površina korištenog poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj, razdoblje od 2015. do 2020. godine

ha	2013. *	2014. *	2015. *	2016. *	2017. *	2018.*	2019.*	2020.*
Korištena poljoprivredna površina	1.568.881	1.508.885	1.537.629	1.546.019	1.496.663	1.485.645	1.504.445	1.506.205
Oranice i vrtovi	874.863	811.067	841.939	872.406	815.323	803.902	822.809	888.928
Žitarice	589.290	513.537	490.811	529.388	461.483	459.703	490.908	535.840
Mahunarke za suho zrno	2.427	2.626	2.254	3.273	2.575	2.542	2.512	1.895
Korjenasti i gomoljasti usjevi	31.011	33.030	24.802	26.563	29.949	23.810	21.690	20.703
Industrijsko bilje	120.532	129.757	167.140	178.974	187.826	187.033	170.492	182.874
Svježe povrće i jagode	8.426	8.765	8.837	10.180	9.791	10.027	8.963	8.748
Zelena krma s oranica i vrtova	117.106	116.668	113.674	107.444	100.928	94.864	102.388	109.450
Ostali usjevi na oranicama i vrtovima	289	:	:	:	:	:	:	:
Ugari	5.443	5.900	33.725	15.924	22.060	25.218	25.155	28.865
Cvijeće i ukrasno bilje	300	300	300	300	315	300	300	186
Sjemenski usjevi i presadnice	328	484	396	360	396	405	401	277
Povrtnjaci	2.250	2.150	2.150	1.885	1.848	1.848	1.848	1.777
Trajni travnjaci	618.070	618.070	618.070	600.000	607.555	607.555	606.129	536.683
Livade								
Pašnjaci								
Voćnjaci, vinogradi i maslinici	73.082	76.970	74.799	71.060	71.217	71.645	72.964	77.782
Voćnjaci	28.392	31.724	30.112	29.476	30.634	32.436	34.534	36.046
Vinogradi	26.100	26.164	25.587	23.400	21.900	20.512	19.824	21.454
Maslinici	18.590	19.082	19.100	18.184	18.683	18.697	18.606	20.282
Rasadnici	212	221	310	342	382	357	355	576
Košaračka vrba	404	407	361	326	338	338	340	459

: podaci nisu dostupni

* Od 2013. do 2020. godine u ukupnoj površini korištenog poljoprivrednog zemljišta obuhvaćeno je i zajedničko zemljište.

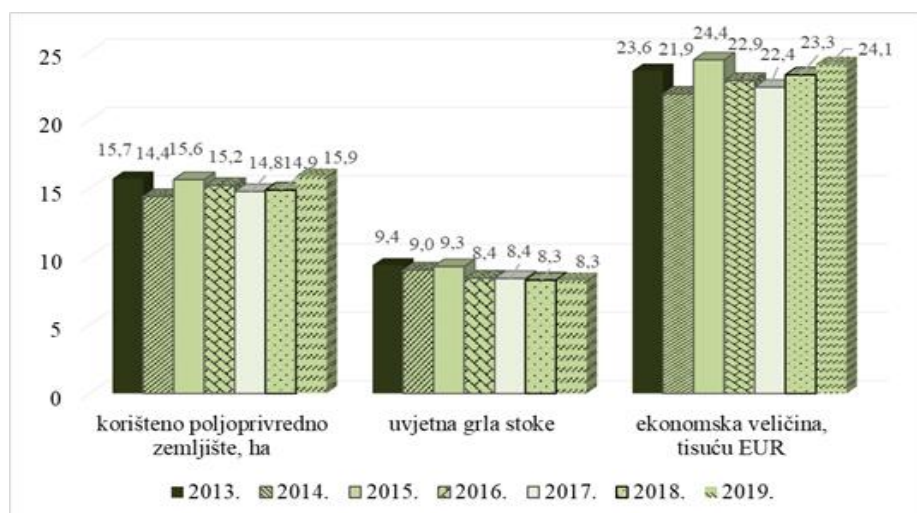
Zajedničko zemljište može biti pašnjak ili ostalo korišteno poljoprivredno zemljište na kojem se više gospodarstava zajednički koristi državnim zemljištem za ispašu stoke.

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

2.1.3 Hrvatska poljoprivreda prema podacima iz Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka

Istraživanje provedeno u 2020. godini u okviru Sustava poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka (eng. Farm Accountancy Data Network, FADN) pokazuje da je u 2019. godini prosječan tržišno orijentirani poljoprivrednik u Hrvatskoj u svojoj proizvodnji koristio je 15,9 ha poljoprivrednog zemljišta i uzgajao 8,3 stočnih jedinica, čime je ostvario prosječnu ekonomsku veličinu od 24.100 eura, a za svoj rad je utrošio 1,59 jedinica godišnjega rada. Promatrano u odnosu na prethodnu 2018. godinu, površina korištenog poljoprivrednog zemljišta povećana je za 7%, broj stočnih jedinica je neznatno povećan za 0,2%, a prosječna ekonomska veličina povećana je za 3,4% (u tabličnom dijelu tablica 26.).

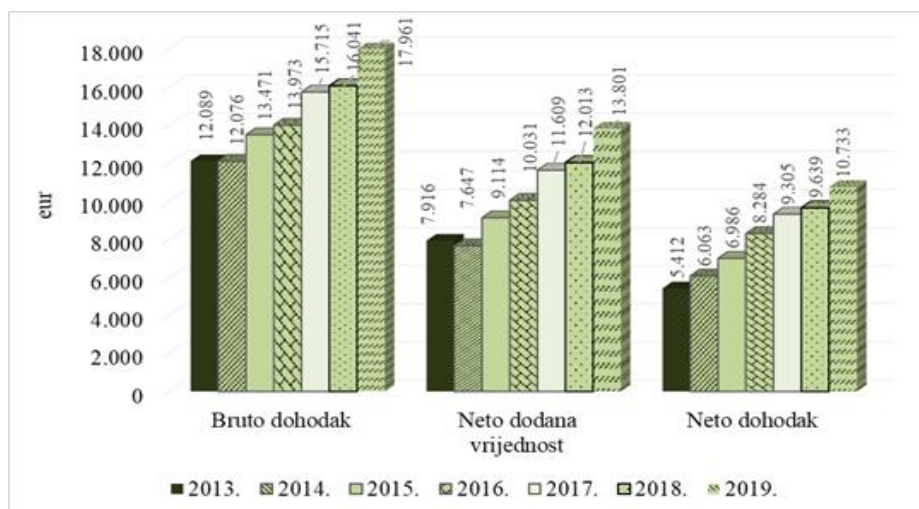
Graf 14. Korišteni resursi prema FADN istraživanju, razdoblje od 2013. do 2019. godine (izvor: FADN EU; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna vrijednost poljoprivredne proizvodnje u 2019. godini iznosi 27.169 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 1.157 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 4,4%. Troškovi međufazne potrošnje iznose 16.161 euro i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 560 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 3,6% (u tabličnom dijelu tablica 27.).

Rast vrijednosti proizvodnje pozitivno je djelovao na kretanje ostalih ekonomskih pokazatelja. Prosječna vrijednost bruto dohotka poljoprivrednika u 2019. godini iznosi 17.961 euro i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 1.920 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 12%. Prosječna neto dodana vrijednost iznosi 13.801 euro i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 1.788 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 14,9% dok prosječan neto dohodak iznosi 10.733 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećan je za 1.094 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 11,3%.

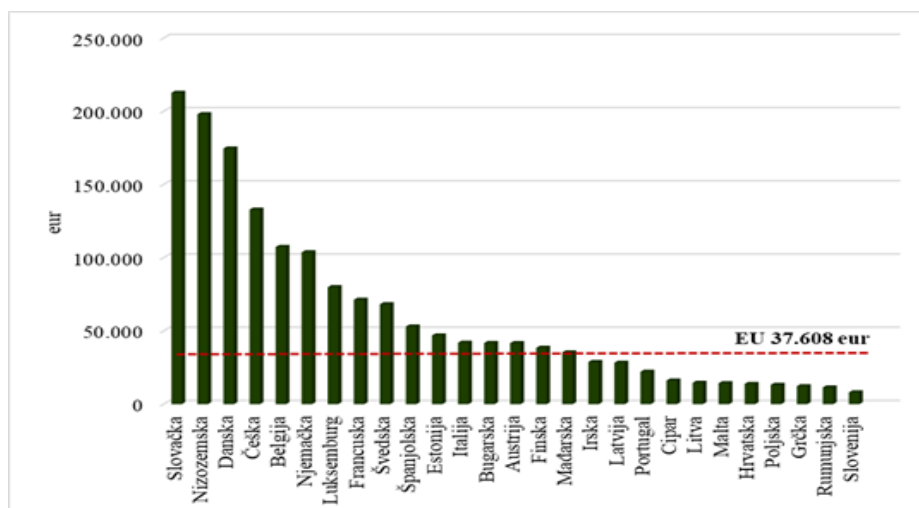
Graf 15. Ekonomski pokazatelji prema FADN istraživanju, razdoblje od 2013. do 2019. godine (izvor: FADN EU; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Promatrano na razini Europske unije, prosječna vrijednost poljoprivredne proizvodnje u 2019. godini iznosi 88.108 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 4.811 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 5,8%. Troškovi međufazne potrošnje iznose 53.294 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećani su za 2.517 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 5%. Prosječna vrijednost bruto dohotka tržišno orijentiranog poljoprivrednika Europske unije u 2019. godini iznosi 47.841 euro i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 2.470 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 5,4%. Prosječna neto dodana vrijednost iznosi 37.608 eura i u odnosu na prethodnu godinu povećana je za 2.324 eura, iskazano relativnim pokazateljem za 6,6%.

U usporedbi s ostalim državama članicama, Hrvatska zajedno s Ciprom, Litvom, Maltom, Poljskom, Grčkom, Rumunjskom i Slovenijom spada u grupu država članica koje ostvaruju manje od polovice prosječne neto dodane vrijednosti prosječnog tržišno orijentiranog poljoprivrednika Europske unije.

Graf 16. Neto dodana vrijednost u Europskoj uniji prema FADN istraživanju, 2019. godina (izvor: FADN EU; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.1.4. Ekološka poljoprivreda

Hrvatska iz godine u godinu bilježi značajan rast ekološke proizvodnje. U razdoblju od 2013. do 2020. godine zabilježen je rast površina pod ekološkom proizvodnjom za 67.999 ha.

Prema podacima Hrvatske gospodarske komore, godišnja vrijednost hrvatskog tržišta ekoloških proizvoda iznosi oko 99 milijuna eura, odnosno prosječno oko 23,6 eura po stanovniku, a učešće potrošnje ekoloških proizvoda u ukupnoj potrošnji iznosi 2,2%.

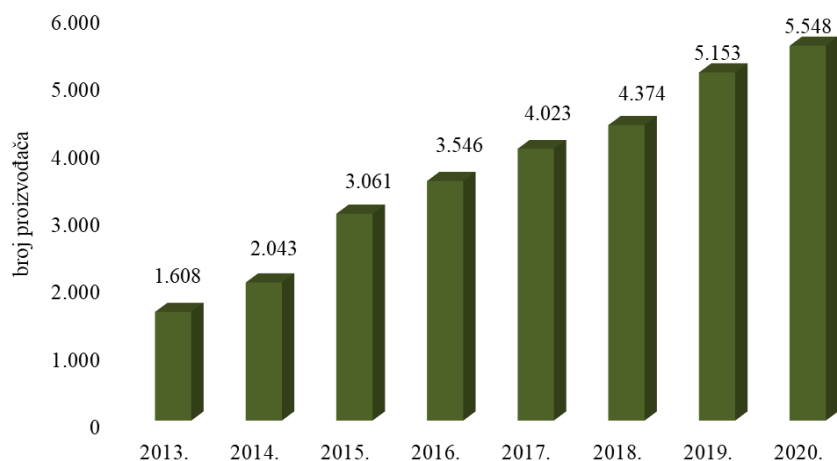
Prema službenim podacima DZS-a, u Hrvatskoj je u 2020. godini evidentirano ukupno 5.937 subjekata u ekološkoj poljoprivredi, od čega je 5.548 ekoloških poljoprivrednih proizvođača i 389 poljoprivrednih prerađivača.

Tablica 7. Broj subjekata u ekološkoj poljoprivredi, razdoblje od 2013. do 2020. godine

Godina	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Poljoprivredni proizvođači	1.608	2.043	3.061	3.546	4.023	4.374	5.153	5.548
Prerađivači	181	237	320	312	357	368	395	389
Ukupno	1.789	2.280	3.381	3.858	4.380	4.742	5.548	5.937

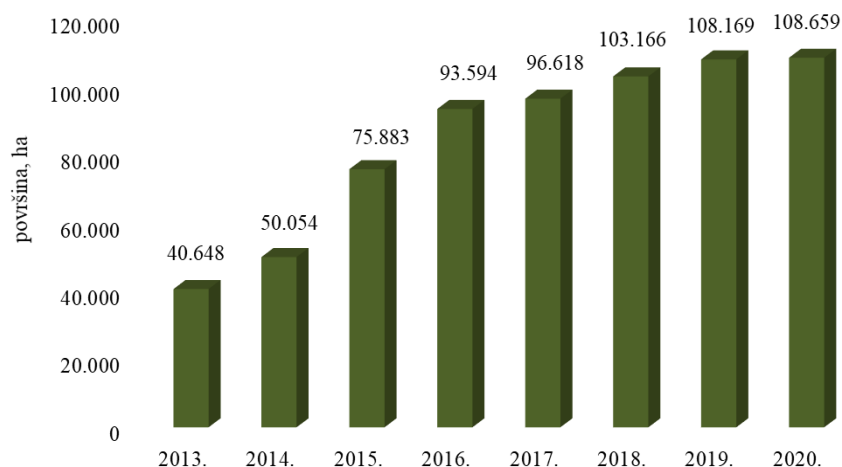
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Graf 17. Ukupan broj proizvođača upisanih u Upisnik u ekološkoj proizvodnji, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Ukupna evidentirana površina pod ekološkom proizvodnjom u 2020. godini iznosi 108.659 ha, što čini 7,2% u odnosu na ukupno korištenu poljoprivrednu površinu (u tabličnom dijelu tablica 29.). Zadnjih desetak godina izražen je trend rasta udjela površina pod ekološkom proizvodnjom u ukupno korištenim poljoprivrednim površinama. U 2013. godini površine pod ekološkom proizvodnjom činile su svega 2,6% ukupno korištenih poljoprivrednih površina.

Graf 18. Korištene poljoprivredne površine pod ekološkom proizvodnjom, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

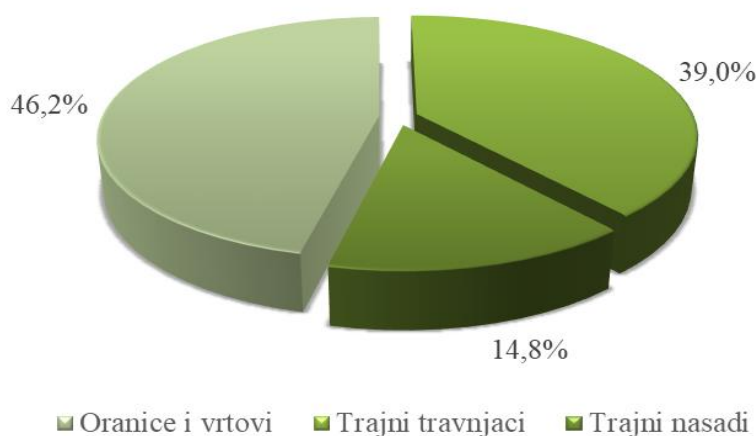

Prema strukturi biljne proizvodnje u ekološkoj proizvodnji najzastupljenije su oranice s 50.202 ha, koje u ukupnoj površini pod ekološkom proizvodnjom čine udio od 46,2%, zatim slijede trajni travnjaci s površinom od 42.332 ha (udio od 39,0%) te trajni nasadi s 16.125 ha (udio od 14,8%) (u tabličnom dijelu tablica 28.).

U ukupnoj površini ekoloških oraničnih usjeva najzastupljenije su žitarice s 15.232 ha, industrijsko bilje s 15.232 ha, uljarice s 11.043 ha te aromatsko i ljekovito bilje s 4.194 ha.

U ukupnoj površini ekoloških trajnih nasada od 14.934 ha najzastupljeniji su voćnjaci s 13.050 ha, zatim maslinici s 1.940 ha te vinogradi s 1.067 ha.

Graf 19. Struktura poljoprivrednih površina pod ekološkom proizvodnjom u 2020. godini

2.2. Produkcija, tržište i potrošnja poljoprivrednih proizvoda

2.2.1. Produkcija

2.2.1.1. Biljna produkcija

Žitarice

U strukturi proizvodnje žitarica dominantno mjesto ima kukuruz. U razdoblju od 2015. do 2020. godine u ukupnoj proizvodnji žitarica, iskazano količinski, kukuruz čini udio od 63,2%, slijede pšenica s udjelom od 25%, ječam sa 7,9%, zob i pšenoraž svaki s 2%, te raž s 0,1% i ostale žitarice s 0,2%.

Hrvatska je samodostatna proizvodnjom žitarica, posebno obične pšenice, kukuruza, ječma, zobi i pšenoraži, osim u godinama s izrazito nepovoljnim klimatskim uvjetima. Međutim, proizvodnjom durum pšenice te raži i suražice ne možemo podmiriti vlastite potrebe. U 2019. godini samodostatnost u proizvodnji žitarica iznosila je 141%.

U 2020. godini na žetvenoj površini od 538.840 ha proizvedeno je ukupno 3.731.433 t žitarica s prosječnim prinosom od 7,0 t/ha.

Vanjskotrgovinskom razmjenom žitarica ostvaren je suficit. U 2020. godini izvezeno je žitarica u vrijednosti od 321 milijuna eura, dok ih je uvezeno u vrijednosti od 73 milijuna eura, što je rezultiralo suficitom od 248 milijuna eura.

U Hrvatskoj u 2020. godini požnjeveno je 145.053 ha pšenice na kojima je proizvedeno 849.656 t pšenice, a prinos po hektaru iznosio je 5,9 t. Ostvarena proizvodnja pšenice u 2020. godini veća je u odnosu na 2019. godinu za 7,6%, što je rezultat povećanja žetvenih površina i prinosa pšenice po hektaru, koji je u 2020. godini povećan za 5,4% u odnosu na prinos u 2019. godini.

U usporedbi s razdobljem od 2015. do 2019. godine, žetvene površine u 2020. godini povećane su za 3,2%, proizvodnja pšenice povećana je za 8,1%, dok je prinos veći za 5,5%.

Hrvatska je samodostatna u proizvodnji pšenice, čime se stvaraju raspoložive količine za izvoz. U 2020. godini je izvezeno 562.562 t pšenice i suražice u vrijednosti od 98,5 milijuna eura, dok je uvezeno 140.245 t pšenice u vrijednosti od 26 milijuna eura, čime je ostvaren suficit u robnoj razmjeni u vrijednosti od 72,6 milijuna eura.

U 2020. godini proizvedeno je 2.430.598 t kukuruza na 288.398 ha, a prinos po hektaru bio je 8,4 t. Ostvarena proizvodnja kukuruza u 2020. godini veća je za 5,8% u odnosu na 2019. godinu. Žetvene površine u 2020. godini povećane su za 12,7% u odnosu na površine u 2019. godini.

U usporedbi s razdobljem od 2015. do 2019. godine, žetvene površine u 2020. godini povećane su za 15%, proizvodnja kukuruza povećana je za 23,1%, dok je prinos veći za 6,8%.

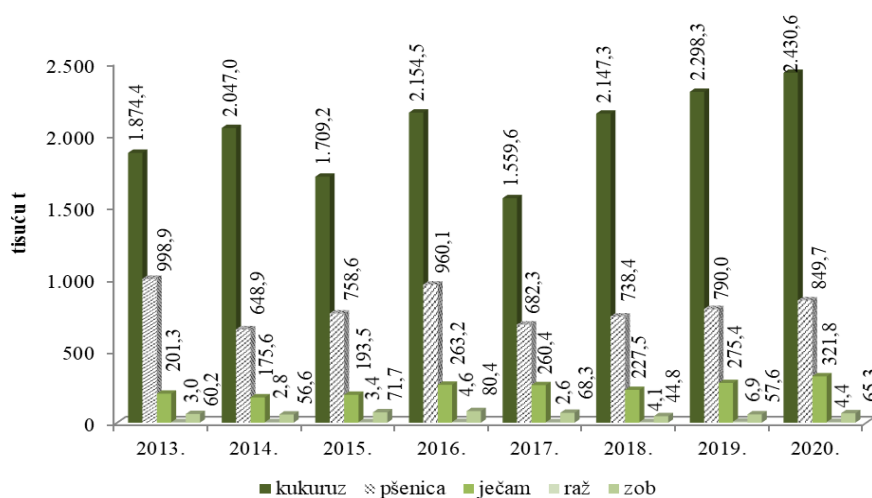
U 2020. godini izvezeno je 1.213.051 t kukuruza u vrijednosti od 199,1 milijuna eura, dok je uvezeno 76.472 t kukuruza u vrijednosti od 31,7 milijuna eura te je ostvaren suficit od 167,3 milijuna eura.

U Hrvatskoj je u 2020. godini požnjeveno 66.329 ha ječma na kojima je proizvedeno 321.776 t, a prinos je 4,9 t/ha. Proizvodnja ječma u 2020. godini u odnosu na prethodnu 2019. godinu povećana je za 16,8%.

U usporedbi s razdobljem od 2015. do 2019. godine, žetvene površine u 2020. godini povećane su za 28,2%, proizvodnja ječma povećana je za 31,9%, dok je prinos veći za 3,9%.

U 2020. godini izvezeno je 132.904 t ječma u vrijednosti od 21 milijuna eura, dok je uvezeno 26.306 t ječma u vrijednosti od 5,1 milijuna eura, čime je ostvaren suficit od 16 milijuna eura.

Graf 20. Proizvodnja žitarica, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Tablica 8. Žetvene površine, prirodi i proizvodnja žitarica

		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Soja	Žetvena površina, ha	88.867	78.614	85.133	77.087	78.334	86.185
	Prirod po ha, t	2,2	3,1	2,4	3,2	3,1	3,1
	Proizvodnja, t	196.431	244.075	207.765	245.188	244.279	266.014
Suncokret	Žetvena površina, ha	34.494	40.254	37.152	37.128	35.982	39.001
	Prirod po ha, t	2,7	2,7	3,1	3,0	3,0	3,1
	Proizvodnja, t	94.075	110.566	115.880	110.790	106.555	120.016
Uljana repica	Žetvena površina, ha	21.977	36.778	48.616	55.032	41.361	41.661
	Prirod po ha, t	2,6	3,1	2,8	2,8	2,5	2,9
	Proizvodnja, t	56.783	112.990	135.810	155.842	103.900	119.667
Ostale uljarice	Žetvena površina, ha	4.767	5.210	3.994	4.719	4.709	5.370
	Prirod po ha, t	0,5	0,7	0,9	1,0	0,9	1,3
	Proizvodnja, t	2.481	3.826	3.441	4.650	4.256	6.738
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Uljarice

U razdoblju od 2015. do 2020. godine u ukupnoj proizvodnji uljarica, iskazano količinski, dominantno mjesto ima soja (50,6% ukupne proizvodnje uljarica), a zatim slijede uljana repica (24,7% ukupne proizvodnje uljarica) i suncokret (23,7% ukupne proizvodnje uljarica).

U razdoblju od 2015. godine do 2020. godine uljarice se u Hrvatskoj prosječno, na godišnjoj razini, proizvode na oko 165.404 ha s prosječnom proizvodnjom od 462.003 t.

Hrvatska je samodostatna proizvodnjom uljarica. U 2019. godini samodostatnost u proizvodnji uljarica iznosila je 298,7%.

U 2020. godini na žetvenoj površini od 172.217 ha, proizvedeno je ukupno 512.435 t uljarica s prosječnim prinosom po hektaru od 3,0 t.

Vanjskotrgovinskom razmjenom uljarica ostvaren je suficit. U 2020. godini izvezeno je uljarica u vrijednosti od 158,3 milijuna eura, dok je uvezeno uljarica u vrijednosti od 36,2 milijuna eura, što je rezultiralo viškom od 122,1 milijuna eura.

Žetvena površina za uljanu repicu u 2020. godini bila je 41.661 ha, prinos po hektaru 2,9 t, dok je ukupna proizvodnja iznosila 119.667 t. Prinos uljane repice po hektaru u 2020. godini veći je za 16% od prinosa ostvarenog u 2019. godini. Žetvene površine uljane repice u 2020. godini povećane su za 0,7% u odnosu na 2019. godinu, a ukupna proizvodnja uljane repice u 2020. godini povećana je za 15,2%.

U usporedbi s razdobljem od 2015. do 2019. godine, žetvene površine u 2020. godini povećane su za 2,2%, proizvodnja uljane repice povećana je za 5,8%, dok je prinos veći za 4,5%.

Osim značaja u ishrani stoke i proizvodnji ulja, uljana repica važna je i za proizvodnju biodizela.

U 2020. godini izvezeno je 73.352 t uljane repice u vrijednosti od 29,1 milijuna eura, dok je uvezeno 19.971 t uljane repice u vrijednosti od 9,6 milijuna eura te je ostvaren suficit od 19,5 milijuna eura.

U 2020. godini požnjeveno je 39.001 ha suncokreta na kojima je proizvedeno 120.016 t suncokreta u zrnu s prosječnim prinosom po hektaru od 3,1 t.

Prinos suncokreta po hektaru u 2020. godini veći je za 3,3% od prinosa ostvarenog u 2019. godini. Žetvene površine suncokreta u 2020. godini veće su za 8,4% u odnosu na 2019. godinu, a ukupna proizvodnja suncokreta u 2020. godini veća je za 12,6%.

U usporedbi s razdobljem od 2015. do 2019. godine, žetvene površine u 2020. godini povećane su za 5,4%, proizvodnja suncokreta povećana je za 11,6%, dok je prinos veći za 6,6%.

Osim za proizvodnju jestivog ulja, nusproizvod prerade suncokreta (suncokretova pogača) koristi se kao kvalitetna stočna hrana za tov junadi.

U petogodišnjem razdoblju od 2015. do 2019. godine ne bilježi se značajniji uvoz suncokreta te je razmjenom ostvaren suficit. U 2020. godini izvezeno je 60.538 t suncokreta u vrijednosti od 23 milijuna eura, dok je uvezeno 20.174 t suncokreta u vrijednosti od 11,4 milijuna eura te je ostvaren suficit od 11,6 milijuna eura.

Žetvena površina za soju u 2020. godini iznosi 86.185 ha, prinos po hektaru iznosi 3,1 t, a ukupna je proizvodnja 266.014 t. Prinos po hektaru u 2020. godini na razini je prinosa iz 2019. godine. Žetvene površine soje u 2020. godini veće su za 10% u odnosu na 2019. godinu, a ukupna proizvodnja soje u 2020. godini veća je za 8,9%.

U usporedbi s razdobljem od 2015. do 2019. godine, žetvene površine u 2020. godini povećane su za 5,6%, proizvodnja soje povećana je za 16,9%, dok je prinos veći za 11,2%.

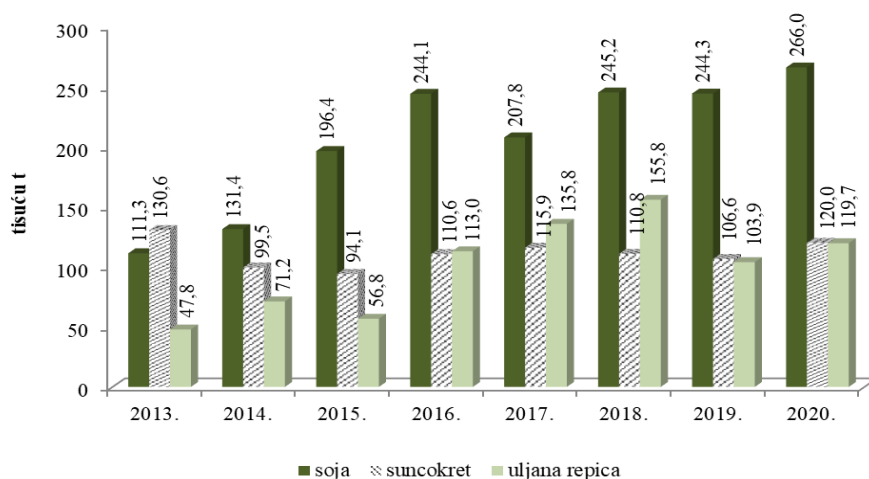
Značaj soje kao zrnate mahunarke ponajprije je u proizvodnji sačme, a potom ulja.

Vanjskotrgovinskom razmjenom soje ostvaren je suficit. U 2020. godini izvezeno je 264.682 t soje u vrijednosti od 100,2 milijuna eura, dok je uvezeno 13.249 t soje u vrijednosti od 5,6 milijuna eura. Većim izvozom od uvoza ostvaren je suficit u vrijednosti od 94,6 milijuna eura.

Tablica 9. Žetvene površine, prirodi i proizvodnja uljarica

		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Soja	Žetvena površina,	88.867	78.614	85.133	77.087	78.334	86.185
	Prirod po ha, t	2,2	3,1	2,4	3,2	3,1	3,1
	Proizvodnja, t	196.431	244.075	207.765	245.188	244.279	266.014
Suncokret	Žetvena površina,	34.494	40.254	37.152	37.128	35.982	39.001
	Prirod po ha, t	2,7	2,7	3,1	3,0	3,0	3,1
	Proizvodnja, t	94.075	110.566	115.880	110.790	106.555	120.016
Uljana repica	Žetvena površina,	21.977	36.778	48.616	55.032	41.361	41.661
	Prirod po ha, t	2,6	3,1	2,8	2,8	2,5	2,9
	Proizvodnja, t	56.783	112.990	135.810	155.842	103.900	119.667
Ostale uljarice	Žetvena površina,	4.767	5.210	3.994	4.719	4.709	5.370
	Prirod po ha, t	0,5	0,7	0,9	1,0	0,9	1,3
	Proizvodnja, t	2.481	3.826	3.441	4.650	4.256	6.738
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Graf 21. Proizvodnja uljarica, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Povrće

U proizvodnji povrća³ veći dio proizvodnje (na otvorenom, u staklenicima i plastenicima) zauzima proizvodnja za tržište, koja je u 2020. godini iznosila 181.915 t na površinama od 7.772 ha, dok se manji dio proizvodnje odnosi na povrtnjake na kojima je u 2020. godini proizvedeno 48.122 t povrća (u tabličnom dijelu tablica 33.).

Najzastupljenije povrtne vrste koje su se proizvodile u Hrvatskoj tijekom 2020. godine bile su kupus, rajčica, luk i češnjak, mrkva i paprika.

³ Prilikom obrade podataka za proizvodnju povrća isključeni su podaci o proizvodnji dinja i lubenica.

U razdoblju od 2015. do 2019. godine prosječne površine koje su se koristile za proizvodnju povrća za tržište iznosile su 9.213 ha. U usporedbi s prosjecima promatranog petogodišnjeg razdoblja, u 2020. godini površine su smanjene za 8,4%, a ukupna proizvodnja je povećana za 9,8%.

Prema zadnjim dostupnim podacima iz 2019. godine, samodostatnost u proizvodnji povrća iznosila je 56,9% svih potreba domaćeg tržišta, pri čemu niti jedna vrsta povrća nije dostatna za podmirenje potreba domaćeg tržišta.

Pokazatelj nedostatne proizvodnje povrća za domaće potrebe je i podatak da su u 2020. godini znatno veće količine povrća uvezene nego što su izvezeno iz Republike Hrvatske, čime je ostvarena negativna vanjskotrgovinska bilanca.

U 2020. godini uvezeno je 174.397 t jestivog povrća (svježe povrće uključivo krumpir, suho povrće, masline i dr.), u vrijednosti od 141,2 milijuna eura, dok je izvezeno 47.723 t u vrijednosti od 53,8 milijuna eura te je ostvaren deficit iskazano količinski od 126.674 t odnosno iskazano vrijednosno od 87,4 milijuna eura.

Od svježeg povrća najviše je uvezeno luka, rajčice, paprike i mrkve. U odnosu na petogodišnje razdoblje od 2015. do 2019. godine, uvoz u 2020. godini iznosi 174.397 t, što predstavlja količinski rast za 8,5%.

Što se tiče izvoza povrća, u odnosu na petogodišnje razdoblje od 2015. do 2019. godine, kada je izvoz prosječno iznosio 39.123 t, izvoz u 2020. godini količinski bilježi rast za 21,9%.

Proizvodnja povrća važan je temelj daljnjeg razvoja ne samo prerađivačke industrije već i turizma, a time i zapošljavanja većeg broja ljudi u poljoprivredi, industriji i turizmu. Udruživanje proizvođača, poglavito onih malih, koji svojim količinama i tehnologijom proizvodnje nisu konkurentni na tržištu, i uspostava kratkih lanaca opskrbe hranom nužni su za uspostavu održive poljoprivredne proizvodnje i ravnopravnijeg nastupa proizvođača na tržištu.

Graf 22. Intenzivna proizvodnja povrća, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Voće

U proizvodnji voća⁴ u 2020. godini prevladava intenzivna proizvodnja, koja iznosi 170.363 t na površini od 36.718 ha, dok znatno manji dio proizvodnje čini ekstenzivna proizvodnja voća (9.501 t) (u tabličnom dijelu tablica 34.). Iskazano količinski, intenzivna proizvodnja voća u 2020. godini u odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine smanjena je za 3.931 t, odnosno za 2,3%. Površine koje su korištene u 2020. godini za intenzivnu proizvodnju voća u odnosu na petogodišnji prosjek razdoblja od 2015. do 2019. godine povećane su za 4.393 ha ili iskazano relativnim pokazateljima za 13,6%.

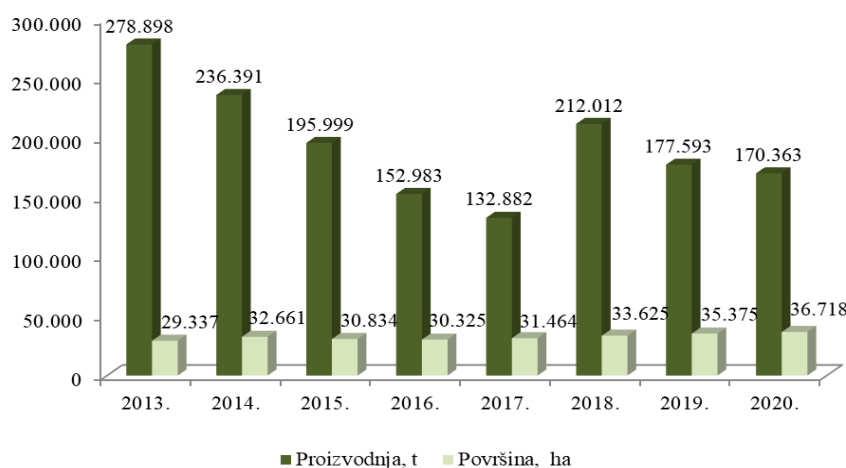
Prema proizvedenim količinama, najveći udio u proizvodnji voća čine jabuke, mandarine, lubenice i šljive, dok su prema površinama intenzivnog nasada najzastupljeniji orasi, lješnjaci, jabuke i šljive.

U 2019. godini samodostatnost u proizvodnji voća iznosila je 47,6% svih potreba domaćeg tržišta, a samodostatni smo u proizvodnji trešanja i višanja te jabuka.

Tijekom 2020. godine intenzivna proizvodnja jabuka odvijala se na površini od 4.361 ha, a iznosila je 63.614 t. U usporedbi s prosjekom petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini ukupna proizvodnja smanjena je za 10,3%, a površine 16,6%. Prinos jabuka u 2020. godini iznosio je 14,6 t/ha, što u odnosu na prosječan prinos prethodnog petogodišnjeg razdoblja predstavlja rast od 6,4%.

Intenzivna proizvodnja mandarina u 2020. godini odvijala se na površini od 2.008 ha i iznosila je 39.440 t mandarina, uz prosječan prinos od 19,6 t/ha. Promatrano u odnosu na prosjek prethodnog petogodišnjeg razdoblja, površine pod intenzivnom proizvodnjom mandarina smanjene su za 2,4%, proizvodnja za 4,4%, a prinos za 2,3%.

Graf 23. Intenzivna proizvodnja voća, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

⁴ Prilikom obrade podataka za proizvodnju voća uključeni su podaci o proizvodnji dinja i lubenica.

U 2020. godini uvezeno je 218.767 t jestivog voća (uključivo svježe voće, smrznuto, konzervirano i suho voće) u vrijednosti od 209,2 milijuna eura, dok ga je izvezeno 70.614 t u vrijednosti od 46,3 milijuna eura, čime je ostvaren deficit u vrijednosti od 162,9 milijuna eura.

Iako uvoz voća raste, u ukupnom uvozu voća dominantnu ulogu ipak imaju voćne vrste koje se ne proizvode u Hrvatskoj, prije svega banane i agrumi (naranča, limun, grejp). Osim njih, uvoze se i lubenice, svježe breskve i nektarine, kruške te stolno grožđe.

Promatrano u odnosu na prosječnu godišnju količinu uvezenog voća u prethodnom petogodišnjem razdoblju, u 2020. godini uvoz voća iskazano količinski povećan je za 7,3 %.

Istovremeno, u 2020. godini izvoz voća iskazano količinski bilježi blagi trend rasta od 0,1%, no promatrano u odnosu na prethodnu 2019. godinu smanjen je za 9%. U 2020. godini najviše smo izvezli jabuka i mandarina. Razmjenom mandarina, višanja i jabuka za preradu ostvarena je pozitivna vanjsko trgovinska bilanca.

Masline i maslinovo ulje

Prema podacima DZS-a, u 2020. godini masline su uzgajane na 20.282 ha, a ukupno je proizvedeno 33.230 t ploda masline te 40.278 hl maslinovog ulja (u tabličnom dijelu tablica 35.).

U odnosu na prethodnu 2019. godinu nije bilo značajnije promjene u proizvodnji ploda masline (rast od 0,04%), dok je proizvodnja maslinovog ulja smanjena za 9,5%.

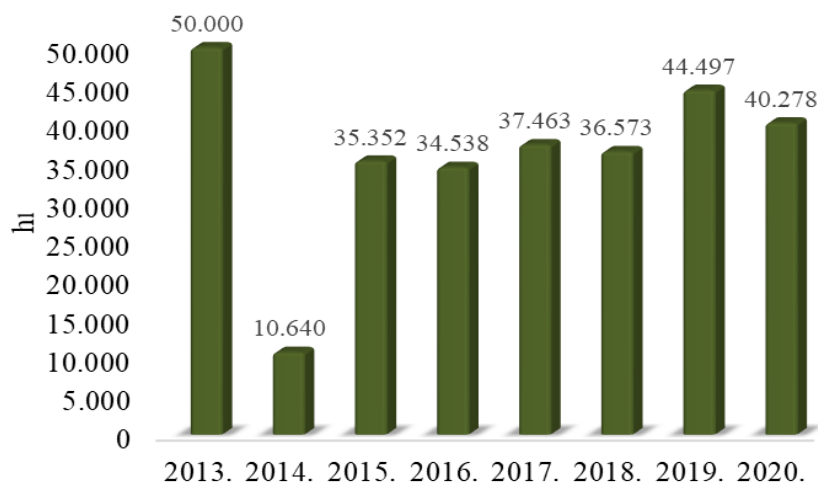
U odnosu na prethodno petogodišnje razdoblje od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini zamjetan je rast površina pod maslinama za 8,7%, rast proizvodnje ploda masline za 10,8%, uz prinos jednak prosjeku te rast proizvodnje maslinovog ulja za 6,9%.

Uz trend povećanja proizvodnje ploda masline i maslinovog ulja, hrvatsko maslinovo ulje dokazuje važan gospodarski potencijal u poljoprivrednoj proizvodnji mediteranske Hrvatske, uz znatno poboljšanje kakvoće.

Unatoč tome, Hrvatska ne proizvodi dovoljne količine maslinovog ulja za domaću potrošnju te se znatne količine uvoze. Prema posljednjim dostupnim podacima za 2019. godinu, samodostatnost u proizvodnji maslinovog ulja iznosila je 45,8%.

U 2020. godini, prema podacima DZS-a, uvezeno je 4.829 t maslinovog ulja u vrijednosti od 13,6 milijuna eura, dok je izvoz maslinovog ulja u istom razdoblju iznosio 294 t u vrijednosti od 2 milijuna eura, slijedom čega deficit vanjskotrgovinske razmjene iznosi 11,6 milijuna eura. Promatrano u odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, uvoz maslinovog ulja u 2020. godini količinski bilježi rast za 25,8%, dok izvoz u istom promatranom razdoblju bilježi rast za 10,5%.

Graf 24. Proizvodnja maslinovog ulja, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Vinogradarstvo i vinarstvo

Proizvodnja grožđa

Agroekološki uvjeti u Hrvatskoj povoljni su za uzgoj vinove loze i proizvodnju grožđa od kojeg se proizvode vina različite kakvoće, a najzastupljenija su vina sa zaštićenom oznakom izvornosti.

Pod vinogradima je u 2020. godini bilo 21.454 ha poljoprivrednog zemljišta. Proizvodnja grožđa u 2020. godini iznosi 123.554 t uz prosječan prinos od 5,8 t/ha. Time je proizvodnja grožđa u 2020. godini povećana za 14,1% u odnosu na 2019. godinu.

Proizvodnja vina

Prema podacima DZS-a, proizvodnja vina u 2020. godini iznosi 800.000 hl vina, što u odnosu na 2019. godinu predstavlja povećanje za 13,6%.

U 2020. godini uvezeno je vina u vrijednosti od 27,5 milijuna eura, što predstavlja pad za 14,1% u odnosu na 2019. godinu. Količinski uvoz je iznosio 24.543 t te bilježi pad u odnosu na 2019. godinu za 1,3%.

Izvoz vina u 2020. godini iznosi 12,6 milijuna eura, što predstavlja smanjenje za 21,0% u odnosu na 2019. godinu. Količinski je izvoz iznosio 3.469 t te bilježi smanjenje u odnosu na 2019. godinu za 34,0%.

Slijedom prikazanih podataka, u 2020. godini u segmentu vina ostvarena je negativna vanjskotrgovinska bilanca, odnosno deficit od 14,9 milijuna eura.

Promatrano po državama, najviše vina uvozi se iz Sjeverne Makedonije, čiji udio, vrijednosno gledano, u ukupnom uvozu u 2020. godini iznosi 29,2%.

Najznačajnija izvozna destinacija u 2020. godini je Bosna i Hercegovina (udio u ukupnom izvozu 30,6%), ali je u odnosu na prethodnu godinu izvoz u Bosnu i Hercegovinu smanjen za 24,0%).

Tablica 10: Površine, prirodi i proizvodnja grožđa te proizvodnja vina

		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Grožđe	Površina, tis.ha	26	23	22	21	20	21
	Prirod po ha, t	6	5,3	5,3	7,1	5,5	5,8
	Proizvodnja, t	154.227	123.651	116.307	146.242	108.296	123.554
	Broj rodnih trseva, mil.	:	:	:	:	:	:
	Prirod po trsu, kg	1,7	1,3	1,3	1,6	1,4	1,5
Vino	Proizvodnja, tis.hl ¹⁾	992	760	726	952	704	800
: podaci nisu dostupni							
¹⁾ Podaci obuhvaćaju industrijsku proizvodnju i proizvodnju na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.							
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Duhan

U 2020. godini proizvedeno je 7.084 t duhana na površini od 3.420 ha, što čini prinos od 2,1 t/ha. U odnosu na prethodnu 2019. godinu bilježimo smanjenje žetvene površine uzgoja duhana za 13,2% te proizvodnje duhana od 10,1% (u tabličnom dijelu tablica 31.).

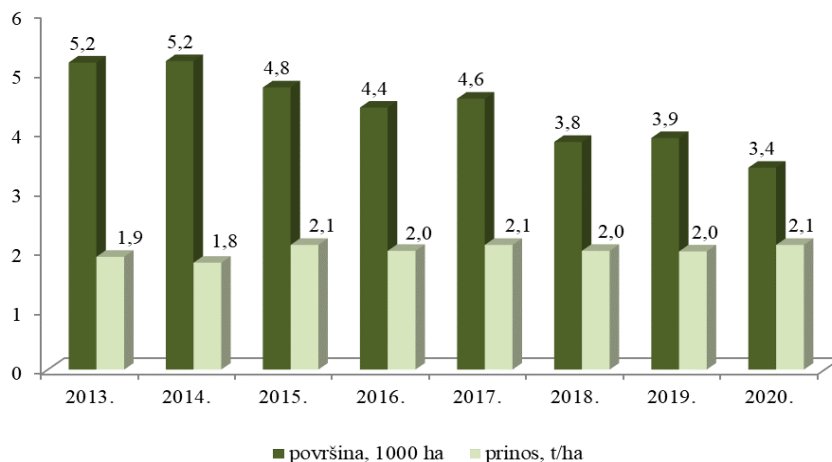
Prinos duhana u 2020. godini viši je za 5% u odnosu na 2019. godinu te se kreće u granicama višegodišnjeg prosjeka od 1,8 do 2,1 t/ha.

U odnosu na prosječnu godišnju proizvodnju ostvarenu u razdoblju od 2015. do 2019. godine, koja iznosi 8.792 t, proizvodnja duhana u 2020. godini smanjena je za 19,4%.

U proizvodnji najzastupljenija sorta duhana je Virginia s oko 90% zastupljenosti, a u manjim količinama je zastupljen Burley.

Bilanca vanjskotrgovinske razmjene neprerađenog duhana za 2020. godinu, promatrano vrijednosno i količinski, je negativna. U 2020. godini izvezeno je 12.884 t, a uvezeno je 12.907 t neprerađenog duhana. Uspoređujući 2020. godinu s prethodnom godinom, količinski gledano, uvoz kategorije neprerađeni duhan - duhanski otpaci smanjen je za 4,5%, dok je izvoz povećan za 29,4%.

Graf 25. Proizvodnja duhana, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Šećerna repa

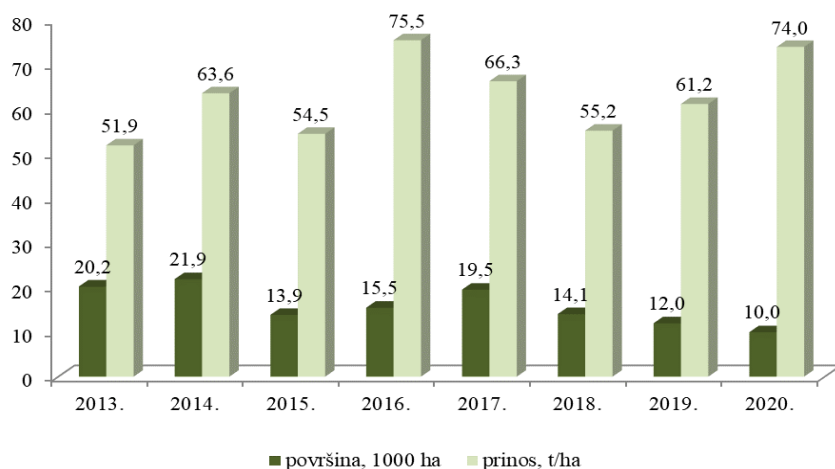
U 2020. godini na površini od 10.458 ha proizvedeno je 774.331 t šećerne repe uz prinos od 74 t/ha (u tabličnom dijelu tablica 31.).

U usporedbi s razdobljem od 2015. do 2019. godine, žetvene površine u 2020. godini smanjene su za 29,9%, proizvodnja šećerne repe smanjena je za 17,7%, dok je prinos veći za 17,2%.

Hrvatska nije samodostatna u proizvodnji šećerne repe. U 2019. godini samodostatnost šećerne repe iznosila je 83,3%, što nije dovoljno za potrebe preradbenih kapaciteta šećerana za proizvodnju šećera. To potvrđuju i podaci o vanjskotrgovinskoj razmjeni šećerne repe.

Izvoz šećerne repe je neznatan te je u 2020. iznosio 26 t, što je na razini ostvarenoj ranijih godina. U 2020. godini uvezeno je 102.092 t šećerne repe, što je za 38,2% manje od prosječne godišnje količine uvezene u razdoblju od 2015. do 2019. godine. Deficit u 2020. godini iznosi 3,2 milijuna eura.

Graf 26. Proizvodnja šećerne repe, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Suhe mahunarke

U 2020. godini na površini od 1.716 ha, koliko je korišteno za proizvodnju suhих mahunarki, proizvedeno je ukupno 3.124 t suhих mahunarki s prosječnim prinosom od 1,8 t/ha (u tabličnom dijelu tablica 31.). Najzastupljenije suhe mahunarke su stočni grašak i grah. U 2020. godini, promatrano u odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, bilježimo smanjenje žetvenih površina za 33,0%, smanjenje proizvodnje suhих mahunarki za 26,5%, ali ujedno i viši prinos za 9,8%.

U 2020. godini grah čini 42,4% ukupne proizvodnje suhих mahunarki, dok stočni grašak čak 52,1% ukupne proizvodnje suhих mahunarki. U 2019. godini samodostatnost suhих mahunarki iznosi 55,5%.

U 2020. godini ukupna proizvodnja graha za suho zrno na površini od 984 ha iznosi 1.325 t, uz prinos od 1,3 t/ha.

U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini žetvene površine pod grahom za suho zrno manje su za 30,7%, proizvodnja je manja za 6,4%, dok je prinos viši za 30,5%.

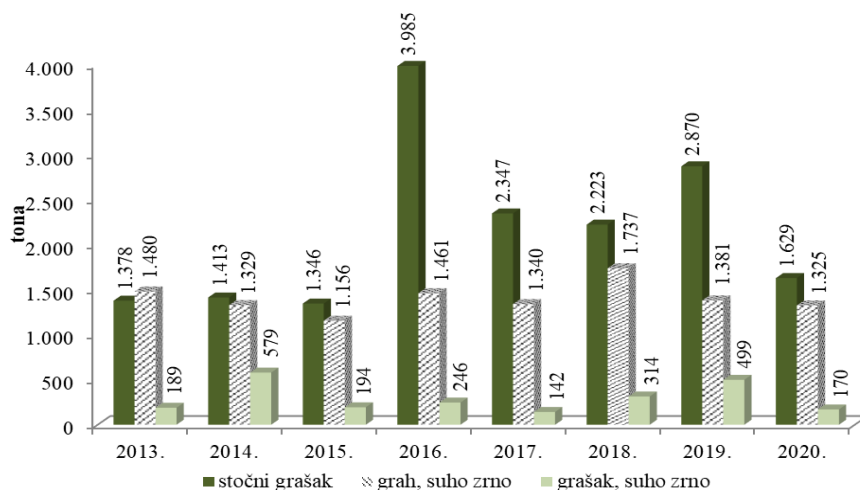
U 2020. godini ukupna proizvodnja stočnog graška na površini od 602 ha iznosi 1.629 t, uz prinos od 2,7 t/ha.

U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini žetvene površine manje su za 41,9%, proizvodnja stočnog graška također je manja za 36,2%, dok je prinos veći za 9,5%.

U 2020. godini žetvene površine pod graškom za suho zrno iznosile su 130 ha, a proizvedeno je 170 t graška za suho zrno, dok prinos iznosi 1,3 t/ha.

U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini žetvene površine veće su za 23,6%, proizvodnja graška za suho zrno manja je za 39,1%, dok je prinos manji za 51,0%.

Graf 27. Proizvodnja suhih mahunarki, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Korjenasti i gomoljasti usjevi

Površine koje se koriste za proizvodnju korjenastih i gomoljastih usjeva (bez šećerne repe) u 2020. godini bilježe blagi rast u odnosu na godišnji prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, i to za 95 ha ili iskazano relativnim pokazateljima za 0,9%.

U 2020. godini za proizvodnju korjenastih i gomoljastih usjeva korišteno je 10.335 ha poljoprivrednog zemljišta i ukupno je proizvedeno 180.363 t ovih proizvoda (u tabličnom dijelu tablica 31.).

Najzastupljeniji gomoljasti usjev je krumpir.

Proizvodnja krumpira

Ukupna proizvodnja krumpira u 2020. godini odvijala se na 9.325 ha s prosječnim prinosom od 18,7 t/ha i ukupnom proizvodnjom od 174.279 t.

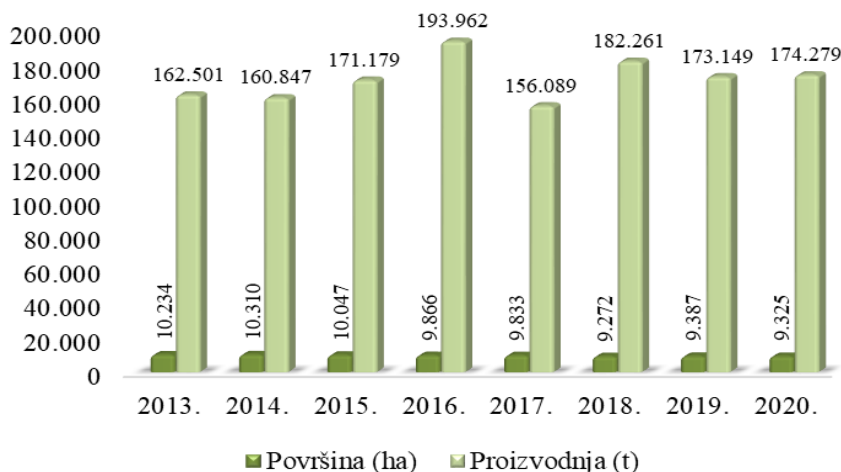
Prosječno u razdoblju od 2015. do 2019. godine površine pod ukupnom proizvodnjom krumpira iznosile su 9.681 ha, uz prosječnu proizvodnju od 175.328 t i prinos od 18,14 t/ha.

U usporedbi s promatranim petogodišnjim razdobljem, u 2020. godini površine su smanjene za 3,6%, a ukupna proizvodnja bila je manja za 0,6%.

U 2020. godini proizvedeno je 34.690 t ranog krumpira na površini od 2.423 ha s prosječnim prinosom od 14,3 t/ha. U odnosu na prosjek promatranog petogodišnjeg razdoblja, zabilježeno je povećanje proizvodnje za 18,5% uz povećanje površina za 20,4%.

U 2020. godini proizvedeno je 139.589 t kasnog i sjemenskog krumpira na površini od 6.902 ha. U ukupnoj proizvodnji krumpira kasni i sjemenski krumpir čine udio od 80,1%. U odnosu na prosjek promatranog petogodišnjeg razdoblja, ostvarena proizvodnja u 2020. godini bila je niža za 4,4%, dok je prinos po hektaru bio veći za 5,9%.

Graf 28. Proizvodnja krumpira, razdoblje od 2013. do 2020. (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Hrvatska nije samodostatna u proizvodnji krumpira. U 2019. godini samodostatnost krumpira iznosila je 67,9%.

Vanjskotrgovinskom razmjenom krumpira ostvaren je deficit. U 2020. godini uvezeno je 34.701 t krumpira u vrijednosti od 13,5 milijuna eura, dok je izvezeno 13.188 t krumpira u vrijednosti od 2,4 milijuna eura te deficit iznosi količinski 21.513 t, a vrijednosno 11,1 milijuna eura.

U odnosu na 2019. godinu u 2020. godini izvoz i uvoz krumpira je povećan. Izvoz je povećan za 1.803 t, a uvoz za 7.849 t.

Krmno bilje

U 2020. godini na površini od 641.238 ha, koliko je korišteno za proizvodnju krmnog bilja, proizvedeno je ukupno 2.272.583 t krmnog bilja s prosječnim prinosom od 3,5 t/ha. (u tabličnom dijelu tablica 32.) U razdoblju od 2015. do 2019. godine krmnim biljem je prosječno zasijano 708.315 ha te je prosječno proizvedeno 2.393.958 t krmnog bilja uz prosječni prinos od 3,4 t/ha.

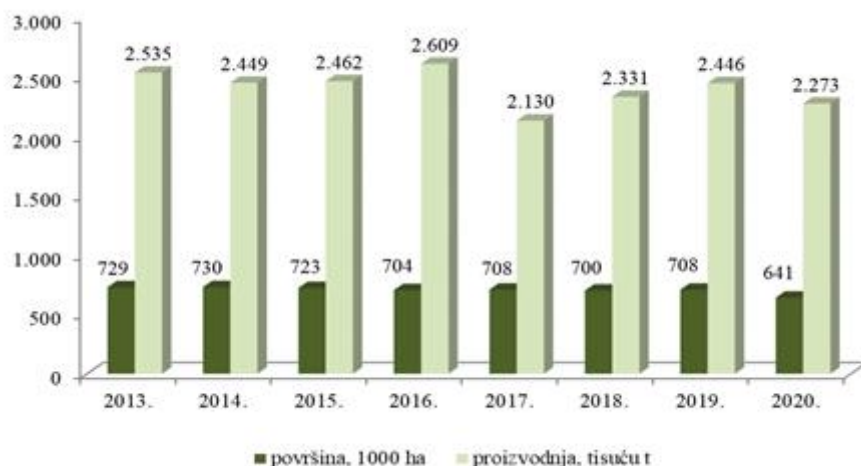
U proizvodnji krmnog bilja najzastupljeniji je silažni kukuruz. U 2020. godini u ukupnoj proizvodnji krmnog bilja proizvodnja silažnog kukuruza sudjeluje s 56,4%, uz vrlo mali udio u žetvenim površinama krmnog bilja od 4,7%.

U razdoblju od 2015. do 2019. godine silažnim kukuruzom je prosječno zasijano 28.526 ha te je prosječno proizvedeno 1.066.142 t silažnog kukuruza uz prosječni prinos od 37,4 t/ha.

Proizvodnja silažnog kukuruza u 2020. godini odvijala se na 30.113 ha te je ukupno proizvedeno 1.261.067 t. U usporedbi s prosjekom iz razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini zabilježen je rast proizvodnje od 18,3%, uz prinos koji je bio veći za 12,1%.

Silažni kukuruz uzgaja se gotovo isključivo kao glavni usjev (čak 98,7% ukupne proizvodnje silažnog kukuruza u 2020.).

Graf 29. Proizvodnja krmnog bilja, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Sjeme i sadni materijal

Proizvodnja sjemena

U sjemenskoj proizvodnji, odnosno certificiranju sjemena, u razdoblju od 2015. do 2020. godine zamjećuju se oscilacije.

Najzastupljenije sjemenske kulture u proizvodnji su ozima pšenica, soja, ozimi ječam i kukuruz (u tabličnom dijelu tablica 37.).

Certificirana količina sjemena ozime pšenice u sezoni 2020./2021. iznosi 36.700 t.

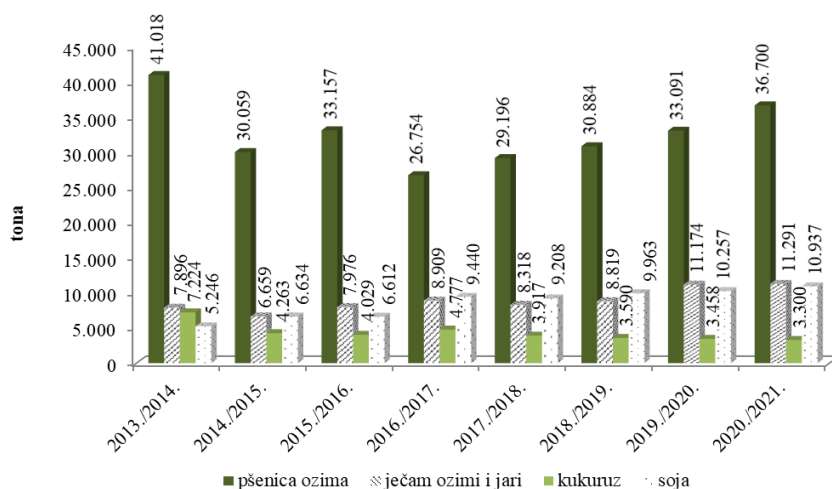
U sezoni 2020./2021. certificirana količina bila je niža za približno 10,5% u odnosu na najbolju sezonu 2013./2014., ali i veća za 19,9% u usporedbi s prosjekom iz prethodnog petogodišnjeg razdoblja.

Certificirana količina sjemena soje u sezoni 2020./2021. iznosila je 10.937 t, što promatrano u odnosu na prethodno petogodišnje razdoblje predstavlja povećanje od 20,2%.

Certificirana količina ozimog ječma u sezoni 2020./2021. iznosila je 9.059 t, što je za 21,5% više u odnosu na prethodno petogodišnje razdoblje.

U sezoni 2020./2021. certificirana količina sjemena kukuruza iznosila je 3.300 t, ili za 16,5% manje u usporedbi s prosjekom iz prethodnog petogodišnjeg razdoblja.

Graf 30. Proizvodnja sjemena u tonama, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: HAPIH; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Sadni materijal u voćarstvu i vinogradarstvu

Proizvodnja voćnih sadnica u razdoblju od 2014. do 2017. godine raste, dok je u 2018., 2019. i 2020. godini vidljiv lagani pad proizvodnje. U promatranom razdoblju od 2015. do 2020. godine najveća proizvodnja voćnih sadnica zabilježena je 2017. godine i iznosila je 3.459.374 komada (u tabličnom dijelu tablice 38. i 39.).

U 2020. godini se bilježi blagi pad proizvodnje voćnih sadnica. Proizvedeno je 3.025.107 komada sadnica te promatrano u odnosu na 2019. godinu predstavlja smanjenje od 3,4%.

U proizvodnji voćnih sadnica u 2020. godini najzastupljenije su sadnice lijeske s udjelom od 35,1% (proizvedeno je 1.061.671 komada sadnica) i sadnice jabuke s udjelom od 23% (proizvedeno je 694.615 komada sadnica). U proizvodnji sadnica ističu se i masline s udjelom od 6,6% i proizvodnjom 198.960 komada sadnica.

Tablica 11. Proizvodnja voćnih sadnica u 2020. godini

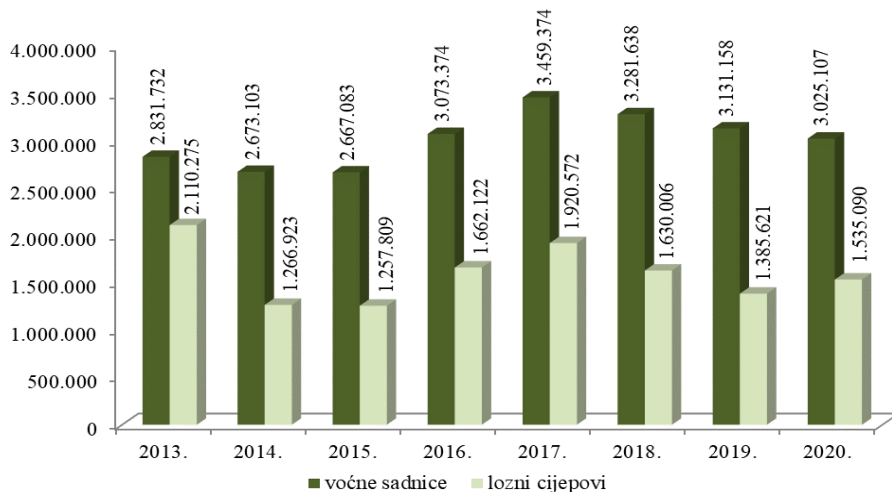
Biljna vrsta	Količina (kom)
Breskva	41.835
Citrusi	127.806
Jabuka	694.615
Kruška	117.119
Lijeska	1.061.671
Malina i kupina	58.714
Marelica	48.143
Maslina	198.960
Orah	65.719
Šljiva	126.345
Trešnja	120.886
Višnja i maraska	67.607
Ostalo	295.687

Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu,
Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

U promatranom razdoblju, od 2015. do 2020. godine, proizvodnja cijepova vinove loze varira.

U 2020. godini proizvedeno je 1.535.090 komada cijepova vinove loze, što je u odnosu na proizvodnju iz 2019. godine više za 10,8%.

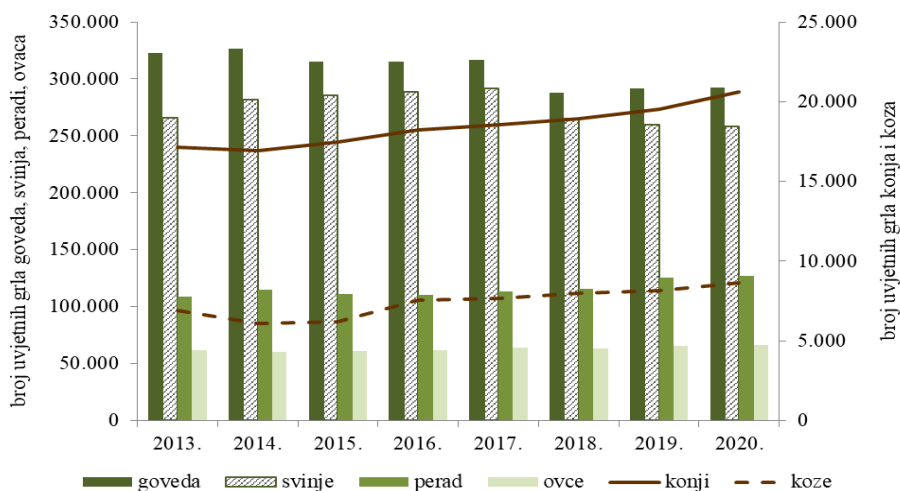
Graf 31. Proizvodnja voćnog i loznog sadnog materijala, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: HAPIH; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

2.2.1.2. Stočarska proizvodnja

U 2020. godini došlo je do smanjenja udjela stočarstva u ukupnoj vrijednosti poljoprivredne proizvodnje uz intenzitet stočarske proizvodnje od 0,51 UG/ha (u tabličnom dijelu tablica 40.). Na dan 31. prosinca 2020. godine u Registru stočarskih farmi bilo je registrirano 152.276 aktivnih gospodarstava na kojima se drže goveda, kopitari, svinje, ovce, koze, perad ili pčele.

Graf 32. Broj uvjetnih grla stoke, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Govedarstvo

Ukupan broj goveda u 2020. godini iznosi 422.881 i u odnosu na prethodnu godinu povećan je za 0,6%, a uspoređujući ga s prosjekom petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine broj goveda smanjen je za 2,6%. Hrvatska u brojnom stanju goveda Europske unije sudjeluje s 0,6%.

Tablica 12. Broj goveda

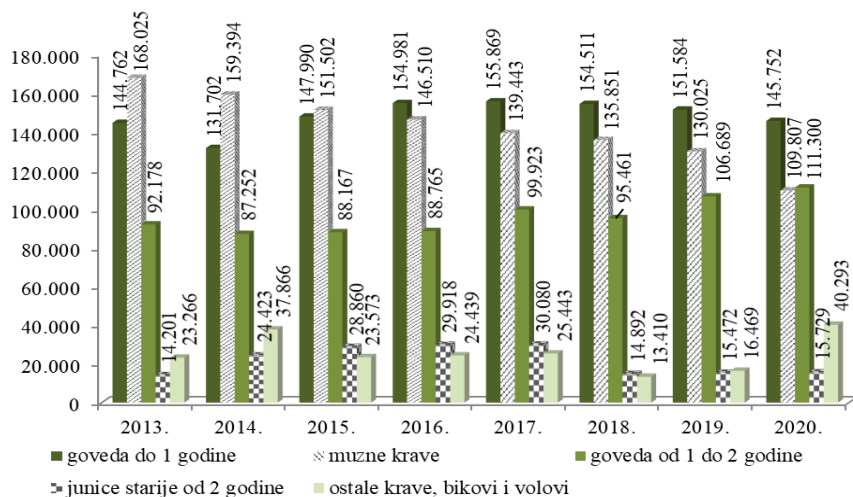
			2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Goveda, ukupno			440.092	444.613	450.757	414.125	420.239	422.881
Mlada goveda do 1 godine, ukupno			147.990	154.981	155.869	154.511	151.584	145.752
Mlada goveda do 1 godine	Telad za klanje		19.964	20.147	20.263	19.412	19.179	18.604
	Ostala ženska		47.067	53.623	57.082	61.890	62.449	60.285
	Ostala muška		80.959	81.211	78.524	73.209	69.956	66.863
Goveda od 1 do 2 godine, ukupno			88.167	88.765	99.923	95.461	106.689	111.300
Goveda od 1 do 2 godine	Junice ostale		38.101	38.847	40.319	42.061	49.824	47.116
	Junice za klanje		7.296	6.855	7.115	7.711	8.688	9.102
	Muška goveda		42.770	43.063	52.489	45.689	48.177	55.082
Goveda starija od 2 godine, ukupno			203.935	200.867	194.966	164.153	161.966	165.829
Goveda starija od 2 godine	Junice	Junice ostale	27.215	28.123	28.275	13.907	14.368	14.601
		Junice za klanje	1.645	1.795	1.805	985	1.104	1.128
	Krave	Krave muzne	151.502	146.510	139.443	135.851	130.025	109.807
		Ostale krave	18.999	20.320	21.550	9.503	11.867	34.088
	Ostalo (bikovi, volovi)		4.574	4.119	3.893	3.907	4.602	6.205
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

U ukupnom broju krava simentalna pasmina zastupljena je s 59,4%, holstein pasmina s 21,7%, smeđa s 2,2%, križanci s 8,4%, a ostale pasmine s 8,3%. Drugim riječima, na hrvatskim farmama i nadalje je najzastupljenija simentalna pasmina dvostrukog smjera

korištenja za proizvodnju mlijeka i mesa. Udio ostalih krava se povećava, s najvećim udjelom u broju krava mesnih pasmina.

Graf 33. Broj goveda, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

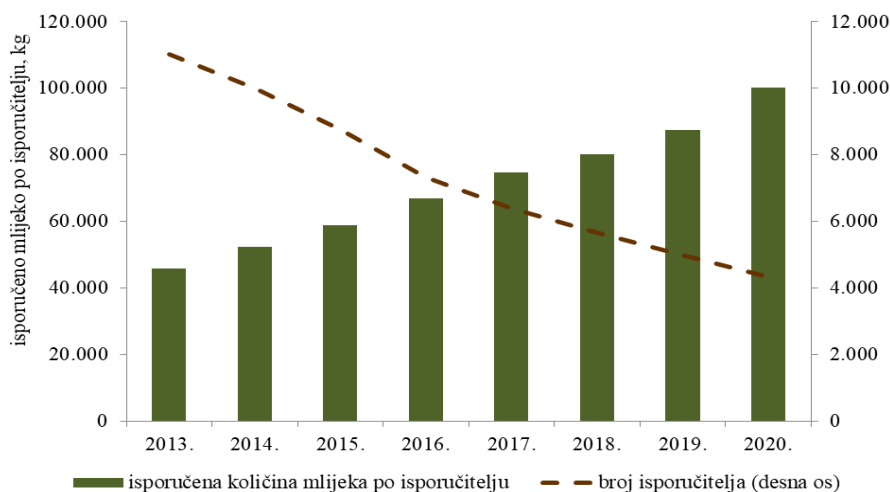

Ukupna količina mlijeka u Hrvatskoj isporučena otkupljivačima u 2020. godini iznosi 434.220 t (0,3% manje u odnosu na 2019. godinu) (u tabličnom dijelu tablica 53.).

U razdoblju od 2015. do 2020. godine broj isporučitelja mlijeka se smanjuje, no raste prosječna isporučena količina mlijeka po isporučitelju (u tabličnom dijelu tablica 54.). U 2020. u isporuci mlijeka otkupljivačima sudjelovalo je 4.336 isporučitelja. Promatrano u odnosu na prethodnu 2019. godinu, broj isporučitelja u 2020. godini smanjen je za 13%, a u usporedbi s prosjekom petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine manji je za 34,5%.

Prosječna godišnja isporuka mlijeka po isporučitelju 2020. godine iznosi 100.143 kg i u odnosu na prethodnu godinu veća je za 14,6%, a u odnosu na prosječnu količinu mlijeka po isporučitelju u razdoblju od 2015. do 2019. veća je za 36,2%.

Graf 34. Broj isporučitelja i isporučene količine mlijeka po isporučitelju, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Strukturna analiza isporučitelja prema količinskim razredima pokazuje kako su proizvođači koji godišnje isporučuju manje od 10.000 kg mlijeka činili 25,1% ukupnog broja isporučitelja, pri čemu su isporučili 1,4% ukupno isporučenog mlijeka. Najveća isporučena količina mlijeka dolazi od 298 isporučitelja koji isporučuju više od 200.000 kg mlijeka godišnje. Ovi proizvođači čine svega 6,3% isporučitelja, ali isporučuju čak 60,8% mlijeka, odnosno prosječno 885.542 kg po proizvođaču. Intenzitet smanjenja broja proizvođača izraženiji je u kategorijama koje godišnje isporučuju manje količine mlijeka, dok je broj isporučitelja koji godišnje isporučuju više od 200.000 kg mlijeka stabilan.

Tijekom 2020. godine mlijeko je otkupljivalo 30 mljekara i 11 registriranih malih obiteljskih sirana koje prerađuju mlijeko proizvedeno na vlastitom gospodarstvu, pri čemu su tri najveća otkupljivača mlijeka otkupila 81,5% ukupnih količina od 82,1% isporučitelja.

U Hrvatskoj su priznate tri proizvođačke organizacije u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda te jedna u sektoru govedine i teletine.

Podaci razvrstavanja goveđih trupova obuhvaćaju podatke sustava iz svih klaonica u Hrvatskoj te je u 2020. godini ukupno razvrstano 169.621 goveđih trupova, ukupne mase 43.384 t. U Hrvatskoj sva se goveda razvrstavaju na kategorije A, B, C, D, E, V i Z, od kojih se dalje prema konformaciji i stupnju zamašćenosti razvrstavaju goveda starija od osam mjeseci.

U ukupnom broju trupova razvrstanih na liniji klanja najzastupljenija je kategorija mladi bikovi (A) sa 71.165 trupova (udio u ukupnom broju razvrstanih trupova 42%). U kategoriji bikova (B) razvrstano je 4.231 trup (udio 2,5%). U kategoriji krava (D) razvrstano je 15.767 trupova (udio 9,3%). U kategoriji junica (E) razvrstano je 32.296 trupova (udio 19%). Unutar ovih kategorija najzastupljenija je ocjena R3. U kategoriji mlađa junad (Z) razvrstano je 2.911 trupova (udio 1,7%), a unutar koje je najzastupljenija ocjena R2.

U 2020. godini razmjenom živih goveda ostvaren je deficit. Uvezeno je 141.669 goveda u vrijednosti od 79,1 milijuna eura, dok je izvezeno 48.542 goveda u vrijednosti od 54,4 milijuna eura. U strukturi uvoza živih goveda najveći udio čine ostala goveda (goveda za tov) od 80 do 160 kg, a u strukturi izvoza goveda za klanje težine iznad 300 kg. Promatrano u odnosu na 2019. godinu, vrijednost uvoza živih goveda smanjila se za 5,5%, dok se vrijednost izvoza živih goveda povećala za 30,2%.

U 2020. godini uvezeno je 18.433 t svježeg ili rashlađenog goveđeg mesa i 4.041 t smrznutog goveđeg mesa u ukupnoj vrijednosti od 83,1 milijuna eura, dok je izvezeno 5.287 t svježeg ili rashlađenog goveđeg mesa i 937 t smrznutog goveđeg mesa u ukupnoj vrijednosti od 26,6 milijuna eura. U vanjskotrgovinskoj razmjeni goveđeg mesa u odnosu na 2019. godinu, vrijednost uvoza smanjena je za 15,8%, a smanjena je i vrijednost izvoza za 22,0%.

Svinjogojstvo

Ukupan broj svinja u 2020. godini na dan 1. prosinca iznosi 1.033.048, što predstavlja povećanje od 1% u odnosu na isti datum 2019. godine. U usporedbi s prosjekom iz razdoblja

od 2015. do 2019. godine, broj svinja u 2020. godini smanjen je za 6,5%. Hrvatska brojnom stanju svinja Europske unije doprinosi s 0,7%.

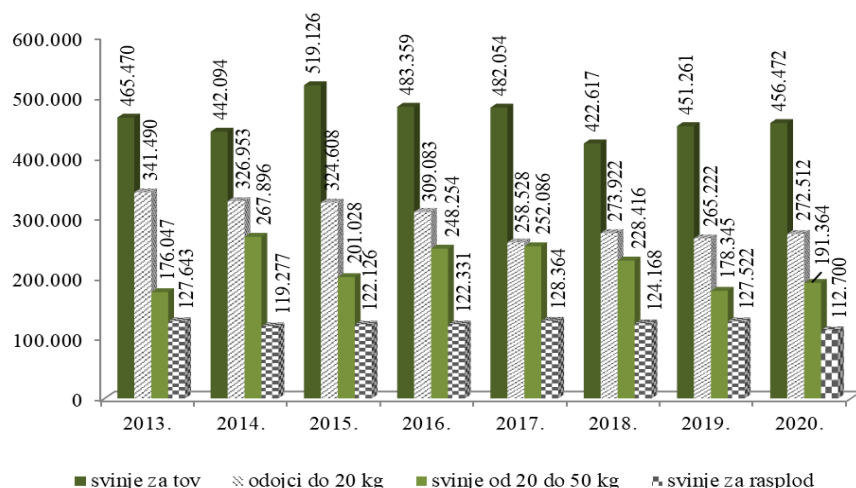
U usporedbi s 2019. godinom, u 2020. godini u kategoriji odojci težine do 20 kg zabilježen je rast broja odojaka od 2,7%, a u kategoriji svinja težine od 20 do 50 kg zabilježen je rast od 7,3%. U kategoriji svinja za tov zabilježen je rast od 1,2%, uzrokovan prvenstveno rastom broja svinja za tov u kategoriji od 50 do 80 kg od 26,9%. Ukupno brojno stanje svinja u kategoriji svinja za rasplod manje je za 11,6%. U istoj kategoriji došlo je do pada brojnog stanja krmača za 24,4%.

Tablica 13. Broj svinja

		2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Svinje, ukupno		1.166.888	1.163.027	1.121.032	1.049.123	1.022.350	1.033.048
Odojci do 20 kg		324.608	309.083	258.528	273.922	265.222	272.512
Svinje od 20 do 50 kg		201.028	248.254	252.086	228.416	178.345	191.364
Svinje za tov, ukupno		519.126	483.359	482.054	422.617	451.261	456.472
Svinje za tov	50 do 80 kg	206.232	157.083	144.788	150.130	134.375	170.468
	80 do 110 kg	126.313	148.681	153.163	113.636	148.228	132.559
	preko 110 kg	186.581	177.595	184.103	158.851	168.658	153.445
Svinje za rasplod, ukupno		122.126	122.331	128.364	124.168	127.522	112.700
Svinje za rasplod	Nazimice	11.649	10.523	15.072	14.790	14.918	13.114
	Suprasne nazimice	10.081	8.581	7.559	7.599	10.538	8.763
	Krmače	68.457	69.798	71.101	67.728	66.309	50.123
	Suprasne krmače	28.251	30.262	31.397	31.379	32.497	37.503
	Nerasti	3.688	3.167	3.235	2.672	3.260	3.197

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Graf 35. Broj svinja, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prema pasminskoj strukturi ukupnog broja uzgojno valjanih krmača, prevladavaju krmače hibridnih programa PIC sa zastupljenošću od 45,9% i Topigs sa zastupljenošću od 34,9%. U ukupnom broju uzgojno valjanih krmača hrvatski uzgojni program zastupljen je s 8,6%, a izvorne pasmine zastupljene su s udjelom od 10,2%.

Razmjenom živih svinja u 2020. godini ostvaren je suficit. Uvezeno je ukupno 555.779 svinja u vrijednosti od 30,0 milijuna eura, dok je izvezeno 290.511 svinja u vrijednosti od 45,2 milijuna eura. U strukturi uvoza živih svinja najzastupljenija je kategorija domaće svinje (osim čistokrvnih rasplodnih) težine do 50 kg, koja čini 96% u ukupnom broju uvezenih svinja. Od ukupnog broja svinja navedene kategorije 207.583 svinja uvezeno je za potrebe klanja u roku od 72 sata nakon uvoza, dok je preostali dio uvezen za punjenje kapaciteta tovnih farmi. Promatrano u odnosu na prethodnu 2019. godinu, vrijednost izvoza povećana je za 8,3%, dok je vrijednost uvoza smanjena za 2,0%.

U 2020. godini razvrstano je 769.250 trupova T1 kategorije (utovljene svinje kod kojih se masa toplog trupa kreće u rasponu od 50 do 120 kilograma), koje u ukupnom broju razvrstanih trupova čine 69,75%, a unutar kojih je s udjelom od 52,2% najzastupljenija klasa E prosječne mesnatosti tovljenika 57,8%.

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, u 2020. godini, u usporedbi s 2019. godinom, broj razvrstanih trupova svih kategorija svinja veći je za 5,8%. U kategoriji krmača broj je manji za 32,3%, prasadi (PR) veći za 26,2%, utovljenih svinja (T1) veći za 3,3%, svinja većih završnih težina (T2) manji za 0,9%, odojaka (O) veći za 15,3 %, broj mladih nerasta (N) isti je kao i u 2019. godini, dok je broj starijih nerasta i kastrata (NK) manji za 74,5%.

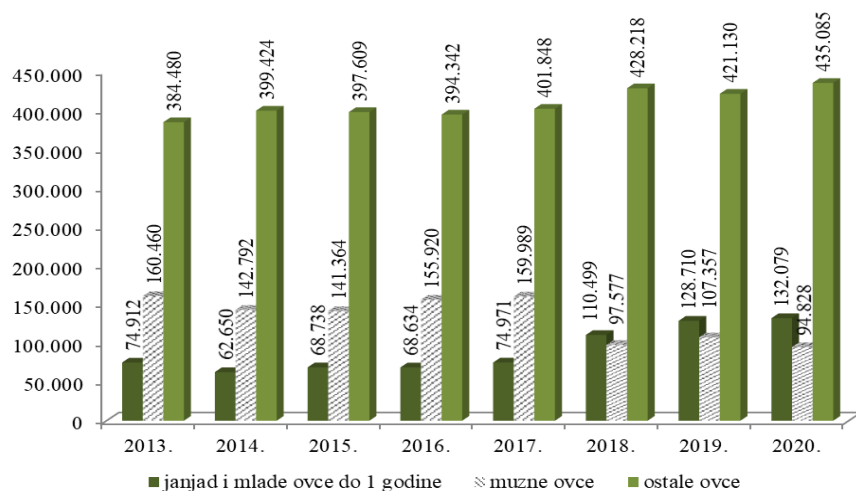
Razmjenom svinjskog mesa ostvaren je deficit. Tijekom 2020. godine uvezeno je 60.888 t svježeg ili rashlađenog svinjskog mesa i 23.973 t smrznutog svinjskog mesa ukupne vrijednosti 189,3 milijuna eura, dok je izvezeno 5.208 t svježeg ili rashlađenog svinjskog mesa i 1.445 t smrznutog svinjskog mesa ukupne vrijednosti 17,9 milijuna eura. Promatrano u odnosu na 2019. godinu, vrijednost uvoza svinjskog mesa smanjena je za 8,9% dok je vrijednost izvoza smanjena za 12,3%.

Struktura proizvodnje, kao i struktura uvoza i izvoza živih svinja i svinjskog mesa, ukazuje na to da se zbog nedostatne proizvodnje odojaka namijenjenih tovu potrebe nadoknađuju uvozom živih životinja mlađih dobnih kategorija namijenjenih tovu.

Ovčarstvo i kozarstvo

U odnosu na 2019. godinu, ukupan broj ovaca u 2020. godini povećan je za 0,7% i iznosi 661.992 grla (u tabličnom dijelu tablica 43.), dok se broj koza također povećao za 5,8% i iznosi 86.258 grla (u tabličnom dijelu tablica 45.). U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini ukupan broj ovaca povećao se za 4,8%, a broj koza za 14,7%. Hrvatska ukupnom brojnom stanju ovaca Europske unije doprinosi s 1,1%, a ukupnom brojnom stanju koza s 0,7%.

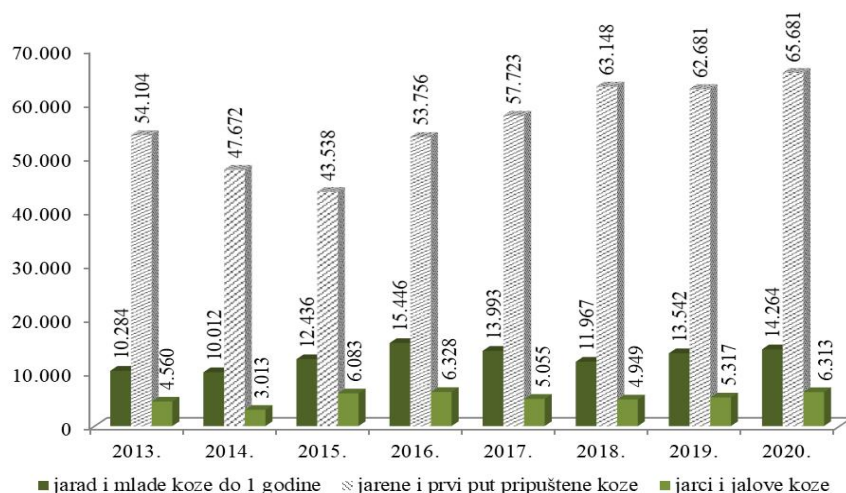
Graf 36. Broj ovaca, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2020. godini broj janjadi i mladih ovaca do jedne godine starosti iznosi 132.079 grla, a što je za 2,6% više u odnosu na 2019. godinu. Smanjen je broj muznih ovaca na 94.828, što je za 11,7% manje nego prethodne godine (u tabličnom dijelu tablica 43.).

Broj jaradi i mladih koza do jedne godine starosti iznosi 14.264 što je za 5,3% više u odnosu na 2019. godinu. U kategoriji jarene i prvi put pripuštene koze evidentirano je 65.681 grla što je 4,8% više u odnosu na prethodnu godinu. Broj jaraca i jalovih koza iznosio je 6.313, što je za 18,7% više u odnosu na 2019. godinu (u tabličnom dijelu tablica 45.).

Graf 37. Broj koza, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Razmjenom živih ovaca ostvaren je deficit. Tijekom 2020. godine u Hrvatsku je uvezeno 68.827 ovaca u vrijednosti od 4,2 milijuna eura (vrijednost uvoza smanjena je za 27,7% u odnosu na 2019. godinu), a izvezeno je 7.305 ovaca u vrijednosti od 327 tisuća eura (vrijednost izvoza smanjena je za 62,6% u odnosu na prethodnu godinu).

U 2020. godini nije bilo uvoza niti izvoza koza.

Procjenjuje se da od ukupnog broja ovaca u Hrvatskoj 80% otpada na izvorne pasmine koje su vrlo skromne u pogledu ishrane i njege, kao i otporne prema nepovoljnim klimatskim čimbenicima.

U priobalnim županijama nalazi se preko 50% ukupnog broja evidentiranih ovaca. Pasminskim sastavom u ovim županijama dominiraju izvorne pasmine (dalmatinska pramenka, istarska ovca, creska ovca, krčka ovca, paška ovca, rapska ovca, lička pramenka, dubrovačka ovca - ruda). U kontinentalnim dijelovima Hrvatske, najviše su zastupljene inozemne pasmine ovaca (istočno frizijska ovca i travnička pramenka). Proizvodnja na mnogim ovčarskim farmama zasniva se kao dodatan izvor dohotka za članove gospodarstava te je samo manjem broju gospodarstava ovčarstvo jedini izvor prihoda.

U Hrvatskoj ovce se najviše uzgajaju radi proizvodnje mesa. U posljednje vrijeme povećan je interes za uzgoj ovaca za proizvodnju mlijeka te preradu mlijeka na OPG-u, ponajprije u sir. Najveći dio proizvedenog ovčjeg mlijeka koristi za othranu janjadi za klanje, a tek dio preostalog mlijeka proizvođači iskorištavaju za proizvodnju mliječnih proizvoda od ovčjeg mlijeka veće dodane vrijednosti.

Tijekom 2020. godine u otkupu ovčjeg mlijeka sudjeluje 352 isporučitelja. Ukupan broj otkupljivača je 17 (11 mljekara i šest registriranih obiteljskih sirana), od čega su tri najveća otkupljivača otkupila 72,6% isporučenih količina. Tijekom 2020. godine ukupno je isporučeno 2.820.751 kg ovčjeg mlijeka, odnosno 7,1% više u odnosu na prethodnu godinu. Udio ovčjeg mlijeka u ukupnoj količini isporučenog mlijeka u Republici Hrvatskoj je 0,6%. Proizvodnja kozjeg mlijeka temelji se na uvezenim pasminama koza i to na alpini (koja je najzastupljenija) te sanskoj kozi.

Ukupna isporuka kozjeg mlijeka u 2020. godini iznosi 4.054.856 kg, odnosno 1,6% više u odnosu na 2019. godinu, što čini 0,9% ukupne količine isporučenog mlijeka u Hrvatskoj. Kozje mlijeko otkupljivano je od 149 isporučitelja, a otkupljivalo ga je ukupno 11 otkupljivača (osam mljekara i tri registrirane obiteljske sirane). Proizvodnja kozjeg mlijeka najzastupljenija je u Varaždinskoj i Međimurskoj županiji koje u otkupu sudjeluju sa 66,3% od ukupno isporučene količine kozjeg mlijeka u Hrvatskoj. U drugim dijelovima Hrvatske, gdje ne postoji interes mljekara za otkup kozjeg mlijeka, ova proizvodnja uglavnom je vezana uz proizvodnju sireva. Najvećem otkupljivaču kozje mlijeko, koji otkupljuje čak 88,7% ukupne isporučene količine kozjeg mlijeka u 2020. godini, isporučuje 79,2% isporučitelja.

U proizvodnji kozjeg mesa najviše se koriste izvorne pasmine i to hrvatska šarena i hrvatska bijela koza, zatim različiti križanci te u posljednje vrijeme burska koza, koja od svih pasmina koza trenutačno uzgajanih u svijetu ima najizraženije genetske osobine za proizvodnju mesa. U pasminskom sastavu na ovim prostorima dominira hrvatska šarena koza.

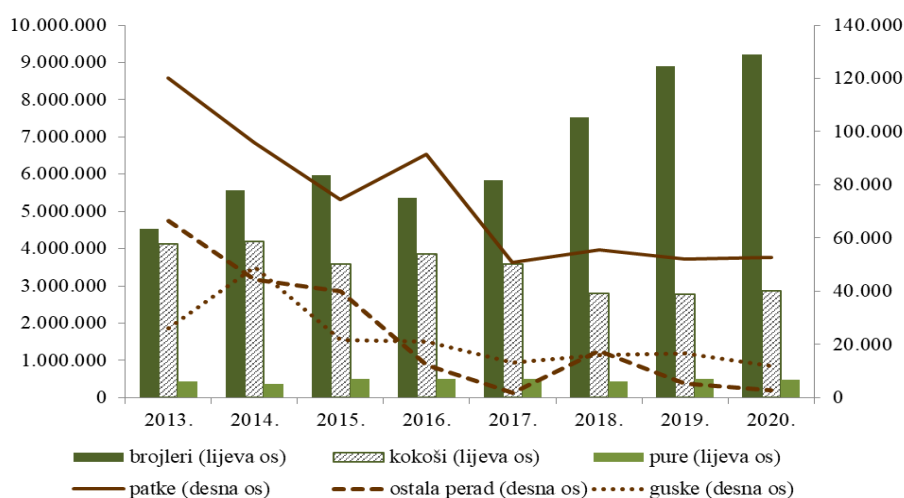
Broj klaonički obrađenih i klasiranih ovčjih trupova u 2020. godini bilježi pad za 18,8% u odnosu na 2019. godinu te iznosi 101.431 komad.

U 2020. godini razmjenom ovčjeg mesa ostvaren je deficit. U Hrvatsku uvezeno je 1.056 t svježeg i smrznutog ovčjeg mesa u vrijednosti 6,1 milijuna eura (vrijednost uvoza smanjena je za 38,4% u odnosu na 2019. godinu), a izvezeno je 45 t u vrijednosti od 305 tisuća eura (vrijednost izvoza smanjena je za 62,5% u odnosu na prethodnu godinu). Uvoz kozjeg mesa je neznan te je u 2020. godini dosegao 58 t u vrijednosti od 338 tisuća eura.

Peradarstvo

Ukupan broj peradi u 2020. godini iznosi 13.056.718 kljunova, što u odnosu na 2019. godinu predstavlja rast od 2,4% (u tabličnom dijelu tablica 47.). Rast broja kljunova zabilježen je kod tovljenih pilića za 3,6%, kokoši za 2,8% i pataka za 1%, dok je pad broja kljunova zabilježen kod gusaka za 27,8%, pura za 5,9% i ostalih kokoši (pilenke i pijetlovi) za 10,4%. U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini broj peradi se povećao za 19,6%. U populaciji peradi dominiraju tovljeni pilići (brojleri) za proizvodnju mesa te kokoši nesilice koje se koriste za proizvodnju konzumnih jaja.

Graf 38. Broj peradi, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

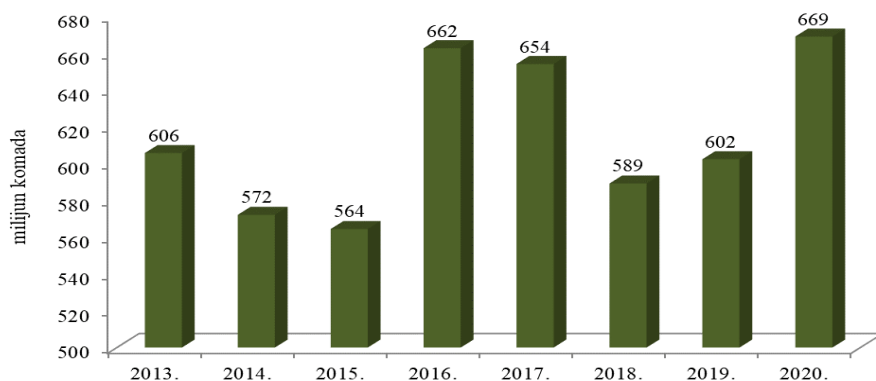

Tijekom 2020. godine uvezeno je 8.440.045 kljunova u vrijednosti od 6,1 milijuna eura, a izvezeno 13.140.295 kljunova u vrijednosti od 8,3 milijuna eura. Promatrano u odnosu na 2019. godinu, u 2020. godini vrijednost uvoza povećana je za 5,7%, a izvoza za 13,3%.

Prema podacima DZS-a, u Hrvatskoj je u 2020. godini registriran 21 objekt za valenje kokošjih jaja kapaciteta iznad 1.000 jaja u turnusu. Ukupni kapacitet valionica je 6.710.000 jaja. Tijekom 2020. godine ukupno je inkubirano oko 68.224.000 jaja, s time da je 65.400.000 jaja namijenjeno za tov, a 1.212.000 za kokoši nesilice i 1.612.000 za kombinirani uzgoj. U 2020. godini proizvodnja kokošjih jaja iznosi oko 669 milijuna komada, što je u odnosu na prethodnu 2019. godinu povećanje proizvodnje za 11% (u tabličnom dijelu tablica 55.). U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini proizvodnja kokošjih jaja povećana je za 11,0%.

Tijekom 2020. godine uvezeno je 4.559 t svježih jaja u vrijednosti od 4,3 milijuna eura, a izvezeno 3.091 t svježih jaja u vrijednosti od 3,0 milijuna eura. Uvoz svježih jaja smanjen je za 5,2%, dok je izvoz povećan za 41,5%.

Graf 39. Proizvodnja kokošjih jaja, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2020. godini uvezeno je 9.168 t svježeg ili rashlađenog peradskog mesa u vrijednosti od 21,1 milijuna eura i 8.702 t smrznutog peradskog mesa u vrijednosti od 14,1 milijuna eura, dok je izvezeno 3.578 t svježeg ili rashlađenog peradskog mesa u vrijednosti od 10,9 milijuna eura i 3.684 t smrznutog peradskog mesa u vrijednosti od 4,7 milijuna eura. Promatrano u odnosu na prethodnu godinu, vrijednost uvoza peradskog mesa (svježeg ili rashlađenog i smrznutog) u 2020. godini smanjena je za 35,3%, a vrijednost izvoza peradskog mesa (svježeg ili rashlađenog i smrznutog) smanjena je za 9,1%.

Konjogojstvo

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, u 2020. godini zabilježeno je povećanje broja kopitara za 1.592 grla ili 5,5% u odnosu na 2019. godinu. Broj konja povećan je za 1.058 grla ili 4,3%, dok se broj magaraca u isto vrijeme povećao za 531 grlo, odnosno 12,9%.

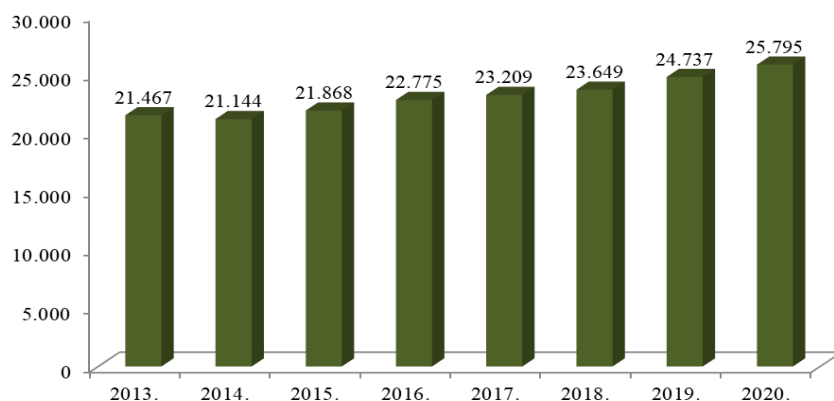
U ukupnom broju konja prevladavaju hrvatske izvorne pasmine: hrvatski hladnokrvnjak s 8.058 grla, hrvatski posavac s 5.856 grla te lipicanac s 2.220 grla. Povećanje broja grla hrvatskog posavca i hrvatskog hladnokrvnjaka u odnosu na 2019. godinu je 7,7%, dok je broj lipicanca smanjen za 0,05%.

U Središnjem registru kopitara upisano je više od 90 pasmina i uzgojnih tipova te križanaca konja.

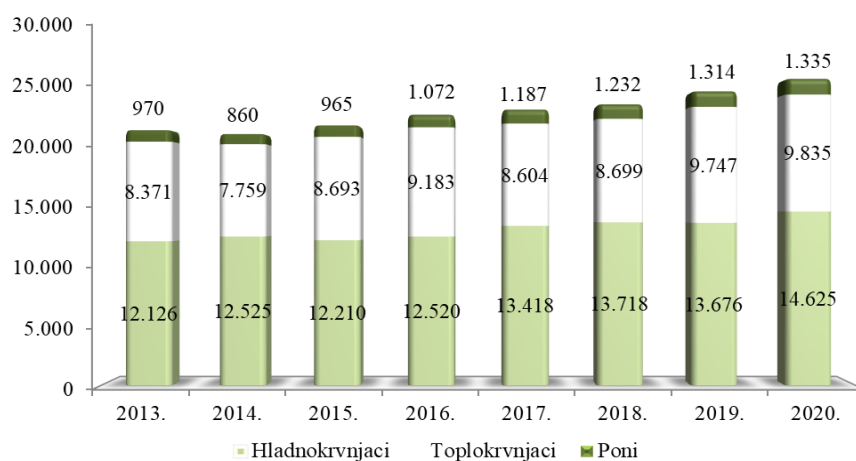
Ukupan broj aktivnih konja u 2020. godini registriranih u Središnjem registru kopitara iznosi 25.795 grla. U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini ukupan broj konja povećao se za 11,0%.

Najveći broj konja nalazi se na području Sisačko-moslavačke županije i to 6.006 grla (23%).

Graf 40. Broj konja, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

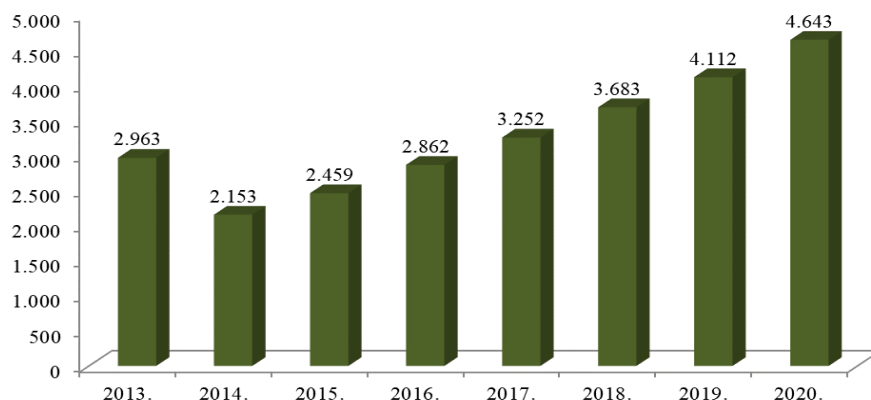

Graf 41. Broj konja prema skupinama, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Ukupan broj aktivnih magaraca u 2020. godini registriranih u Središnjem registru kopitara iznosi 4.643 grla. U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini ukupan broj magaraca povećan je za 41,8%. Najveći broj magaraca nalazi se na području Istarske županije i to 809 grla koji u ukupnoj populaciji magaraca čine 17,4%.

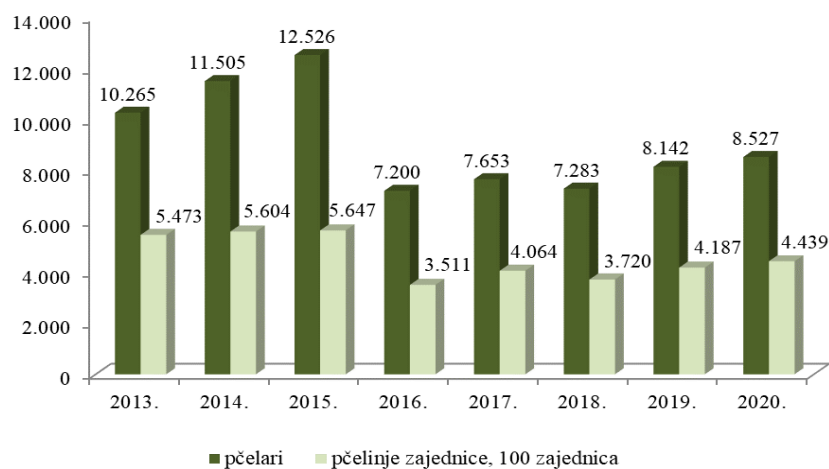
Graf 42. Broj magaraca, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Pčelarstvo

Pčelari imaju obvezu ažurirati broj pčelinjih zajednica pripremljenih za prezimljavanje u Evidenciji pčelara i pčelinjaka (u daljnjem tekstu: Evidencija) od 1. rujna do 31. prosinca svake godine. Ovi podaci ukazuju na broj pčelara i pčelinjih zajednica od kojih se očekuje proizvodnja u narednoj sezoni. U Hrvatskoj u 2020. godini pčelarenjem se bavilo 8.527 pčelara te je evidentirano 443.860 košnica. Promatrano u odnosu na prethodnu godinu bilježi se rast broja pčelara za 4,7% i broja pčelinjih zajednica za 6,0%. U odnosu na prosjek petogodišnjeg razdoblja od 2015. do 2019. godine, u 2020. godini broj pčelara smanjen je za 0,4%, a broj pčelinjih zajednica za 5,0%.

Graf 43. Broj pčelara i pčelinjih zajednica, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: Hrvatski pčelarski savez; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

S malim brojem košnica (do 30) evidentirano je 3.339 pčelara ili 39,2% populacije. Ukupno posjeduju 57.601 ili 13% od ukupnog broja košnica. Preko polovice evidentiranih pčelara (njih 4.855, ili 56,9%) posjeduje između 31 i 150 zajednica, odnosno ukupno 308.459 košnica ili 69,5%. Više od 150 pčelinjih zajednica posjeduje 333 evidentiranih pčelara (3,9%), a imaju ukupno 77.800 košnica te prosječno pčelare s 234 košnice.

Plasman meda na tržište ovisi o veličini pčelarskog gospodarstva. Pčelari s manjim brojem košnica dominantno prodaju med jednim od oblika izravne prodaje na mjestu proizvodnje ili na lokalnim tržnicama. Kroz izravnu prodaju pčelinje proizvode plasira oko 3/4 pčelara, dok u prodaji na veliko sudjeluje 1/4 pčelara. Prodaju u trgovačkim lancima i supermarketima pokrivaju veliki dobavljači i pakireri meda. Prema podacima Ministarstva poljoprivrede, u Hrvatskoj su registrirana 23 otkupljivača/pakirera meda.

Tijekom 2020. godine uvezeno je 1.713 t meda u vrijednosti od 3,3 milijuna eura, a izvezeno 330 t meda u vrijednosti od 1,4 milijuna eura. U odnosu na prethodnu godinu količina uvoza meda povećana je za 14,7%. Količine izvezenog meda smanjene su za 24,6%, a vrijednost izvezenog meda za 18,9%.

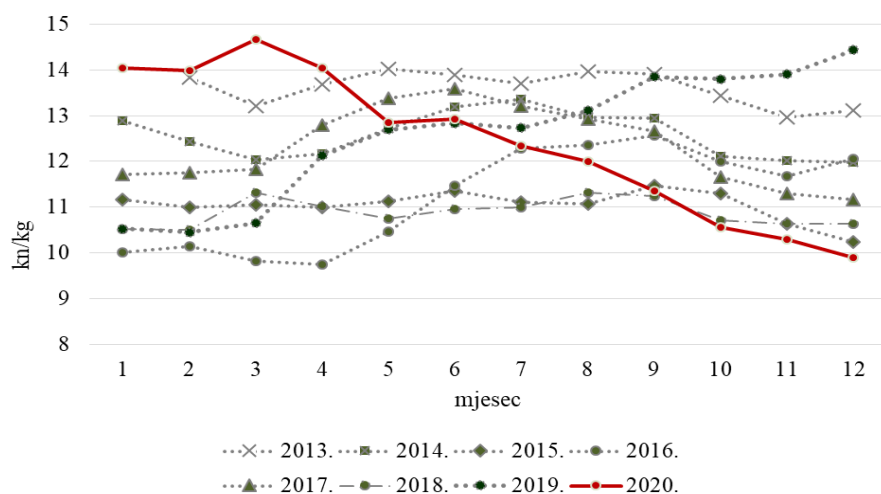
2.2.2. Cijene poljoprivrednih proizvoda i inputa (TISUP)

Žive životinje i meso

Prosječna otkupna cijena živih svinja težine od 80 do 120 kg na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosi 11,70 kn/kg te je u odnosu na prethodnu 2019. godinu viša za 5% (u tabličnom dijelu tablica 7.). Promatrajući prosječne otkupne cijene živih svinja u Republici Hrvatskoj u posljednjih sedam godina i one u 2020. godini, uočeno je da su u prvom dijelu 2020. godine postignute više cijene od onih u prvom dijelu prijašnjih godina. S pojavom pandemije bolesti COVID-19, zabrane kretanja i smanjenja uvoza, u prvim mjesecima 2020. godine u Republici Hrvatskoj dolazi do povećanja potražnje za domaćim svinjama. Na domaćem tržištu stoke postignute su cijene svinja u prosjeku od oko 12 kn/kg. U travnju 2020. godine, zbog velikih tržišnih viškova u Europskoj uniji i izvoza, u Republici Hrvatskoj dolazi do pada cijena na domaćem tržištu. Na pojedinim mjestima u Republici Hrvatskoj ostaje i neprodanih svinja koje su kasnije prodavane po znatno nižim cijenama. U središnjem i sjevernom dijelu zemlje svinje su prodavane za oko 9 kn/kg, a u Slavoniji oko 11 kn/kg. Padajući trend otkupnih cijena živih svinja u Republici Hrvatskoj nastavljen je do kraja 2020. godine.

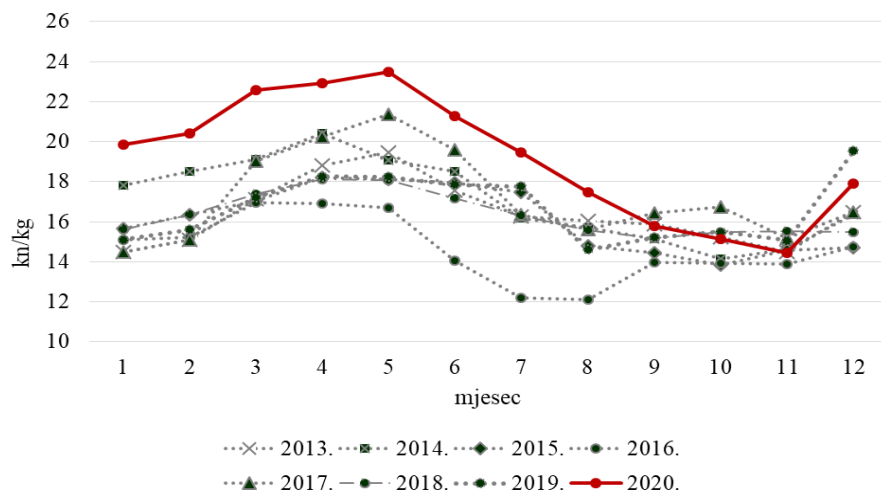
Godišnja prosječna otkupna cijena hladnih svinjskih trupova T1E klase u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosi 12,31 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu zabilježen je njezin pad od 2,3% (u tabličnom dijelu tablica 7.). Uočeno je da je prosječna otkupna cijena hladnih svinjskih trupova E klase u Republici Hrvatskoj na početku 2020. godine s prosjekom od 14 kn/kg bila na najvišoj cjenovnoj razini u posljednjih sedam godina. To je uvjetovano povećanom potražnjom za domaćim svinjama koja se dogodila zbog zatvorenih granica (pojava i širenje pandemije). No, već od travnja dolazi do njezinog kontinuiranog pada, jer je pojačan ulazak jeftine svinjetine iz Europske unije te je u prosincu iznosila 9,89 kn/kg, što je jedna od najnižih otkupnih cijena hladnih svinjskih trupova T1E klase u Republici Hrvatskoj u posljednjih sedam godina.

Graf 44. Prosječne cijene svinjskih trupova (težine 50 do 120 kg) T1E klase, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna otkupna cijena živih odojaka, težine od 25 do 35 kg, na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u 2020. godini iznosi 19,21 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu bila je viša za 15,1% (u tabličnom dijelu tablica 7.). Ponuda i potražnja živih odojaka na domaćem tržištu stoke tijekom 2020. godine, kao i kroz nekoliko zadnjih godina, nisu bile ujednačene, odnosno nastavljena je višegodišnja manja ponuda u odnosu na potražnju koja se nadomještala uvozom iz država članica Europske unije. Otkupne cijene su u prvim mjesecima 2020. godine bile na višoj cjenovnoj razini u odnosu na isto razdoblje u posljednjih sedam godina. U vrijeme Uskrsa u 2020. godini bila je pojačana potražnja za živim odojcima, ali ih nije bilo dovoljno, nije bilo uvoza zbog pandemije te je i prosječna cijena porasla na oko 23 kn/kg žive vage. Tako je cijena za travanj 2020. godine u odnosu na isti mjesec 2019. godine bila viša za 25,4% dok je u odnosu na ožujak 2020. godine bila viša za 1,4%. Iza Uskrsa dolazi do kontinuiranog pada cijena pa je oko Božića cijena bila na oko 17 kn/kg žive vage.

Graf 45. Prosječne cijene živih odojaka (težine 25 do 35 kg), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna otkupna cijena hladnih trupova odojaka u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosila je 12,24 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu zabilježen je njezin pad u iznosu od 31%

(u tabličnom dijelu tablica 7.). Otkupne cijene hladnih trupova odojaka u Republici Hrvatskoj značajno su oscilirale tijekom cijele 2020. godine i kretale su se u rasponu između 10,43 kn/kg (na kraju godine) i 19,30 kn/kg (na početku godine), a općenito su bile na jednoj od najnižih cjenovnih razina u posljednjih sedam godina.

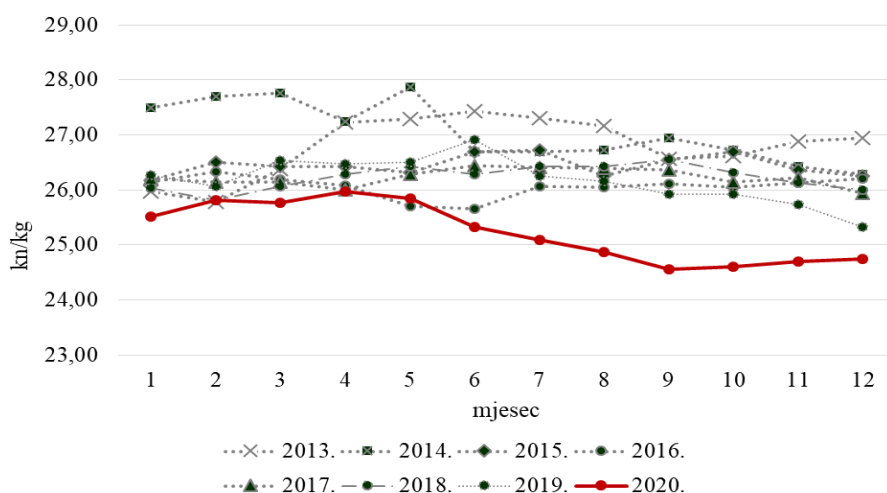
Kod otkupa žive simentalke teladi, težine od 80 do 160 kg u Republici Hrvatskoj ponuda i potražnja, zbog nedostatka teladi u uzgoju, u 2020. godini na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima bilježe znatne razlike. Ponuda žive simentalke teladi iz godine u godinu sve je slabija te se nadomješta uvoznom teladi. Prosječne mjesečne otkupne cijene žive simentalke teladi kretale su se kroz 2020. godinu od 25 kn/kg do 26 kn/kg ovisno o kvaliteti. Godišnja prosječna otkupna cijena simentalke teladi za 2020. godinu iznosi 25,75 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu bilježi blagi rast prosječne cijene od 1,1% (u tabličnom dijelu tablica 7.). Cjelogodišnja cjenovna razina tijekom 2020. godine viša je u odnosu na 2019. godinu, kao i u odnosu na posljednjih sedam godina gdje se bilježi kontinuirani rast cijena.

Prosječna otkupna cijena živih bikova simentalke pasmine težine veće od 450 kg, na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u 2020. godini u Republici Hrvatskoj iznosila je 13,85 kn/kg žive vage (u tabličnom dijelu tablica 7.). Ponuda i potražnja bikova simentalke pasmine su u 2020. godini bile dosta neujednačene, pri čemu je povremeno potražnja bila manja od ponude. Prosječna otkupna cijena živih bikova simentalke pasmine težine veće od 450 kg u 2020. godini bila je u odnosu na 2019. godinu niža za 4,7%. U prva četiri mjeseca 2020. godine cjenovna razina bila je slična onoj prijašnjih godina, no u idućim mjesecima pa sve do kraja godine cijena je kontinuirano padala i u tom razdoblju bila je najniža u posljednjih deset godina

Prosječna otkupna cijena junica simentalke pasmine za klanje, na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u 2020. godini u Republici Hrvatskoj iznosila je 12,23 kn/kg (u tabličnom dijelu tablica 7.). Zabilježen je njezin pad od 4% u odnosu na 2019. godinu, a ponuda i potražnja u 2020. godini bile su uglavnom ujednačene.

Godišnja prosječna otkupna cijena hladnih trupova goveda AR3 - mladi bikovi starosti od 12 do 24 mjeseca, u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosi 25,20 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu zabilježen je pad cijene od 3,9% (u tabličnom dijelu tablica 7.). Uočljiva je općenito kroz cijelu godinu najniža cjenovna razina u odnosu na posljednjih sedam godina, osobito u drugoj polovini 2020. godine.

Graf 46. Prosječne cijene hladnih trupova goveda (A mladi bikovi starosti od 12 do 24 mjeseca R3), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Godišnja prosječna otkupna cijena hladnih trupova goveda, D-krave O3 u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosi 17,49 kn/kg te je u odnosu na 2019. godinu bila na sličnoj cjenovnoj razini (u tabličnom dijelu tablica 7.). Otkupne cijene trupova krava u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu kretale su se od najnižih 10,84 kn/kg do najviših 24,66 kn/kg. Zabilježen je kontinuirani blagi rast prosječne otkupne cijene u posljednjih nekoliko godina.

Godišnja prosječna otkupna cijena hladnih trupova goveda, E-junice R3 u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosila je 25,97 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu zabilježen je pad od 1,5% (u tabličnom dijelu tablica 7.). Otkupne cijene hladnih trupova goveda, E-junice R3 za 2020. godinu kretale su se od najnižih 19,10 kn/kg do najviših 32,99 kn/kg.

Prosječna otkupna cijena žive janjadi na stočnim sajmovima i otkupnim mjestima u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosi 22,96 kn/kg te je u odnosu na pet prethodnih godina bila na višoj cjenovnoj razini i tijekom cijele godine dosta ujednačena, bez osobitih padova i uspona (u tabličnom dijelu tablica 7.). U odnosu na 2019. godinu zabilježen je pad prosječne otkupne cijene od 1,5%. Na domaćem tržištu žive stoke kroz 2020. godinu ponuda žive janjadi bila je ujednačena s potražnjom.

Godišnja prosječna otkupna cijena hladnih janjećih trupova, laka janjad - LL B1 klase u Republici Hrvatskoj za 2020. godinu iznosi 49,88 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu zabilježen je rast od 3,5% (u tabličnom dijelu tablica 7.).

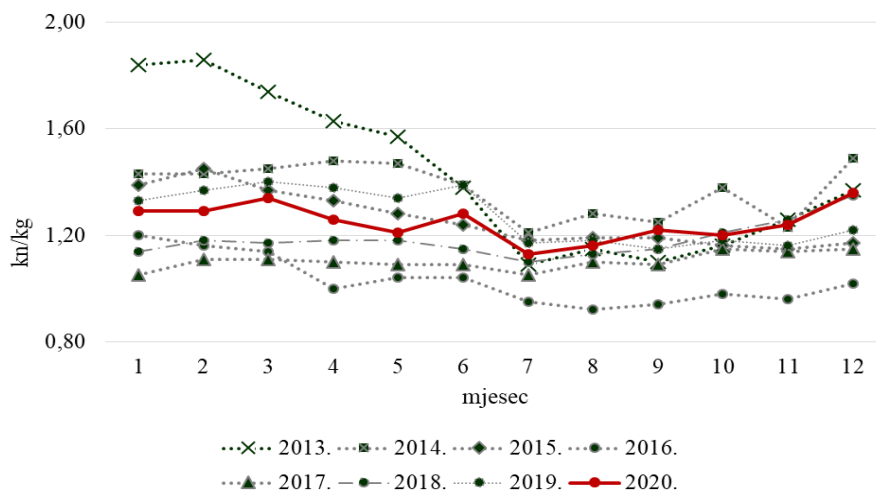
Graf 47. Prosječne cijene janjećih trupova (laka janjad, LL B1 klase), razdoblje od 2013. do 2020. godine godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Žitarice i uljarice s prerađevinama

Cijene pšenice su od početka 2020. godine sve do početka žetve bile relativno stabilne i niže nego 2019. godine. Početkom žetve, u srpnju, uslijedio je pad cijena i do kraja godine bilježe uzlazni trend. Prosječna godišnja cijena pšenice iznosi 1,19 kn/kg, što je za 2,5% manje u odnosu na prosjek 2019 godine (u tabličnom dijelu tablica 9.). Najviša prosječna mjesečna cijena pšenice u 2020. godini zabilježena je u prosincu kada je iznosila 1,36 kn/kg, a najniža u srpnju kada je iznosila 1,13 kn/kg.

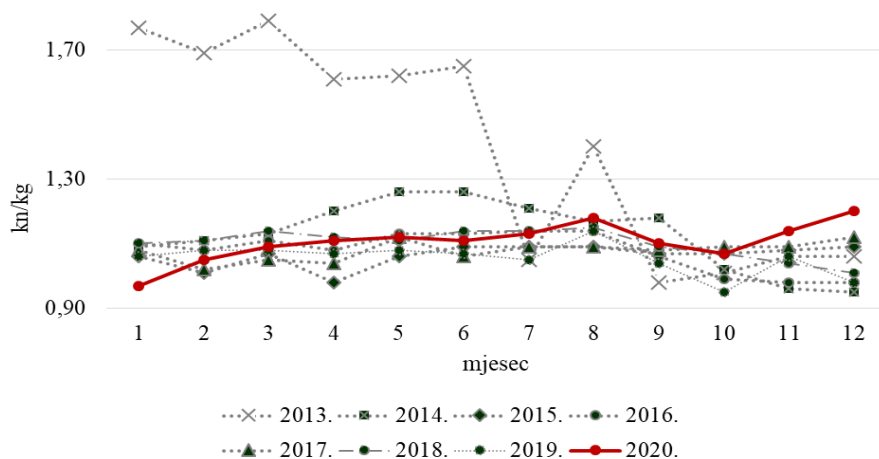
Graf 48. Prosječne cijene pšenice (min. 74 kg/hL), razdoblje od 2013. do 2020. godine godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Prosječna cijena kukuruza u 2020. godini iznosila je 1,11 kn/kg, što je za 6,7% više u odnosu na prosjek 2019 godine (u tabličnom dijelu tablica 9.). Kretanje cijena u 2020. godini bilo je karakteristično sezonsko. Postepeni rast cijena od početka godine do žetve te pad cijena u

žetvi te rast cijena do kraja godine. Najniža cijena, 0,97 kn/kg, zabilježena je u siječnju, a najviša, 1,20 kn/kg zabilježena je u prosincu.

Graf 49. Prosječne cijene kukuruza (max 14% vlage), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Cijene oštrog brašna T-550 tijekom cijele 2020. godine više su u odnosu na 2019. godinu, uz prosječnu godišnju cijenu od 3,54 kn/kg, što je za 3,5% više u odnosu na prosjek 2019 godine. Cijene glatkog brašna T-550 tijekom gotovo cijele godine bile su više u odnosu na 2019. godinu. Prosječna godišnja cijena iznosi 2,20 kn/kg, što je za 0,5% više u odnosu na prosjek 2019 godine. Prosječna godišnja cijena pšeničnog krmnog brašna u 2020. godini iznosi 0,92 kn/kg, odnosno niža je u odnosu na prosjek 2019 godine za 6,2% (u tabličnom dijelu tablica 9.).

U 2020. godini cijene soje više su nego u 2019. godini, uz godišnji prosjek od 2,67 kn/kg, što je za 12,7% više nego u 2019. godini (u tabličnom dijelu tablica 9.). Trend rasta cijena bilježimo od početka godine do srpnja. U kolovozu i rujnu zabilježen je pad cijena, a do kraja godine cijene su rasle i dosegle četvrtu najvišu cijenu od 2015. godine.

Uljana repica u 2020. godini bilježi prosječnu godišnju cijenu od 2,66 kn/kg, što je za 6,8% više u odnosu na prosjek 2019 godine (u tabličnom dijelu tablica 9.). Najviša cijena od 2,80 kn/kg zabilježena je u rujnu, a najniža, 2,63 kn/kg u srpnju.

Prosječna godišnja cijena suncokreta u 2020. godini od 2,55 kn/kg bila je za 22,6% viša od prosječne cijene za 2019. godinu, što je bila najniža cijena u zadnjih šest godina (u tabličnom dijelu tablica 9.). Najniža prosječna mjesečna cijena od 2,10 kn/kg zabilježena je u veljači, a najviša od 2,98 kn/kg u srpnju što je najveći raspon cijena u zadnjih šest godina.

Cijene sojine sačme u 2020. godini ponovno bilježe rast nakon pada cijene u 2019. godini (u tabličnom dijelu tablica 9.). Prosječna cijena u 2020. godini iznosi 2,92 kn/kg, što je 14,7% više od cijene iz 2019. godine. U prva četiri mjeseca cijene su rasle. Nakon toga uslijedio je pad cijena u svibnju i lipnju, potom stagnacija do rujna, a zatim zamjetni rast do kraja godine. Najniža prosječna mjesečna cijena od 2,71 kn/kg zabilježena je u lipnju, a najviša od 3,42 kn/kg u prosincu što je i najviša cijena u zadnjih šest godina.

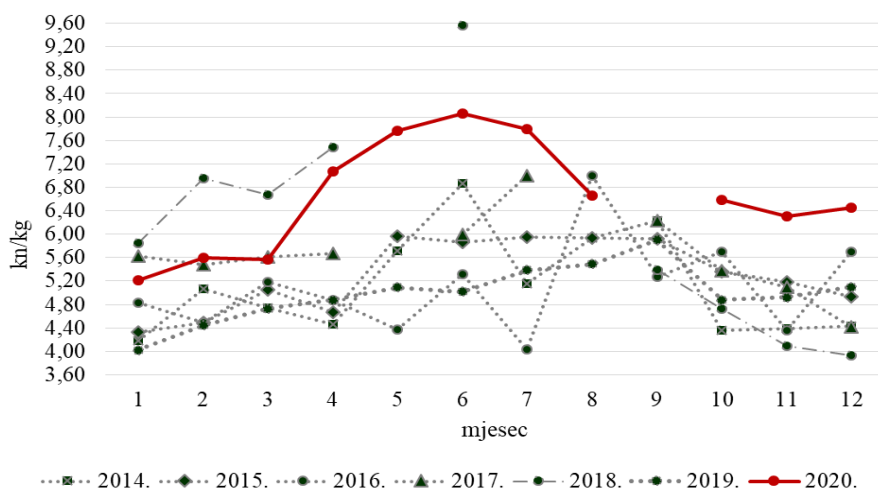
Voće

Na veletržnicama u 2020. godini kod najzastupljenijih sorata jabuka od siječnja do travnja bilježimo cijene na znatno višim cjenovnim razinama u odnosu na prethodnu 2019. godinu. Od travnja do kraja godine, pa čak i nakon dolaska novog roda, cijene su kod većine praćenih sorata bile na najvišim cjenovnim razinama u zadnjih pet godina. Kod najzastupljenijih sorata jabuka u 2020. godini bilježimo značajno više prosječne godišnje cijene u posljednje tri godine (Fuji 8,18 kn/kg, Gala 6,11 kn/kg) odnosno posljednjih pet godina (Idared 6,69 kn/kg, Jonagold 6,88 kn/kg, Granny Smith 7,70 kn/kg i Golden delicious 6,92 kn/kg) (u tabličnom dijelu tablica 10.).

Jagode su na veletržnicama u 2020. godini imale prosječnu godišnju cijenu od 24,50 kn/kg, što je 21,7% više od prosječne godišnje cijene za 2019. godinu i najviša cijena u posljednjih pet godina (u tabličnom dijelu tablica 10.). Kod lubenica bilježimo 17,5% nižu prosječnu godišnju cijenu (3,92 kn/kg) od cijene u 2019. godini (u tabličnom dijelu tablica 10.).

Kod veleprodajnih cijena jabuka isključivo nacionalne proizvodnje prosječne su godišnje cijene bile značajno više od prosječnih godišnjih za 2019. godinu kod gotovo svih praćenih sorti (Golden delicious 27,5%, Idared 49,7%, Granny Smith 27,9%, Jonagold 39,1%, Braeburn 22,7%, Fuji 18,2%, Red delicious 15,7%). Godišnje maksimume bilježimo u lipnju, srpnju i kolovozu - Granny Smith 8,06 kn/kg u lipnju, Golden delicious 8,20 kn/kg u kolovozu, Idared 8,53 kn/kg u srpnju, Jonagold 8,51 kn/kg u srpnju, Gala 4,68 kn/kg u srpnju, Fuji 8,06 kn/kg u lipnju. Dolaskom novog roda cijene su bile na višim i najvišim cjenovnim razinama u odnosu na cijene posljednjih pet godina sve do kraja godine.

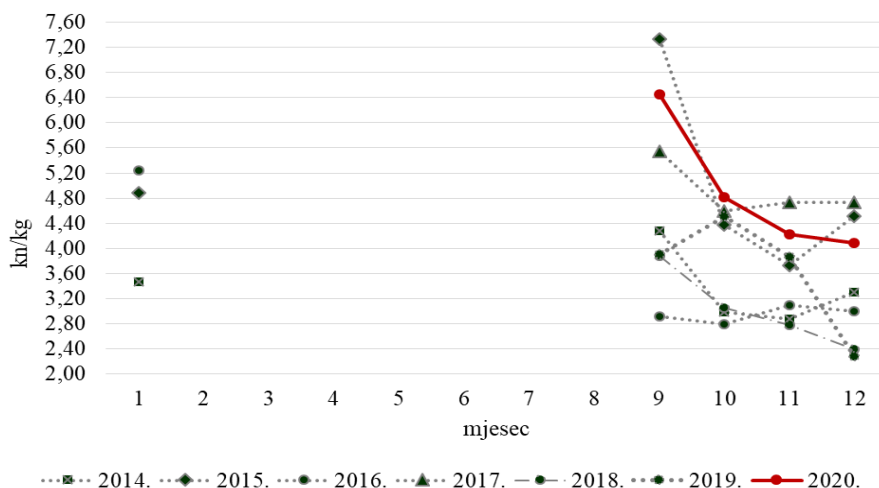
Graf 50. Prosječne cijene jabuke Granny Smith, razdoblje od 2014. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U rujnu, dolaskom novog roda sezone 2020. godine, bilježimo maksimalnu veleprodajnu cijenu mandarine iz domaćeg uzgoja koja iznosi 6,46 kn/kg. Višu cijenu na početku sezone u zadnjih pet godina bilježimo samo u rujnu 2015. godine kada joj je cijena bila 7,33 kn/kg. Do kraja godine cijena mandarina proizvedenih na području Hrvatske imala je padajući trend da bi godina završila s minimumom u prosincu od 4,08 kn/kg. Od početka sezone prosječne

mjesečne cijene bile su na višim cjenovnim razinama nego u 2019. godini. Prosječna godišnja cijena od 4,62 kn/kg među najvišim je u posljednjih pet godina i 7,2% viša od prosječne godišnje cijene za 2019. godinu (u tabličnom dijelu tablica 10.).

Graf 51. Prosječne cijene mandarina, razdoblje od 2014. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Povrće

U 2020. godini na veletržnicama cijene povrća slijedile su uobičajene sezonske trendove i većina praćenih vrsta imala je niže cijene u odnosu na 2019. godinu.

U odnosu na prethodnu godinu slične cjenovne razine zadržali su: grah šareni, šampinjoni, zelena salata kristal, rajčice, kelj, mrkva, slatka bijela paprika, rajčica „Trešnjak“ (koktel), saladni krastavci, paprika rog i mahune (u tabličnom dijelu tablica 11.).

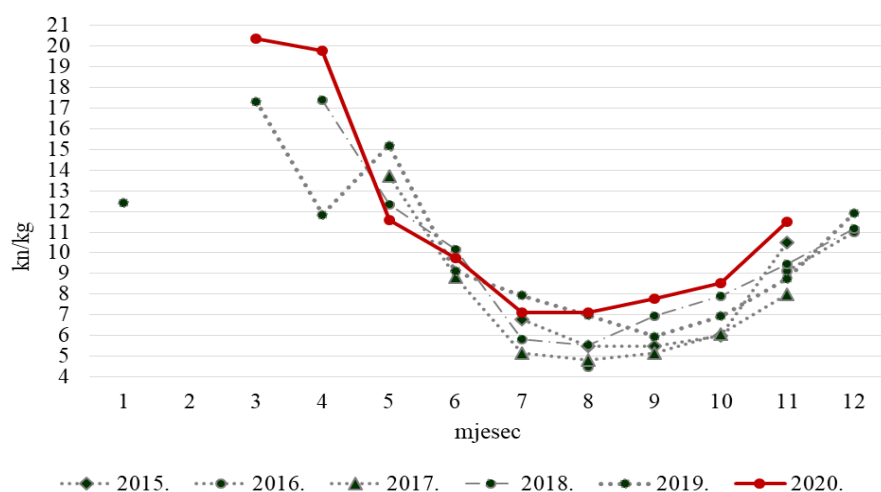
Niže cijene imali su: rotkvica (-29,2%), zeleni i crveni kupus (-19,8% i -10,9%), luk (-15,3%), mladi krumpir (-13,2%), krastavci kornišoni (-8,4%), peršin (-6,4%), krumpir (-5,8%) i bijeli grah (-5,6%).

Više cijene imali su: paprika slatka dugoljasta zelena (7,2%), blitva (7,2%), zelena salata puterica (8,2%), patlidžani (9,4%), mladi luk (9,6%), paprika slatka četvrtasta u boji (11,5%), češnjak (11,8%) i cvjetača (17,9%).

Prosječne godišnje cijene paprike nacionalne proizvodnje za 2020. godinu niže su od prosječnih godišnjih cijena za 2019. godinu kod paprike četvrtaste obojane za 23,1%, dok su kod zelenih paprika cijene više u odnosu na 2019. godinu i to 12,5% kod zelene rog i čak 55,7% kod paprike četvrtaste zelene koja je imala najvišu cijenu u odnosu na cijene u prethodnih pet godina.

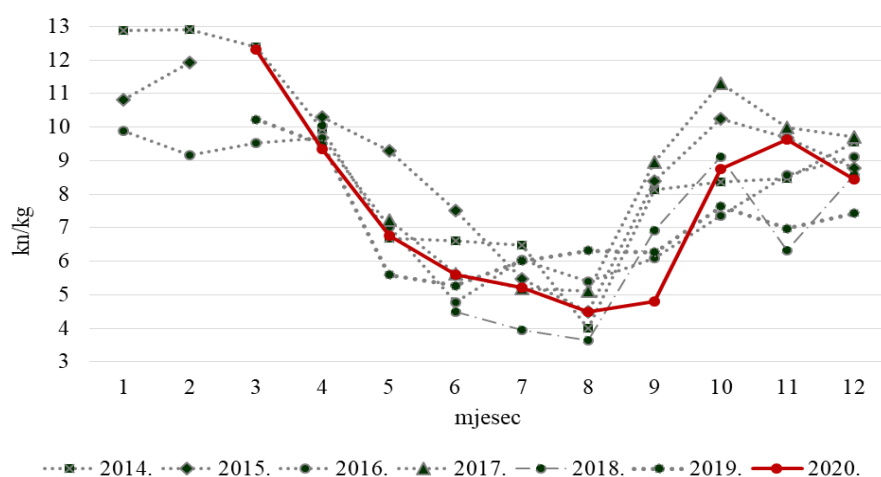
Dok se većina praćenih tipova paprika na tržištu pojavila u sezoni (od lipnja do listopada), cijene paprike slatke bijele bilježimo od ožujka do studenoga. Kod te najučestalije paprike na tržištu prosječna godišnja cijena iznosi 7,80 kn/kg, što je 1,8% niža cijena u odnosu na godišnji prosjek za 2019. godinu.

Graf 52. Prosječne cijene paprike, razdoblje od 2015. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Veleprodajne cijene rajčice proizvedene na području Hrvatske uglavnom su imale uobičajeni sezonski trend većinom na nižim cjenovnim razinama u odnosu na mjesečne cijene u prethodnim godinama. Rajčica u grozdovima u 2020. godini imala je gotovo istu prosječnu godišnju cijenu kao i u 2019. godini (6,28 kn/kg, višu 0,5%), dok je prosječna godišnja cijena Cherry rajčica (17,94 kn/kg) u odnosu na prethodnu godinu 15,7% viša i najviša je u posljednjih pet godina. Kod okrugle rajčice bilježimo prosječnu godišnju cijenu od 5,91 kn/kg, što je 9,9% niža cijena od prosječne godišnje za 2019. godinu.

Graf 53. Prosječne cijene rajčice, razdoblje od 2014. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

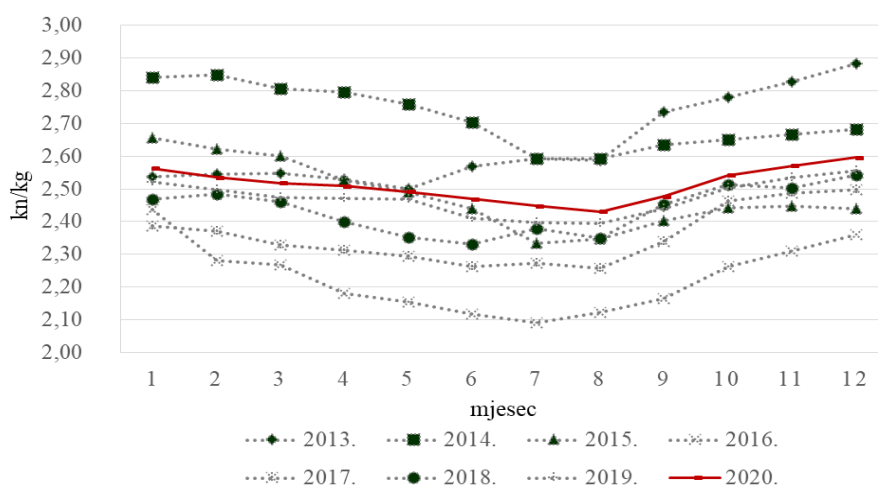

Sirovo mlijeko i mliječni proizvodi

Sezonski trend kretanja otkupnih cijena sirovog mlijeka u prethodnim godinama karakterističan je i za 2020. godinu. Od početka godine cijene lagano padaju do ljetnih mjeseci, kada dosežu najniže vrijednosti, a od rujna opet blago rastu do kraja godine. Najniža prosječna cijena zabilježena u kolovozu iznosila je 2,43 kn/kg, što je pad za 5,1% u odnosu na cijene s početka godine. U razdoblju jesenskog rasta cijene mlijeka porasle su za 6,7%, a najviše vrijednosti dosegnule su u prosincu (2,59 kn/kg).

U odnosu na prethodnu godinu prosječne cijene mlijeka tijekom cijele 2020. godine bile su na nešto višim cjenovnim razinama, za 1,0 do 2,5%. Prosječna godišnja otkupna cijena mlijeka realne kvalitete u 2020. godini iznosi 2,51 kn/kg i u odnosu na prosječnu cijenu mlijeka u 2019. godini viša je za 1,6% (u tabličnom dijelu tablica 12.). Unazad nekoliko godina bilježimo rast otkupne cijene mlijeka na domaćem tržištu, a u odnosu na petogodišnje razdoblje, razdoblje od 2015. do 2019., prosječna cijena mlijeka u 2020. godini viša je za 4,9%.

Graf 54. Prosječne cijene sirovog mlijeka, razdoblje od 2013. do 2020. godine godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

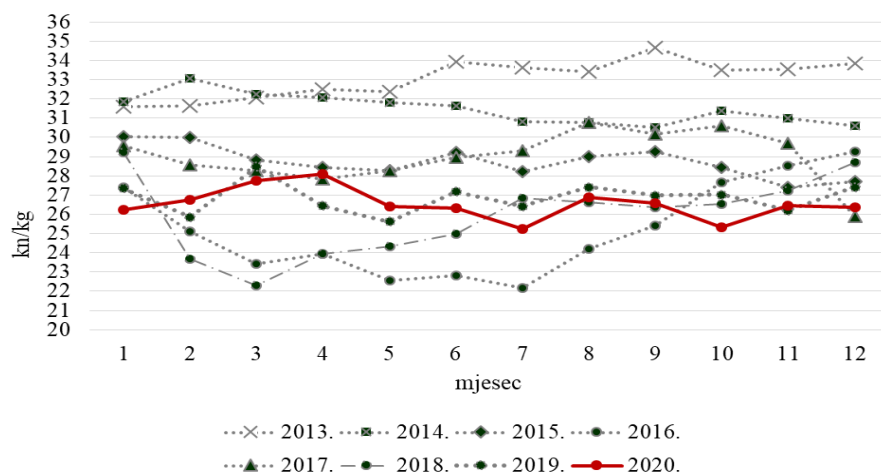

Prosječne veleprodajne cijene polutvrdih sireva u tipu goude, edama i trapista u 2020. godini, uz manje ili veće oscilacije tijekom godine, ostale su na razini cijena prethodne godine. U odnosu na 2019. godinu, prosječna godišnja cijena sira goude manja je za 1,2% i iznosi 26,42 kn/kg, dok su prosječne cijene sira trapista (46,22 kn/kg) i edama (25,40 kn/kg) povećane za 1,6% odnosno 2,3%. Cijene svježeg sira u 2020. godini, iako su bile relativno stabilne tijekom godine i tek neznatno niže u odnosu na prethodnu godinu, bile su najniže unazad nekoliko godina, a godišnja prosječna cijena iznosila je 13,99 kn/kg (u tabličnom dijelu tablica 12.).

Graf 55. Prosječne cijene svježag polumasnog sira (10 do 25% mm u suhoj tvari), razdoblje od 2013. do 2020. godine godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Graf 56. Prosječne cijene sira tipa Gouda (45% mm u suhoj tvari), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

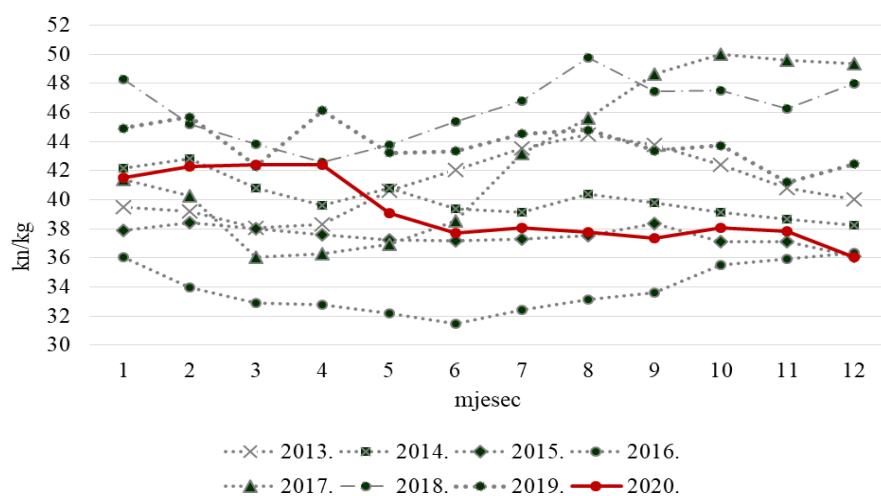

Graf 57. Prosječne cijene sira tipa Edam (45% mm u suhoj tvari), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

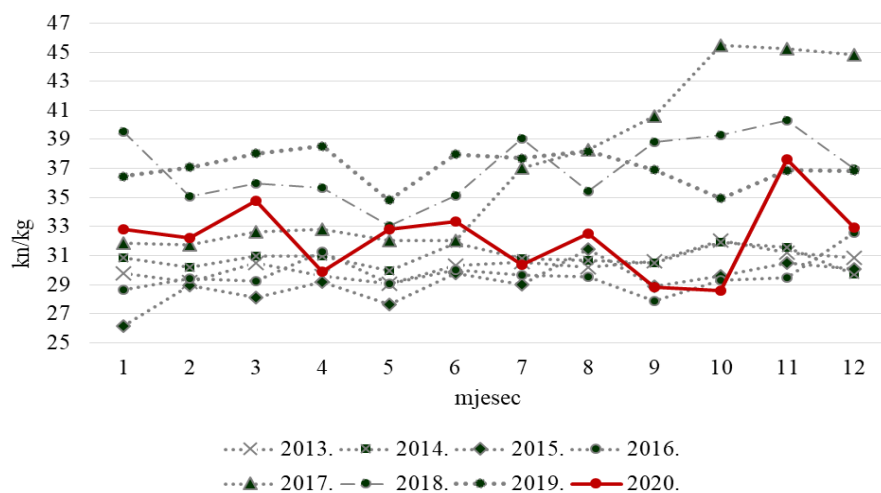

U odnosu na prethodnu 2019. godinu, prosječna razina veleprodajnih cijena maslaca (250 g) tijekom cijele 2020. godine je niža, posebice nakon pada u svibnju kada su cijene u pojedinim mjesecima bile niže i do 15,5%. Prosječna godišnja cijena maslaca (250 g) u 2020. godini iznosi 38,82 kn/kg i u odnosu na prosječnu cijenu maslaca u 2019. godini niža je za 11,1% (u tabličnom dijelu tablica 12.).

Graf 58. Prosječne cijene maslaca težine 250 g (s više od 82% mm i manje od 16% vode u suhoj tvari), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Graf 59. Prosječne cijene maslaca blok težine 25 kg (s više od 82% mm i manje od 16% vode u suhoj tvari), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

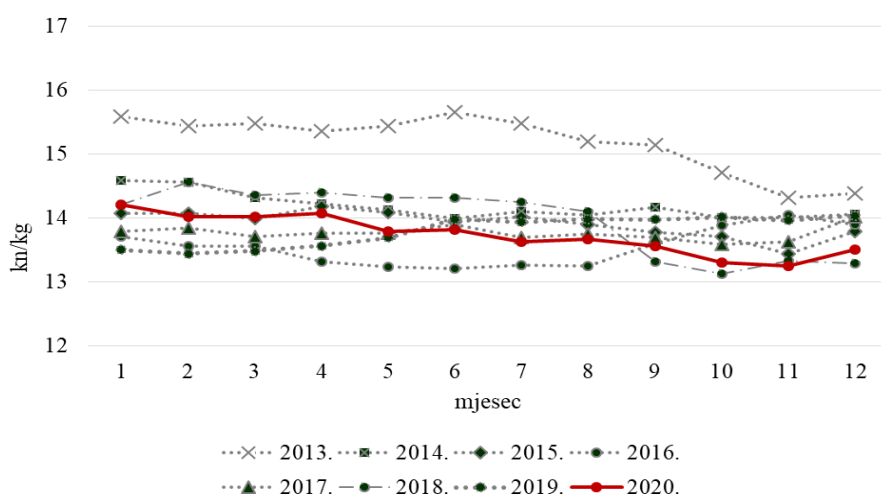

Perad i jaja

Trend cijena pilećih trupova (pile A klase, 65% pile) u 2020. godini suprotan je kretanju cijena u prethodnoj 2019. godini. U prva četiri mjeseca 2020. godine cijene pilećih trupova (pile A klase, 65% pile) bile su relativno stabilne (prosječna cijena 14,09 kn/kg) i na višim cjenovnim razinama u odnosu na prethodnu 2019. godinu i to za 4 do 5%. Nakon pada cijena u svibnju, uslijedio je daljnji pad sve do kraja godine, uz blage mjesečne oscilacije.

Najniže cijene zabilježene su u listopadu i studenom, 13,30 kn/kg te su bile niže za 5% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Godišnja promjena cijena iznosi 7,3%, a raspon cijena kretao se od 13,25 do 14,21 kn/kg. Prosječna cijena pilećih trupova u 2020. godini iznosi 13,75 kn/kg i u odnosu na 2019. godinu neznatno je niža, za 0,4% (u tabličnom dijelu tablica 12.).

Graf 60. Prosječne cijene pilećih trupova A klase (65 postotno pile), razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U 2020. godini prosječne cijene konzumnih jaja za većinu težinskih razreda, neovisno o načinu uzgoja, bile su prilično stabilne, ali na nižim cjenovnim razinama u odnosu na većinu proteklih godina.

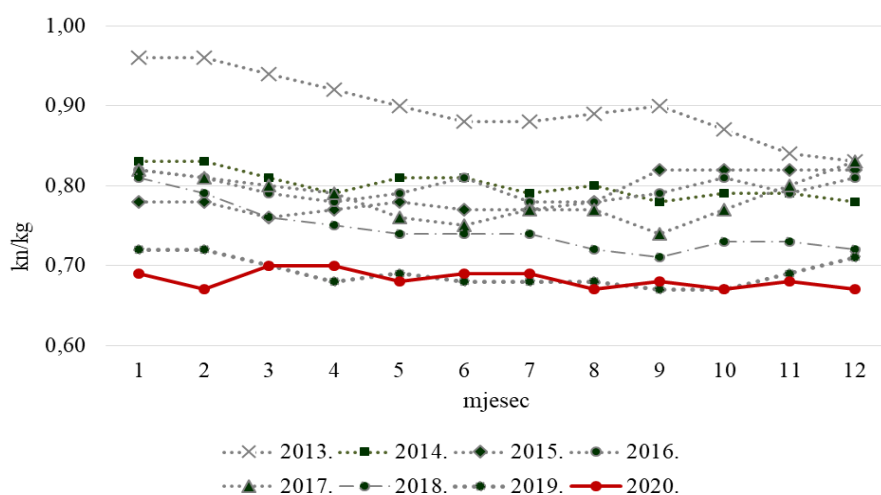
Trend kretanja cijena najprodavanijih jaja (L i M razred), kod oba uzgojna oblika, u 2020. godini nije odstupao od trenda prethodne godine, a nešto veće oscilacije cijena primjetne su jedino kod L razreda, podni uzgoj. Raspon cijena jaja razreda L kreće se od 0,68 do 0,76 kn/kom, a godišnja prosječna cijena iznosi 0,73 kn/kom i niža je za 3,9% u odnosu na prethodnu godinu (u tabličnom dijelu tablica 12.).

Neznatno više u odnosu na 2019. godinu iznose cijene jaja razreda M, iz oba uzgojna oblika. Raspon cijena kretao se od 0,59 do 0,62 kn/kom za jaja razreda M iz kaveznog uzgoja, te od 0,67 do 0,78 kn/kom za jaja razreda M iz podnog uzgoja, a godišnja prosječna cijena kod oba razreda viša je za oko 1,5%.

Iako primjetne kod oba uzgojna oblika, mjesečne oscilacije cijena jaja S razreda više su izražene kod podnog uzgoja. Prosječna cijena jaja S razreda iz kaveznog uzgoja u 2020. godini iznosi 0,56 kn/kom i ostala je na razini cijena lanjske godine, dok je za isti razred iz podnog uzgoja niža za 1,5% i iznosi 0,67 kn/kom.

Cijene jaja razreda XL, neovisno o uzgoju, bile su relativno stabilne tijekom 2020. godine. U odnosu na prethodnu 2019. godinu, prosječna godišnja cijena XL jaja iz kaveznog uzgoja nije se mijenjala i iznosi 0,78 kn/kom, dok je prosječna cijena jaja iz podnog uzgoja neznatno viša, za 1,2%, i iznosi 0,88 kn/kom.

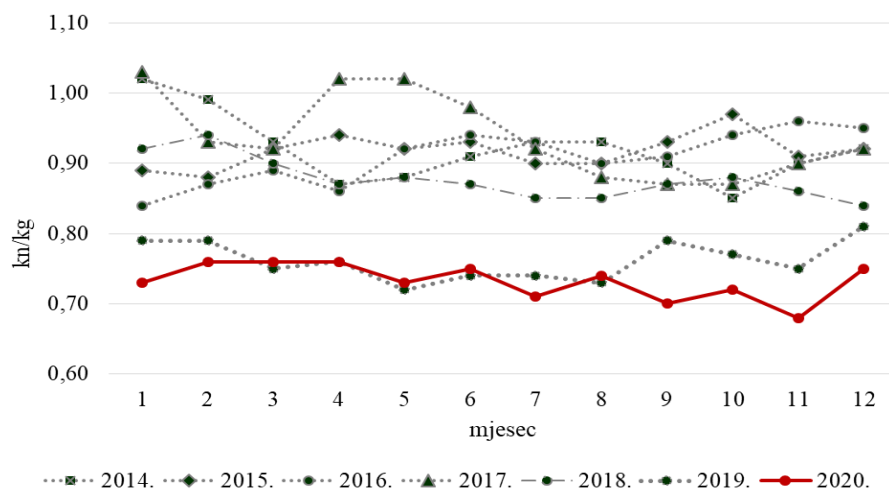
Graf 61. Prosječne cijene konzumnih jaja, kavezni uzgoj A klase, razred L, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

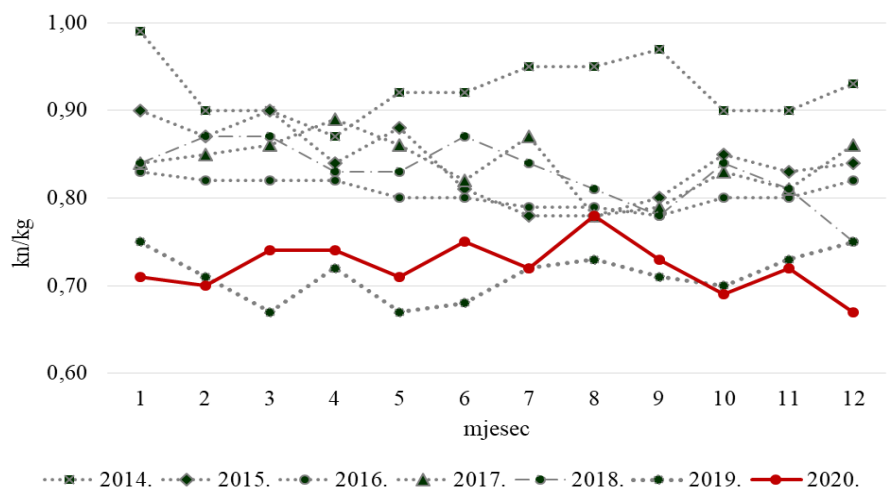
Graf 62. Prosječne cijene konzumnih jaja, kavezni uzgoj A klase, razred M, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Graf 63. Prosječne cijene konzumnih jaja, podni uzgoj A klase, razred L, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Graf 64. Prosječne cijene konzumnih jaja, podni uzgoj A klase, razred M, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Maslinovo ulje

U 2020. godini veleprodajne cijene ekstra djevičanskog i djevičanskog maslinovog ulja u pakovanju od litre i više, bile su uglavnom niže u odnosu na 2019. godinu.

Ekstra djevičansko maslinovo ulje (1l i više) imalo je najvišu veleprodajnu cijenu u ožujku (49,28 kn/l), zatim su cijene padale sve do rujna, odnosno pred novu berbu, kada bilježimo najnižu cijenu u 2020. godini od 36,50 kn/l. Uslijedio je rast cijene u listopadu i studenom te ponovno pad u prosincu. Prosječna cijena ekstra djevičanskog maslinovog ulja u 2020. godini iznosi 41,25 kn/l i niža je za 10,2% u odnosu na prethodnu godinu (u tabličnom dijelu tablica 13.). Cijena ekstra djevičanskog maslinovog ulja u pakovanju od 0,75 l niža je za 5,2%, a pakovanja od 0,5 l viša za 2,7%.

Graf 65. Prosječne cijene ekstra djevičanskog maslinovog ulja, razdoblje od 2014. do 2020. godine (izvor TISUP; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Cijene djevičanskog maslinovog ulja u 2020. godini bilježe oscilacije i gotovo isti trend kao i prethodne godine. Na godišnjoj razini cijena djevičanskog maslinovog ulja od 54,23 kn/l viša je za 3,1% u odnosu na 2019. godinu.

Poljoprivredni inputi

Cijene poljoprivrednih inputa u 2020. godini bilježe pad i bile su prosječno 3,1% niže od prošlogodišnjih.

Niže cijene u odnosu na prethodnu godinu zabilježene su kod energije i maziva (19,6%) te gnojiva (12,2%). Više cijene u odnosu na prethodnu godinu zabilježene su kod sjemena i sadnog materijala (3%) te sredstava za zaštitu bilja (4%). Kod ostalih inputa (veterinarske usluge, stočna hrana, održavanje zgrada i opreme te ostale usluge) cijene su bile neznatno više ili gotovo iste u odnosu na 2019. godinu.

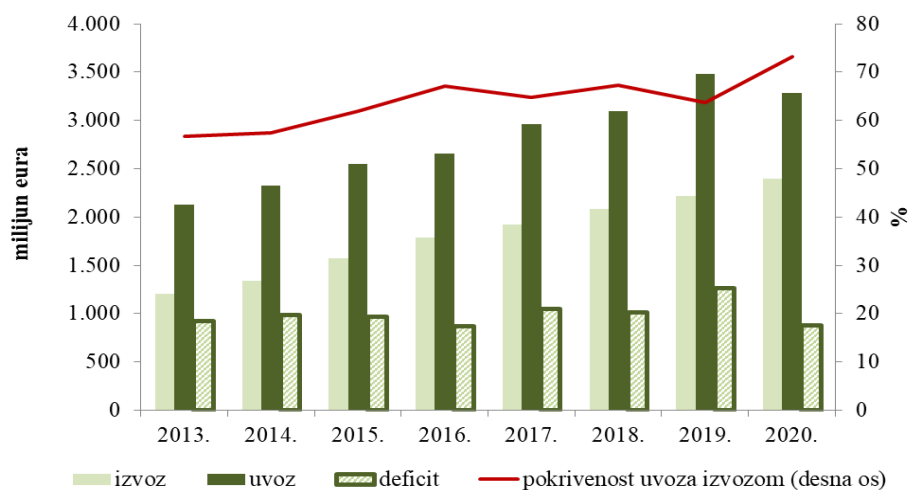
2.2.3. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda

Prema podacima DZS-a, u 2020. godini uvezeno je poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u vrijednosti od 3.279,7 milijuna eura, a izvezeno u vrijednosti od 2.401,2 milijuna eura, čime je ostvaren deficit od 878,5 milijuna eura.

U ukupnoj bilanci robne razmjene Hrvatske bilanca vanjskotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u 2020. godini činila je 11,0%, što je u odnosu na 2019. manji udio za 2 postotna boda (u tabličnom dijelu tablica 14.).

Pokrivenost uvoza izvozom poljoprivredno prehrambenih proizvoda u 2020. godini iznosila je 73,2% i veća je od pokrivenosti uvoza izvozom ostalih proizvoda vanjskotrgovinske razmjene za 9,6 postotnih bodova.

Graf 66. Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Republike Hrvatske, razdoblje od 2013. do 2020. godine (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

U odnosu na prethodnu 2019. godinu, u 2020. godini izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, iskazano vrijednosno, veći je za 8,3 %.

Promatrano u istom razdoblju, uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, iskazano vrijednosno, manji je za 5,8%.

Deficit razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u istom je razdoblju manji za 30,5%, dok je pokrivenost uvoza izvozom povećana za 9,5 postotna boda (u tabličnom dijelu tablica 14.).

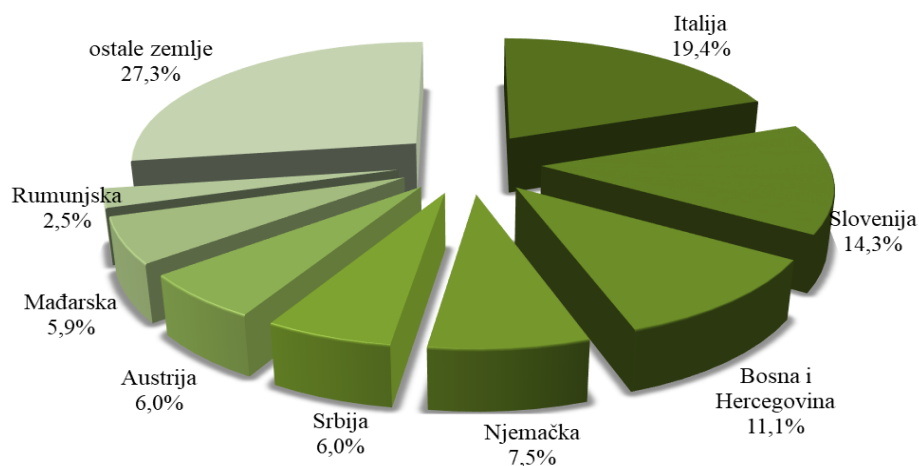
Tablica 14. Pregled poljoprivredne razmjene, razdoblje od 2015. do 2020. godine

Godina	tisuću EUR			udio poljoprivredne razmjene u ukupnoj razmjeni, %		godišnja stopa promjene, %	
	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz
2015.	1.575.938	2.547.429	-971.491	13,67	13,78	17,94	9,58
2016.	1.784.166	2.657.254	-873.088	14,49	13,48	13,21	4,31
2017.	1.917.459	2.963.329	-1.045.870	13,68	13,54	7,47	11,52
2018.	2.082.372	3.094.027	-1.011.655	14,32	13,03	8,60	4,41
2019.	2.217.682	3.480.079	-1.262.397	14,56	13,93	6,50	12,50
2020.	2.401.219	3.279.673	-878.454	16,12	14,31	8,28	5,78
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

U 2020. godini u strukturi ukupne razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda najviše se trgovalo s državama članicama Europske unije⁵ i CEFTA-e. S državama članicama Europske unije ostvareno je 78,9% ukupne vrijednosti razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda (u tabličnom dijelu tablica 20., 21. i 22.), dok je sa zemljama CEFTA-e ostvareno 14,3% (u tabličnom dijelu tablica 20., 23. i 24.). U razmjeni sa zemljama CEFTA-e ostvaren je suficit od 300,8 milijuna eura, dok je u razmjeni s državama članicama Europske unije ostvaren deficit u iznosu od 1.232,3 milijuna eura.

U 2020. godini Hrvatska izvezla je poljoprivredno-prehrambene proizvode u 124 zemlje (u tabličnom dijelu tablica 18.). Najviše poljoprivredno-prehrambenih proizvoda izvezlo se u Italiju (vrijednost izvoza iznosi 466,9 milijuna eura, ili 19,4% ukupnog izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda), Sloveniju (342,6 milijuna eura ili 14,3%), Bosnu i Hercegovinu (265,6 milijuna eura ili 11,1%), Njemačku (180,8 milijuna eura ili 7,5%) i Srbiju (144,0 milijuna eura ili 6,0%). Među deset najvažnijih izvoznih tržišta Republike Hrvatske u 2020. godini još su Austrija, Mađarska, Rumunjska, Kosovo i Poljska. Vrijednost izvoza Republike Hrvatske u deset najvažnijih izvoznih zemalja čini 76,5% ukupne vrijednosti izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda.

Graf 67. Najvažnija izvozna tržišta Republike Hrvatske poljoprivredno-prehrambenim proizvodima u 2020. godini (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

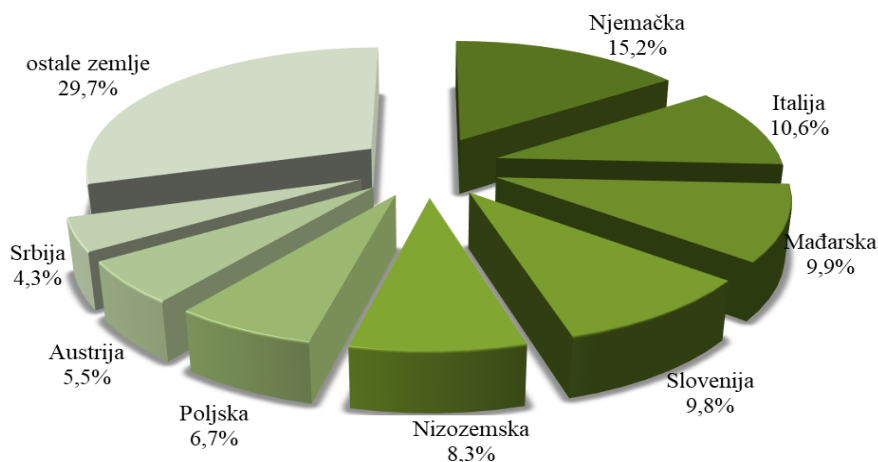

U 2020. godini u Hrvatsku je uvezeno poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz 116 zemalja (u tabličnom dijelu tablica 19.). Najviše je poljoprivredno-prehrambenih proizvoda uvezeno iz Njemačke (vrijednost uvoza iznosi 500,0 milijuna eura ili 15,2% ukupnog uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda), Italije (346,6 milijuna eura ili 10,6%), Mađarske (325,0 milijuna eura ili 9,9%), Slovenije (320,7 milijuna eura ili 9,8%) i Nizozemske (270,7 milijuna eura ili 8,3%). Među deset najvažnijih uvoznih tržišta poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u Hrvatsku bili su i Poljska, Austrija, Srbija, Španjolska i Rumunjska. Vrijednost

⁵ Od 1. veljače 2020. Ujedinjena Kraljevina prestala je biti državom članicom Europske unije. U prijelaznom razdoblju do stupanja na snagu Protokola o Irskoj i Sjevernoj Irskoj (1.siječnja 2021.) u statistici robne razmjene s inozemstvom roba podrijetlom iz Ujedinjene Kraljevine smatra se robom podrijetlom iz Europske unije, a Ujedinjena Kraljevina njezinom državom članicom.

uvoza iz navedenih zemalja čini 77,6% ukupne vrijednosti uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u Hrvatsku.

Graf 68. Najvažnija uvozna tržišta Republike Hrvatske poljoprivredno-prehrambenim proizvodima u 2020. godini (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

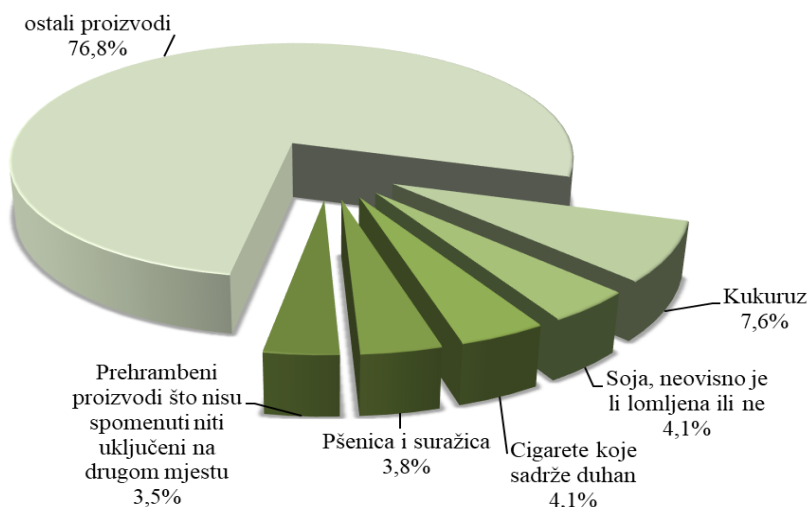

U 2020. godini najvažniji izvozni proizvodi (u tabličnom dijelu tablica 16.) iz Hrvatske promatrano na razini oznake carinske tarife HS 6 jesu:

1. HS 100590 Kukuruz (osim onoga za sjetvu)
2. HS 120190 Soja, neovisno je li lomljena ili ne (osim za sjetvu)
3. HS 240220 Cigarete koje sadrže duhan
4. HS 100199 Pšenica i suražica, osim za sjetvu i tvrde pšenice
5. HS 210690 Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu (osim koncentrata bjelančevina i teksturiranih bjelančevinastih tvari).

Navedeni proizvodi čine 23,2% vrijednosti izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Hrvatske. Među deset najvažnijih izvoznih proizvoda ulaze i čokolada te ostali proizvodi koji sadrže kakao, punjeni ili nepunjeni osim punjenih; pripravci za umake i pripremljeni umaci; miješani začini i začinska sredstva; duhan te živa goveda (osim čistokrvnih za rasplod). Deset najvažnijih izvoznih poljoprivredno-prehrambenih proizvoda čine 35,8% ukupne vrijednosti izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Hrvatske.

Graf 69. Najvažniji izvozni poljoprivredno-prehrambeni proizvodi Republike Hrvatske u 2020. godini (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

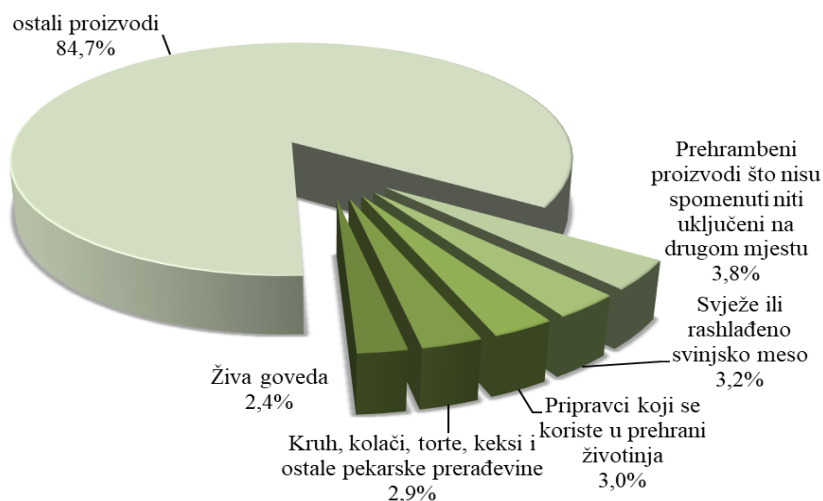

U 2020. godini najvažniji uvozni proizvodi (u tabličnom dijelu tablica 17.) u Hrvatsku promatrano na razini oznake carinske tarife HS 6 jesu:

1. HS 210690 Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu (osim koncentrata bjelancevina i teksturiranih bjelancevinastih tvari)
2. HS 020319 Svježe ili rashlađeno svinjsko meso (osim trupova i polovica, šunke, plečki i komada od njih, s kostima)
3. HS 230990 Pripravci koji se koriste u prehrani životinja (osim hrane za pse i mačke, pripremljene u pakiranja za pojedinačnu prodaju)
4. HS 190590 Kruh, kolači, torte, keksi i ostale pekarske prerađevine, sa ili bez kakaa, hostije, prazne kapsule pogodne za farmaceutsku upotrebu, oblate za pečenje, rižin papir i slični proizvodi (osim hruskavog kruha i medenjaka začinenih ingverom)
5. HS 010229 Živa goveda (osim čistokrvnih za rasplod).

Uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda heterogeniji je od izvoza te navedeni proizvodi čine 15,3% vrijednosti uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. Među deset najvažnijih uvoznih proizvoda su i sir, ostali (osim svježeg sira); cigarete; mlijeko i vrhnje; hrana za pse i mačke te uljane pogače i ostali kruti ostaci dobiveni pri ekstrakciji sojinog ulja. Deset najvažnijih uvoznih poljoprivredno prehrambenih proizvoda čine 25,4% ukupne vrijednosti uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u Hrvatsku.

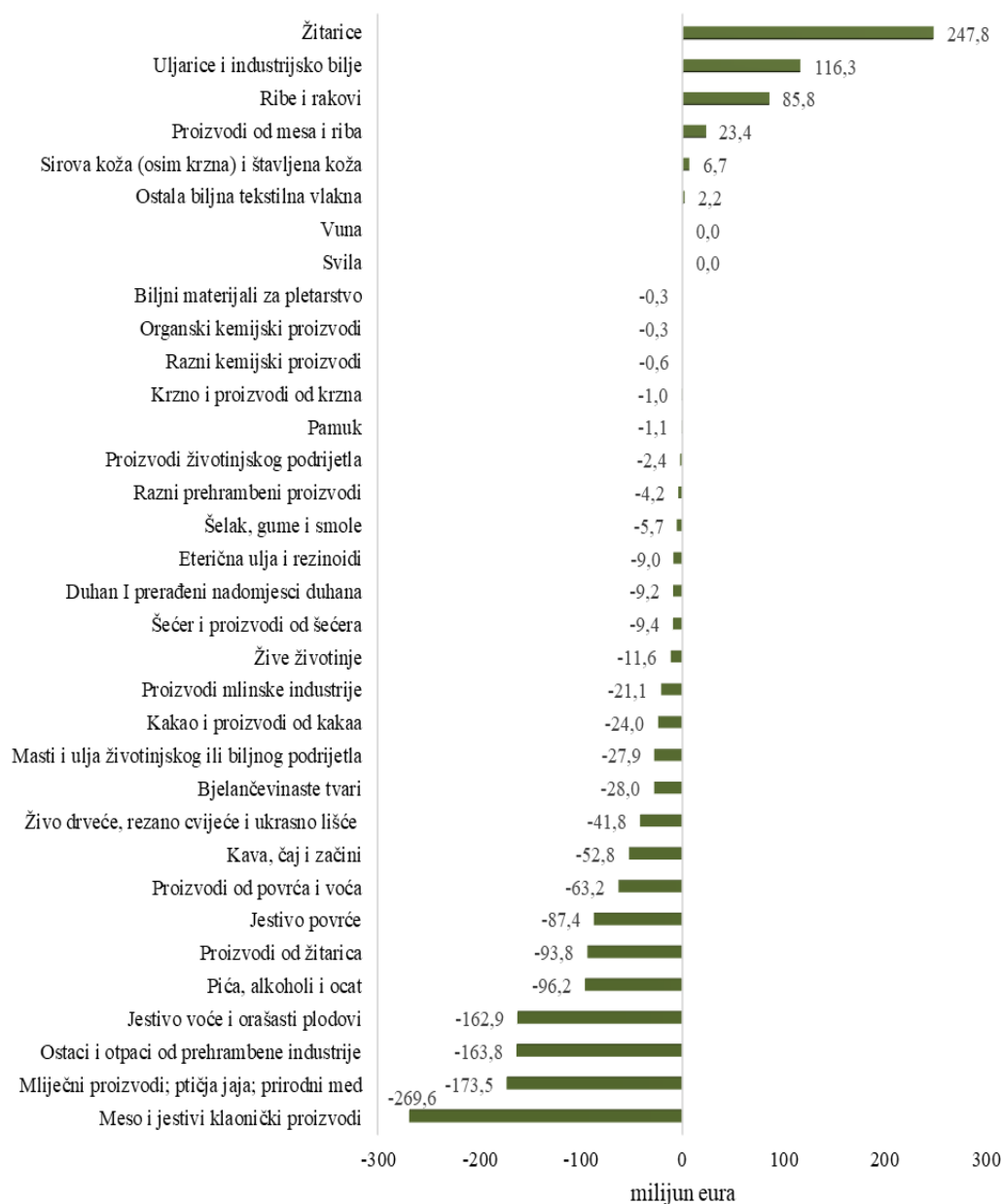
Graf 70. Najvažniji uvozni poljoprivredno-prehrambeni proizvodi Republike Hrvatske u 2020. godini (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

Gledano po skupinama proizvoda oznake carinske tarife HS 2, najveći je suficit u 2020. godini ostvaren izvozom žitarica (247,8 milijuna eura), uljarica i industrijskog bilja (116,3 milijun eura), riba i rakova (85,8 milijuna eura), proizvoda od mesa i riba (23,4 milijuna eura) te sirovih koža (osim krzna) i štavljenih koža (6,7 milijuna eura).

Najveći deficit na razini HS 2 ostvaren je trgovanjem mesom i jestivim klaoničkim proizvodima (deficit od 269,6 milijuna eura), mliječnim proizvodima, ptičjim jajima i prirodnim medom (deficit od 173,5 milijuna eura), ostacima i otpacima prehrambene industrije (deficit od 163,8 milijuna eura), jestivim voćem i orašastim plodovima (deficit od 162,9 milijuna eura) te pićima, alkoholima i octom (deficit od 96,2 milijuna eura).

Graf 71. Trgovinska bilanca razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda po najvažnijim skupinama u 2020. godini (izvor: DZS; obrada: Ministarstvo poljoprivrede)

3. MJERE POLJOPRIVREDNE POLITIKE

U Hrvatskoj se od 2015. godine za programsko-financijsko razdoblje 2014. - 2020. Zajedničke poljoprivredne politike primjenjuje model izravnih plaćanja čiju strukturu čine osnovno plaćanje, zeleno plaćanje, preraspodijeljeno plaćanje, potpora za mlade poljoprivrednike i proizvodno vezane potpore (krave u proizvodnji mlijeka, krave dojilje, tov junadi, ovce i koze, šećerna repa, voće, povrće i krmni proteinski usjevi). Maksimalna nacionalna omotnica za Program izravnih plaćanja za 2020. godinu iznosi 424,8 milijuna eura ili 3,2 milijarde kuna, od čega 2,63 milijarde kuna dolaze iz fondova Europske unije. U studenom 2020. godine je, kao i zadnjih nekoliko godina, isplaćen predujam za proizvodnu 2020. godinu u iznosu od 1,565 milijardi kuna. Dodatno je još odobreno 120,5 milijuna kuna za iznimno osjetljive sektore (mliječne krave, rasplodne krmače, maslinovo ulje, duhan i izvorne i zaštićene vrste i kultivare poljoprivrednog bilja).

U 2020. godini nastavljena je provedba mjera ruralnog razvoja u sklopu Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: Program ruralnog razvoja). Prihvatljiva ulaganja unutar mjera Programa ruralnog razvoja sufinancirana su većim dijelom sredstvima Europske unije putem Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (u daljnjem tekstu: EPFRR), dok je ostatak sufinanciran sredstvima Državnog proračuna Republike Hrvatske. Od početka provedbe Programa ruralnog razvoja pa do kraja 2020. odobreno je preko 2,1 milijarde eura javnih sredstava (91% od ukupno dostupnih javnih sredstava), od čega je u 2020. godini odobreno preko 240 milijuna eura (11% ukupno odobrenih sredstava). Isplaćeno je preko 1,4 milijarde eura (62% od ukupno dostupnih javnih sredstava) za operacije koje su započele, od čega je u 2020. godini isplaćeno preko 430 milijuna eura (30% ukupno isplaćenih sredstava).

Primjena mjera uređenja tržišta poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda provodi se u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013 o uspostavljanju zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda. Potpora se odobrava za mjere iz Nacionalnog pčelarskog programa, Nacionalnog programa pomoći sektoru vina, za provedbu Školske sheme te za proizvođačke organizacije u sektoru voća i povrća.

U 2020. godini nastavljeno je provođenje i drugih mjera i programa kojima se ostvaruju ciljevi poljoprivredne politike kao što su program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mliječnog govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine, program potpore za unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenje uzgoja ovaca, koza te izvornih pasmina peradi za razdoblje od 2018. do 2020. godine, program potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2019. do 2021. godine te potpore kroz korištenje plavog dizela.

Pandemija bolesti COVID-19 i poduzimane mjere koje su imale za cilj sprječavanje bolesti utjecale su na poslovanje poljoprivredno-prehrambenog sektora stoga su se u 2020. godini provodile mjere i programi u cilju ublažavanja negativnih posljedica. Najznačajniji je bio program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i

sektoru stočarstva u 2020. godini. Vlada Republike Hrvatske donijela je ovaj program s ciljem održavanja zaposlenosti te proizvodnje na malim poljoprivrednim gospodarstvima u sektoru voća i povrća, cvijeća, sektoru sjemena i proizvodnje biljnog reproduksijskog materijala te u stočarskim podsektorima govedarstva, svinjogojstva, konjogojstva, ovčarstva, kozarstva i peradarstva. U provedbi programa isplaćena je ukupna potpora u iznosu od 52.961.938,50 kuna prema 9.163 korisniku.

Dodatno su donesene i privremena izvanredna mjera pomoći za male mljekare s problemima u poslovanju uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19 i privremena izvanredna mjera pomoći proizvođačima tovnih junadi, tovnih svinja i janjadi za klanje s problemima u poslovanju uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 te subjektima koji posluju u odobrenim objektima za klanje papkara. Prva mjera je usmjerena na pomoć malim mljekarama te je potporu u vrijednosti od 2.499.943,70 milijuna kuna koristilo osam mljekara. Kod druge mjere je bila namjera da se novčanom potporom smanje gubici nastali produžetkom tova i smanjivanjem cijene na tržištu i omogući kontinuirana proizvodnja na farmama primarnih proizvođača junećeg, svinjskog i janječeg mesa. Ovom mjerom pomoći u ukupnom iznosu od 9.201.492 kune bilo je obuhvaćeno 4.319 grla tovnih goveda, 10.815 utovljenih svinja i 2.773 janjadi.

Pandemija bolesti COVID-19 uzrokovala je pad potražnje za određenim proizvodima u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda. Kako bi se smanjila nastala neravnoteža ponude i potražnje i stabilizacija cijena, Europska komisija je donošenjem Provedbene uredbe Komisije (EU) 2020/597 od 30. travnja 2020. o dodjeli potpore za privatno skladištenje maslaca (u daljnjem tekstu: Provedbena uredba Komisije (EU) 2020/597) omogućila privatno skladištenje maslaca te je za ovu namjenu u Hrvatskoj odobrena potpora u iznosu od 157.345,65 kuna.

Hrvatska provodi postupak zaštite naziva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda korištenjem sljedećih oznaka iz sustava kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode: Zaštićena oznaka izvornosti (u daljnjem tekstu: ZOI), Zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla (u daljnjem tekstu: ZOZP) i Zajamčeno tradicionalni specijalitet (u daljnjem tekstu: ZTS). U 2020. godini četiri su proizvoda zaštićena na nacionalnoj razini i to: Komiški rogač ZOZP, Meso istarskog goveda - boškarina/Meso istrskega goveda – boškarina ZOI, Vrbovečka pera ZTS i Istarski med/Istarski med ZOI. Kroz provedbu postupka registracije zaštićenih naziva proizvoda na razini Europske unije u 2020. godini registrirana su četiri proizvoda: Bjelovarski kvargl ZOZP, Brački varenik ZOI, Varaždinski klipč ZOZP i Malostonska kamenica ZOI.

3.1. Program izravne potpore

U 2020. godini izravna potpora obuhvaćala je izravna plaćanja (hrvatski model) koja se provode u okviru Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije u programskom

razdoblju 2014. – 2020. (u daljnjem tekstu: Zajednička poljoprivredna politika) te plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima kao oblik državne potpore poljoprivredi.

3.1.1. Program izravnih plaćanja

Financijski okvir

Za izravna plaćanja predviđena je ukupna omotnica od 373 milijuna eura⁶ godišnje, uz postupno povećanje udjela financiranja iz Europskog poljoprivrednog jamstvenog fonda (u daljnjem tekstu: EPJF) kroz 10 godina (35% sredstava za 2015. godinu isplaćeno je iz EPJF-a, 40% za 2016. godinu, 80% za 2020. godinu, sve do 100% izravnih plaćanja iz EPJF-a za 2022. godinu).

Osim toga, Republika Hrvatska raspolaže dodatnom omotnicom za razminirane poljoprivredne površine, koja iznosi maksimalno 9,6 milijuna eura godišnje (godišnji iznos omotnice ovisi o broju razminiranih hektara privedenih poljoprivrednoj svrsi), također s postupnim uvođenjem financiranja iz EPJF-a kroz 10 godina (do 100% sredstava iz EPJF-a u 2022. godini).

Na sredstva EPJF-a Republika Hrvatska ima mogućnost nadoplate iz Državnog proračuna Republike Hrvatske do 100% iznosa nacionalne omotnice izravnih plaćanja za pojedinu godinu u skladu s člankom 19. Uredbe (EU) br. 1307/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju pravila za izravna plaćanja poljoprivrednicima u programima potpore u okviru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 637/2008 i Uredbe Vijeća (EZ) br. 73/2009 (SL L 347, 20.12.2013.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1307/2013).

Temeljem mehanizma „fleksibilnosti između stupova Zajedničke poljoprivredne politike“, Hrvatska koristi 15% godišnje alokacije sredstava EPFRR-a za financiranje izravnih plaćanja u razdoblju od 2015. do 2019. godine. Uredbom (EU) 2020/127 Europskog Parlamenta i Vijeća od 29. siječnja 2020. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1306/2013 u pogledu financijske discipline od financijske godine 2021. i Uredbe (EU) br. 1307/2013 u pogledu fleksibilnosti među stupovima za kalendarsku godinu 2020. Republici Hrvatskoj je dostupna dodatna alokacija od 42,2 milijuna eura za 2020. godinu, čime se ukupna omotnica za izravna plaćanja povećala na 348.281.000 eura iz EPJF-a za 2020. godinu, uz mogućnost nadoplate iz državnog proračuna do ukupnog maksimalnog iznosa od 424.801.000 eura za izravna plaćanja za 2020. godinu (uključujući omotnicu za razminirane površine).

Provedba izravnih plaćanja uređena je Zakonom o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18, 42/18, 127/20 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) (u daljnjem tekstu: Zakonu o poljoprivredi) i Pravilnikom o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2020. godinu („Narodne novine“, br. 22/20 i 57/20), u skladu s Uredbom (EU) br. 1307/2013 i Uredbom (EU) br. 1306/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17.

⁶ U tekstu za financijski okvir koristi se novčana valuta EUR, s obzirom na to da su financijske omotnice utvrđene u eurima u skladu s Uredbom (EU) br. 1307/2013. Tečaj koji se koristi za konverziju iznosa u kune je tečaj Europske središnje banke na posljednji dan prije 1. listopada svake godine za koju se isplaćuje potpora.

prosina 2013. o financiranju, upravljanju i nadzoru zajedničke poljoprivredne politike i o stavljanju izvan snage uredbi Vijeća (EEZ) br. 352/78, (EZ) br. 165/94, (EZ) br. 2799/98, (EZ) br. 814/2000, (EZ) br. 1290/2005 i (EZ) 485/2008 (SL L 347, 20.12.2013.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1306/2013) te s njima povezanim provedbenim i delegiranim uredbama.

U državnom proračunu za financiranje Programa izravnih plaćanja za proizvodnu 2020. godinu osigurano je 3.049.380.603 kuna ili 95% maksimalne omotnice izravnih plaćanja. Pritom se iz EPJF-a izdvaja 2.631.785.377 kuna, što čini 86,3% osiguranih proračunskih sredstava ili 82% maksimalne omotnice izravnih plaćanja. Nakon obrade zahtjeva, provedbe svih propisanih kontrola i izračuna pripadajućih potpora za isplatu je odobreno ukupno 3.043.572.172 kuna (u tabličnom dijelu tablica 57.). Za proizvodnu 2020. godinu isplaćen je predujam u godini podnošenja zahtjeva i to u studenom 2020. godine u iznosu od 1,565 milijardi kuna. Ostatak iznosa isplaćuje se u 2021. godini.

Tablica 15. Raspodjela financijske omotnice za Program izravnih plaćanja

	Maksimalna omotnica za Program izravnih plaćanja za 2020. godinu (000 EUR)	Maksimalna omotnica za plaćanje iz EPJF za 2020. godinu (000 EUR)
Ukupna omotnica za financiranje Programa izravnih plaćanja	424.801	348.281
Osnovno plaćanje	182.665	149.761
Plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za okoliš i klimu – „zeleno plaćanje“	127.440	104.484
Preraspodijeljeno plaćanje	42.480	34.828
Plaćanje za mlade poljoprivrednike	8.496	6.966
Proizvodno vezane potpore:	63.720	52.242
- krave u proizvodnji mlijeka	20.985	17.205
- tov junadi	13.296	10.901
- krave dojilje	6.797	5.572
- ovce i koze	5.013	4.110
- proizvodnja povrća	1.997	1.637
- proizvodnja voća	2.124	1.741
- šećerna repa	5.013	4.110
- proteinski usjevi	8.496	6.966
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede		

Program izravnih plaćanja obuhvaća sljedeće vrste potpora:

a) Proizvodno nevezana potpora ili potpora po površini

1. Program osnovnog plaćanja (prema pravima na plaćanja)

Osnovno plaćanje (43% ukupne omotnice) dodjeljuje se za površine prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD. Uvjeti su upis u Upisnik poljoprivrednika, minimalno 1 ha poljoprivrednog zemljišta i podnesen godišnji zahtjev za potporu. Za prijavljene prihvatljive hektare u 2015. godini poljoprivrednicima su se dodjeljivala nova prava, a vrijednost dodijeljenih prava izračunala se za svakog poljoprivrednika na temelju vrijednosti isplaćenih izravnih plaćanja u 2014. godini, u okviru programa jedinstvenih plaćanja (regionalna prava na plaćanje, posebna prava, razlike premije za krave dojlje te premija i specifične potpore za ovce i koze). Nakon 2015. godine nova prava na plaćanja moguće je dobiti samo iz nacionalne rezerve. Prioritet za dodjelu prava iz nacionalne rezerve imaju:

- mladi poljoprivrednici
- novi poljoprivrednici koji započinju obavljati svoju poljoprivrednu aktivnost
- poljoprivrednici koji su stekli pravo korištenja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske i poljoprivrednici koji obrađuju poljoprivredno zemljište razminirano tijekom 2015. godine ukoliko je posebna nacionalna omotnica za razminirano zemljište iskorištena
- poljoprivrednici čijih se najmanje 50% poljoprivrednih površina upisanih u ARKOD nalazi na područjima posebne državne skrbi, otocima i poluotoku Pelješcu, brdsko-planinskim područjima, kao i poljoprivrednici čijih se najmanje 50% poljoprivrednih površina upisanih u ARKOD nalazi na područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima prema posebnom propisu za provedbu mjera Programa ruralnog razvoja i
- poljoprivrednici kojima zbog više sile ili iznimnih okolnosti nisu mogla biti dodijeljena prava na plaćanja.

Na temelju podnesenih zahtjeva, u 2020. godini izračunata nacionalna prosječna vrijednost prava iznosi 1.283,09 kuna, a ukupno je aktivirano 1.082.312 osnovnih prava na plaćanja (u tabličnom dijelu tablice 59. i 61.).

2. Plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš („zeleno plaćanje“, vezano uz osnovno plaćanje)

Zeleno plaćanje (30% ukupne omotnice) također je plaćanje po površini prihvatljivog poljoprivrednog zemljišta, izraženo u postotku (70%) vrijednosti osnovnog plaćanja. Podrazumijeva primjenu praksi korisnih za klimu i okoliš: raznolikost usjeva, očuvanje

trajnih travnjaka i održavanje ekološki značajnih površina na oranicama kako bi se potaknuo održivi razvoj poljoprivrede.

Za 2020. godinu plaćanje za poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš odobreno je za 1.076.767 ha, uz jedinični iznos od 841,67 kuna/ha (u tabličnom dijelu tablice 59. i 61.).

3. Dodatno preraspodijeljeno plaćanje (za prvih 20 hektara)

Preraspodijeljeno plaćanje za prve hektare je dodatna potpora po površini koju može ostvariti svaki korisnik osnovnog plaćanja za prvih 20 prihvatljivih hektara. Za preraspodjelu je osigurano 10% ukupne nacionalne omotnice.

Za 2020. godinu preraspodijeljeno plaćanje odobreno je za 596.420 ha, uz jedinični iznos od 509,5 kuna/ha (u tabličnom dijelu tablice 59. i 61.).

4. Dodatno plaćanje za mlade poljoprivrednike (za prvih 50 ha)

Potpora za nove mlade poljoprivrednike (2% ukupne omotnice) je dodatni iznos od 25% nacionalnog prosječnog plaćanja po hektaru za prvih 50 ha kroz najviše pet godina, a ostvaruju je fizičke osobe koje nisu starije od 40 godina u prvoj godini podnošenja zahtjeva ako su u razdoblju od pet godina prije prve godine podnošenja zahtjeva osnovale ili preuzele poljoprivredno gospodarstvo. Uvjet je srednjoškolsko obrazovanje poljoprivrednog, prehrambenog ili veterinarskog usmjerenja ili završen neki od stručnih poljoprivrednih programa.

U 2020. godini potporu za mlade poljoprivrednike iskoristilo je 9.468 poljoprivrednika za 89.822 hektara, uz jedinični iznos od 672,4 kuna/ha (u tabličnom dijelu tablice 58., 59. i 61.).

b) Proizvodno vezana potpora

Proizvodno vezana potpora (15% ukupne omotnice) vezana je uz sektore proizvodnje koje zbog utvrđenih problema pada proizvodnje i profitabilnosti treba dodatno zaštititi, a isplaćuje se po hektaru ili grlu. Dodjeljuje se za krave u proizvodnji mlijeka, tov junadi, krave dojilje, ovce i koze, šećernu repu, voće, povrće te krmne proteinske kulture.

Tablica 16. Struktura omotnice za proizvodno vezane potpore u 2020. godini

Proizvodno vezane potpore	Planirane poticane količine, ha, grla	% omotnice izravnih plaćanja
Krave u proizvodnji mlijeka	131.000	4,94
Tov junadi	130.000	3,13
Krave dojlje	50.000	1,60
Ovce i koze	500.000	1,18
Povrće	4.800	0,47
Voće	9.400	0,50
Šećerna repa	23.000	1,18
Krmni proteinski usjevi	70.000	2,00
Ukupno		15,00
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede		

Proizvodno vezana plaćanja ne ovise o osnovnom plaćanju (pravima), tako da ih mogu ostvarivati i korisnici koji nemaju dodijeljena osnovna prava na plaćanja.

Jedinični iznos potpore računa se svake godine na način da se raspoloživi iznos za svaku pojedinu mjeru podijeli s prihvatljivim brojem hektara/grla.

S obzirom na osigurana proračunska sredstva za 2020. godinu i prijavljene prihvatljive količine za dodjelu potpore, odobreni jedinični iznosi za isplatu po mjerama iznose:

1. Mjere potpora stočarstvu (u tabličnom dijelu tablice 59. i 61.)

- proizvodno vezana potpora za krave u proizvodnji mlijeka: 2.533 kuna/grlu za 75.783 prihvatljivih grla
- proizvodno vezana potpora za tov junadi: 703 kuna/grlu za 142.274 prihvatljivih grla
- proizvodno vezana potpora za krave dojlje: 1.049,8 kuna/grlu za 50.613 prihvatljivih grla
- proizvodno vezana potpora za ovce i koze: 108,7 kuna/grlu za 452.408 prihvatljivih grla

2. Mjere potpora biljnoj proizvodnji (u tabličnom dijelu tablice 59. i 61.)

- proizvodno vezana potpora za povrće: 3.109,5 kuna/ha za 4.718 prihvatljivih ha
- proizvodno vezana potpora za voće: 2.015,3 kuna/ha za 7.901 prihvatljivih ha
- proizvodno vezana potpora za šećernu repu: 3.623,3 kuna/ha za 10.443 prihvatljivih ha
- proizvodno vezana potpora za krmne proteinske usjeve: 1.503,7 kuna/ha za 40.180 prihvatljivih ha

c) Dobrovoljni program za male poljoprivrednike

U program potpore za male poljoprivrednike u 2015. godini automatski su bili uključeni svi poljoprivrednici čiji ukupni godišnji iznos izravnih plaćanja ne prelazi 5.000 kuna, pri čemu su imali mogućnost odustati od programa do 15. listopada 2015. godine (i svake godine nakon toga). Na ovaj način omogućuje se ostvarivanje izravnih plaćanja bez potrebe zadovoljenja uvjeta za zelena plaćanja i uvjeta višestruke sukladnosti.

3.1.2. Plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima

Plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima provodila su se do 2017. godine kao mjere postojeće državne potpore jer je Republika Hrvatska, u skladu s Ugovorom o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, dobila mogućnost iz državnog proračuna u razdoblju od tri godine nakon pristupanja isplaćivati navedene potpore u ukupnom godišnjem iznosu do 167.594.780 kuna.

Od 2017. godine državna potpora za iznimno osjetljive sektore (mliječne krave, rasplodne krmače, duhan, maslinovo ulje i izvorne i zaštićene vrste i kultivare poljoprivrednog bilja) financira se u skladu s pravilima uredbi Europske unije koje uređuju potpore manje vrijednosti. Plaćanja za mliječne krave, rasplodne krmače, duhan tipa Burley te izvorne i zaštićene vrste i kultivare poljoprivrednog bilja vrše se u skladu s odredbama poljoprivrednog *de minimisa* na temelju Uredbe Komisije (EU) br. 1408/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore u poljoprivrednom sektoru (SL L 352, 24.12.2013.) (u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EU) br. 1408/2013) i Uredbe Komisije (EU) 2019/316 od 21. veljače 2019. o izmjeni Uredbe (EU) br. 1408/2013 o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na potpore *de minimis* u poljoprivrednom sektoru (SL L 51I, 22.2.2019), a plaćanja za maslinovo ulje i duhan tipa Viržinija u skladu s odredbama gospodarskog *de minimisa* na temelju Uredbe Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (SL L 352, 24.12.2013.).

U skladu s osiguranim proračunskim sredstvima, ove mjere potpore za 2020. godinu odobrene su u iznosu od 120,5 milijuna kuna.

Tablica 17. Pregled odobrenih izravnih potpora u iznimno osjetljivim sektorima po vrstama za 2020. godinu

Potpota	Odobrena količina (ha/grlo/kg/l)	Odobreni iznos (kn)
Mliječne krave	79.361	50.726.215,12
Duhan	6.822.764	35.734.548,82
Rasplodne krmače	60.702	20.335.334,45
Maslinovo ulje	1.276.551	12.751.468,62
Izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja	8.034	989.087,45
UKUPNO – Iznimno osjetljivi sektori		120.536.654,46
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede		

3.2. Mjere ruralnog razvoja

Temeljem Zakona o poljoprivredi na području Hrvatske u 2020. godini dio mjera ruralnog razvoja financirao se iz Državnog proračuna Republike Hrvatske, a dio iz EPFRR-a. Potpora financirana iz EPFRR-a provodila se temeljem Programa ruralnog razvoja. Nakon osmih izmjena Programa ruralnog razvoja (verzija 9.1), odobrenih od strane Europske komisije 23. studenog 2020. godine, Program ruralnog razvoja uključuje 85 tipova operacija iz 40 podmjera unutar 19 mjera. Tipovi operacija su programirani pod 15 žarišnih područja unutar šest prioriteta.

Ukupna predviđena sredstva Europske unije za Program ruralnog razvoja iznose preko 2 milijarde eura, dok ukupna javna sredstva potpore (sredstva Europske unije i nacionalna sredstva) iznose preko 2,3 milijarde eura. Od početka provedbe Programa ruralnog razvoja pa do kraja 2020. godine odobreno je preko 2,1 milijarde eura javnih sredstava (91% od ukupno dostupnih javnih sredstava), od čega je u 2020. godini odobreno preko 240 milijuna eura (11% ukupno odobrenih sredstava). Isplaćeno je preko 1,4 milijarde eura (62% od ukupno dostupnih javnih sredstava) za operacije koje su započele, od čega je u 2020. godini isplaćeno preko 430 milijuna eura (30% ukupno isplaćenih sredstava).

U odnosu na ukupno ugovorena i isplaćena sredstva, 30% (preko 650 milijuna eura) je ugovoreno i 30% (preko 450 milijuna eura) je isplaćeno za tipove operacija i M18 (Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku) koji doprinose žarišnom području 2A (Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije). Najviše sredstava u odnosu na alocirana sredstva po žarišnom području je odobreno za žarišna područja 2A (Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i

poljoprivredne diversifikacije) i 6B (Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima), preko 100%, a isplaćeno, preko 80%, za žarišno područje 2B (Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove).

Tablica 18. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području

Žarišno područje	Naziv žarišnog područja	Alocirano (EUR)	Ugovoreno u 2020. (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno u 2020. (EUR)	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
2A	Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije	638.951.740	41.869.676	652.699.741	102%	109.629.476	450.704.483	71%
2B	Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove	72.236.014	429.308	70.360.790	97%	14.839.386	59.162.670	82%
2C	Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama	63.118.949	14.012.183	55.204.626	87%	7.435.511	14.063.163	22%
3A	Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama	145.070.661	7.181.860	94.140.363	65%	28.181.222	68.947.412	48%
3B	Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima	163.802.261	30.690.003	128.528.728	78%	19.490.688	112.242.568	69%
P4	Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom	625.788.887	113.319.276	456.604.583	73%	107.222.659	433.542.713	69%
5C	Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva	47.443.092	1.295.412	26.500.740	56%	2.098.527	2.748.604	6%
5D	Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost	100.641.836	8.569.363	94.508.960	94%	20.203.086	65.163.709	65%
5E	Poticanje pohrane i sekvenciranja ugljika u poljoprivredi i šumarstvu	100.000	20.469	60.101	60%	20.469	60.101	60%
6A	Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta	76.866.223	2.648.012	50.671.158	66%	6.417.363	19.761.577	26%
6B	Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima	399.900.838	-697.841	451.963.100	113%	107.943.992	219.226.024	55%
TA	Tehnička pomoć	48.898.644	22.560.230	79.207.706	162%	16.025.492	41.012.875	84%
Ukupno		2.382.819.146	241.897.952	2.160.450.596	91%	439.507.871	1.486.635.900	62%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Ukupna javna sredstva u Programu ruralnog razvoja su alocirana po mjerama i pripadajućim žarišnim područjima, odnosno prioritetima kojima doprinose te za prioritet 4.

Tablica 19. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po mjerama Programa ruralnog razvoja

Mjere	Naziv mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno u 2020. (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno u 2020. (EUR)	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
M01	Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja	7.730.262	1.018.794	3.208.105	42%	340.669	1.866.603	24%
M02	Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljop. gospodar. i pomoć poljop. gospodarstvima	7.838.593	2.059.816	8.334.118	106%	856.485	4.113.171	52%
M03	Sustavi kvalitete za poljop. i prehrambene proizvode	2.349.510	71.147	495.455	21%	53.155	60.701	3%
M04	Ulaganja u fizičku imovinu	685.007.575	26.441.924	620.105.334	91%	125.388.790	360.064.466	53%
M05	Obnavljanje poljoprivr. proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti	72.453.064	1.209.044	71.432.862	99%	2.050.795	68.258.065	94%
M06	Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja	243.107.960	21.675.140	217.999.533	90%	46.100.852	153.369.795	63%
M07	Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima	332.360.113	-697.841	388.320.711	117%	99.263.735	195.904.705	59%
M08	Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma	88.517.218	20.992.427	66.074.953	75%	7.775.705	14.702.012	17%
M09	Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija	4.052.234	0	3.180.322	78%	252.075	768.685	19%
M10	Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene	67.926.099	19.368.484	38.386.889	57%	17.562.140	36.347.646	54%
M11	Ekološki uzgoj	185.389.355	33.068.669	140.875.431	76%	33.068.669	140.875.431	76%
M13	Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima	317.575.000	53.875.996	251.371.929	79%	53.875.996	251.371.929	79%
M14	Dobrobit životinja	22.631.579	10.884.047	15.499.787	68%	10.884.047	15.499.787	68%
M16	Suradnja	2.936.123	0	105.000	4%	0	0	0%
M17	Upravljanje rizicima	43.673.374	17.945.543	45.560.450	104%	17.439.893	43.984.503	101%
M18	Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku	135.155.895	-110.885	135.114.207	100%	-110.885	135.114.207	100%
M19	LEADER (CLLD)	67.540.725	0	63.642.389	94%	8.680.256	23.321.320	35%
M20	Tehnička pomoć	48.898.644	22.560.230	79.207.706	162%	16.025.492	41.012.875	84%
M21	Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19	47.675.824	11.535.416	11.535.416	24%	0	0	0%
Ukupno		2.382.819.146	241.897.952	2.160.450.596	91%	439.507.871	1.486.635.900	62%

Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 20. Ukupno alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja po prioritetima, žarišnim područjima i mjerama

Prioritet	Žarišno područje	Alocirano (EUR)	Mjere/ Tipovi operacija
Prioritet 2 Jačanje održivosti poljoprivrednoga gospodarstva i konkurentnosti svih vrsta poljoprivrede u svim regijama te promicanje inovativnih poljoprivrednih tehnologija i održivog upravljanja šumama	Žarišno područje 2A	638.951.740	M1 (TOP 1.1.2., 1.2.1.), M2 (TOP 2.1.2.), M4 (TOP 4.1.1., 4.3.1., 4.3.2.), M6 (TOP 6.3.1.), M16 (TOP 16.1.1., 16.1.2.) i M18
	Žarišno područje 2B	72.236.014	M1 (TOP 1.1.3.), M2 (TOP 2.1.4.) i M6 (TOP 6.1.1.)
	Žarišno područje 2C	63.118.949	M4 (TOP 4.3.3.) i M8 (TOP 8.6.1., TOP 8.6.2.)
		774.306.703	
Prioritet 3 Promicanje organizacije lanca opskrbe hranom, uključujući preradu i plasiranje poljoprivrednih proizvoda na tržište, dobrobit životinja te upravljanje rizicima u poljoprivredi	Žarišno područje 3A	145.070.661	M1 (TOP 1.1.4.), M3 (TOP 3.1.1., 3.2.1.), M4 (TOP 4.2.1.), M9 (TOP 9.1.1.), M14 (TOP 14.1.1., 14.1.2., 14.1.3., 14.1.4. i 14.1.5.) i M16 (TOP 16.4.1.)
	Žarišno područje 3B	163.802.261	M5 (TOP 5.2.1., 5.2.2.), M17 i M21
		308.872.922	
Prioritet 4 Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom		625.788.887	M1 (TOP 1.1.1.), M2 (TOP 2.1.1., 2.1.3., 2.3.1.), M4 (TOP 4.4.1.), M8 (TOP 8.5.1., 8.5.2.), M10 (TOP 10.1.1., 10.1.3., 10.1.4., 10.1.5., 10.1.6., 10.1.8., 10.1.9., 10.1.10., 10.1.11., 10.1.12., 10.1.13., 10.1.15., 10.1.16., 10.2.1.), M11 (TOP 11.1.1., 11.2.1.) i M13 (TOP 13.1.1., 13.2.1., 13.3.1.)
Prioritet 5 Promicanje učinkovitosti resursa te poticanje pomaka prema gospodarstvu s niskom razinom ugljika otpornom na klimatske promjene u poljoprivrednom, prehrambenom i šumarskom sektoru	Žarišno područje 5C	47.443.092	M4 (TOP 4.1.3., 4.2.2.)
	Žarišno područje 5D	100.641.836	M4 (TOP 4.1.2.) i M10 (10.1.2., 10.1.14.)
	Žarišno područje 5E	100.000	M10 (TOP 10.1.7.)
		148.184.929	
Prioritet 6 Promicanje društvene uključenosti, suzbijanja siromaštva te gospodarskog razvoja u ruralnim područjima	Žarišno područje 6A	76.866.223	M6 (TOP 6.2.1., 6.4.1.) i M8 (TOP 8.6.3.)
	Žarišno područje 6B	399.900.838	M7 (TOP 7.1.1., 7.2.1., 7.2.2., 7.4.1.) i M19 (TOP 19.1.1., 19.2.1., 19.3.1., 19.3.2., 19.4.1.)
		476.767.061	
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede			

Za Prioritet 1 (Promicanje znanja i inovacija u poljoprivredi, šumarstvu i ruralnim područjima) nisu izravno alocirana sredstva, već se doprinos računa provedbom mjera M1 (Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja), M2 (Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima) i M16 (Suradnja), koje izravno doprinose drugim prioritetima.

Za mjeru M20 (Tehnička pomoć), koja izravno ne doprinosi niti jednom prioritetu alocirano je preko 48 milijuna eura.

Najveća apsorpcija (udio isplaćene potpore za započete operacije u odnosu na alocirana sredstva) je u M17 (Upravljanje rizicima) od 101%, M18 (Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku) od 100% i M5 (Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti) od 94%. Mjere kod kojih od kraja 2020. godine nije bilo isplata su M16 (Suradnja) i M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19).

Do kraja 2020. godine raspisano je ukupno 108 natječajâ za M3 (Sustavi kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode), M4 (Ulaganja u fizičku imovinu), M5 (Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti), M6 (Razvoj poljoprivrednih gospodarstava i poslovanja), M7 (Temeljne usluge i obnova sela u ruralnim područjima), M8 (Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma), M9 (Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija), M16 (Suradnja), M19 (LEADER (CLLD⁷)) i M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19). U 2020. godini raspisana su 23 natječajâ. Osim tih mjera, provodile su se i M1 (Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja), M2 (Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvima i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima), M17 (Upravljanje rizicima), IAKS mjere te M20 (Tehnička pomoć). Za IAKS mjere, M10 (Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene), M11 (Ekološki uzgoj), M13 (Plaćanja područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima) i M14 (Dobrobit životinja), podnosio se jedinstveni zahtjev za potporu. Gledano po natječajima, najveći broj odobrenih projekata bio je za natječaje tipa operacije 6.3.1. (Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava) i to 4.251 projekt u 3. natječaju, a najviše sredstava je odobreno za 2. natječaj za tip operacije 7.4.1. (Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu) i to 168.766.885 eura za 239 projekata.

Pregled provedbe izložen je u nastavku teksta.

⁷ CLLD (eng. Community Led Local Development - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice) je mehanizam za uključivanje partnera na lokalnoj razini, uključujući i predstavnike civilnog društva i lokalne gospodarske dionike, u izradu i provedbu integrirane lokalne razvojne strategije koja pomaže njihovom području u prijelazu k održivoj budućnosti.

3.2.1. Provedba Programa ruralnog razvoja po žarišnim područjima, s obzirom na specifičnosti programiranih tipova operacija iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske

ŽARIŠNO PODRUČJE 1A „Poticanje inovacija, suradnje, i razvoja baze znanja u ruralnim područjima“

M1 (Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja), M2 (Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima) i M16 (Suradnja) izravno doprinose horizontalnom žarišnom području 1A (Poticanje inovacija, suradnje, i razvoja baze znanja u ruralnim područjima), iako su njihovi tipovi operacija programirani pod ostalim žarišnim područjima (2A (Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije), 2B (Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove), 3A (Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama) i P4 (Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom)).

Do kraja 2020. godine provodile su se mjere M1 (Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja) i M2 (Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima) te je za M1 (Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja) isplaćeno preko 1,8 milijuna eura, a za M2 (Savjetodavne službe, službe za upravljanje poljoprivrednim gospodarstvom i pomoć poljoprivrednim gospodarstvima) preko 4,1 milijuna eura što ukupno iznosi više od 5,9 milijuna eura javne potpore, odnosno 0,25% ukupnih alociranih javnih sredstava, što znači da je ostvareno 32,2% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 1B „Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, u svrhu boljeg upravljanja okolišem i ekološke učinkovitosti“

M16 (Suradnja) izravno doprinosi horizontalnom žarišnom području 1B (Jačanje poveznica između poljoprivrede, proizvodnje hrane i šumarstva te istraživanja i inovacija, u svrhu boljeg upravljanja okolišem i ekološke učinkovitosti), iako su njezini tipovi operacija programirani pod ostalim žarišnim područjima (2A (Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije) i 3A (Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama).

Provedba M16 (Suradnja) započela je početkom 2018. godine, natječajem za tip operacije 16.1.1. (Potpora za osnivanje operativnih skupina), s ciljem uspostave operativnih skupina koje će raditi na inovativnim projektima vezanim za poljoprivrednu proizvodnju. Na kraju 2020. godine odobrena je 21 projektna ideja u ukupnom iznosu potpore od 105 tisuća eura.

ŽARIŠNO PODRUČJE 1C „Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva“

M1 (Prenošenje znanja i aktivnosti informiranja) izravno doprinosi horizontalnom žarišnom području 1C (Poticanje cjeloživotnog učenja i stručne izobrazbe u sektorima poljoprivrede i šumarstva), iako su njezini tipovi operacija programirani pod ostalim žarišnim područjima (2A (Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije), 2B (Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove), 3A (Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama) i P4 (Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom).

Kroz tip operacije 1.1.1. (Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj), provodilo se deset vrsta strukovnih osposobljavanja vezanih uz M10 (Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene) i M11 (Ekološki uzgoj), na kojima je ukupno do kraja 2020. godine osposobljeno 46.271 polaznika. Kroz tip operacije 1.1.2. (Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike) provodilo se 40 vrsta strukovnog osposobljavanja, na kojima je osposobljeno 13.554 polaznika. Stoga se može konstatirati da je ostvareno 60,9% od postavljenog cilja.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2A „Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije“

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 2A (Poboljšanje gospodarskih rezultata svih poljoprivrednih gospodarstava i olakšavanje restrukturiranja i modernizacije, osobito s ciljem povećanja sudjelovanja u tržištu i tržišne usmjerenosti, kao i poljoprivredne diversifikacije), a provodili su se do kraja 2020. godine su: 1.1.2. (Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike), 2.1.2. (Savjetovanje o modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava), 4.1.1. (Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava), 4.3.1. (Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja), 6.3.1. (Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava), 16.1.1. (Potpora za osnivanje operativnih skupina) i M18 (Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih

plaćanja). Do kraja 2020. godine nisu se provodili tipovi operacija 1.2.1. (Demonstracijske aktivnosti), 4.3.2. (Komasacija poljoprivrednog zemljišta) i 16.1.2. (Operativne skupine).

Do kraja 2020. godine ukupno je 1.664 gospodarstava dobilo potporu (od čega 796 gospodarstava kroz financijske instrumente). Vrijednost ostvarenja cilja je 1,1% ukupnog broja poljoprivrednih gospodarstava, a što je 91,3% od postavljenog cilja.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za žarišno područje 2A ugovoreno je preko 100% (uključujući M18 (Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja za Hrvatsku)), a do kraja 2020. godine isplaćeno je 71% sredstava.

Tablica 21. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2A i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
2A	M01	3.437.738	1.533.615	45%	939.197	27%
	M02	5.091.730	5.054.355	99%	2.925.219	57%
	M04	396.313.548	412.606.510	104%	237.035.657	60%
	M06	96.850.040	98.286.053	101%	74.690.202	77%
	M16	2.102.789	105.000	5%	0	0%
	M18	135.155.895	135.114.207	100%	135.114.207	100%
UKUPNO		638.951.740	652.699.741	102%	450.704.483	71%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Provedba strukovnog osposobljavanja za tip operacije 1.1.2. (Strukovno osposobljavanje za poljoprivrednike) započela je u zadnjem kvartalu 2016. godine. Od tada provedeno je 40 vrsta strukovnih osposobljavanja, u trajanju od 2.866 dana, za 13.554 polaznika.

Tip operacije 2.1.2. (Savjetovanje o modernizaciji i povećanju konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava) provodio se kroz 36 savjetničkih paketa odnosno za 6.713 pojedinačnih korisnika.

Provedba tipa operacije 4.1.1. (Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava) obavljala se kroz objavu osam natječaja. Na natječaje je sveukupno zaprimljeno 3.480 zahtjeva, s ukupnim traženim iznosom potpore preko 895,2 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 1.154 prijava u ukupnom iznosu potpore od preko 272,6 milijuna eura.

Sedmi natječaj za provedbu tipa operacije 4.1.1. (Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava - skladišni kapaciteti za krumpir), raspisan je dana 20. srpnja 2020. godine, a prijave na natječaj podnosile su se u razdoblju od 24. kolovoza do 31. prosinca 2020. godine.

Osmi natječaj za provedbu tip operacije 4.1.1. (Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava - reprocentri (mikro, mali i srednji (u daljnjem tekstu: MMS) i veliki korisnici), raspisan je dana 23. studenog 2020. godine, a prijave na natječaj podnosile su se u razdoblju od 14. prosinca do 30. travnja 2021. godine.

Do sada su bila otvorena dva natječaja za provedbu tipa operacije 4.3.1. (Investicije u osnovnu infrastrukturu javnog navodnjavanja). 1. natječaj u 2016. godini i 2. natječaj u 2019. godini. Na natječaje je sveukupno zaprimljeno 18 zahtjeva u ukupnom iznosu tražene potpore od preko 91,9 milijuna eura. Potpisano je ukupno 17 Ugovora o financiranju u ukupnom iznosu od preko 88,9 milijuna eura. Do kraja 2020. godine isplaćeno je šest korisnika u ukupnom iznosu potpore od preko 13,8 milijuna eura za započete projekte (sve iz 1. natječaja).

Za provedbu tipa operacije 6.3.1. (Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava) do kraja 2020. godine otvorena su ukupno tri natječaja. Na natječaje je ukupno zaprimljeno 11.677 zahtjeva, s ukupnim traženim iznosom potpore preko 175 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 6.559 prijava u ukupnom iznosu potpore od preko 98,2 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 6.531 korisnika, u ukupnom iznosu potpore preko 74,6 milijuna eura za započete projekte.

Za provedbu tipa operacije 16.1.1. (Potpora za osnivanje operativnih skupina) bila su otvorena dva natječaja. Na 1. natječaju ukupno je zaprimljeno 30 zahtjeva za potporom s ukupnim traženim iznosom potpore od 150 tisuća eura. Na kraju 2020. godine, 21 projektna ideja odobrena je u ukupnom iznosu potpore od 105 tisuća eura. Nije bilo isplata za odobrene projekte iz 1. natječaja. Drugi natječaj otvoren je u razdoblju od 13. srpnja do 15. rujna 2020. godine. Na 2. natječaju je zaprimljeno sedam zahtjeva za potporom, s ukupnim traženim iznosom potpore od 35 tisuća eura. Do kraja 2020. godine nije bilo odobrenih projektnih ideja iz 2. natječaja.

Provedba M 18 (Financiranje dodatnih nacionalnih izravnih plaćanja) provodila se 2014., 2015. i 2016. godine putem podnošenja jedinstvenih zahtjeva. U zadnjoj godini provedbe (zaprimanje zahtjeva u 2016. godini) odobrena je potpora za 91.938 korisnika. Ukupno je isplaćeno preko 135,1 milijuna eura javne potpore.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2B „Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove“

Tipovi operacije koji su programirani pod žarišnim područjem 2B (Olakšavanje ulaska poljoprivrednika s odgovarajućom izobrazbom u sektor poljoprivrede, a pogotovo generacijske obnove), a provodili su se do kraja 2020. godine su 2.1.4. (Savjetovanje mladih poljoprivrednika) i 6.1.1. (Potpora mladim poljoprivrednicima). U 2020. godini nije se provodio tip operacije 1.1.3 (Strukovno osposobljavanje za mlade poljoprivrednike).

Tablica 22. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2B i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
2B	M01	2.141.645	428.029	20%	0	0%
	M02	673.304	860.615	128%	230.356	34%
	M06	69.421.066	69.072.147	99%	58.932.314	85%
UKUPNO		72.236.014	70.360.790	97%	59.162.670	82%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Provedba tipa operacije 2.1.4. (Savjetovanje mladih poljoprivrednika) provodila se kroz 28 savjetničkih paketa, odnosno za 522 pojedinačna korisnika, za što je isplaćeno preko 230 tisuća eura javne potpore.

Za provedbu tipa operacije 6.1.1. (Potpora mladim poljoprivrednicima) do kraja 2020. godine otvorena su ukupno tri natječaja (1. natječaj u 2015. godini, 2. natječaj u 2016. godini, 3. natječaj u 2018 godini). Zaprimito je ukupno 2.212 zahtjeva, s ukupno traženim iznosom potpore od 103,4 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobrena je 1.501 prijava u ukupnom iznosu potpore od preko 69 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 1.467 korisnika, u ukupnom iznosu potpore preko 58,9 milijuna eura za započete projekte.

ŽARIŠNO PODRUČJE 2C „Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama“

Tipovi operacija 4.3.3. (Ulaganje u šumsku infrastrukturu), 8.6.1. (Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima) i 8.6.2. (Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva), koji su programirani pod žarišnim područjem 2C (Poboljšanje održivosti i konkurentnosti poduzetnika u šumarstvu i promoviranje održivog upravljanja šumama), započeli su s provedbom.

Tablica 23. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 2C i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
2C	M04	21.345.882	12.315.529	58%	3.289.460	15%
	M08	41.773.066	42.889.097	103%	10.773.702	26%
UKUPNO		63.118.949	55.204.626	87%	14.063.163	22%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Do kraja 2020. godine, otvorena su ukupno četiri natječaja za provedbu tipa operacije 4.3.3. (Ulaganje u šumsku infrastrukturu). Ukupno su zaprimljene 134 prijave, s ukupno traženim iznosom potpore od 65,9 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 29 prijava s ukupnim iznosom potpore od 12,3 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 18 korisnika u ukupnom iznosu potpore preko 3,2 milijuna eura za započete projekte.

Četvrti natječaj za tip operacije 4.3.3. (Ulaganje u šumsku infrastrukturu) objavljen je dana 5. lipnja 2020. godine, a prijave na natječaj zaprimale su se u razdoblju od 1. srpnja do 30. listopada 2020. godine. Na natječaju je zaprimljeno 50 zahtjeva za potporu, s ukupno traženim iznosom potpore od 24,9 milijuna eura. Do kraja 2020. godine nije bilo odobrenih zahtjeva na 4. natječaju.

Za provedbu tipa operacije 8.6.1. (Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u pridobivanju drva i šumskouzgojnim radovima) do kraja 2020. godine otvorena su ukupno dva natječaja. Zaprimljeno je 139 prijava, s ukupno traženim iznosom potpore preko 26,2 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 95 prijava s ukupnim iznosom potpore od 19,1 eura. Ukupno je isplaćeno 37 korisnika u ukupnom iznosu potpore od 4,6 milijuna eura za započete projekte. Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te je devet krajnjih primatelja dobilo potporu u iznosu od preko 411 tisuća eura.

Za provedbu tipa operacije 8.6.2. (Modernizacija tehnologija, strojeva, alata i opreme u predindustrijskoj preradi drva) do kraja 2020. godine otvorena su ukupno dva natječaja. Zaprimljeno je 145 prijava, s ukupno traženim iznosom potpore od 39,1 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 68 prijava s ukupnim iznosom potpore od 18,3 milijuna eura. Ukupno su isplaćena 23 korisnika u ukupnom iznosu potpore od 4,6 milijuna eura za započete projekte. Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te je odobreno više od 2,5 milijuna eura potpore, a devet krajnjih primatelja je dobilo potporu u iznosu od 620 tisuća eura.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3A „Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama“

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 3A (Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama), a provodili su se do kraja 2020. godine su: 3.1.1. (Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode), 3.2.1. (Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja), 4.2.1. (Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima), 9.1.1. (Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija), 14.1.1. (Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu), 14.1.2. (Plaćanja za dobrobit životinja u svinjogojstvu), 14.1.3. (Plaćanja za dobrobit životinja u peradarstvu), 14.1.4. (Plaćanja za dobrobit životinja u kozarstvu), 14.1.5. (Plaćanja za dobrobit životinja u ovčarstvu) i 16.4.1. (Kratki lanci opskrbe i lokalna tržišta). Do kraja 2020. godine nije se provodio tip operacije 1.1.4. (Radionice za subjekte koji su uključeni u kratke lance opskrbe i proizvođačke grupe i organizacije).

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za žarišno područje 3A (Poboljšanje konkurentnosti primarnih proizvođača njihovom boljom integracijom u poljoprivredno-prehrambeni lanac programima kvalitete, dodajući vrijednost poljoprivrednim proizvodima, promocijom na lokalnim tržištima i u kratkim krugovima opskrbe, proizvođačkim grupama i organizacijama te međustrukovnim organizacijama), do kraja 2020. godine ukupno je ugovoreno 65%, dok je isplaćeno 48%.

Tablica 24. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 3A i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
3A	M01	19.737	0	0%	0	0%
	M03	2.349.510	495.455	21%	60.701	3%
	M04	115.184.269	74.964.799	65%	52.618.240	46%
	M09	4.052.234	3.180.322	78%	768.685	19%
	M14	22.631.579	15.499.787	68%	15.499.787	68%
	M16	833.333	0	0%	0	0%
UKUPNO		145.070.661	94.140.363	65%	68.947.412	48%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Za provedbu tipa operacije 3.1.1. (Potpora za sudjelovanje poljoprivrednika u sustavima kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode i u sustavu ekološke poljoprivredne proizvodnje) do kraja 2020. godine otvorena su ukupno dva natječaja. Zaprimitljene su ukupno 63 prijave s ukupno traženim iznosom potpore od 563 tisuće eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 38 prijava s ukupnim iznosom potpore od preko 329 tisuća eura. Ukupno su isplaćena 22 korisnika u ukupnom iznosu potpore od 29 tisuća eura za započete projekte.

Provedba tipa operacije 3.2.1. (Potpora za aktivnosti informiranja i promoviranja) obavljala se kroz objavu ukupno dva natječaja (1. natječaj u 2018. godini i 2. natječaj u 2020. godini). Na prvom natječaju zaprimljena su ukupno tri zahtjeva u ukupnom traženom iznosu potpore od 269 tisuća eura, a odobrena su dva zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 166 tisuća eura za koje je do kraja 2020. godine isplaćeno 30 tisuća eura. Na drugom natječaju je do kraja 2020. godine zaprimljeno 48 zahtjeva u ukupnom traženom iznosu potpore od preko 408 tisuća eura. Izdana je 31 Odluka o dodjeli sredstava, u ukupnom iznosu potpore od 289 tisuća eura. Do kraja 2020. godine ukupno su isplaćena 22 korisnika u ukupnom iznosu potpore od 22 tisuće eura za započete projekte.

U odnosu na provedbu tipa operacije 4.2.1. (Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednim proizvodima), do kraja 2020. godine otvorena su ukupno četiri natječaja (1. natječaj u 2015. godini, 2. natječaj u 2017. godini - odvojeno za MMS te za velike, 3. natječaj u 2018. godini - odvojeno za mini mljekare i uljare, 4. natječaj u 2020. godini odvojeno za MMS i početnike - MMS te za velike i veliki početnici). Na natječajima su ukupno zaprimljene 392 prijave, s ukupnim traženim iznosom potpore preko 210,4 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 111 prijava u ukupnom iznosu potpore od 67,3 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 86 korisnika, u ukupnom iznosu potpore preko 49,8 milijuna eura za započete

projekte. Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te je 38 krajnjih primatelja dobilo potporu u iznosu od 2,7 milijuna eura.

Za provedbu tipa operacije 9.1.1. (Uspostava grupa i organizacija proizvođača u poljoprivrednom i šumarskom sektoru) do kraja 2020. godine otvorena su ukupno tri natječaja na kojima je ukupno zaprimljeno 12 prijava s ukupnim traženim iznosom potpore preko 4,5 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je devet prijava s ukupnim iznosom potpore od 3,1 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno devet korisnika u ukupnom iznosu potpore od 768 tisuća eura.

Provedba M14 (Dobrobit životinja) započela je u 2018. godini podnošenjem Jedinstvenog zahtjeva za potporu. Uvedeni su novi tipovi operacija 14.1.4. (Plaćanja za dobrobit životinja u kozarstvu) i 14.1.5. (Plaćanja za dobrobit životinja u ovčarstvu) za koje je podnošenje Jedinstvenog zahtjeva za potporu započelo u 2019. godini.

Od početka provedbe tipa operacije 14.1.1. (Plaćanja za dobrobit životinja u govedarstvu) ukupno je isplaćeno 9 milijuna eura za ukupno 1.616 zahtjeva zaprimljenih u 2018. i 2019. godini. U 2020. godini zaprimljen je 1.201 zahtjev. Na kraju 2020. godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Za provedbu tipa operacije 14.1.2. (Plaćanja za dobrobit životinja u svinjogojstvu) od početka provedbe ukupno je isplaćeno 3,7 milijuna eura za ukupno 323 zahtjeva zaprimljenih u 2018. i 2019. godini. U 2020. godini zaprimljeno je 338 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Za provedbu tipa operacije 14.1.3. (Plaćanja za dobrobit životinja u peradarstvu) od početka provedbe ukupno je isplaćeno 1,9 milijuna eura za ukupno 90 zahtjeva zaprimljenih u 2018. i 2019. godini. U 2020. godini zaprimljena su 83 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Provedba tipa operacije 14.1.4. (Dobrobit životinja u kozarstvu) započela je u 2019. godini. Do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 63 tisuće eura za 65 zahtjeva zaprimljenih u 2019. godini. U 2020. godini zaprimljeno je 107 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

Provedba tipa operacije 14.1.5. „Dobrobit životinja u ovčarstvu“ također je započela u 2019. godini. Do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 644 tisuća eura za 443 zahtjeva zaprimljenih u 2019. godini. U 2020. godini zaprimljeno je 555 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva bila je u tijeku.

ŽARIŠNO PODRUČJE 3B „Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima“

Izmjenama Programa ruralnog razvoja odobrenim u studenom 2020. godine pod žarišnim područjem 3B (Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima) programirana je i novo uvedena mjera M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i malim i srednjim poduzetnicima (u daljnjem tekstu: MSP) koji su

posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19) za koju je do kraja 2020. godine raspisan natječaj.

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 3B (Poticanje sprječavanja i upravljanja rizikom na poljoprivrednim gospodarstvima) su 5.2.1. (Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala), 5.2.2. (Razminiranje poljoprivrednog zemljišta), podmjera 17.1. (Osiguranje usjeva, životinja i biljaka) i mjera M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19).

U odnosu na alocirana sredstva za žarišno područje 3B odobreno je 99% za mjeru M5 (Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti), preko 100% za mjeru M17 (Upravljanje rizicima) i 24% za mjeru M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19). U odnosu na alocirana sredstva za započete operacije isplaćeno je 94% za mjeru M5 (Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima te uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti) i preko 100% za mjeru M17 (Upravljanje rizicima). U odnosu na ukupno alocirana sredstva za ovo žarišno područje, odobreno je 78% te je isplaćeno 69%.

Tablica 25. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 3B i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
3B	M05	72.453.064	71.432.862	99%	68.258.065	94%
	M17	43.673.374	45.560.450	104%	43.984.503	101%
	M21	47.675.824	11.535.416	24%	0	0%
UKUPNO		163.802.261	128.528.728	78%	112.242.568	69%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Do kraja 2020. godine za provedbu tipa operacije 5.2.1. (Obnova poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala) otvoreno je ukupno deset natječaja (1. i 2. natječaj u 2014. godini, 3. i 4. natječaj u 2015. godini, 5., 6. i 7. natječaj u 2018. godini, 8. natječaj u 2019. godini te 9. i 10. natječaj u 2020. godini). Na natječaje je ukupno zaprimljeno 508 prijava, s ukupnim traženim iznosom potpore od preko 16,5 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobrena su 244 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 8 milijuna eura. Ukupno je isplaćen 181 korisnik, u ukupnom iznosu potpore od 4,4 milijuna eura za započete operacije.

Do kraja 2020. godine za provedbu tipa operacije 5.2.2. (Razminiranje poljoprivrednog zemljišta) otvorena su ukupno tri natječaja (1. natječaj u 2014., 2. natječaj u 2016. i 3. natječaj u 2018. godini). Na natječaje je ukupno zaprimljeno 16 prijava, s ukupnim traženim iznosom potpore od 71,2 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 15 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 63,4 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 15 projekta u ukupnom iznosu potpore od 63,8 milijuna eura za započete projekte.

Za podmjeru 17.1. (Osiguranje usjeva, životinja i biljaka) od 1. listopada 2016. godine, kada je započelo podnošenje zahtjeva za ostvarivanje ove potpore, pa do 31. siječnja 2020. godine zaprimljeno je 30.159 zahtjeva za potporu u ukupnom iznosu tražene potpore od 56 milijuna eura. Izdano je 24.401 odluka o isplati u iznosu od 43,9 milijuna eura. U 2020. godini zahtjevi su se podnosili u razdoblju od 1. lipnja do 31. prosinca 2020. godine. Zaprimljeno je preko 8.000 zahtjeva za potporu u ukupnom iznosu tražene potpore od 17,9 milijuna eura. Do kraja 2020. godine isplaćeno je 3.262 zahtjeva u ukupnom iznosu isplaćene potpore od preko 7 milijuna eura.

Do kraja 2020. godine u okviru provedbe mjere M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19) odobrena je potpora u iznosu od 5,9 milijuna eura za 153 MSP-a te 5,6 milijuna eura za 852 poljoprivrednika. Do kraja 2020. godine nije bilo isplata potpora korisnicima kroz mjeru M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19).

PRIORITET 4 „Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom“

Tipovi operacija programirani pod ovim prioritetom direktno doprinose jednom od sljedećih žarišnih područja: 4A (Obnova, očuvanje i povećanje bioraznolikosti, uključujući u područjima mreže Natura 2000 i u područjima s prirodnim ograničenjima ili ostalim posebnim ograničenjima i poljoprivrede velike prirodne vrijednosti, kao i stanja europskih krajobrazza), 4B (Bolje upravljanje vodama, uključujući upravljanje gnojivima i pesticidima) i 4C (Sprečavanje erozije tla i bolje upravljanje tlom).

Tipovi operacija koji su programirani pod Prioritetom 4 (Obnavljanje, očuvanje i poboljšanje ekosustava povezanih s poljoprivredom i šumarstvom), a provodili su se do kraja 2020. godine su: 1.1.1. (Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj), 2.1.1. (Savjetovanje o višestrukoj sukladnosti, mjeri poljoprivrede, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj), 2.1.3. (Savjetovanje šumoposjednika), 2.3.1. (Osposobljavanje savjetnika), 8.5.1. (Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura), 8.5.2. (Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture), 10.1.1. (Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture), 10.1.3. (Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti), 10.1.4. (Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*)), 10.1.5. (Pilot mjera za zaštitu leptira), 10.1.6. (Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada), 10.1.8. (Održavanje ekstenzivnih maslinika), 10.1.9. (Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja), 10.1.10. (Održavanje suhozida), 10.1.11. (Održavanje živica), 10.1.12. (Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki), 10.1.13. (Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima), 10.1.15. (Primjena ekoloških gnojiva u višegodišnjim nasadima), 10.1.16. (Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada), 10.2.1. (Očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih resursa u poljoprivredi), 11.1.1. (Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode), 11.2.1. (Plaćanja za

održavanje ekoloških poljoprivrednih praksi i metoda), 13.1.1. (Plaćanja u gorsko planinskim područjima (GPP)), 13.2.1 (Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO)) i 13.3.1. (Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)).

U 2020. godini ukupna površina za koju je dodijeljena potpora za tip operacije 11.1.1. (Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode) iznosila je 27.053 ha, dok je za tip operacije 11.2.1. (Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksi i metoda) iznosila 74.653 ha. Za sve tipove operacija iz mjere M10 (Poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene), ukupna površina za koju je dodijeljena potpora iznosi 28.025 ha.

U odnosu na ukupna alocirana sredstva za Prioritet 4, ugovoreno je 73% te je isplaćeno 69% sredstava.

Tablica 26. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po prioritetu 4 i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
P4	M01	2.131.143	1.246.460	58%	927.405	44%
	M02	2.073.559	2.419.148	117%	957.596	46%
	M04	6.578.947	0	0%	0	0%
	M08	46.714.784	23.156.032	50%	3.914.012	8%
	M10	65.326.099	37.535.583	57%	35.496.340	54%
	M11	185.389.355	140.875.431	76%	140.875.431	76%
	M13	317.575.000	251.371.929	79%	251.371.929	79%
UKUPNO		625.788.887	456.604.583	73%	433.542.713	69%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Provedba tipa operacije 1.1.1. (Strukovno osposobljavanje za višestruku sukladnost, paket mjera poljoprivreda, okoliš i klimatske promjene, ekološki uzgoj) započela je tijekom siječnja 2016. godine. Tadašnja Savjetodavna služba provodila je deset vrsta strukovnih osposobljavanja u ukupnom trajanju od 2.719 dana za 46.271 polaznika. Na osnovi ukupnih troškova na temelju zahtjeva za isplatu prema Agenciji za plaćanja, do kraja 2020. godine isplaćeno je više od 927 tisuća eura javne potpore.

Do kraja 2020. godine za provedbu tipa operacije 2.1.1. (Savjetovanje o višestrukoj sukladnosti, paketu mjera okoliš i klimatske promjene i ekološki uzgoj) isplaćeno je preko 646 tisuća eura javne potpore za 33 savjetnička paketa, odnosno za 1.526 pojedinačnih korisnika.

U 2020. godini u sklopu provedbe tipa operacije 2.1.3. (Savjetovanje šumoposjednika) provedena su tri savjetnička paketa. Do kraja 2020. godine za ovaj tip operacije ukupno je isplaćeno 49,1 tisuća eura za 237 pojedinačna korisnika.

Do kraja 2020. godine za provedbu tipa operacije 2.3.1. (Potpora za osposobljavanje savjetnika) ukupno je isplaćeno 261,9 tisuća eura javne potpore za tečajeve na kojima je ukupno sudjelovalo 1.411 polaznika.

U sklopu provedbe tipa operacije 4.4.1 (Neproductivna ulaganja povezana s očuvanjem okoliša) u 2020. godini objavljen je treći natječaj u kojem su zahtjevi podnošeni u razdoblju od 9. studenoga 2020. godine do 1. ožujka 2021. godine.

Do kraja 2020. godine za provedbu tipa operacije 8.5.1. (Konverzija degradiranih šumskih sastojina i šumskih kultura) otvorena su ukupno tri natječaja (1. natječaj u 2016., 2. natječaj u 2018. godini i 3. natječaj u 2020. godini). Zaprimljeno je ukupno 228 prijava, s ukupno traženim iznosom potpore od 21,6 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobrena su ukupno 122 zahtjeva za potporu u ukupnom iznosu potpore od 11,3 milijuna eura. Do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 55 korisnika u ukupnom iznosu potpore od 3,3 milijuna eura za započete operacije.

Za provedbu tipa operacije 8.5.2. (Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture) do kraja 2020. godine otvorena su ukupno tri natječaja (1. natječaj u 2016. godini, 2. natječaj u 2018. godini i 3. natječaj u 2020. godini). Zaprimljeno je ukupno 587 prijava, s ukupno traženim iznosom potpore od 51,4 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je ukupno 146 zahtjeva za potporu u ukupnom iznosu potpore od 11,7 milijuna eura. Do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 13 korisnika u ukupnom iznosu potpore od 560 tisuća za započete operacije.

Za tip operacije 10.1.1. (Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 15 tisuća eura za ukupno 55 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljen je 41 zahtjev. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu je bila u tijeku.

Za tip operacije 10.1.3. (Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 2,3 milijuna eura za ukupno 1.099 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljena su 662 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.4. (Pilot mjera za zaštitu kosca (*Crex crex*)) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 148 tisuća eura za ukupno 220 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 110 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.5. (Pilot mjera za zaštitu leptira) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 9 tisuća eura za ukupno 20 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je osam zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.6. (Uspostava poljskih traka) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 69 tisuća eura za ukupno sedam zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 46 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.8. (Održavanje ekstenzivnih maslinika) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 943 tisuće eura za ukupno 1.107 zahtjeva. U 2020.

godini zaprimljeno je 379 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Provedba tipa operacije 10.1.9. (Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja) provodi se, kao i ostale IAKS mjere ruralnog razvoja, podnošenjem jedinstvenih zahtjeva. Ukupno je od početka provedbe do kraja 2020. godine za tip operacije 10.1.9. (Očuvanje ugroženih izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja) isplaćeno 18,4 milijuna eura za ukupno 13.291 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 3.162 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.10. (Održavanje suhozida) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 2,6 milijuna eura za ukupno 4.501 zahtjev. U 2020. godini zaprimljeno je 1.608 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.11. (Održavanje živica) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 7 tisuća eura za ukupno 86 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljen je 41 zahtjev. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.12. (Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 1,5 milijuna eura za ukupno 794 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 1.290 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.13. (Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 160 tisuća eura za ukupno 45 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 46 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.15. (Primjena ekoloških gnojiva u višegodišnjim nasadima) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 3 milijuna eura za ukupno 613 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 785 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.16. (Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 4,5 milijuna eura za ukupno 2.895 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 4.102 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

U sklopu provedbe tipa operacije 10.2.1 (Potpora za očuvanje, održivo korištenje i razvoj genetskih izvora u poljoprivredi) do kraja 2020. godine korisnicima s 1. natječaja isplaćeno je 884 tisuća eura za započete projekte. Na drugom natječaju do kraja 2020. godine korisnicima je isplaćeno više od 669 tisuća eura za započete projekte. Treći natječaj bio je otvoren u razdoblju od 18. svibnja do 30. lipnja 2020. godine. Na natječaju je zaprimljeno 13 zahtjeva za potporu, s ukupnim traženim iznosom potpore od preko 1,7 milijuna eura. Odobreno je

svih 13 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 1,6 milijuna eura. Do kraja 2020. godine nije bilo isplata za korisnike iz 3. natječaja.

Za tip operacije 11.1.1. (Plaćanja za prijelaz na ekološke poljoprivredne prakse i metode) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno 69,3 milijuna eura za ukupno 13.327 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 3.765 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 11.2.1. (Plaćanja za održavanje ekoloških poljoprivrednih praksi i metoda) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 71,5 milijuna eura za ukupno 10.070 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 5.364 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 13.1.1. (Plaćanja u gorsko-planinskim područjima (GPP)) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 55,6 milijuna eura za ukupno 29.523 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 7.205 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 13.2.1. (Plaćanja u područjima sa značajnim prirodnim ograničenjima (ZPO)) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 182,6 milijuna eura za ukupno 216.963 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 48.043 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 13.3.1. (Plaćanja u područjima s posebnim ograničenjima (PPO)) od početka provedbe do kraja 2020. godine ukupno je isplaćeno preko 13 milijuna eura za ukupno 53.257 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 12.492 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5C „Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva“

Tipovi operacija 4.1.3. (Korištenje obnovljivih izvora energije) i 4.2.2. (Korištenje obnovljivih izvora energije) koji su programirani pod žarišnim područjem 5C (Olakšavanje opskrbe i korištenja obnovljivih izvora energije, nusproizvoda, otpada i ostataka te drugih neprehrambenih sirovina u svrhu biogospodarstva) provodili su se do kraja 2020. godine.

Do kraja 2020. godine, otvorena su ukupno tri natječaja za provedbu tipa operacije 4.1.3. (Korištenje obnovljivih izvora energije). Zaprimljeno je ukupno 314 prijava s ukupno traženim iznosom potpore od 41,8 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 97 prijava s ukupnim iznosom potpore od 11,5 milijuna eura. Ukupno je isplaćen 31 korisnik u ukupnom iznosu potpore od 1,5 milijuna eura. Provodili su se i financijski instrumenti kroz ovaj tip operacije te su dva krajnja primatelja dobila potporu u iznosu od 56 tisuća eura.

U sklopu provedbe tipa operacije 4.2.2. (Korištenje obnovljivih izvora energije) do kraja 2020. godine otvorena su dva natječaja za provedbu (1. natječaj 2018. godine i 2. natječaj 2020. godine). Na natječajima je ukupno zaprimljeno 78 zahtjeva za potporu, s ukupnim

traženim iznosom potpore od 14,8 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 20 prijava s ukupnim iznosom potpore od 3,6 milijuna eura. Do kraja 2020. godine isplaćeno je šest korisnika u ukupnom iznosu potpore od 1,1 milijun eura.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5D „Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost“

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 5D (Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost), a provodili su se do kraja 2020. godine su 4.1.2. (Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnoja u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš) i 10.1.2. (Zatrvnjivanje trajnih nasada).

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja za žarišno područje 5D (Smanjenje emisija stakleničkih plinova i amonijaka koje uzrokuje poljoprivredna djelatnost) ugovoreno je 94% i to prvenstveno putem mjere M4 (Ulaganja u fizičku imovinu). U odnosu na ukupno alocirana sredstava za ovo žarišno područje, isplaćeno je 65%.

Tablica 27. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 5D i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
5D	M04	98.141.836	93.717.756	95%	64.372.504	66%
	M10	2.500.000	791.205	32%	791.205	32%
UKUPNO		100.641.836	94.508.960	94%	65.163.709	65%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

U sklopu provedbe tipa operacije 4.1.2 (Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš) do kraja 2020. godine, otvoreno je ukupno sedam natječaja za provedbu tipa operacije 4.1.2. (Zbrinjavanje, rukovanje i korištenje stajskog gnojiva u cilju smanjenja štetnog utjecaja na okoliš) (1., 2. i 3. natječaj u 2015. godini, od čega je 2. natječaj poništen, 4. natječaj u 2017. godini, 5. natječaj u 2018. godini, 6. natječaj u 2019. godini te 7. natječaj u 2020. godini). Zaprimito je ukupno 838 prijava, s ukupno traženim iznosom potpore od 139,6 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 511 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 91,1 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 363 korisnika u ukupnom iznosu potpore 64,1 milijuna eura za započete operacije. Provodili su se i financijski instrumenti te su četiri krajnja primatelja dobila potporu u iznosu od 199 tisuća eura.

Za tip operacije 10.1.2. (Zatrvnjivanje trajnih nasada) ukupno je, od početka provedbe do kraja 2020. godine, isplaćeno 459 tisuća eura za ukupno 494 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 247 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

Za tip operacije 10.1.14. (Poboljšano održavanje međurednog prostora u višegodišnjim nasadima) ukupno je, od početka provedbe do kraja 2020. godine, isplaćeno 332.111 eura za

ukupno 317 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljena su 302 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

ŽARIŠNO PODRUČJE 5E „Poticanje pohrane i sekvestracije ugljika u poljoprivredi i šumarstvu“

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja za žarišno područje 5E (Poticanje pohrane i sekvestracije ugljika u poljoprivredi i šumarstvu), apsorpcija sredstava iznosi oko 60%.

Tablica 28. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 5E i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno/ alocirano	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno/ alocirano
5E	M10	100.000	60.101	60%	60.101	60%
UKUPNO		100.000	60.101	60%	60.101	60%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Pod žarišnim područjem 5E (Poticanje pohrane i sekvestracije ugljika u poljoprivredi i šumarstvu) programiran je samo tip operacije 10.1.7. (Održavanje ekstenzivnih voćnjaka), a započeo je s provedbom u 2015. godini. Ukupno je do kraja 2020. godine isplaćeno 60 tisuća eura za ukupno 139 zahtjeva. U 2020. godini zaprimljeno je 66 zahtjeva. Na kraju godine, administrativna obrada jedinstvenih zahtjeva za 2020. godinu bila je u tijeku.

ŽARIŠNO PODRUČJE 6A „Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta“

Pod žarišnim područjem 6A (Olakšavanje diversifikacije, stvaranja i razvoja malih poduzeća, kao i otvaranje radnih mjesta) programirani su tipovi operacija: 6.2.1. (Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području), 6.4.1. (Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima) i 8.6.3. (Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda).

Tablica 29. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 6A i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno
6A	M06	76.836.855	50.641.334	66%	19.747.279	26%
	M08	29.368	29.824	102%	14.298	49%
UKUPNO		76.866.223	50.671.158	66%	19.761.577	26%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

U sklopu provedbe tipa operacije 6.2.1. (Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području) do kraja 2020. godine raspisana su dva natječaja (1. natječaj u 2018. godini i 2. natječaj u 2020. godini). Zaprimljeno je ukupno 3.640 zahtjeva za potporu, s ukupno traženim iznosom potpore od 182 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je

612 zahtjeva u ukupnom iznosu potpore od 30,6 milijuna eura. Ukupno je isplaćen 541 korisnik u ukupnom iznosu potpore od 16,4 milijuna eura za započete operacije.

U sklopu provedbe tipa operacije 6.4.1. (Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima) do kraja 2020. raspisana su dva natječaja (1. natječaj u 2018. godini i 2. natječaj u 2020. godini). Zaprimitljeno je ukupno 506 zahtjeva za potporu, s ukupno traženim iznosom potpore od 67,7 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobren je 71 zahtjev u ukupnom iznosu potpore od 10,1 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 27 korisnika u ukupnom iznosu potpore od 2.954.261 eura za započete operacije. Do kraja 2020. godine, ovaj tip operacije se provodio i putem financijskih instrumenta te je odobreno 9,7 milijuna eura potpore, a devet krajnjih primatelja dobilo je potporu u iznosu od 315 tisuća eura.

U sklopu provedbe tipa operacije 8.6.3. (Marketing drvnih i nedravnih šumskih proizvoda) do kraja 2020. godine raspisan je jedan natječaj u 2016. godini. Zaprimitljena su ukupno dva zahtjeva za potporu s ukupno traženim iznosom potpore od 37 tisuća eura. Odobren je jedan zahtjev u iznosu od 29 tisuća eura za kojeg je do kraja 2020. godine isplaćeno 14 tisuća eura.

ŽARIŠNO PODRUČJE 6B „Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima“

Tipovi operacija koji su programirani pod žarišnim područjem 6B (Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima), a započeli su s provedbom do kraja 2020. godine su 7.1.1. (Izrada planova za razvoj jedinica lokalne samouprave i naselja u ruralnim područjima), 7.2.1. (Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda), 7.2.2. (Ulaganja u građenje nerazvrstanih cesta), 7.4.1. (Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu), 19.1.1. (Priprema pomoć), 19.2.1. (Provedba operacija unutar CLLD strategije), 19.3.1. (Priprema aktivnosti projekata suradnje), 19.3.2. (Provedba aktivnosti projekata suradnje) i 19.4.1. (Tekući troškovi i animacija).

U odnosu na ukupna alocirana sredstva u Programu ruralnog razvoja za žarišno područje 6B (Poticanje lokalnog razvoja u ruralnim područjima) odobreno je preko 100%, a ukupno je isplaćeno na kraju godine 55%.

Tablica 30. Alocirana, ugovorena i isplaćena sredstva po žarišnom području 6B i mjerama

Žarišno područje	Mjere	Alocirano (EUR)	Ugovoreno ukupno (EUR)	Ugovoreno	Plaćeno ukupno (EUR)	Plaćeno
6B	M07	332.360.113	388.320.711	117%	195.904.705	59%
	M19	67.540.725	63.642.389	94%	23.321.320	35%
UKUPNO		399.900.838	451.963.100	113%	219.226.024	55%
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

Do kraja 2020. godine u sklopu provedbe tipa operacije 7.1.1. (Sastavljanje i ažuriranje planova za razvoj jedinica lokalne samouprave) otvorena su ukupno dva natječaja (1. natječaj u 2015. godini, a 2. natječaj u 2017. godini). Zaprimitljeno je ukupno 630 prijava s ukupno

traženim iznosom potpore od 9,1 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 377 prijava (s ukupnim iznosom potpore od 5,5 milijuna eura). Ukupno je isplaćeno 305 korisnika u ukupnom iznosu isplaćene potpore od 3,4 milijuna eura.

Do kraja 2020. godine u sklopu provedbe tipa operacije 7.2.1. (Ulaganja u građenje javnih sustava za vodoopskrbu, odvodnju, pročišćavanje otpadnih voda) otvorena su ukupno dva natječaja (1. natječaj u 2016. godini, a 2. natječaj u 2018. godini). Zaprimljeno je ukupno 213 prijava s ukupno traženim iznosom potpore od 120,7 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 125 prijava s ukupnim iznosom potpore od 63,8 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 83 korisnika u ukupnom iznosu isplaćene potpore od 25,8 milijuna eura.

U sklopu provedbe tipa operacije 7.2.2. (Ulaganja u građenje nerazvrstanih cesta) do kraja 2020. godine proveden je jedan natječaj (u 2016. godini). Ukupno su zaprimljena 263 zahtjeva za potporu od kojih je 212 odobreno u iznosu od 88,8 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 67,1 milijuna eura potpore za 212 zahtjeva.

Do kraja 2020. godine u sklopu provedbe tipa operacije 7.4.1. (Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu), otvorena su ukupno dva natječaja (1. natječaj u 2017. godini, a 2. natječaj - sektor dječji vrtići, sektor zajedničkih vatrogasnih domova, sektor lokalne infrastrukture u 2018. godini). Na natječajima je ukupno zaprimljeno 1.078 prijava s ukupnim traženim iznosom potpore od 612,6 milijuna eura. Do kraja 2020. godine odobreno je 339 prijava s ukupnim iznosom potpore od 230 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 273 korisnika u ukupnom iznosu isplaćene potpore od 99,3 milijuna eura.

Natječaj za provedbu tipa operacije 19.1.1. (Pripremna pomoć) bio je otvoren od 26. svibnja do 24. srpnja 2015. godine. Na natječaj su zaprimljena ukupno 54 zahtjeva, s ukupnim traženim iznosom potpore od 2,6 milijuna eura. Izdane su četiri odluke o odbijanju, u ukupnom iznosu tražene potpore od 209 tisuća eura te je izdano 50 Odluka o dodjeli sredstava u ukupnom iznosu potpore od 2,3 milijuna eura. Ukupno je isplaćeno 2,2 milijuna eura potpore. Administrativna obrada zahtjeva završena je u cijelosti.

Natječaj za provedbu tipa operacije 19.2.1. (Provedba operacija unutar CLLD strategije) bio je otvoren u razdoblju od 3. lipnja do 1. srpnja 2016. godine. Predmet natječaja je dodjela sredstava za cjelokupno trajanje Programa ruralnog razvoja za provedbu podmjere 19.2. (Provedba operacija unutar CLLD strategije), 19.3. (Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG⁸-a) i 19.4. (Tekući troškovi i animacija). Na natječaju su ukupno odobrena 54 LAG-a s ukupnim iznosom dodijeljene potpore od 61,9 milijuna eura, od čega za podmjeru 19.2. (Provedba operacija unutar CLLD strategije) iznos od 46,6 milijuna eura, za podmjeru 19.3. (Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG -a) iznos od 2,3 milijuna eura te za podmjeru 19.4. (Tekući troškovi i animacija) iznos od 12,2 milijuna eura. Do kraja 2020. godine ukupno je isplaćena potpora u iznosu od 11,1 milijuna eura za 1.040 projekata, kroz tipove operacija

⁸ LAG - Lokalna akcijska grupa je javno-privatno partnerstvo predstavnika javnog, gospodarskog i civilnog sektora određenog ruralnog područja.

6.3.1. (Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava) i 7.4.1. (Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu).

Na osnovi podnesenih zahtjeva za potporu za tip operacije 19.3.1. (Priprema aktivnosti projekata suradnje) do kraja 2020. godine isplaćena je potpora od 4 tisuće eura.

Na osnovi podnesenih zahtjeva za potporu za tip operacije 19.3.2. (Provedba aktivnosti projekata suradnje) do kraja 2020. godine isplaćena je potpora od 191 tisuću eura.

Na osnovi podnesenih zahtjeva za isplatu za tip operacije 19.4.1. (Tekući troškovi i animacija) do kraja 2020. godine isplaćena je potpora od 9,7 milijuna eura.

3.2.2. Ostale aktivnosti provedbe Programa ruralnog razvoja

Tijekom 2020. nastavljene su aktivnosti vrednovanje sustava upravljanja, kontrole i provedbe Programa ruralnog razvoja te su provedene aktivnosti u cilju izrade kvalitativne analize LEADER sustava u Republici Hrvatskoj. U sklopu aktivnosti ex-ante vrednovanja Strateškog plana Zajedničke poljoprivredne politike provedeno je vrednovanje prvog nacrtu SWOT analiza za svih devet specifičnih i za horizontalni cilj budućeg Strateškog plana.

Tijekom 2020. godine nastavljena je višegodišnja aktivnost terenskog prikupljanja podataka o čestim vrstama ptica vezano uz izračun zajedničkog poljoprivredno-okolišnog pokazatelja broj 35. Temeljem terenskog prikupljanja podataka pripremljeno je završno Izvješće o izračunu zajedničkog poljoprivredno-okolišnog pokazatelja broj 35 (Indeks populacije čestih vrsta ptica na poljoprivrednim staništima) za 2020. godinu. Izvješće sadrži rezultate o brojnosti i raznolikosti ptica na poljoprivrednim transektima u 2020. godini, zbirni indeks čestih vrsta ptica poljoprivrednih staništa uz prikaz trenda za razdoblje 2014.-2020. te prijedlog povećanja istraživačkih ploha sa 55 na 73 u budućem razdoblju prikupljanja podataka.

U sklopu aktivnosti procjene utjecaja Pilot mjere za zaštitu ptice kosca (*Crex crex*) iz Programa ruralnog razvoja na očuvanje vrste pripremljeno je drugo izvješće koje, osim detaljnih podataka o provođenju terenskog istraživanja kosca te podataka o plohama na kojima se provodi istraživanje, donosi procjenu trenda i preporuku za provedbom ove mjere izvan Natura 2000 područja.

Tijekom 2020. nastavljena je provedba procjene utjecaja tipa operacije 10.1.3. (Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti) na očuvanje travnjačkih staništa i tipa operacije 10.1.5. (Pilot mjera za zaštitu leptira) na očuvanje vrsta danjih leptira u Hrvatskoj uz prijedlog poboljšanja provedbe operacija. Pripremljeno je Izvješće o testiranju plana istraživanja travnjačkih staništa i leptira čiji je cilj praćenje učinka tipa operacije 10.1.3. (Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti) i tipa operacije 10.1.5. (Pilot mjera za zaštitu leptira) koje uključuje preliminarnu analizu provedbe tipova operacija uz prijedlog izmjene

metodologije praćenja stanja travnjaka. Predviđeno trajanje usluge je do prosinca 2022. godine.

Aktivnosti za učinkovitu provedbu Programa ruralnog razvoja

U 2020. godini Europska komisija odobrila je dvije izmjene Programa ruralnog razvoja. Odlukom C (2020) 3201 od 11. svibnja 2020. godine odobrena je sedma izmjena Programa, a Odlukom C (2020) 8336 od 23. studenog 2020. godine Europska komisija je odobrila osmu izmjenu Programa ruralnog razvoja kojima je uvedena mjera M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19). Mjera M21 (Izvanredna privremena potpora poljoprivrednicima i MSP-ovima koji su posebno pogođeni krizom uzrokovanom bolešću COVID-19) predstavlja izvanrednu privremenu mjeru potpore radi rješavanja problema s likvidnošću koji ugrožavaju kontinuitet poljoprivrednih aktivnosti i postojanja malih poduzeća koja se bave preradom, plasiranjem na tržište ili razvojem poljoprivrednih proizvoda. Ovom izmjenom alociran je iznos od 47,6 milijuna eura javnih sredstava (maksimalno dozvoljeno u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o potpori ruralnom razvoju iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) i stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1698/2005, u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1305/2013) te je planirana potpora za poljoprivrednike i MSP-ove radi ublažavanja posljedica pandemije bolesti COVID-19.

U 2020. godini u svrhu dodatnih poboljšanja provedbe mjera iz Programa ruralnog razvoja izmijenjen je Pravilnik o provedbi mjera iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014.–2020. (»Narodne novine«, broj 37/20). Pojedine odredbe Pravilnika u vezi administrativnog postupanja kod obrada i isplata prijava su dodatno pojašnjene i pojednostavljene, a dodane su i odredbe u vezi Nacionalne ruralne mreže (u daljnjem tekstu: Mreža). Također, izmijenjeni su i pravilnici za provedbu IAKS mjera.

U 2020. godini objavljena su 23 natječaja. Ovako veliki broj natječaja u 2020. godini posljedica je slabijeg intenziteta raspisivanja natječaja u 2019. godini, a ovo iz razloga što je Pravilnik o provedbi mjera ruralnog razvoja, kao podzakonski akt koji predstavlja temelj za objavu natječaja, objavljen tek u listopadu 2019. godine. Najveći financijski udio raspoloživih sredstava objavljenih natječaja odnosi se na podmjere 4.1. (Potpora za ulaganja u poljoprivredna gospodarstva) i 4.2 (Potpora za ulaganja u preradu, marketing i/ili razvoj poljoprivrednih proizvoda) i to 47,8%. U 2020. godini prvi put dolazi do objave natječaja za provedbu dva tipa operacije iz mjere M16 (Suradnja) (16.1.2. (Operativne skupine) i 16.4.1 (Kratki lanci opskrbe i lokalna tržišta)), kao i objave prvog natječaja za provedbu tipa operacije 4.4.1 (Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša) na koji su potencijalni korisnici imali mogućnost podnošenja zahtjeva za potporu jer nije poništen kao prethodna dva objavljena natječaja. Nakon dvije godine ponovno se objavljuju natječaji iz mjere M8 (Ulaganja u razvoj šumskih područja i poboljšanje održivosti šuma), kao i natječaji za pokretanje i razvoj nepoljoprivrednih aktivnosti (6.2.1. (Potpora ulaganju u pokretanje nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnom području) i 6.4.1. (Razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima)).

U izvještajnom razdoblju izvršena je jedna Izmjena i dopuna Sporazuma o financiranju sklopljena s korisnikom Hrvatskom agencijom za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (u daljnjem tekstu: HAMAG BICRO) i sklopljena su tri Dodatka Sporazuma o financiranju s korisnikom Hrvatskom bankom za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR):

- 24. ožujka 2020. sklopljene su Izmjene i dopune Sporazuma o financiranju (Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja i HAMAG-BICRO) radi uvođenja novog financijskog proizvoda “Mikro zajmovi za obrtna sredstva za ruralni razvoj” čija provedba je povjerena HAMAG-BICRO-u, a u skladu s inicijativom financiranja obrtnih sredstava za nesmetano obavljanje proizvodnje nakon pojave pandemije bolesti COVID-19 te u skladu sa Zaključkom o mjerama za pomoć gospodarstvu uslijed epidemije koronavirusa donesenim na 214. sjednici Vlade Republike Hrvatske.
- 15. svibnja 2020. godine sklopljen je Dodatak I Sporazumu o financiranju (Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja i HBOR) radi usklađenja u pogledu preraspodjele programskog doprinosa na način da se smanji iznos programskog doprinosa predviđen za financijski instrument „Investicijski krediti za ruralni razvoj“ čija provedba je povjerena HBOR-u te se preostali iznos programskog doprinosa dodjeljuje za novi financijski instrument „Obrtna sredstva za ruralni razvoj“ čija je provedba također povjerena HBOR-u, a u skladu s inicijativom financiranja obrtnih sredstava za nesmetano odvijanje poslovnih aktivnosti poduzetnika čije je poslovanje pogođeno pojavom pandemije bolesti COVID-19 te u skladu sa Zaključkom o mjerama za pomoć gospodarstvu uslijed pandemije koronavirusa donesenim na 214. sjednici Vlade Republike Hrvatske.
- 4. kolovoza 2020. godine sklopljen je Dodatak II Sporazumu o financiranju (Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja i HBOR) radi usklađenja postupanja u svrhu omogućavanja duže otplate kredita i dužeg roka korištenja za financijski instrument „Obrtna sredstva za ruralni razvoj“ čija provedba je povjerena HBOR-u. Izmjena u dijelu duže otplate kredita odnosila se na manje iznose kredita (do 760 tisuća kuna) za koje su bili definirani kraći rok otplate i mogućnost počeka te se ovom izmjenom Sporazuma omogućilo ujednačavanje postupanja neovisno o iznosu kredita odnosno veličini potencijalnih krajnjih primatelja u skladu s inicijativom financiranja obrtnih sredstava za nesmetano odvijanje poslovnih aktivnosti poduzetnika čije je poslovanje pogođeno pojavom pandemije bolesti COVID-19.
- rokovi otplate kredita produljeni su do pet godina uključujući početak do 12 mjeseci, neovisno o zatraženom iznosu kredita. Izmjena u dijelu dužeg roka korištenja kredita ovime se odredila na do šest mjeseci umjesto ranije definiranog roka korištenja do tri mjeseca.
- 28. prosinca 2020. godine sklopljen je Dodatak III Sporazumu o financiranju (Ministarstvo poljoprivrede, Agencija za plaćanja i HBOR) radi produljenja razdoblja prihvatljivosti za financijski instrument „Obrtna sredstva za ruralni razvoj“ čija provedba je povjerena HBOR-u na način da je definiran novi kraj razdoblja prihvatljivosti 31. prosinca 2023. godine umjesto ranije definiranog 31. prosinca 2020. godine.

Status provedbe financijskih instrumenata koje provodi HBOR u 2020. godini:

- isplaćena su četiri investicijska kredita za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 12,3 milijuna kuna.
- isplaćeno je 76 kredita kroz obrtna sredstva za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 74,4 milijuna kuna.

Status provedbe financijskih instrumenata koje provodi HAMAG-BICRO u 2020. godini:

- isplaćeno je 124 mikro zajmova za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 17.551.852,29 milijuna kuna.
- isplaćeno je 245 malih zajmova za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 81,8 milijuna kuna.
- izdana su četiri pojedinačna jamstva za ruralni razvoj u ukupnom iznosu od 2,2 milijuna kuna.

Upravljačka skupina za financijske instrumente povjerene HBOR-u održala je četvrtu sjednicu 8. srpnja 2020. godine. Tijekom 2020. godine Ministarstvo poljoprivrede, radi pandemije bolesti COVID-19, nije provodilo radionice i ostale promotivne događaje, ali je poduzelo niz promidžbenih aktivnosti putem mrežnih stranica. Korisnik HAMAG-BICRO je predstavio financijske instrumente Programa ruralnog razvoja na četiri regionalne radionice koje su održane početkom 2020. godine prije uvođenja mjera karantene i socijalne distance.

Aktivnosti mreže za ruralni razvoj

Tijekom 2020. godine Mreža je zbog krize uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 imala manji opseg aktivnosti nego u prethodnoj godini. Poduzete aktivnosti u 2020. godini:

- objavljen je Poziv za podnošenje prijedloga aktivnosti za provedbu godišnjeg provedbenog akcijskog plana Mreže za 2020. godinu, putem kojeg su podržane 44 aktivnosti članova Mreže u ruralnom prostoru, među kojima događanja, studijska putovanja, promotivne aktivnosti te studije, između ostalog na temu utjecaja Europskog zelenog plana na ruralni prostor, Prakse distribucije hrane u pandemiji Covida, Socioekonomske nejednakosti na relaciji selo-grad, Kratki lanci opskrbe te druge teme od značaja za rast i razvitak ruralnog prostora
- mrežna stranica Mreže nadograđena je u svrhu poboljšanja sustava članstva putem kojeg se članovi mogu prijaviti na podnošenje prijedloga aktivnosti za provedbu Godišnjeg akcijskog plana Mreže, glasovati za svoje kandidate u Upravljačkom odboru Mreže te sudjelovati u umrežavanju i razmjeni mišljenja na *online* forumu
- tajništvo Mreže sudjelovalo je u aktivnostima povećanja sudjelovanja dionika u provedbi Programa ruralnog razvoja, poboljšanja kvalitete provedbe i informiranja šire javnosti i potencijalnih korisnika o Programu ruralnog razvoja i mogućnostima sufinanciranja projekata
- održan je virtualni sastanak Upravljačkog odbora Mreže
- provedena je anketa među članovima Mreže o Dugoročnoj viziji za ruralna područja (Long Term Vision for Rural Areas - LTVRA). Mreža je među svojim članovima

provela anketu kao doprinos planu Europske komisije na temu vizije ruralnih područja do 2040. godine. Anketa je poslana na 416 članova, a u odgovorima je sudjelovalo 30 članova. Odgovori članstva na deset tema temelje se na njihovom poimanju sadašnjeg stanja te vizije kako bi stvari trebale izgledati u budućnosti. Tajništvo Mreže analiziralo je i obradilo odgovore te saželo ključna razmišljanja. Izvješće o provedenoj anketi među članovima Mreže učitano je na mrežne stranice Europske komisije

- tajništvo Mreže sudjelovalo je u organizaciji aktivnosti edukacija/radionica za LAG-ove.

Aktivnosti promocije

Promotivne aktivnosti vezane uz implementaciju Komunikacijske strategije u 2020. godini provodile su se kontinuirano tijekom cijele godine korištenjem različitih komunikacijskih alata. Aktivnosti promidžbe intenzivnije su se odvijale uoči raspisivanja pojedinih natječajâ. Ministarstvo poljoprivrede organiziralo je ukupno 46 događanja, informativnih radionica, predavanja i svečanih potpisivanja ugovora na području cijele Republike Hrvatske. Na događanjima su sudjelovale 1.232 osobe.

U cilju promocije Programa ruralnog razvoja izrađeni su promidžbeni materijali koji su podijeljeni na raznim događanjima u sklopu promidžbenih aktivnosti. Tako je uz pripadajuću grafičku pripremu pripremljeno i podijeljeno preko 7.000 IAKS brošura, 2.000 vodiča za proizvođačke organizacije te drugih promotivnih materijala.

U skladu s ciljevima i alatima definiranim Komunikacijskom strategijom, informiranje šire javnosti u 2020. godini bilo je zastupljeno i kroz 333 priopćenja za medije. Medijska prisutnost Programa ruralnog razvoja ogledala se i u gostovanjima ministrice poljoprivrede u specijaliziranim poljoprivrednim televizijskim emisijama i središnjim informativnim emisijama medijskih kuća.

Mrežna stranica www.ruralnirazvoj.hr jedan je od najvažnijih komunikacijskih alata te bilježi iznimnu posjećenost s porastom posjeta (broj pregledanih stranica) u odnosu na prethodnu godinu od 12% (1.593.687). Novih korisnika je 235.403, što je porast od 31%, kao i porast broja sesija od 22% (586.915). Prosječno vrijeme zadržavanja na stranici je 2 min i 40 sekundi.

Tijekom 2020. godine oglašavani su pojedinačni natječaji i financijski instrumenti, ali i rezultati Programa ruralnog razvoja. Pri tome su korišteni razni komunikacijski alati uključujući tiskane medije, internetske portale, televizijske postaje i radijske postaje.

S ciljem što kvalitetnije pripreme programskih dokumenata, strategija i planova te planiranja konkretnih mjera koje će u narednom periodu imati mogućnost prijave za financiranje iz EU fondova (EPFRR, EFJP, Europski fond za pomorstvo i ribarstvo, Mehanizam za oporavak i otpornost) i nacionalnog proračuna, pokrenuta je anketa/upitnik za prikupljanje projektnih prijedloga. Prijedlozi su se dostavljali putem „google obrasca” tijekom rujna i listopada 2020. godine, a rezultati obrade koriste se kontinuirano po potrebi.

Pozivni centar namijenjen informiranju potencijalnih korisnika o mogućnostima financiranja Programa ruralnog razvoja djeluje kontinuirano kroz godinu.

Aktivnosti promidžbe, kao i Mreže, osim što su doprinijele ukupnoj ugovorenosti (74%) i isplaćenosti sredstava iz Programa ruralnog razvoja (57%), usko su vezane uz poticanje pozitivnih promjena u ruralnom prostoru, kroz informiranje korisnika i potencijalnih korisnika o mogućnostima korištenja sredstava iz Programa ruralnog razvoja, pomoću kojeg se radi na rastu i razvoju ruralnih sredina te dostizanju EU standarada u poljoprivrednom sektoru.

3.3. Mjere i pravila vezana uz zajedničku organizaciju tržišta poljoprivrednih proizvoda

Zakonom o poljoprivredi, u skladu s Uredbom (EU) br. 1308/2013, osigurava se primjena širokog spektra mjera i pravila kojima se uređuje unutarnje tržište poljoprivrednih proizvoda Europske unije, mjere i pravila vezana uz trgovinu s trećim zemljama, pravila tržišnog natjecanja te sustav izvanrednih mjera.

Najintenzivnija je provedba mjera u području tržišnih intervencija koje uključuju sustave:

- javne intervencije i potpore privatnom skladištenju
- posebne programe potpore za pojedine sektore kroz:
 - programe za poboljšanje dostupnosti hrane s ciljem poboljšanja distribucije poljoprivrednih proizvoda i poboljšanja prehrambenih navika djece te
 - programe potpore za sektore voća i povrća, vina i pčelarstva.

Uz sustav tržišnih intervencija, kroz Uredbu (EU) br. 1308/2013 uspostavljen je i:

- sustav trgovine s trećim zemljama kroz primjenu sustava izvoznih i uvoznih dozvola, povlaštenih uvoznih tarifnih kvota, sustav izvoznih subvencija kada ih provodi Europska komisija
- sustav izvanrednih mjera kojima se u okviru zajedničke organizacije tržišta uspostavljaju:
 - mjere protiv tržišnih poremećaja
 - mjere tržišne potpore koje se odnose na bolesti životinja i gubitak povjerenja potrošača zbog postojanja opasnosti za zdravlje ljudi, životinja ili biljaka
 - mjere za rješavanje posebnih problema na tržištu.

U području 24 sektora koje pokriva zajedničko uređenje tržišta, u primjeni su različite mjere čiju provedbu nalaže Europska komisija. Pri tome je dio mjera trajne naravi, kao što su posebni programi potpora za pojedine sektore te se na temelju toga provode mjere potpora za Nacionalni pčelarski program, potpore za Školsku shemu, mjere potpora za Nacionalni vinarski program, potpore za proizvođačke organizacije u sektoru voća i povrća. Povremene

aktivnosti ovisno o odlukama Europske komisije pokreću se za javne intervencije (interventne kupnje i prodaje roba, privatno skladištenje) i izvanredne tržišne mjere.

3.3.1. Tržišne intervencije

S obzirom na stanje i kretanja na unutarnjem tržištu Europske unije pa tako i tržištu Republike Hrvatske u sektorima žitarica, šećera i goveđeg mesa, tijekom 2020. godine nije bilo provedbe mjera u okviru sustava javnih intervencija, odnosno potpore za privatno skladištenje jer su tržišne cijene bile iznad referentnih pragova cijena.

Europska komisija je, zbog nestabilnosti na tržištu maslinovog ulja, niskih cijena djevičanskih maslinovih ulja te gomilanja zaliha maslinovoga ulja, krajem listopada 2019. godine donijela Provedbenu uredbu Komisije (EU) 2019/1882 od 8. studenoga 2019. o pokretanju natječajnih postupaka za iznos potpore za privatno skladištenje maslinova ulja (SL L 290, 11.11.2019.), čime je omogućila aktiviranje mjere tržišne intervencije potpora privatnom skladištenju. Zbog rješavanja nastale nestabilnosti na zajedničkom tržištu, ali i sprječavanja eventualnog prelijevanja nestabilnosti na domaće tržište, Hrvatska je podržala provedbu navedene tržišne mjere potpore u sektoru maslinovoga ulja, a Ministarstvo poljoprivrede je donijelo Pravilnik o potpori za privatno skladištenje (»Narodne novine«, broj 112/19), čime su stvoreni administrativni preduvjeti za provedbu ove mjere tržišne intervencije.

U skladu s načinom i uvjetima provedbe propisanim u gore navedenoj uredbi, Agencija za plaćanja objavila je četiri natječajna postupka, od kojih su dva objavljena tijekom 2020. godine, i to u razdobljima od 22. do 27. siječnja 2020. godine te od 20. do 25. veljače 2020. godine, međutim na objavljene natječaje nije pristigla niti jedna ponuda. Rezultati telefonske ankete u okviru koje je Ministarstvo poljoprivrede istražilo interes za provedbu ove tržišne mjere među proizvođačima i prerađivačima maslina i maslinovog ulja pokazali su da u razdoblju provedbe natječajnih postupaka nije postojao interes subjekata zbog stabilnih tržišnih prilika u sektoru maslinovoga ulja i stolnih maslina.

Europska komisija je, zbog pandemijom bolesti COVID-19 uzrokovanih ograničenja kretanja u državama članicama te pada potražnje za određenim proizvodima u sektoru mlijeka i mliječnih proizvoda, donijela Provedbenu uredbu Komisije (EU) br. 2020/597. U uvjetima kada kupci u Europskoj uniji i na svjetskom tržištu otkazuju ugovore i odgađaju sklapanje novih u očekivanju daljnjeg pada cijena, omogućeno je da se sirovo mlijeko dijelom preradi u nezapakirane, trajne proizvode koji se mogu skladištiti i manje su radno intenzivni (obrano mlijeko u prahu i maslac) u količinama koje premašuju redovnu tržišnu potražnju. Kako bi se smanjila nastala neravnoteža ponude i potražnje te stabilizacija cijena, u Hrvatskoj je odobrena potpora za privatno skladištenje maslaca za jednog korisnika i to u iznosu od 157.345,65 kuna.

3.3.2. Posebni programi potpora za pojedine sektore

a) Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine

Nacionalni program pomoći sektoru vina u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: Nacionalni program) provodi se od 2014. godine.

Vlada Republike Hrvatske je dana 03. siječnja 2019. godine donijela Nacionalni program pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine.

Nacionalnim programom detaljno su razrađene mjere putem kojih Republika Hrvatska, od pristupanja u Europsku uniju, koristi financijska sredstva iz EPJF-a iz odobrene „vinske omotnice“ u iznosu od 11.885.000,00 eura godišnje u razdoblju od 2014. do 2016. godine, a od 2017. do 2021. godine u iznosu od 10.830.731,00 eura.

U sklopu navedenog programa redovno se provode sljedeće mjere:

1. Informiranje u državama članicama
2. Promidžba na tržištima trećih zemalja
3. Restrukturiranje i konverzija vinograda
4. Ulaganja u vinarije i marketing vina.

Zbog promjena tržišnih uvjeta do kojih je došlo zbog velikih tržišnih poremećaja uvjetovanih pojavom pandemije bolesti COVID–19, Europska komisija donijela je u 2020. godini niz uredbi kojima se mijenjaju ili dopunjuju postojeće mogućnosti programiranja mjera u okviru programa potpore sektoru vina uređenih Uredbom (EU) br. 1308/2013. Ministarstvo poljoprivrede je pripremlilo interventne mjere u sklopu Nacionalnog programa pomoći sektoru vina. Vlada Republike Hrvatske odlukom je donijela Izmjene i dopune Nacionalnog programa 25. lipnja 2020. godine i 10. rujna 2020. godine.

Navedenim izmjenama omogućeno je uvođenje dvije nove mjere:

5. Destilacija vina u kriznim slučajevima
6. Potpora za krizno skladištenje vina.

Izmjenama Nacionalnog programa također je omogućena preraspodjela sredstava na spomenute krizne mjere. Za provođenje kriznih mjera iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine donesen je Pravilnik o provedbi mjere Destilacija vina u kriznim slučajevima te mjere Potpora za krizno skladištenje vina iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine (»Narodne novine«, broj. 73/20).

Izmjenama Nacionalnog programa pomoći sektoru vina, omogućeni su i povećani intenziteti potpora u mjerama koje se redovno provode, i to u dvije mjere: ulaganja u vinarije i marketing vina s 60% na 70% te restrukturiranje i konverzija vinograda sa 80% na 90%.

Tijekom 2020. godine ukupno iskorištenje sredstava vinske omotnice iznosi 93,13% (isplaćeno je 10.087.957,57 eura), što predstavlja najveći postotak iskorištenja otkada se Nacionalni program provodi u Republici Hrvatskoj. Iskorištenost sredstava po pojedinim mjerama iznosila je:

- informiranje u državama članicama: 99,49% (isplaćeno je 17.908,82 eura)
- promidžba na tržištima trećih zemalja: 69,09%, (isplaćeno je 100.180,57 eura)
- restrukturiranje i konverzija vinograda: 98,75% (isplaćeno je 773.207,94 eura)
- ulaganja u vinarije i marketing vina: 85,64% (isplaćeno je 3.211.674,27 eura)
- destilacija vina u kriznim slučajevima: 99,89% (isplaćeno je 4.963.559,75 eura)
- potpora za krizno skladištenje vina: 87,53% (isplaćeno 1.021.426,22 eura).

b) Nacionalni pčelarski program za razdoblje od 2020. do 2022. godine

U sektoru pčelarstva provode se mjere pomoći u skladu s Nacionalnim pčelarskim programom za razdoblje od 2020. do 2022. godine (u daljnjem tekstu: Nacionalni pčelarski program) koji je odobren od Europske komisije te se sufinancira sredstvima Europske unije u visini do 50%. Cilj Programa je provedbom mjera stvoriti uvjete za bolji položaj pčelarstva u Republici Hrvatskoj te stvoriti osnovu za povećanje konkurentnosti u pčelarskom sektoru.

Mjere koje se provode u okviru Nacionalnog pčelarskog programa su:

- tehnička pomoć pčelarima i organizacijama pčelara
- suzbijanje štetnika i bolesti pčela, naročito varooze
- racionalizacija troškova selećeg pčelarenja
- mjere za potporu laboratorija za analizu pčelinjih proizvoda s ciljem potpore pčelarima da svoje proizvode plasiraju na tržište i povećaju njihovu vrijednost
- obnavljanje pčelinjeg fonda
- suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu programa primijenjenih istraživanja u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda
- praćenje tržišta
- poboljšanje kvalitete proizvoda s ciljem iskorištavanja potencijala proizvoda na tržištu.

Razdoblje provedbe pčelarskog programa izmijenjeno je te se Program realizira od 1. kolovoza 2019. godine do 31. prosinca 2022. godine, uz izmjenu financijske omotnice.

Tablica 31. Predviđeni troškovi po mjeri i godini trajanja Pčelarskog programa za razdoblje od 2020. do 2022. godine

Mjere	Iznos sredstava 2020. - 2022. godine (EUR)			
	2020.	2021.	1.8.2021.- 31.7.2022.	1.8.2022.- 31.12.2022.
1. tehnička pomoć pčelarima i organizacijama pčelara	739.177	886.198	885.526	9.269
2. suzbijanje štetnika i bolesti, naročito varooze	556.643	667.358	666.853	0
3. racionalizacija troškova	265.210	317.959	317.718	0
4. mjere za potporu laboratorija za analizu pčelinjih proizvoda s ciljem potpore pčelarima da svoje proizvode plasiraju na tržište i povećaju njihovu vrijednost	59.183	70.955	70.901	0
5. obnavljanje pčelinjeg fonda	272.137	326.264	326.017	39.725
6. suradnja sa specijaliziranim tijelima za provedbu programa primijenjenih istraživanja u području pčelarstva i pčelarskih proizvoda	43.295	51.906	51.866	0
7. praćenje tržišta	19.792	23.728	23.710	0
8. poboljšanje kvalitete proizvoda s ciljem iskorištavanja potencijala proizvoda na tržištu	46.263	55.465	55.423	0
UKUPNO	2.001.700	2.399.833	2.398.014	48.994
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede				

c) Školska shema

Potreba promoviranja zdravog načina života i s njim povezane pravilne prehrane, osobito djece i mladih ljudi, predstavlja značajnu komponentu javnozdravstvenih politika Europske unije. Sa svrhom učinkovitijeg ostvarivanja specifičnih ciljeva povezanih sa zdravim načinom života, u okviru Zajedničke poljoprivredne politike stvoren je jedinstveni pravni i financijski okvir kojim se aktivno podupire promicanje uravnotežene prehrane i zdravih prehrambenih navika djece u odgojno-obrazovnim ustanovama. Taj okvir predstavlja poseban program potpore Europske unije za opskrbu voćem i povrćem te mlijekom i mliječnim proizvodima u obrazovnim ustanovama - Shema školskog voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda (u daljnjem tekstu: Školska shema). Program je namijenjen poboljšanju distribucije poljoprivrednih proizvoda i poboljšanju prehrambenih navika djece, a usmjeren je na djecu koja pohađaju vrtiće, predškolske ili osnovnoškolske odnosno srednjoškolske obrazovne ustanove u državama članicama Europske unije.

U svrhu promoviranja kratkih lanaca opskrbe, od 2018. godine osnivači školskih ustanova postaju podnositelji zahtjeva za potporu i aktivno se uključuju u provedbu programa. Ciljevi Školske sheme su bolje upoznavanje djece s proizvodima svog zavičaja i davanje prilike

proizvođačima s lokalnog tržišta za uključivanje u Školsku shemu kroz isporuku vlastitih lokalno uzgojenih proizvoda školama čime se u potpunosti poštuju i provode smjernice Europske unije o kratkim opskrbnim lancima.

Program Školske sheme provodi se u skladu s Nacionalnom strategijom za provedbu Školske sheme Republike Hrvatske od školske godine 2017./2018. do 2022./2023.. Ciljna skupina su učenici osnovnih i srednjih škola u Školskoj shemi za voće i povrće te učenici od prvog do četvrtog razreda za mlijeko i mliječne proizvode.

U okviru Školske sheme obuhvaćene su sljedeće mjere:

- raspodjela voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
- prateće obrazovne mjere
- mjera promocije i
- praćenje i ocjenjivanje programa.

Mjera raspodjele voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda

Podaci Agencije za plaćanja pokazuju kako je za Školsku shemu izvršena ukupna isplata za školsku godinu 2019./2020. u vrijednosti od 12.060.912,97 kuna, od čega je za isporuku voća i povrća školama isplaćeno 11.930.125,85 kuna, Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo za praćenje i ocjenjivanje Programa Školske sheme 116.374,74 kuna i Ministarstvu poljoprivrede za promociju i prateće mjere 14.412,38 kuna.

U školskoj godini 2019./2020. u Školsku shemu voća i povrća bilo je uključeno ukupno:

- 342.341 učenik osnovnih i srednjih škola
- 928 škola i
- 45 dobavljača.

Na godišnjoj razini, iznos potpore za voće i povrće po učeniku iznosio je 34,00 kune bez poreza na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV). U okviru Sheme školskog voća i povrća školama su isporučivane marelice, breskve, nektarine, jabuke, kruške, bobičasto voće, agrumi, mrkva i rajčice.

U školskoj godini 2019./2020. u raspodjelu za mlijeko bilo je uključeno:

- 99.985 učenika osnovnih škola
- 890 škola i
- 7 dobavljača.

Na godišnjoj razini, iznos potpore za mlijeko i mliječne proizvode po učeniku iznosio je 56,10 kuna bez PDV-a. U okviru Sheme mlijeka i mliječnih proizvoda školama je isporučivano mlijeko za piće i verzije bez laktoze, običan jogurt te fermentirani ili zakiseljeni mliječni proizvodi bez dodanog šećera, arome, voća, oraha ili kaka.

Iskorištenost financijskih sredstava iz Europske unije iznosi 58,23%.

Mjere promocije i prateće obrazovne mjere

Mjere promocije i prateće obrazovne mjere izravno su povezane s ciljevima Školske sheme i njima se podupire distribucija voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, a u školskoj godini 2019./2020. provedene su od strane Ministarstva poljoprivrede. U navedene mjere ubrajamo:

- satove kušanja voća i povrća i/ili mlijeka i mliječnih proizvoda,
- sjetvu, sadnju i održavanje školskih vrtova,
- posjet poljoprivrednim gospodarstvima i slične aktivnosti usmjerene na povezivanje djece s poljoprivredom,
- edukaciju djece o poljoprivredi, zdravstvenim navikama, lokalnim lancima hrane i ekološkoj proizvodnji, održivoj proizvodnji i sprečavanju rasipanja hrane.

Prema podacima Ministarstva poljoprivrede u školskoj godini 2019./2020. za provedbu svih aktivnosti ukupno je bilo prijavljeno 200 škola i učeničkih domova iz 21 županije, od čega ukupno 154 osnovnih škola, 40 srednjih škola i šest učeničkih domova.

Interes ustanova za provedbu pratećih obrazovnih mjera bio je kako slijedi: 145 ustanova za satove kušanja voća i povrća i/ili mlijeka, 111 ustanova za mjeru sjetva, sadnja i održavanje školskih vrtova, 127 ustanova za posjet poljoprivrednim gospodarstvima i 141 ustanova za mjeru predavanja o poljoprivredi, ekološkoj proizvodnji i zdravim prehrambenim navikama.

Povjerenstvo za odabir škola za provedbu pratećih obrazovnih mjera Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda, uslijed izvanrednih uvjeta uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 na području Republike Hrvatske, donijelo je Odluku da se iznimno u školskoj godini 2019./2020. odobrava provođenje samo dvije prateće obrazovne mjere i to: sjetva, sadnja i održavanje školskih vrtova te posjet poljoprivrednom gospodarstvu. Odobrena je provedba prateće obrazovne mjere Školski vrtovi – kupnja plastenika i opreme za 53 škole te mjere Posjet poljoprivrednim gospodarstvima za 20 škola s područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije.

Prateća mjera Sjetva, sadnja i održavanje školskih vrtova provedena je u 19 obrazovnih ustanova. Navedenom mjerom unaprijeđeni su i osnovani školski vrtovi nabavom plastenika i prateće opreme. Nabavu plastenika provodile su same školske ustanove postupkom jednostavne nabave. Nabava je provedena u ukupnom iznosu od 177.976,01 kuna s PDV-om. Navedena sredstva plaćena su iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Mjera Posjet poljoprivrednom gospodarstvu provedena je u jednoj školi s područja Zagrebačke županije u ukupnom iznosu od 4.900,00 kuna s PDV-om.

Tablica 32. Realizacija aktivnosti pratećih obrazovnih mjera u postocima

Prateće obrazovne mjere	Broj odabranih škola kojima su mjere dodijeljene	Broj škola koje su odradile dodijeljenu mjeru	Realizacija %	Realizacija pratećih obrazovnih mjera u školskoj godini 2019./2020. (prosjeak u %)
Sjetva, sadnja i održavanje školskih vrtova	53	19	35,9	20,5
Posjet poljoprivrednim gospodarstvima	20	1	5,0	
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede				

Praćenje i ocjenjivanje programa

Školska godina 2019./2020. bila je znatno drugačija od prethodnih. Štrajk nastavnog osoblja, pandemija bolesti COVID-19 te potres u Zagrebu utjecali su na provedbu nastavnih programa te je sredinom ožujka 2020. provedba Školske sheme voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda privremeno obustavljena i to do sredine svibnja.

U okviru praćenja i vrednovanja Školske sheme, provedbom upitnika u osnovnim i srednjim školama uključenima u projekt, ispituju se stavovi, mišljenja i znanja učenika, njihovih roditelja i odgovornih osoba u školama za provedbu projekta. Povezano s tim, od školske godine 2017./2018., uvedeno je elektroničko popunjavanje upitnika te se na taj način provelo ispitivanje i za školsku godinu 2019./2020. slanjem Upitnika o učestalosti potrošnje voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda za učenike 4., 6. i 8. razreda osnovne škole te učenike 2. razreda srednjih škola koji predstavljaju reprezentativan uzorak škola u okviru Školske sheme.

Rezultati anketa pokazuju kako učenici više vole jesti voće (47%) nego povrće (22%). Kao najdraže voće učenici izdvajaju jagodu, a kao voće koje ne vole, navode šljive. Kao najdraže povrće učenici izdvajaju mrkvu, dok najmanje vole cvjetaču. Učenici, njih 50%, ističu kako najčešće jedu pripremljeno povrće, a njih 40% najčešće jede sirovo povrće (salate). Navode kako uvijek pojedu voće, povrće i mlijeko i/ili mliječne proizvode koje dobiju putem Školske sheme, a 76% učenika konzumira obrok u školskoj kuhinji. Samo 15% učenika osnovnih škola pije mlijeko ili jede jogurt u školi jednom dnevno, njih 36% jednom tjedno, a 54% roditelja smatra da su svi aspekti programa mlijeka i mliječnih proizvoda u sklopu Školske sheme zadovoljavajući, dok njih 11% želi da se njihovoj djeci mlijeko i mliječni proizvodi distribuiraju češće.

Roditelji koji su sudjelovali u reprezentativnom uzorku, ocjenili su projekt Školske sheme s vrlo dobar 4,0 (od 1 do 5), a nisu bili zadovoljni izborom voća i povrća (18%). Naveli su da podjela voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda nije dovoljno česta, najčešće se dijeli jabuka. 59% ispitanih roditelja smatra kako Školska shema ima pozitivan utjecaj na zdravlje djece i promjenu prehrambenih navika, a čak 95% učenika je zadovoljno provedbom Školske sheme te bi željeli da se ona i ubuduće provodi u njihovim školama. Većina odgovornih osoba

u školama navode kako Školska shema ima pozitivan utjecaj na zdravlje djece, a 65% njih se slaže s izjavom „Uz dodatni obrok voća i/ili povrća, mlijeka i mliječnih proizvoda obogaćena je školska prehrana“. U školskoj godini 2019./2020. veliki broj uključenih škola ukazuje kako su škole i obrazovne ustanove pokazale veliki interes za unaprjeđenje prehrane učenika. Stoga se može zaključiti kako je program uspješan zbog suradnje škola i učenika s Ministarstvom poljoprivrede, dobavljačima hrane i lokalnom zajednicom s ciljem usvajanja pravilnih prehrambenih navika i poboljšanja općeg zdravlja, a time i prevenciju bolesti (dijabetesa, pretilosti, kardiovaskularnih bolesti i dr.), a institucije će kroz daljnju suradnju nastaviti provedbu programa Školske sheme.

d) Proizvođačke organizacije

Proizvođačka organizacija predstavlja temeljnu jedinicu svih drugih organizacijskih oblika proizvođača (udruženje proizvođačkih organizacija, transnacionalna proizvođačka organizacija, sektorska organizacija), ima potencijal predstavljati okosnicu poljoprivredne proizvodnje te se pristupom sektoru kroz sustav dobro organiziranih proizvođačkih organizacija mogu riješiti problemi održivosti proizvodnje i opskrbe, a samim time i stabilnost poslovanja svih dionika u pojedinom sektoru, osobito proizvođača sirovine.

Proizvođačku organizaciju na vlastitu inicijativu osnivaju i kontroliraju primarni poljoprivredni proizvođači koji ravnopravno sudjeluju u donošenju odluka značajnih za rad i poslovanje.

Glavni smisao udruživanja primarnih proizvođača u proizvođačku organizaciju jest koncentriranje ponude i plasiranje na tržište proizvoda vlastitih članova, odnosno kroz pregovore s otkupljivačima postizanje povoljnijih uvjeta otkupa njihovog primarnog proizvoda.

Stupanj organiziranosti proizvođača u proizvođačke organizacije u 2020. godini pokazuje trend rasta. U Hrvatskoj u 2020. godini ukupno djeluje 20 priznatih proizvođačkih organizacija iz devet sektora koje okupljaju oko 700 članova. Priznate proizvođačke organizacije djeluju u deset županija smještenih u kontinentalnoj Hrvatskoj.

U 2020. godini priznato je šest proizvođačkih organizacija:

- PO PZ BABY BEEF (sektor govedine i teletine),
- PO PZ MEĐE (sektor žitarica),
- PO VIP PANONIA (sektor voća i povrća),
- PO AGROBELA d.o.o. (sektor drugi proizvodi – krumpir),
- PO AGRO-POLJE d.o.o. (sektor drugi proizvodi – krumpir),
- PO AGRO-BELICA d.o.o. (sektor drugi proizvodi – krumpir).

U 2020. godini ukinute su tri proizvođačke organizacije:

- PO PZ PROIZVODI SELA (sektor mlijeka i mliječnih proizvoda),
- PO PZ UPO CENTAR SIMENTALAC (sektor mlijeka i mliječnih proizvoda),

- PO PZ ZAGREBAČKI VOĆNJACI (sektor voća i povrća).

Tablica 33. Broj proizvođačkih organizacija po sektorima u 2020. godini

Sektor	Broj proizvođačkih organizacija
Žitarice	3
Mlijeko i mliječni proizvodi	4
Voće i povrće	3
Svinjetina	1
Meso peradi	1
Govedina i teletina	3
Pčelarski proizvodi	1
Vino	1
Drugi proizvodi - krumpir	3
Ukupno	20
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede	

Tablica 34. Broj proizvođačkih organizacija po županijama u 2020. godini

Županije	Broj proizvođačkih organizacija
Sisačko-moslavačka	2
Vukovarsko-srijemska	3
Međimurska	4
Požeško-slavonska	1
Koprivničko-križevačka	2
Virovitičko-podravska	1
Grad Zagreb	2
Osječko-baranjska	2
Zagrebačka županija	1
Brodsko-posavska	2
Ukupno	20
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede	

U 2020. godini, jedanaest proizvođačkih organizacija koristilo je potporu za početak rada proizvođačkih organizacija. Dvije proizvođačke organizacije korisnice su sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske u skladu s Uredbom (EU) br. 702/2014, a ostalih devet proizvođačkih organizacija koriste sredstva EPFRR-a kroz mjeru M9 (Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija) u skladu s Uredbom (EU) br. 1305/2013 (mjera M9 (Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija), podmjera 9.1. (Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija u poljoprivrednom i šumarskom sektoru)).

U 2020. godini isplaćeno je 600.000,00 kuna za petu, odnosno posljednju godinu provedbe poslovnog plana dvjema proizvođačkim organizacijama koje su koristile sredstva Državnog proračuna Republike Hrvatske. Kada je riječ o sredstvima EPFRR-a, u okviru mjere M9 (Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija), podmjere 9.1. (Uspostava proizvođačkih grupa i organizacija u poljoprivrednom i šumarskom sektoru), ukupno je isplaćeno 1.473.318,66 kuna u 2020. godini za pet proizvođačkih organizacija u sektorima svinjetine, mlijeka i mliječnih proizvoda, voća i povrća, govedine i teletine te žitarica.

e) Nacionalna strategija za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje 2021.- 2023.

Nacionalna strategija za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje 2021. – 2023. (u daljnjem tekstu: Nacionalna strategija) jedan je od četiri posebna programa potpore Europske unije propisana uredbom o zajedničkoj organizaciji tržišta, odnosno Uredbom (EU) br. 1308/2013, i posljednji čija će provedba započeti odobravanjem operativnih programa. Donesena je na sjednici Vlade Republike Hrvatske 10. lipnja 2020. godine. Radi se o trogodišnjem programu čiji se ciljevi postižu provedbom odobrenih operativnih programa priznatih proizvođačkih organizacija. Uspješnost provedbe operativnih programa i Nacionalne strategije mjeri se indikatorima.

Provedba programa sufinancira se sredstvima iz EPJF-a i sredstvima iz Državnog proračuna Republike Hrvatske.

Nacionalna strategija ostvaruje se u tri ključna područja: tržišna orijentiranost, pozicioniranje i konkurentnost; održiva proizvodnja i učinkovito upravljanje prirodnim resursima te ublažavanje posljedica nepovoljnih tržišnih uvjeta i posljedica klimatskih promjena.

Zahtjeve za odobrenjem operativnog programa podnijele su dvije proizvođačke organizacije u sektoru voća i povrća:

- Jabuka HR i
- ViP Panonia.

Programi su trogodišnji, a ukupna procijenjena vrijednost provedbe iznosi 8.691.997,12 kuna, od čega u prvoj godini 2.631.000,00 kuna. Proizvođačke organizacije u svojim operativnim programima uglavnom planiraju investicijske zahvate, stručnu suradnju i edukaciju, promotivne aktivnosti i aktivnosti unaprjeđenja pripreme proizvoda za tržište.

Planirani početak provedbe odobrenih operativnih programa bio je 31. siječnja 2021. godine, a troškovi povezani s provedbom aktivnosti iz odobrenih operativnih programa prihvatljivi su od 1. siječnja 2021. godine.

f) Nacionalni program poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine i uzgojne tipove konja u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. do 2020. godine

Tijekom 2015. godine započela je primjena Nacionalnog programa poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine i uzgojne tipove konja u Republici Hrvatskoj za programsko razdoblje od 2015. do 2020. godine. Navedenim programom propisan je niz mjera kojima se potiče povećanje broja oždrebljene ždrebadi pojedinih toplokrvnih pasmina i uzgojnih tipova konja, organizacija i provedba uzgojno-seleksijskih mjera od ovlaštenih uzgojnih udruženja, kao i organizacija konjičkih sportskih natjecanja u dresurnom, preponskom i daljinskom jahanju, vožnji zaprega, galopskim i kasačkim utrka. U skladu s Nacionalnim programom, za 2020. godinu predviđeno je financiranje u iznosu od 990.295,00 kuna, a isplaćeno je 687.927 kuna.

3.4. Mjere zemljišne politike

Zemljište je zbog svog sociološkog, ekološkog i gospodarskog značaja Ustavom Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) proglašeno dobrom koje je od interesa za Republiku Hrvatsku i koje uživa osobitu zaštitu države.

Zbog uloge poljoprivrednog zemljišta koja mu je namijenjena u proizvodnji različitih poljoprivrednih proizvoda, a posebice hrane, od osobitog je nacionalnog interesa sustavna provedba ciljeva strateški planirane politike raspolaganja tim zemljištem.

Značajne površine plodnog poljoprivrednog zemljišta u Hrvatskoj predstavljaju veliki potencijal za unapređenje poljoprivredne proizvodnje, zbog čega su Zakonom o poljoprivrednom zemljištu (»Narodne novine«, br. 20/18, 115/18 i 98/19) propisane mjere zaštite i raspolaganja tim zemljištem.

U razdoblju od ožujka 2018. godine do 2020. godine u Ministarstvu poljoprivrede je zaprimljeno 440 programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, od kojih je 309 dobilo suglasnost.

Tablica 35. Površine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države za koje su izdane suglasnosti na Programe raspolaganja u razdoblju od 2018. do 2020. godine po vrstama raspolaganja

Izdane suglasnosti	Površina (ha)						
	Povrat	Prodaja	Zakup	Zakup ribnjaka	Zakup zajedničkih pašnjaka	Ostale namjene	Ukupno
309	10.836,66	7.768,91	230.868,05	8.041,41	9.130,23	1.720,88	268.366,14
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu države daje se u zakup i može se prodati putem javnog natječaja. Jedinice lokalne samouprave raspisuju natječaje za zakup bez suglasnosti Ministarstva poljoprivrede, ali o tome dostavljaju obavijest, dok kod prodaje prije raspisivanja natječaja za prodaju jedinica lokalne samouprave mora zatražiti suglasnost Ministarstva poljoprivrede.

U razdoblju od 2019. do kraja 2020. godine u Ministarstvu poljoprivrede zaprimljeno je 113 obavijesti o raspisivanju javnog natječaja za zakup poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini od 30.696,47 ha. Ministarstvo poljoprivrede dalo je suglasnost na 30 odluka o izboru najpovoljnijeg ponuditelja u površini od 3.256,00 ha.

Jedinice lokalne samouprave dostavile su 24 odluke o raspisivanju natječaja za prodaju poljoprivrednog zemljišta u ukupnoj površini od 661,01 ha, od čega je Ministarstvo dalo suglasnost na devet odluka kojima je obuhvaćena površina od 434,03 ha.

U 2020. godini započelo se sa sklapanjem ugovora o zakupu. Ukupno je sklopljeno 315 ugovora o zakupu, za ukupnu površinu od 1.136,04 ha, a za ukupnu godišnju zakupninu u iznosu od 881.016,03 kuna. Nije sklopljen niti jedan ugovor o prodaji.

Tablica 36. Raspisani natječaji za zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u razdoblju od 2018. do 2020. godine po županijama

Županija	Broj obavijesti	Površina (ha)	Broj danih suglasnosti na Odluku o izboru	Površina (ha)	Broj sklopljenih ugovora	Površina (ha)	Godišnja zakupnina (kn)
Osječko-baranjska	12	6.448,77	3	576,72	32	324,20	290.622,29
Istarska	17	1.854,21	3	182,02	109	139,58	93.698,53
Međimurska	5	615,35	1	89,42	0	0,00	0,00
Sisačko-moslavačka	6	2.589,12	2	23,35	0	0,00	0,00
Koprivničko-križevačka	11	990,87	7	441,40	73	272,39	163.725,16
Vukovarsko-srijemska	12	3.956,96	3	1.383,06	85	236,15	247.208,90
Brodsko-posavska	5	2.827,11	1	4,77	0	0,00	0,00
Karlovačka	7	1.725,87	2	177,47	0	0,00	0,00
Varaždinska	2	9,38	1	6,99	2	6,99	5.023,84
Zagrebačka	10	1.741,92	2	124,41	6	116,18	64.676,58
Bjelovarsko-bilogorska	8	1.654,26	3	82,77	5	33,86	12.720,04
Požeško-slavonska	5	905,35	1	6,69	3	6,69	3.340,69
Splitsko-dalmatinska	5	135,29	0	0,00	0	0,00	0,00
Ličko-senjska	4	2.521,04	1	156,93	0	0,00	0,00
Zadarska	2	102,08	0	0,00	0	0,00	0,00
Zagrebačka	1	157,97	0	0,00	0	0,00	0,00
Virovitičko-podravska	1	2.460,92	0	0,00	0	0,00	0,00
Ukupno RH	113	30.696,47	30	3.256,00	315	1136,04	881.016,03

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Sredstva ostvarena od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države prihod su državnog proračuna u udjelu od 25%, 10% sredstava predstavlja prihod proračuna jedinice područne (regionalne) samouprave, a 65% je prihod proračuna jedinice lokalne samouprave (u tabličnom dijelu tablica 63.).

Tablica 37. Odluke o raspisivanju natječaji za prodaju poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države

Županija	Broj danih suglasnosti na Odluku o raspisivanju natječaja	Površina (ha)	Broj danih suglasnosti na Odluku o izboru	Površina (ha)
Karlovačka	3	215,86	1	208,05
Koprivničko-križevačka	2	40,03	1	9,41
Brodsko-posavska	1	71,08	0	0
Sisačko-moslavačka	1	103,24	0	0
Istarska	2	3,81	0	0
Ukupno	9	434,02	2	217,46

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 38. Ostvarena sredstva od raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu države, prikaz ostvarenih sredstava po svim ranije sklopljenim ugovorima

GODINA	ZAKUP		PRODAJA		KONCESIJA I DUDODODIŠNJI ZAKUP	
	Ukupni prihod (kn)	Prihod državnog proračuna (kn)	Ukupni prihod (kn)	Prihod državnog proračuna (kn)	Ukupni prihod (kn)	Prihod državnog proračuna (kn)
2013.	77.067.884,72	19.266.971,18	63.017.143,34	15.754.285,84	41.031.499,14	10.257.874,79
2014.	91.441.675,93	22.860.418,98	63.439.708,65	15.859.927,16	51.467.520,99	12.866.880,25
2015.	120.282.665,10	30.070.666,28	72.565.766,91	18.141.441,73	54.763.332,34	13.690.833,09
2016.	116.028.940,67	29.007.235,17	64.466.045,10	16.116.511,28	47.114.269,61	11.778.567,40
2017.	122.166.079,08	30.541.519,77	63.614.552,19	15.903.638,05	51.860.223,99	12.965.056,00
2018.	123.267.716,08	30.816.929,02	57.899.338,19	14.474.834,55	55.630.911,41	13.907.727,85
2019.	129.299.108,40	32.324.777,10	58.697.283,30	14.674.320,83	61.574.193,29	15.393.548,32
2020.	107.513.779,43	26.831.670,46	51.369.043,31	12.825.766,23	54.426.487,02	13.606.620,94
UKUPNO:	779.554.069,98	194.888.517,50	443.699.837,68	110.924.959,42	363.441.950,77	90.860.487,69

Izvor: FINA, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

3.5. Registracija i zaštita naziva hrvatskih autohtonih proizvoda

Zaštita naziva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda oznakama iz sustava kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode način je provedbe politike kvalitete koja je sastavni dio Zajedničke poljoprivredne politike Europske unije.

Postupak zaštite naziva poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda provodi se u skladu s važećim zakonodavstvom Europske unije i nacionalnim zakonodavstvom, a kako bi se dodatno osnažili lokalni proizvođači tradicionalnih proizvoda ostvarujući kroz zaštitu dodanu vrijednost proizvoda, a time osiguravajući sebi viši prihod.

Sustavi kvalitete - zaštićene oznake izvornosti, zaštićene oznake zemljopisnog podrijetla i zajamčeno tradicionalni specijalitet

Tri su oznake iz sustava kvalitete za poljoprivredna i prehrambene proizvode:

ZOI - oznaka koja označava proizvod kod kojeg se sve faze proizvodnje odvijaju unutar određenog zemljopisnog područja, primjenom priznatih vještina i korištenjem sirovina i sastojaka iz te regije te čije su karakteristike povezane s utjecajem zemljopisnog područja iz kojeg potječe.

ZOZP - oznaka koja označava proizvod koji je svojom kvalitetom i ugledom povezan s regijom u kojoj se odvijala najmanje jedna faza proizvodnje.

ZTS - oznaka koja označava proizvode proizvedene po tradicionalnoj recepturi, tradicionalnim postupcima i metodama proizvodnje ili korištenjem tradicionalnih sastojaka.

Zaštita i registracija naziva proizvoda jednom od oznaka važna je za:

- proizvođače jer povećava konkurentnost kroz višu cijenu proizvoda, prepoznatljivost i osiguranje tržišta
- potrošače jer oznaka jamči da je riječ o proizvodu posebne kvalitete te da se proizvod nalazi pod dodatnom kontrolom
- lokalno gospodarstvo kroz povećanje prepoznatljivosti zemljopisnog područja u kojem se proizvod proizvodi, obogaćivanje turističke ponude i povećanje prihoda proizvođača, što sve doprinosi održanju vitalnih ruralnih sredina
- očuvanje prirodne i kulturne baštine kroz očuvanje autohtonih pasmina domaćih životinja i sorti poljoprivrednog bilja, čuva se tradicija, a time i lokalni, regionalni i nacionalni identitet.

Zaštita naziva proizvoda na nacionalnoj razini u 2020. godini

Tablica 39. Provedba postupka zaštite naziva proizvoda oznakama iz sustava kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode u 2020. godini na nacionalnoj razini

Podneseni zahtjevi za zaštitu naziva proizvoda u 2020. godini	Postupci zaštite naziva proizvoda vođeni, a nisu završeni u 2020. godini	Nazivi proizvoda zaštićeni prijelaznom nacionalnom zaštitom u 2020. godini
1. Dalmatinska janjetina ZOI	1. Krčki sir ZOI	1. Komiški rogač ZOZP
2. Dalmatinski med ZOI	2. Dalmatinski med ZOI	2. Meso istarskog goveda- boškarina / Meso istrskega goveda –boškarina ZOI
3. Samoborska češnjovka/ Samoborska češnjovka ZOZP	3. Istarski ovčji sir / Istrski ovčji sir ZOI	3. Vrbovečka pera ZTS
4. Ludbreški hren ZOZP	4. Meso turopoljske svinje ZOI	4. Istarski med /Istarski med ZOI
5. Meso turopoljske svinje ZOI		
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede		

Tablica 40. Usporedba provedbe postupka zaštite naziva proizvoda oznakama iz sustava kvalitete za poljoprivredne i prehrambene proizvode u 2019. i 2020. godini na nacionalnoj razini

Godina	Broj podnesenih zahtjeva za zaštitu naziva proizvoda	Broj postupaka zaštite naziva proizvoda koji su vođeni, a nisu završeni	Broj naziva proizvoda zaštićenih prijelaznom nacionalnom zaštitom
2019.	4	7	8
2020.	5	4	4
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede			

Registracija naziva proizvoda (ZOI, ZOZP, ZTS) na razini Europske unije u 2020. godini

Tablica 41. Provedba postupka registracije zaštićenih naziva proizvoda u 2020. godini na razini Europske unije

Podneseni zahtjevi za registraciju naziva proizvoda u 2020. godini	Postupci registracije naziva proizvoda vođeni, a nisu završeni u 2020. godini	Nazivi proizvoda registrirani na razini EU u 2020. godini
1. Lički škripavac ZOZP	1. Lički škripavac ZOZP	1. Bjelovarski kvargl ZOZP
2. Bračko maslinovo ulje ZOI	2. Bračko maslinovo ulje ZOI	2. Brački varenik ZOI
3. Zagorski bagremov med ZOI	3. Zagorski bagremov med ZOI	3. Varaždinski klipč ZOZP
4. Goranski medun ZOI	4. Goranski medun ZOI	4. Malostonska kamenica ZOI
5. Zagorski štrukli / Zagorski štrukli ZOZP	5. Zagorski štrukli / Zagorski štrukli	
6. Novigradska dagnja ZOI	6. Novigradska dagnja ZOI	
7. Varaždinsko bučino ulje ZOZP	7. Komiški rogač ZOI	
8. Komiški rogač	8. Varaždinsko bučino ulje	
	9. Meso istarskog goveda- boškarina / Meso istrskega goveda –boškarina ZOI	
	10. Slavonska kobasica ZOZP	
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede		

Tablica 42. Usporedba provedbe postupka registracije zaštićenih naziva proizvoda u 2019. i 2020. godini na razini Europske unije

Godina	Broj podnesenih zahtjeva za registraciju naziva proizvoda	Broj postupaka registracije naziva proizvoda koji su vođeni, a nisu završeni	Broj naziva proizvoda registriranih na razini Europske unije
2019.	3	7	4
2020.	8	10	4
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede			

3.6. Druge mjere kojima se ostvaruju ciljevi poljoprivredne politike

3.6.1. Plavi dizel

Posebna potpora sektoru poljoprivrede omogućena je korištenjem plavog dizela koji je oslobođen plaćanja trošarina. U 2020. godini iznos trošarine na plavi dizel uvećan je za iznos PDV od 25%, što zajedno predstavlja trošarinsko oslobođenje za korisnika te iznosi 3,8 kuna/l.

Oslobađanje od plaćanja trošarine koju korisnici ostvaruju pri kupovini plavog dizela za namjensko korištenje u poljoprivredi, odnosno pogon poljoprivrednih strojeva i registriranih vozila za prijevoz pčela, predstavlja značajnu neizravnu potporu poljoprivrednom sektoru, koja je u 2020. godini iznosila 604,7 milijuna kuna za 158,1 milijuna litara plavog dizela (u tabličnom dijelu tablica 62.).

Korisnici prava na potrošnju plinskog ulja obojanog plavom bojom za namjene u poljoprivredi jesu korisnici izravnih plaćanja. Pravo na potrošnju (tzv. kvota) se obračunava po površini i za stoku za koje je korisnik u prethodnoj godini podnio zahtjev za izravna plaćanja.

Sustav je do 2018. godine bio postavljen tako da je dodjela prava na potrošnju plavog dizela bila vezana isključivo uz podnošenje jedinstvenog zahtjeva za izravnu potporu. Na inicijativu Ministarstva poljoprivrede, od 2018. godine uvrštena su četiri nova sektora u sustav dodjele kvote za potrošnju plavog dizela poljoprivrednicima u sektorima za koje se ne podnosi jedinstveni zahtjev za izravnu potporu. Radi se o sektorima tovnog svinjogojstva, peradarstva, pčelarstva i kopitara (konji, magarci). Također, kako bi se osiguralo jednako postupanje prema svim kategorijama stoke koje su obuhvaćene sustavom dodjele kvota za plavi dizel, uvrštene su u sustav dodjele i izvorne i zaštićene pasmine domaćih životinja tih kategorija (svinje, goveda, konji, ovce, koze, perad).

Tablica 43. Pokazatelji prava na godišnju potrošnju plinskog ulja obojanog plavom bojom za namjene u poljoprivredi prema podnesenom jedinstvenom zahtjevu

Prema podnesenom jedinstvenom zahtjevu		
Opis	Jedinica	Količina
Voćnjaci, vinogradi, duhan i povrće u programu izravnih potpora	litara po ha	300
Livade i pašnjaci u programu izravnih potpora	litara po ha	50
Ostale poljoprivredne površine u programu izravnih potpora	litara po ha	150
Tov goveda u programu izravnih plaćanja	litara po grlu	20
Rasplodne krmače u sustavu plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima	litara po grlu	40
Mliječne krave u sustavu plaćanja u iznimno osjetljivim sektorima	litara po grlu	130
Krave dojilje u programu izravnih plaćanja	litara po grlu	90
Koze i ovce u programu izravnih plaćanja	litara po grlu	8
IZVORNE I ZAŠTIĆENE PASMINE		
Koze i ovce	litara po grlu	8
Goveda	litara po grlu	20
Svinje	litara po grlu	20
Perad	litara po uvjetnom grlu 1UG = 33 kljuna	4
Konji	litara po grlu	90
Magarci	litara po grlu	20
Novi sektori za koje se ne podnosi jedinstveni zahtjev		
Opis	Jedinica	Količina
Tovljenici	litara po grlu	1
Pčelarstvo	litara po selečkoj jedinici	450
KOPITARI		
Konji	litara po grlu	90
Magarci	litara po grlu	20
PERADARSTVO		
Brojleri	litara po uvjetnom grlu (1 UG = 400 kljunova)	3
Kokoši nesilice	litara po uvjetnom grlu (1 UG = 250 kljunova)	4
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede		

3.6.2. Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mliječnog govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine

U 2018. godini Vlada Republike Hrvatske donijela je Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mliječnog govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Proizvođači mlijeka su zbog posljedica preventivnog cijepljenja svojih stada protiv bolesti kvrgave kože imali značajne gubitke, kako ekonomske tako i uzgojne naravi. Stoga su Vlada Republike Hrvatske i Ministarstvo poljoprivrede donijeli Program potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva, kojim se nastoje ublažiti

posljedice cijepljenja protiv bolesti kvrgave kože u razdoblju koje je prethodilo donošenju Programa. Navedenim Programom omogućena je privremena financijska pomoć za razdoblje od 2018. do 2020. godine. Cilj programa je obnoviti narušeni proizvodni potencijal, omogućavanjem uzgajivačima goveda korištenja potpore za kupovinu steonih junica i potpore za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica zbog teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga, zabrane ili ograničavanja kretanja životinja zbog bolesti kvrgave kože.

Program se provodio kroz dvije mjere. Jedna mjera je potpora za kupovinu steonih junica kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda, a druga mjera je potpora za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica kombiniranih i/ili mliječnih pasmina goveda i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga. Za potporu za gubitak prihoda u uzgoju rasplodnih junica i teškoća koje se odnose na obnavljanje životinjskog blaga u trogodišnjem razdoblju predviđen je iznos od 135 milijuna kuna, odnosno 45 milijuna kuna za svaku godinu tijekom trajanja programa. Za potporu za kupovinu steonih junica predviđen je iznos od 60 milijuna kuna, odnosno 20 milijuna kuna raspoloživih sredstava za svaku godinu tijekom trajanja Programa.

Tablica 44. Pregled isplaćenih potpora radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mliječnog govedarstva, razdoblje od 2018. do 2020. godine

	Godina	Broj gospodarstava	Tražena količina grla	Jedinični iznos (kn)	Ukupno odobreno (kn)
Kupovina junica	2018.	668	0	30.000 max	19.982.600,00
	2019.	657	0	30.000 max	19.997.676,07
	2020.	273	0	30.000 max	8.186.548,67
Uzgoj junica mliječnih i kombiniranih pasmina	2018.	6.566,00	22.321	2.015,47	44.987.355,95
	2019.	4.635,00	18.367	2.449,90	44.999.941,85
	2020.	5.314,00	20.422	2.203,50	44.999.877,00
UKUPNO					183.153.999,54
Izvor:APPRRR; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede					

3.6.3. Program potpore za unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenje uzgoja ovaca, koza te izvornih pasmina peradi za razdoblje od 2018. do 2020. godine

U 2018. godini Vlada Republike Hrvatske donijela je Program potpore za unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenju uzgoja ovaca i koza te izvornih pasmina peradi za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

Program se sastoji od tri mjere:

Mjera 1 – Potpora za uzgoj goveda u sustavu krava-tele

Uzgajivači goveda u sustavu krava-tele u Hrvatskoj u posljednje tri godine značajno su oštećeni pojavom zaraznih bolesti, koje su narušile proizvodni potencijal na njihovim poljoprivrednim gospodarstvima, zbog čega je smanjen broj rasplodnog podmlatka namijenjenog obnovi stada na vlastitom gospodarstvu. Posljedica ovih okolnosti bilo je izlučivanje većeg broja krava, zbog čega je narušen proizvodni potencijal u stadima uzgajivača uz generiranje značajnih ekonomskih gubitaka. Potpora za uzgoj goveda u sustavu krava-tele dodjeljivana je za sufinanciranje uzgoja ženskih grla mesnih pasmina i/ili križanaca s mesnim pasminama koja su rođena i uzgojena u Hrvatskoj, upisana u Jedinstvenom registru domaćih životinja (u daljnjem tekstu: JRDŽ), imale evidentirano prvo teljenje u programskoj godini, mlađa su od 36 mjeseci te su prisutna na gospodarstvu na dan podnošenja zahtjeva za potporu. Za potporu je predviđen iznos od 9 milijuna kuna kroz tri programske godine, odnosno 3 milijuna kuna za svaku godinu tijekom trajanja Programa, a najviše 2.500 kuna po prihvatljivom grlu.

Mjera 2 – Potpora za uzgoj uzgojno valjanih ovaca i koza

Uzgoj ovaca i koza u Hrvatskoj ima dugu tradiciju no provedba uzgojno selekcijskog rada i stvaranje novih generacija životinja visoko vrijednih osobina još uvijek nije na zadovoljavajućoj razini. Danas se u Hrvatskoj uzgaja oko 650 tisuća ovaca i oko 65 tisuća koza, od čega je svega 40.794 uzgojno valjanih ovaca i 6.838 uzgojno valjanih koza. Broj uzgojno valjanih ovaca i koza se smanjuje u posljednjih desetak godina i ima daljnju tendenciju smanjivanja. Uvođenjem potpore za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza može se očekivati veći interes za bavljenje uzgojem uzgojno valjanih ovaca i koza što podrazumijeva plansko vođenje uzgoja, povećanje proizvodnje uz smanjenje troškova, izbjegavanje uzgoja u srodstvu i pojave genetskih anomalija, odnosno stvaranje genetskog potencijala veće proizvodne učinkovitosti u proizvodnji mesa i mlijeka. Potpora za uzgoj uzgojno valjanih ovaca i koza dodjeljivana je za sufinanciranje uzgoja uzgojno valjanih ženskih rasplodnih grla koja su starija od 12 mjeseci ili imaju evidentirano janjenje/jarenje, koja su upisana u matične knjige (Središnji popis matičnih grla) i prisutna na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika na dan 1. studenoga 2018. godine. Potpora je također dodjeljivana i za sufinanciranje uzgoja uzgojno valjanih rasplodnih muških grla koja su upisana u Središnji popis matičnih grla. Za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza na raspolaganju je 13,5 milijuna kuna, odnosno 4,5 milijuna kuna za svaku godinu tijekom trajanja Programa, a najviše 130 kuna po prihvatljivom grlu uzgojno valjanih ovaca ili koza.

Mjera 3 – Potpora za uzgoj izvornih pasmina peradi

Uzgoj izvornih pasmina peradi, od kojih su u Hrvatskoj priznate zagorski puran i kokoš pasmine hrvatica, od iznimne je važnosti za razvoj ruralnog područja, ali i za osiguranje dohotka stanovništva te njihov ostanak na tim područjima. Zajedničko je ovim pasminama da su dio tradicijske kulture određenog podneblja, kasnozrele su i dugovječne, dobre plodnosti, skromnih hranidbenih zahtjeva, izdržljive i otporne na bolesti te vrlo prilagodljive različitim životnim uvjetima, a osobito uvjetima područja na kojima se uzgajaju.

Posljednjih godina bilježimo pad broj kljunova kokoši pasmine hrvatica i današnja veličina ove populacije je 5.392 kljuna. S aspekta očuvanja animalnih genetskih resursa ovaj podatak predstavlja ozbiljnu prijetnju da će ova izvorna pasmina peradi, s obzirom na okolnosti, nestati s ovih područja. U smanjivanju je i populacija zagorskog purana, koja danas broji 1.761 kljun, za razliku od 1.856 kljunova u 2016. godini. Potpora za uzgoj u matičnim jatima ove dvije pasmine peradi omogućit će veći interes uzgajivača, a što je značajno budući su ove pasmine važne za očuvanje biološke raznolikosti te predstavljaju nacionalno genetsko naslijeđe.

Potpore za uzgoj izvornih pasmina peradi dodjeljivane je za sufinanciranje uzgoja matičnih jata kokoši pasmine hrvatica te pasmine pura zagorski puran koja su upisana u matične knjige (Središnjih popis matičnih jata) i prisutna na poljoprivrednom gospodarstvu korisnika na dan 1. studenoga u godini podnošenja zahtjeva za potporu. Za uzgoj izvornih pasmina peradi na raspolaganju je 1,5 milijuna kuna, odnosno pola milijuna kuna za svaku godinu tijekom trajanja Programa, a najviše 110 kuna po kljunu zagorskog purana iz matičnog jata, te 40 kuna po kljunu kokoši hrvaticice iz matičnog jata.

Tablica 45. Pregled isplaćenih potpora radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenje uzgoja ovaca, koza te izvornih pasmina peradi 2018. – 2020.

	Godina	Broj gospodarstava	Tražena količina grla	Jedinični iznos (kn)	Ukupno odobreno (kn)
Uzgoj u sustavu krava tele	2018.	390	1.169	2.500	19.982.600,00
	2019.	450	1.756	1.756,81	19.997.676,07
	2020.	412	1.596	2.500	8.186.548,67
Uzgojno valjane ovce i koze	2018.	464	43.645	103,10	44.987.355,95
	2019.	476	46.515	97,72	44.999.941,85
	2020.	309	35.361	107,04	44.999.877,00
Izvorne pasmine peradi	2018.	256	5.963	40 kn KH* i 110 kn ZP**	44.987.355,95
	2019.	235	6.168		44.999.941,85
	2020.	131	4.077		44.999.877,00
UKUPNO					318.141.174,34
*kokoš hrvatica					
**zagorski puran					
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede					

3.6.4. Program potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2019. do 2021. godine

U 2019. godini Vlada Republike Hrvatske donijela je Program potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2019. do 2021. godine.

Ulaskom u Europsku uniju, Republika Hrvatska ušla je u sustav proizvodnih ograničenja u sektoru šećera, a paralelno primjenom sustava proizvodnih ograničenja započinje i trend smanjenja površina zasijanih šećernom repom. Sustav proizvodnih ograničenja u sektoru šećera bio je u primjeni do 1. listopada 2017. godine, ali se trend smanjenja površina zasijanih šećernom repom nastavio i dalje. Glavni razlog smanjenja proizvodnje leži u padu cijena šećera na europskom tržištu zbog ukidanja ograničenja proizvodnje, što je dovelo i do narušavanja tržišta i neravnoteže u sektoru te rezultiralo padom interesa proizvođača za sjetvu šećerne repe. Stoga je cilj potpore za proizvođače šećerne repe bilo zadržavanje interesa proizvođača za proizvodnjom šećerne repe, što je značajno ne samo zbog očuvanja proizvodnje šećerne repe i opstojnosti industrije šećera, već i zbog plodoreda i održavanja plodnosti poljoprivrednog zemljišta.

Za provedbu Programa predviđen je iznos od 60 milijuna kuna, odnosno 20 milijuna kuna za svaku godinu tijekom trajanja Programa. U 2020. godini potporu je ostvarilo 344 korisnika za površine od 6.274 ha te je isplaćeno 9.587.155,85 kuna potpore u skladu s ovim Programom.

3.6.5. Program potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica na području Međimurske županije

Vlada Republike Hrvatske je na 14. sjednici održanoj 14. listopada 2020. godine donijela Odluku o donošenju Programa potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica na području Međimurske županije. Cilj ovog Programa je kroz financijsku pomoć oštećenim pčelarima nadoknaditi izgublenu dobit zbog naglog prestanka proizvodnje.

Potpore će se dodjeljivati za štete nastale pomorom pčelinjih zajednica u stacionarnim ili selećim pčelinjacima dopremljenima na područje Međimurske županije u skladu s Pravilnikom o držanju pčela i katastru pčelinje paše („Narodne novine“, br. 18/08, 29/13, 42/13 i 65/14).

Za provedbu Programa potpore osigurana su financijska sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2020. godinu u iznosu od 1.000.000,00 kuna.

Isplaćena je potpora 23. prosinca 2020. godine u ukupnom iznosu od 1.000.000,00 kuna za 38 pčelara s ukupno 1.300 pčelinjih zajednica (769 kuna po pčelinjoj zajednici).

3.6.6. Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini

S ciljem održavanja zaposlenosti i postojeće razine proizvodnje na malim poljoprivrednim gospodarstvima u sektoru voća i povrća, cvijeća, sektoru sjemena i proizvodnje biljnog reprodukcijaskog materijala te u stočarskim podsektorima govedarstva, svinjogojstva, konjogojstva, ovčarstva, kozarstva i peradarstva, kao i zbog osiguravanja kontinuirane opskrbe stanovništva hranom i potpore primarnim proizvođačima uslijed usporavanja

gospodarskih aktivnosti uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, Vlada Republike Hrvatske usvojila je Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini. Za provedbu Programa predviđen je iznos od 53 milijuna kuna.

Mjera 1. Potpora za proizvodnju voća

Potpore je osigurana za proizvođače voća za površine pod nasadima jabuka, kruška, bresaka, nektarina, šljiva, marelica, trešanja, višanja, mandarina, naranča, limuna, smokava, jagoda, aronije, borovnica, kupina i malina. Minimalna površina po jednoj voćnoj vrsti prihvatljiva za potporu iznosila je 0,5 ha, a maksimalna 5 ha. Tijekom razdoblja trajanja programa korisnik nije smio smanjivati proizvodne površine upisane u ARKOD sustav, a u 2021. godini je obvezan zadržati ili povećati ukupne površine pod prihvatljivim voćnim vrstama. Mjeru Potpore za proizvodnju voća ostvarilo je 967 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 11.999.980,98 kuna.

Mjera 2. Potpora za proizvodnju povrća

Potpore je dodijeljena proizvođačima za površine u zaštićenim prostorima i na oraničnim površinama pod povrtnim vrstama: rajčica, paprika, kupus, mrkva, luk, češnjak, krastavci i kornišoni, tikvica, grah, šparoge, grašak, salata, blitva, špinat, cikla, celer, krumpir, dinja i lubenica. Minimalna površina po jednoj povrtnoj vrsti prihvatljiva za potporu iznosila je 0,5 ha za površine zaštićenih prostora i za oranične površine, a maksimalna 5 ha. Tijekom razdoblja trajanja programa korisnik nije smio smanjivati proizvodne površine upisane u ARKOD sustav, a u 2021. godini obvezan je zadržati ili povećati ukupne površine pod prihvatljivim povrtnim vrstama. Mjeru Potpore za proizvodnju povrća ostvarilo je 1.088 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 9.972.644,44 kuna.

Mjera 3. Potpora za proizvodnju cvijeća

Potpore je dodijeljena proizvođačima za proizvodnju cvijeća u zaštićenim prostorima i na oraničnim površinama. Minimalna površina pod jednom vrstom cvijeća prihvatljiva za potporu iznosila je 0,05 ha i za površine zaštićenih prostora i za oranične površine, a maksimalna 5 ha. Tijekom razdoblja trajanja programa korisnik nije smio smanjivati proizvodne površine upisane u ARKOD sustav, a u 2021. godini je obvezan zadržati ili povećati ukupne površine pod vrstama za koje je ostvario potporu po ovom Programu. Mjeru potpore za proizvodnju cvijeća ostvarilo je 40 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 1.489.464,71 kuna.

Mjera 4. Potpora za proizvodnju poljoprivrednog reproduksijskog materijala

Potpore je dodijeljena proizvođačima za proizvodnju poljoprivrednog reproduksijskog materijala u zaštićenim prostorima i na oraničnim površinama. Minimalna površina pod jednom vrstom poljoprivredno reproduksijskog materijala prihvatljiva za potporu iznosila je

0,05 ha za površine zaštićenih prostora i 0,5 ha za oranične površine, a maksimalna 5 ha. Tijekom razdoblja trajanja programa korisnik nije smio smanjivati proizvodne površine upisane u ARKOD sustav, a u 2021. godini obavezan je zadržati ili povećati ukupne površine pod vrstama za koje je ostvario potporu po ovom Programu. Mjeru potpore za proizvodnju poljoprivrednog reprodukcijskog materijala ostvarilo je 119 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 1.999.999,70 kuna.

Mjera 5. Potpora u sektoru govedarstva

Podmjera 5.1. Potpora za krave dojlje

Potpore se dodjeljuje uzgajivačima goveda u proizvodnji mesa (krave dojlje), čija su grla upisana u JRDŽ-u. Prihvatljiva grla krava dojlja za ostvarenje potpore temeljem Programa su ženska grla koja nisu mliječne pasmine i križanci mliječnih pasmina i imaju registrirano najmanje jedno teljenje u JRDŽ-u. Mjeru potpore za krave dojlje ostvarilo je 1.515 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 5.999.948,40 kuna.

Podmjera 5.2. Potpora za krave u proizvodnji mlijeka

Potpore se dodjeljuje uzgajivačima goveda u proizvodnji mlijeka, čija su grla upisana u JRDŽ. Prihvatljiva grla su ženska grla mliječnih ili kombiniranih pasmina i imaju registrirano najmanje jedno teljenje u JRDŽ-u. Mjeru potpore za krave u proizvodnji mlijeka ostvarilo je 2.191 korisnik, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 6.982.102,20 kuna.

Mjera 6. Potpora u sektoru svinjogojstva

Potpore se dodjeljuje proizvođačima svinja na čijim gospodarstvima je zabilježena svinjogojka proizvodnja tijekom kategorizacije izrađene tijekom 2019. godine kroz provedbu biosigurnosnih mjera za sprječavanje pojave i širenja bolesti afričke svinjske kuge, a na osnovu biosigurnosnih uvjeta razvrstani kao:

- kategorija „2“ - gospodarstva koja djelomično udovoljavaju uvjetima
- kategorija „3“ - gospodarstva koja u potpunosti udovoljavaju uvjetima
- kategorija „4“ - gospodarstva koja drže svinje na otvorenome i koja su odobrena od nadležnog veterinarskog inspektora.

Prihvatljiva grla su krmače upisane u JRDŽ, a u skladu sa stanjem u JRDŽ-u na dan 1.ožujka 2020. godine. Mjeru potpore u sektoru svinjogojstva ostvarilo je 1.642 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 6.499.991,39 kuna.

Mjera 7. Potpora u sektoru konjogojstva

Potpore se uzgajivačima pasmina konja hrvatski hladnokrvnjak, hrvatski posavac i međimurski konj dodjeljuje za zadržavanje veličine matičnih stada ženskih grla te zadržavanje

obima proizvodnje. Mjeru potpore u sektoru konjogojstva ostvarilo je 139 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 499.998,97 kuna.

Mjera 8. Potpora u sektoru ovčarstva i kozarstva

Potpore se dodjeljuje uzgajivačima ovaca i koza u proizvodnji janjadi i jaradi upisanih u JRDŽ. Iznos potpore u okviru ovog programa odnosi se na do 50 prihvatljivih grla u zahtjevu podnesenom za proizvodno vezane potpore za ovce i koze u 2019. godini. Mjeru potpore u sektoru ovčarstva i kozarstva ostvarilo je 1.268 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 5.488.741,84 kuna.

Mjera 9. Potpora u sektoru peradarstva

Podmjera 9.1. Potpora za proizvodnju konzumnih jaja

Potpore se dodjeljuje imateljima kokoši za proizvodnju konzumnih jaja. Iznos potpore u okviru ovog programa odnosi se na do 20.000 kokoši nesilica u subjektima (farmama) koje su registrirane u Upisniku farmi kokoši nesilica. Mjeru potpore u sektoru peradarstva (Potpora za proizvodnju konzumnih jaja) ostvarilo je 47 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 999.999,82 kuna.

Podmjera 9.2. Potpora za proizvodnju mesa peradi

Potpore se dodjeljuje poljoprivrednicima koji se bave proizvodnjom mesa peradi. Iznos potpore u okviru ovog programa odnosi se na do 100.000 kljunova peradi dostavljenih na klanje u 2019. godini. Iznos potpore utvrđuje se razmjerno broju kljunova peradi dostavljenih na klanje tijekom 2019. godine. Mjeru potpore u sektoru peradarstva (Potpora za proizvodnju mesa peradi) ostvarilo je 147 korisnika, a ukupna isplaćena potpora za ovu mjeru iznosi 999.998,92 kuna.

Tablica 46: Program potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini

Sektor	Naziv mjere	Broj korisnika	Ukupna isplaćena potpora (kn)
Biljna proizvodnja	Mjera 1. Potpora za proizvodnju voća	967	11.999.980,98
	Mjera 2. Potpora za proizvodnju povrća	1.088	9.972.644,44
	Mjera 3. Potpora za proizvodnju cvijeća	40	1.489.464,71
	Mjera 4. Potpora za proizvodnju poljoprivrednog reprodukcijskog materijala	119	1.999.999,70
	Ukupno	2.214	25.462.089,83
Stočarstvo	Mjera 5. Potpora u sektoru govedarstva	3.706	13.011.117,73
	Mjera 6. Potpora u sektoru svinjogojstva	1.642	6.499.991,39
	Mjera 7. Potpora u sektoru konjogojstva	139	499.998,97
	Mjera 8. Potpora u sektoru ovčarstva i kozarstva	1.268	5.488.741,84
	Mjera 9. Potpora u sektoru peradarstva	194	1.999.998,74
UKUPNO		9.163	52.961.938,50

Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

3.6.7. Ostale mjere radi ublažavanja negativnih posljedica u poljoprivredno-prehrambenom sektoru za vrijeme epidemije bolesti COVID-19

Odluka o provedbi privremene izvanredne mjere pomoći malim mljekarama s problemima u poslovanju uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19

Mjera je bila usmjerena na pomoć malim mljekarama koje su imale problem s plasiranjem vlastitih proizvoda uslijed trajanja Odluke o mjeri obustave rada tržnica i svih objekata u sustavu tržnica u kojima se obavljaju druge djelatnosti.

Financijsku pomoć je iskoristilo osam malih mljekara, a otkupljeno je 176.798 kg proizvoda u vrijednosti od 2.499.943,70 milijuna kuna. Podjela otkupljenih proizvoda je obavljena putem sustava za doniranje hrane i to prema 78 registriranih posrednika u doniranju hrane koji pružaju usluge socijalne samoposluge, pučke kuhinje te općenito podjele hrane osobama u potrebi.

Odluka o provedbi privremene izvanredne mjere pomoći proizvođačima tovnje junadi, tovnih svinja i janjadi za klanje s problemima u poslovanju uzrokovanih epidemijom bolesti COVID-19 te subjektima koji posluju u odobrenim objektima za klanje papkara

Kako bi se smanjila neravnoteža ponude i potražnje koja je stvarala pritisak na smanjivanje cijena goveđeg, svinjskog i janječeg mesa, osigurana je novčana potpora uzgajivačima za sva grla koja su zbog gubitka tržišta ostala u tovu na farmama, a kako bi bila poslana na klanje. Novčanom potporom smanjeni su gubici nastali produžetkom tova i smanjivanjem cijene na tržištu i omogućenaje kontinuirana proizvodnja na farmama primarnih proizvođača junećeg, svinjskog i janječeg mesa.

Izvanredna mjera pomoći odnosila se na grla zaklana u razdoblju od 22. svibnja do 21. lipnja 2020. godine te je ovom mjerom u klaonicama zbrinuto 4.319 grla tovnih goveda, 10.815 utovljenih svinja i 2.773 janjadi.

Tablica 47. Pregled provedbe privremene izvanredne mjere pomoći proizvođačima tovnje junadi, svinja i janjadi za klanje u 2020. godini

Kategorija stoke	Tovljači				Klaonice			
	Broj korisnika	Broj grla	Iznos po grlu (kn)	Ukupno (kn)	Broj korisnika	Broj grla	Iznos po grlu (kn)	Ukupno (kn)
junad	369	4.319	1.000,00	4.319.000	53	2.580	500,00	1.290.000
svinje	75	10.815	199,99	2.162.892	44	10.760	100,00	1.076.000
janjad	109	2.773	100,00	277.300	34	1.526	50,00	76.300
UKUPNO				6.759.192				2.442.300

Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

3.6.8. Državne potpore

Ministarstvo poljoprivrede nadležno je tijelo za državne potpore u području poljoprivrede, na temelju članka 37. Zakona o poljoprivredi.

Državna potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju dodjeljuje se u skladu s pravilima Europske unije o pružanju državne potpore poljoprivredi i ruralnom razvoju:

- Uredbom Komisije (EU) br. 1408/2013
- Smjernicama Europske unije o državnim potporama u sektoru poljoprivrede i šumarstva te ruralnim područjima za razdoblje 2014. - 2020. i
- Uredbom Komisije (EU) br. 702/2014.

Državne potpore u sektoru poljoprivrede uz primarnu poljoprivrednu proizvodnju uključuju i preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda. Međutim, državne potpore za preradu i stavljanje na tržište poljoprivrednih proizvoda, osim navedenom legislativom, regulirane su i općim pravilima o državnim potporama koje su u nadležnosti Ministarstva financija.

U 2020. godini potpore su dodjeljivane temeljem 109 programa potpora male vrijednosti i 53 programa državne potpore čiji davatelji su Ministarstvo poljoprivrede, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Ministarstvo branitelja, HBOR, HAMAG-BICRO.

U 2020. godini po svim programima (potpore male vrijednosti i državne potpore) za sektor poljoprivrede ukupno je dodijeljeno 361 milijun kuna.

Na razini lokalne i regionalne samouprave županije su u 2020. godini dodijelile državne potpore u iznosu 15.221.783,61 kuna, općine su dodijelile državne potpore u iznosu od 5.678.980,90 kuna dok su gradovi dodijelili državne potpore u iznosu od 8.234.641,01 kuna. Dio državnih potpora u poljoprivredi dodijeljen je i putem Ministarstva hrvatskih branitelja, u ukupnom iznosu od 2.592.083,32 kuna.

4. INSPEKCIJE NADLEŽNE ZA PODRUČJE POLJOPRIVREDE

Aktivnosti poljoprivredne inspekcije Državnog inspektorata Republike Hrvatske tijekom 2020. godine bile su sustavne i sveobuhvatne. Izvršeno je 13.768 inspekcijskih nadzora te je uzeto ukupno 917 uzoraka. Doneseno je 2.122 prvostupanjskih rješenja kojima je naređeno otklanjanje raznih nepravilnosti. Inspektori su podnijeli 350 optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima te izdali 153 prekršajna naloga.

Veterinarski inspektori Državnog inspektorata Republike Hrvatske tijekom 2020. godine izvršili su 13.137 nadzora te je zbog utvrđenih nepravilnosti u nadzorima izdano 3.834 rješenja o njihovom otklanjanju. Podneseno je 785 optužnih prijedloga i šest kaznenih prijava.

Granični veterinarski inspektori tijekom 2020. godine obavili su 6.212 službenih kontrola nad pošiljkama životinja i roba životinjskog podrijetla koje su bile namijenjene unosu u Europsku uniju u svrhu stavljanja na tržište i 4.533 službenih kontrola nad pošiljkama hrane za životinje neživotinjskog podrijetla. Također je obavljeno 1.039 službenih kontrola u svrhu provjere zaštite dobrobiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanim postupcima pri izlazu iz Europske unije. Odbijen je unos za 14 pošiljaka proizvoda životinjskog podrijetla te 6 pošiljaka živih životinja. U svrhu laboratorijskih ispitivanja službeno je uzorkovano 122 pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla i 32 pošiljke hrane za životinje neživotinjskog podrijetla.

Fitosanitarni inspektori obavili su u 2020. godini ukupno 25.031 nadzor.

4.1. Poljoprivredna inspekcija

Poljoprivredna inspekcija u 2020. godini obavljala je inspekcijske nadzore nad primjenom zakona i vezanih propisa Europske unije kojima je uređeno područje djelokruga rada ove inspekcije, od kojih su najvažniji navedeni u Tablici 49.

Inspekcijskim nadzorima u području poljoprivrede podliježe oko 540 tisuća pravnih i fizičkih osoba. Aktivnosti poljoprivredne inspekcije tijekom 2020. godine bile su sustavne i sveobuhvatne. Izvršeno je 13.768 inspekcijskih nadzora te je uzeto ukupno 917 uzoraka.

U slučajevima utvrđenih nepravilnosti inspektori su donosili rješenja kojima su naređivali otklanjanje nedostataka i povlačenje robe s tržišta te su poduzimali mjere odgovornosti. Doneseno je 2.122 prvostupanjskih rješenja kojima je naređeno otklanjanje raznih nepravilnosti.

Inspektori su podnijeli 350 optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima te izdali 153 prekršajna naloga.

4.1.1. Poljoprivredna inspekcija u području poljoprivrede

Poljoprivredni inspektori u području poljoprivrede u skladu s Godišnjim planom za 2020. godinu proveli su sljedeće ciljane nadzore:

1. Inspekcijski nadzor – ispitivanje prisutnosti genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO) u sjemenu poljoprivrednog bilja stavljenom na tržište 2020. godine

Uzeto je 30 uzoraka sjemena poljoprivrednog bilja kod deset pravnih osoba u veleprodaji. Svi uzorci bili su sukladni pa nije bilo izricanja upravnih mjera niti mjera odgovornosti.

2. Inspekcijski nadzor - ispitivanje kakvoće poljoprivrednog sjemena stavljenog na tržište 2020. godine, uz uzimanje uzoraka

Uzet je 131 uzorak od sjemena poljoprivrednog bilja stavljenog na tržište 2020. godine. Od ukupnog broja uzetih uzoraka njih 125 je zadovoljilo, a šest uzoraka nije zadovoljilo temeljne zahtjeve kakvoće za sjeme u prometu.

Poljoprivredni inspektori donijeli su 11 rješenja i nadležnim prekršajnim sudovima podnijeli šest optužnih prijedloga. Sva preostala količina sjemena za koju je laboratorijskom analizom utvrđeno da je stavljena na tržište suprotno odredbama Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja i propisa donesenih na temelju njega povučena je s tržišta Republike Hrvatske te su inspektori rješenjem naredili uništenje i nadzirali postupak uništenja ukupno 11,6 kg neuvjetnog sjemena.

3. Inspekcijski nadzor kakvoće i označavanja dušično-fosforno-kalijevih (u daljnjem tekstu: NPK) mineralnih gnojiva kod proizvođača, uvoznika i u prometu - proljeće 2020. godine, uz uzimanje uzoraka NPK mineralnih gnojiva

Uzeto je 15 uzoraka gnojiva od čega 13 kod distributera i dva u maloprodaji. Po provedenoj analizi utvrđena je nesukladnost kod sedam uzoraka (neodgovarajuća kakvoća). Inspektori su donijeli sedam rješenja kojima su zabranili stavljanje gnojiva u promet odnosno istih na tržište te su podnijeli sedam optužnih prijedloga.

4. Uzimanje uzoraka prema Postregistracijskoj kontroli sredstava za zaštitu bilja u 2020. godini

Od ukupno uzorkovanih deset uzoraka triju sredstava za zaštitu bilja, dva analizirana uzorka jednog sredstva za zaštitu bilja imala su ispravna svojstva u skladu s rješenjima o registraciji u Republici Hrvatskoj, dok ostalih osam uzoraka dvaju sredstava za zaštitu bilja nije bilo u skladu s rješenjima o registraciji u Republici Hrvatskoj. Poljoprivredna inspekcija donijela je upravne mjere zabrane prometa i povlačenja nesukladnih sredstava za zaštitu bilja s tržišta te naložila zbrinjavanje istoga. Protiv distributera pokrenut je prekršajni postupak.

5. Nadzor ispravnosti sredstava za zaštitu bilja u 2020. godini

U 315 nadzora ispravnosti sredstava za zaštitu bilja utvrđeno je ukupno 39 nesukladnosti. Doneseno je 26 upravnih mjera kod utvrđenih nesukladnosti kojima je zabranjeno

stavljanje na tržište i uporaba sredstva za zaštitu bilja jer ista nisu bila registrirana (tri slučaja), fizikalno kemijski nisu bila ispravna (tri slučaja), istekao im je rok valjanosti uporabe (20 slučaja), nisu bila ispravno označena ili pakirana (osam slučaja) ili im je ukinuto rješenje o registraciji (pet slučajeva). Broj upravnih mjera manji je od broja nesukladnosti budući da je u nekim slučajevima više nesukladnih proizvoda zatečeno na jednom prodajnom mjestu. Poduzeto je devet mjera odgovornosti kod utvrđenih nepravilnosti vezanih uz stavljanje na tržište sredstva za zaštitu bilja, kada utvrđene nepravilnosti nisu otklonjene u naređenom roku.

6. Nadzor pravilne primjene sredstava za zaštitu bilja kod korisnika sredstava za zaštitu bilja (kod proizvođača bilja), uz uzimanje uzoraka bilja radi određivanja prisutnosti pesticida

Poljoprivredna inspekcija provela je 759 inspekcijskih nadzora pri čemu je utvrdila 73 nesukladnosti i poduzela 36 mjera odgovornosti kada nesukladnosti nije bilo moguće otkloniti u naloženom roku. Ukupno je uzeto 50 uzoraka svježeg voća i povrća. Ostaci pesticida nađeni u uzorcima bili su u dozvoljenim granicama maksimalne razine ostataka pesticida (u daljnjem tekstu: MDK) te se svi uzorci smatraju zdravstveno ispravnim u skladu s Uredbom (EZ) br. 396/2005 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. veljače 2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u ili na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla i o izmjeni Direktive Vijeća 91/414/EEZ (SL L 70, 16.3.2005.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 396/2005). U dva uzorka nađeni su ostaci sredstava za zaštitu bilja koja nemaju dozvolu za primjenu na analiziranim kulturama. Slijedom utvrđenih nesukladnosti poljoprivredna inspekcija donijela je dvije upravne mjere po jednom proizvođaču kruške i zelene salate jer nisu primjenjivali sredstava za zaštitu bilja u skladu s dozvolom za primjenu, donesena su dva rješenja o naplati troškova analiza i poduzete su dvije mjere odgovornosti protiv proizvođača koji nisu primjenjivali sredstva za zaštitu bilja u skladu s dozvolom za primjenu.

7. Službene kontrole objekata za proizvodnju klica

Provedena su dva nadzora higijene hrane u dva odobrena objekta za proizvodnju klica. U jednom nadzoru utvrđena je nepravilnost u učestalosti mikrobioloških analiza sjemena za proizvodnju klica, no ista je ispravljena tijekom nadzora pa mjere nisu poduzimane.

8. Nadzor udovoljavanja uvjetima koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe koje obavljaju promet sredstvima za zaštitu bilja (distributeri)

Poljoprivredni inspektori proveli su 318 inspekcijskih nadzora udovoljavanja propisanim uvjetima koje moraju ispunjavati pravne i fizičke osobe koje stavljaju na tržište pesticide kod 318 distributera. Kod 21 distributera utvrđene su 23 nepravilnosti, doneseno je 19 upravnih mjera i poduzeto šest mjera odgovornosti u slučajevima kada utvrđene nepravilnosti nije bilo moguće otkloniti.

9. Uzimanje uzoraka merkantilnog kukuruza roda 2020. godine na razini primarne proizvodnje i pripadajućih djelatnosti radi određivanja AFLATOKSINA (B1, ukupni AFT), DON, OTA, ZERALENON, FUMOZIN, T2 i HT2

Kod 15 subjekta uzeto je 15 uzoraka. Svi uzorci bili su u skladu s odredbama Uredbe Komisije (EZ) br. 1881/2006 od 19. prosinca 2006. (SL L 664, 19.12.2006.) kojom se utvrđuju najveće dopuštene količine određenih kontaminanata u hrani i Zakonom o kontaminantima („Narodne novine“, br. 39/13 i 114/18), slijedom čega nije bilo izricanja upravnih mjera niti mjera odgovornosti.

10. Uzimanje uzoraka salate, špinata i rikule u primarnoj proizvodnji radi određivanja nitrata u 2020. godini

Uzeto je ukupno 15 uzoraka i to pet uzoraka salate, sedam uzoraka špinata i tri uzorka rikule kod 15 poljoprivrednika. Budući da su svi uzorci bili zdravstveno ispravni nije bilo izricanja upravnih mjera niti mjera odgovornosti.

11. Uzimanje uzoraka bilja u primarnoj proizvodnji u okviru Nacionalnog praćenja (monitoringa) ostataka pesticida u i na hrani za 2020. godinu

Poljoprivredni inspektori su kod 43 subjekata u okviru Nacionalnog programa praćenja (monitoringa) ostataka pesticida u i na hrani u 2020. godini uzeli 50 uzoraka. Svi uzorci su bili sukladni prema odredbama Uredbe (EZ) br. 396/2005. Od ukupnog broja analiziranih uzoraka 31 je bio iz konvencionalne proizvodnje, a u dva uzorka utvrđeni su ostaci pesticida, koji nemaju dozvolu za primjenu na kulturama na kojima su pronađeni te je utvrđena količina pesticida bila ispod MDK. Od 19 uzoraka ekoloških proizvoda u dva uzorka utvrđena je po jedna tvar koja nije dozvoljena propisanim uvjetima za ekološke proizvode. Poljoprivredna inspekcija je temeljem analitičkih izvješća uzoraka, koje je sanitarna inspekcija Državnog inspektorata uzorkovala na tržištu, provela dva nadzora, kod dva subjekta koji su stavljali na tržište konvencionalne proizvode, a u nadzorima nije utvrdila nepravilnosti.

12. Nadzor ekološke proizvodnje i proizvoda uz uzimanje uzoraka u proizvodnji i maloprodaji

Inspeksijski nadzori provedeni su kod 252 subjekta u ekološkoj proizvodnji. Tijekom nadzora uzeto je 47 uzoraka za analizu na ostatke pesticida. Od navedenih uzoraka kod dva uzorka kamilice utvrđene su rezidue pesticida. Slijedom provedenih nadzora donesena su tri rješenja, podneseno šest optužnih prijedloga i jedan prekršajni nalog.

13. Nadzor rada kontrolnih tijela vezano za zakonsku obvezu godišnjeg nadzora rada ovlaštenih kontrolnih tijela

Inspeksijske nadzore provelo je deset inspektora kod 11 ovlaštenih kontrolnih tijela. U nadzorima kod deset kontrolnih tijela nisu utvrđene nesukladnosti, a kod jednog kontrolnog tijela doneseno je rješenje koje je naknadno poništeno zbog ukinutog ovlaštenja na temelju presude Upravnog suda u Zagrebu.

14. Inspeksijski nadzor provođenja Gospodarskih programa, provođenja mjera osiguranja zaštite od požara te udovoljavanja uvjetima za ostvarivanje prava na potpore po površini u 2020. godini

Poljoprivredni inspektori su u inspekcijskim nadzorima utvrdili 90 nepravilnosti kod 67 pravnih/fizičkih osoba, subjekata, i to:

- u 52 slučaja utvrdili su da se ne obavlja analiza plodnosti tla na česticama u vlasništvu Republike Hrvatske te su u takvim slučajevima donijeli 22 upravne mjere
- u 33 slučaja poljoprivredni inspektori su utvrdili da se Gospodarski programi ne provode.

Poljoprivredni inspektori su u navedenim slučajevima zapisnike o povredama odredbi Zakona o poljoprivrednom zemljištu dostavili Ministarstvu poljoprivrede na daljnje nadležno postupanje.

Na temelju utvrđenih činjenica tijekom inspekcijskih nadzora provođenja Gospodarskih programa, poljoprivredni inspektori podnijeli su 13 optužnih prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima.

Poljoprivredni inspektori su u inspekcijskim nadzorima temeljem Zakona o poljoprivredi utvrdili nepravilnosti kod pet subjekata te su u takvim slučajevima donijeli pet upravnih mjera/rješenja budući da su utvrdili da nadzirani subjekti djelomično ne udovoljavaju uvjetima za ostvarivanje prava za potpore prema jedinstvenom Zahtjevu za potporu u 2020. godini zbog neprovođenja poljoprivredne aktivnosti i neobrađivanja poljoprivrednog zemljišta na ARKOD parcelama koje su prijavljene u Zahtjev za potpore za 2020. godinu.

15. Inspekcijski nadzor kakvoće i označavanja NPK mineralnih gnojiva kod proizvođača, uvoznika i u prometu - jesen 2020. godine, uz uzimanje uzoraka NPK mineralnih gnojiva

Uzeto je deset uzoraka gnojiva od čega pet kod distributera i pet u maloprodaji. Po provedenoj analizi utvrđena je nesukladnost kod jednog uzorka (neodgovarajuća kakvoća). Doneseno je jedno rješenje kojim je zabranjeno stavljanje gnojiva u promet odnosno istog na tržište te je podnesen jedan optužni prijedlog.

16. Službene kontrole kukuruza, soje i uljane repice na razini primarne biljne proizvodnje u svrhu ispitivanja prisutnosti GMO-a, uz uzimanje uzoraka

Uzeto je 40 uzoraka zelene mase poljoprivrednih kultura (kukuruz, soja, uljana repica) kod 36 subjekata. Svi uzorci bili su sukladni pa stoga nije bilo izricanja upravnih mjera niti mjera odgovornosti.

17. Inspekcijski nadzor uzgoja maka u 2020. godini

Nadzor je proveden kod 19 uzgajivača maka koji su poljoprivrednoj inspekciji dostavili prijavu uzgoja maka. U nadzorima je ukupno nadzirana površina pod prijavljenom kulturom mak 91,8 ha. Po provedenim nadzorima nisu utvrđene nepravilnosti.

18. Inspekcijski nadzor usklađenosti voća i povrća koje se stavlja na tržište Republike Hrvatske s propisanim tržišnim standardima u 2020. godine

- proljetni dio nadzora

Provedeno je ukupno 127 inspekcijskih nadzora, pri čemu su u sedam inspekcijskih nadzora utvrđene nepravilnosti. Na temelju utvrđenih činjenica poljoprivredni inspektori su u sedam slučajeva donosili upravne mjere, a pred nadležnim prekršajnim sudovima u dva slučaja pokrenuti su prekršajni postupci.

- **jesenski dio nadzora**

Provedeno je ukupno 213 inspekcijskih nadzora, pri čemu su u 15 inspekcijskih nadzora utvrđene nepravilnosti. Na temelju utvrđenih činjenica poljoprivredni inspektori su u 14 slučajeva donosili upravne mjere, a pred nadležnim prekršajnim sudovima u 13 slučajeva pokrenuti su prekršajni postupci.

19. Inspekcijski nadzor ovlaštenih trgovaca voćem i povrćem

Nadzor je proveden kod sedam ovlaštenih trgovaca od ukupno 13 koje je Ministarstvo poljoprivrede ovlastilo rješenjem. U predmetnim nadzorima nisu utvrđene nepravilnosti.

20. Inspekcijski nadzor uvoza voća i povrća koje uvoze državljani Republike Hrvatske, nositelji pogranične propusnice za 2020. godinu

Ukupno je provedeno 21 inspekcijski nadzor i to kod 21 nositelja pogranične propusnice koji su dobili pravo za uvoz vlastitog voća i povrća proizvedenog u pograničnom području rješenjem Ministarstva poljoprivrede i kod šest otkupljivača s kojima nositelji pogranične propusnice imaju sklopljene ugovore. U predmetnim nadzorima nisu utvrđene nepravilnosti.

21. Inspekcijski nadzor nad radom priznatih proizvođačkih organizacija

Nadzor je proveden kod 17 priznatih proizvođačkih organizacija prema rješenjima Ministarstva poljoprivrede o priznavanju proizvođačkih organizacija. Po provedenim nadzorima utvrđeno je da tri priznate proizvođačke organizacije nisu u skladu s kriterijima za priznavanje te je nadležnom Ministarstvu poljoprivrede dostavljen prijedlog za povlačenje priznavanja.

22. Inspekcijski nadzor usklađenosti voća i povrća koje se stavlja na tržište Republike Hrvatske s propisanim tržišnim standardima na tržnicama i štandovima u 2020. godini

Provedeno je 610 inspekcijskih nadzora usklađenosti voća i povrća s propisanim tržišnim standardima na tržnicama i štandovima Republike Hrvatske i 486 inspekcijskih nadzora obavljanja poljoprivredne djelatnosti na OPG-ovima. U inspekcijskim nadzorima usklađenosti voća i povrća utvrđeno je 66 nepravilnosti, doneseno 59 rješenja i podneseno 15 optužnih prijedloga, dok je u inspekcijskim nadzorima obavljanja poljoprivredne djelatnosti utvrđeno 65 nepravilnosti, doneseno 16 rješenja, podnesena su dva optužna prijedloga te je izdano 17 prekršajnih naloga.

23. Nadzor higijene hrane na razini primarne biljne proizvodnje

Proveden je 171 inspekcijski nadzor udovoljavanja propisanim uvjetima higijene hrane na razini primarne biljne proizvodnje. Poljoprivredna inspekcija utvrdila je jednu

nesukladnost, koja se odnosila na zaštitu od onečišćenja. Poljoprivredna inspekcija donijela je jednu upravnu mjeru. Mjere odgovornosti nisu poduzimane s obzirom na to da je subjekt postupio u skladu s donesenom upravnom mjerom.

24. Program koordiniranih inspekcijskih nadzora u području zaštite okoliša za 2020. godinu

U okviru navedenog Programa poljoprivredna inspekcija obavila je nadzore kod 14 subjekata kojom prilikom je kod dva subjekta rješenjem utvrdila nepravilnost koja se odnosila u prvom slučaju na nedostatak vezan za neobavljanje kemijske analize stajskog gnojiva dva puta godišnje po završetku proizvodnog ciklusa, a u drugom slučaju je pravnoj osobi zabranila primjenu odnosno aplikaciju organskog gnojiva u slučajevima prisutnosti teških metala (Cd, Cr, Cu, Hg, Ni, Pb, Zn, Mo, As, Co), prije primitka analitičkog izvješća na sadržaj istih. Protiv pravne osobe i odgovorne osobe u pravnoj osobi izdan je prekršajni nalog.

25. Naknadne kontrole velikih korisnika potpora određenih mjera uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda financiranih iz EFJP-a za financijsku godinu 2018. (razdoblje od 16.10.2017. do 15.10.2018.) kao i za financijsku 2014. i 2015. godinu za koje u prethodnim razdobljima nije provedena/završena kontrola

Naknadne kontrole su provedene kod 19 od 20 korisnika potpore određenih mjera organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda prema Popisu korisnika potpore koji je dostavilo Ministarstvo poljoprivrede. Naime, u mjeri „Promidžba – treće zemlje – predujmovi“, jedan projekt nije odrađen pa shodno tome potpora nije isplaćena, niti je kontrola mogla biti provedena. U ostalim provedenim naknadnim kontrolama nisu utvrđene nepravilnosti.

U skladu s propisanom nadležnosti, poljoprivredni inspektori u području poljoprivrede obavljali su i sljedeće nadzore:

1. Kontrola ispunjavanja uvjeta iz područja biljnog zdravstva za potrebe natječaja IPARD programa u 2020. godini

Na temelju zahtjeva Agencije za plaćanje obavljeno je 38 inspekcijskih nadzora i sastavljeno 38 zapisnika o ispunjavanju uvjeta iz područja biljnog zdravstva utvrđenih nacionalnim propisima koji su usklađeni s propisima Europske unije.

2. Uvoz ekoloških proizvoda

Prema obavijestima carinske službe, u 2020. godini poljoprivredna inspekcija je kroz sustav TRACES-IN verificirala 82 pošiljke eko proizvoda iz uvoza. Uzorci pri uvozu nisu uzimani zbog okolnosti izazvanih pandemijom bolesti COVID-19.

4.1.2. Poljoprivredna inspekcija u području stočarstva

U skladu s Godišnjim planom za 2020. godinu poljoprivredni inspektori u području stočarstva obavili su sljedeće ciljane nadzore:

1. Inspekcijski nadzor korisnika posebnih mjera pomoći za sektor pčelarstva u 2020. godini

Ukupno je obuhvaćeno 100 korisnika potpora u 2020. godini. Nadzorom je obuhvaćeno pet mjera sektoru pčelarstva predviđenih Nacionalnim pčelarskim programom za razdoblje od 2017. do 2019. godine. Inspekcijskim nadzorom nisu utvrđene nepravilnosti.

2. Inspekcijski nadzor kvalitete i označivanja hrane za životinje, uz uzimanje uzoraka

Tijekom 2020. godine provedeno je 60 inspekcijskih nadzora sa uzorkovanjem hrane od čega je 57 uzoraka hrane za životinje, po obavljenoj analizi bilo sukladno, dok su tri uzorka hrane za životinje bila nesukladna. Od tri nesukladna uzorka, dva se odnose na nesukladnost hrane za životinje u dijelu parametra pepela dok se u jednom predmetu nesukladnost odnosi na deklariranu mast. U svim slučajevima nesukladnosti strankama u postupku donesena su rješenja o troškovima analize, u dva predmeta donesene su mjere odgovornosti, dok je u jednom predmetu primijenjeno načelo oportuniteta u skladu s člankom 73. Zakona o Državnom inspektoratu („Narodne novine“, broj 115/18) (u daljnjem tekstu: Zakon o državnom inspektoratu).

3. Inspekcijski nadzor kvalitete i označivanja meda, uz uzimanje uzoraka

Tijekom 2020. godine provedeno je deset službenih kontrola uz uzimanje uzoraka meda. Svi uzorci su odgovarali kriterijima sastava meda u skladu s parametrima propisanim Pravilnikom o medu („Narodne novine“, br. 53/15 i 47/17). Analizom je također utvrđeno da se jedan uzorak ne može označiti kao uniflorni bagremov med te je stoga inspektor donio privremenu zabranu stavljanja meda na tržište pod nazivom uniflorni bagremov med.

4. Inspekcijski nadzor sadržaja dodane vode u mesu peradi, uz uzimanje uzoraka

Od 11 izuzetih uzoraka u 11 odobrenih objekata, devet uzoraka bilo je sukladno propisanim zahtjevima u pogledu omjera ukupne vode i bjelančevina, a dva uzorka nisu udovoljila propisanim zahtjevima. Inspektori su prema navedenim subjektima donijeli rješenja o podmirenju troškova analize službenih uzoraka te je u pogledu mjera odgovornosti primijenjeno načelo oportuniteta.

5. Inspekcijski nadzor uspostave i primjene ljestvice unije za klasiranje i označavanje trupova u sektoru govedine i teletine, svinjetine, ovčetine i kozletine

Nadzorom je obuhvaćeno 90 klaonica. U četiri klaonice utvrđene su nepravilnosti u smislu da u trenutku nadzora nisu bile primijenjene ljestvice Unije za klasiranje i označivanje trupova u sektoru govedine i teletine, svinjetine, ovčetine i kozletine. Poljoprivredni inspektori su prema navedenim subjektima izrekli upravne mjere o uklanjanju nepravilnosti, a koje su otklonjene u zadanom roku te stoga kod navedenih subjekata nisu poduzimane prekršajne mjere. Jedan subjekt nadzora onemogućio je provedbu

inspekcijskog nadzora te je nadležni poljoprivredni inspektor protiv istoga poduzeo zakonom propisane mjere.

6. Inspekcijski nadzor - kontrole tržišnih standarda jaja u proizvodnji

Predmetni nadzor označavanja jaja proveden je kod 30 subjekata. Tijekom provedbe inspekcijskih nadzora nisu utvrđene nepravilnosti.

7. Inspekcijski nadzor korištenja sredstava državnog proračuna za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u 2018. godini

Poljoprivredni inspektori proveli su 14 inspekcijskih nadzora kojim su utvrđivali jesu li subjekti ispunili sve obveze u skladu s odredbama ugovora o sufinanciranju. Nadzorom je utvrđeno da od 14 korisnika njih osam je namjenski koristilo sredstva državnog proračuna za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u 2018. godini, u skladu s ugovorom i na vrijeme, dok su kod šest korisnika sredstava državnog proračuna utvrđene nesukladnosti. Predmetno izvješće dostavljeno je Ministarstvu poljoprivrede na daljnje postupanje.

4.1.3. Poljoprivredna inspekcija za vinarstvo i jaka alkoholna pića

U skladu s Godišnjim planom za 2020. godinu poljoprivredni inspektori za vinarstvo i jaka alkoholna pića proveli su sljedeće ciljane nadzore:

1. Inspekcijski nadzor prijave berbe grožđa i proizvodnje proizvoda iz sektora vina

Poljoprivredni inspektori obavili su ukupno 354 inspekcijska nadzora kojima je bilo obuhvaćeno 121 proizvođač vina, 175 proizvođača grožđa, mošta i vina, 46 proizvođača grožđa i 12 proizvođača voćnih vina. Tijekom inspekcijskih nadzora utvrđeno je ukupno 26 nesukladnosti radi čega je u upravnom postupku doneseno šest rješenja, a u prekršajnom postupku je izdan jedan prekršajni nalog i šest obveznih prekršajnih naloga te je kod 19 utvrđenih nesukladnosti primijenjeno načelo oportuniteta.

2. Inspekcijski nadzor prijave zaliha proizvoda iz sektora vina

U predmetnom nadzoru provedena su ukupno 233 inspekcijska nadzora, kojima je bilo obuhvaćeno 232 proizvođača vina i jedan proizvođač voćnog vina. Tijekom obavljanja inspekcijskih nadzora utvrđeno je ukupno 36 nesukladnosti koje su se odnosile na to da su izjave o zaliham vina bile ishođene izvan roka (21 nesukladnost), izjave o zaliham vina i voćnog vina nisu bile ishođene (13 nesukladnosti), vino je stavljeno na tržište bez rješenja za stavljanje na tržište/u promet (dvije nesukladnosti) i podaci o zaliham vina navedeni na izjavama nisu odgovarali stvarnom stanju zaliha (jedna nesukladnost).

Donesena su ukupno tri upravna rješenja u svezi nepodnošenja propisanih izjava i prodaje vina bez rješenja za stavljanje na tržište/u promet. U dva slučaja, kada su izjave podnesene izvan roka, izdana su dva prekršajna naloga (kontrolirani subjekti ranijih godina počinili isti prekršaj), dok je u ostalim slučajevima utvrđenih nesukladnosti po pitanju nepodnošenja propisanih izjava ili njihovog podnošenja izvan propisanog roka

primijenjeno načelo oportuniteta. Kod dva subjekta kod kojih je utvrđeno da su stavili na tržište vino bez rješenja za stavljanje na tržište/u promet izdana su dva prekršajna naloga.

3. Inspekcijski nadzor označavanja i kakvoće vina podrijetlom iz Republike Hrvatske (HR vina), uz uzimanje uzoraka

Obavljeno je ukupno 238 inspekcijskih nadzora i to kod 53 proizvođača te 185 subjekata u maloprodaji. Tijekom provedbe ovih inspekcijskih nadzora s tržišta je radi ispitivanja kakvoće izuzeto ukupno 76 uzoraka proizvoda iz sektora vina. Na temelju provedenih fizikalno-kemijskih i senzorskih analiza utvrđeno je ukupno 14 nesukladnosti i to sedam po pitanju fizikalno-kemijskih parametara, a sedam u svezi senzorskih svojstava. Zbog utvrđenih nepravilnosti doneseno je 11 rješenja, podnesena su četiri optužna prijedloga nadležnim prekršajnim sudovima zbog nesukladnosti u svezi kakvoće te su izdana četiri prekršajna naloga.

U svezi ostalih nesukladnosti utvrđenih tijekom obavljanja inspekcijskih nadzora, doneseno je deset rješenja, podnesen je jedan optužni prijedlog nadležnom prekršajnom sudu te su izdana tri prekršajna naloga.

4. Inspekcijski nadzor označavanja i kakvoće uvoznih vina iz trećih zemalja (TZ vina), uz uzimanje uzoraka

Provedeno je ukupno 108 inspekcijskih nadzora, od čega 100 u maloprodaji, tri kod uvoznika i pet u ugostiteljstvu. Kontroliralo se poslovanje 102 trgovačka društva i šest obrta. Od ukupno 264 kontroliranih proizvoda obuhvaćenog inspekcijskim nadzorom, a s obzirom na zaštićene oznake, pet kategorija proizvoda odnosilo se na zaštićenu oznaku izvornosti (ZOI), 121 na zaštićenu oznaku zemljopisnog podrijetla (ZOZP), dok je 138 kontroliranih proizvoda bilo bez oznake.

Uzorkovano je ukupno 75 uzoraka vina kako bi se ispitala njihova kvaliteta, 43 uzorka vina na fizikalno-kemijske parametre i 32 uzorka vina na fizikalno-kemijske i organoleptičke parametre, a rezultati ispitivanja tih uzoraka pokazali su nesukladnost za sedam uzoraka (9,3%). Osim toga, utvrđene su i ostale nesukladnosti i to za 12 vina koja su bila nepropisno označena doneseno je pet rješenja, izdan jedan prekršajni nalog te je podneseno pet optužnih prijedloga.

5. Inspekcijski nadzor označavanja i kakvoće vina iz zemalja članica Europske unije (EU vina), uz uzimanje uzoraka

Obavljeno je ukupno 138 inspekcijskih nadzora, od čega 132 u maloprodaji i šest kod subjekata koji direktno unose proizvod na tržište teritorija Republike Hrvatske. Kontroliralo se poslovanje 137 trgovačkih društava i jednog obrta. U svezi kategorije ukupno pregledanih predmetnih proizvoda, kontroliralo se 340 vina i jedno voćno vino.

Uzorkovano je ukupno 11 uzoraka vina podrijetlom iz Europske unije, kod četiri uzorka za ispitivanje njihove kvalitete provedena je fizikalno-kemijska analiza, dok je kod sedam uzoraka provedena fizikalno-kemijska i senzorna analiza. Kod dva uzorka utvrđene su

nesukladnost (jedan prenizak udio stvarne alkoholne jakosti i previsok udio ostatka šećera, jedna aroma nije vinska). Donesena su dva rješenja i izdana dva prekršajna naloga.

Utvrđene su i ostale nepravilnosti, i to:

- kod jednog vina, kod kojeg nije navedena oznaka punionice, doneseno je jedno rješenje i jedan prekršajni nalog na koji je stranka uložila prigovor
- kod dva vina, podrijetlom iz Italije obvezni podaci za označavanje nisu bili ispravno navedeni na deklaracije na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te je nadležnom sudu podnesen jedan optužni prijedlog i
- kod dva vina, podrijetlom iz Italije, koja su bila označena tradicionalnim izrazom „Kvalitetno s kontroliranim zemljopisnim podrijetlom“ i „vrhunsko“ doneseno je jedno rješenje te su nadležnom sudu podnesena dva optužna prijedloga.

6. Inspekcijski nadzor označavanja i kakvoće jakih alkoholnih pića, uz uzimanje uzoraka

Provedena su ukupno 182 nadzora i 390 pregleda proizvoda pri čemu je od ukupnog broja nadzora 128 nadzora obavljeno u maloprodaji u užem smislu (prodavaonice, skladišta), 53 nadzora je obavljeno u ugostiteljstvu, a jedan nadzor je obavljen kod proizvođača. U provedbi inspekcijskih nadzora u maloprodaji u užem smislu kontrolirano je 113 pravnih osoba, 15 obrta i jedan OPG. U ugostiteljstvu kontrolirana je 31 pravna osoba i 22 obrta. Tijekom inspekcijskih nadzora izuzeto je s tržišta ukupno 12 uzoraka jakih alkoholnih pića radi ispitivanja njihove kvalitete. Rezultati tih ispitivanja pokazali su sukladnost ispitivanih parametara s propisima. Također, utvrđene su ostale tri nesukladnosti i to dvije po pitanju označavanja proizvoda i sljedivosti proizvoda radi čega su vođena tri upravna postupka i jedan prekršajni postupak.

7. Inspekcijski nadzor označavanja i kakvoće jakih alkoholnih pića sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, uz uzimanje uzoraka.

Provedeno je ukupno 125 inspekcijskih nadzora i kontroliran je 231 proizvod. Tijekom obavljanja inspekcijskih nadzora kontroliralo se 110 pravnih osoba i 15 obrta, od čega je 89 inspekcijskih nadzora obavljeno u maloprodaji (prodavaonice i skladišta) i to kod 83 pravne osobe i šest obrta, a 36 inspekcijskih nadzora obavljeno je u ugostiteljstvu od čega 27 kod pravnih osoba i devet kod obrta. Radi ispitivanja kvalitete izuzeta su s tržišta ukupno tri uzorka jakih alkoholnih pića sa zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla, a rezultati su pokazali sukladnost s propisima.

8. Inspekcijski nadzor kontrole prometa svježeg grožđa namijenjenog za proizvodnju vina i drugih alkoholnih proizvoda od vina (berba 2020.)

Provedeno je 78 inspekcijskih nadzora prometa svježeg grožđa namijenjenog za proizvodnju vina i drugih alkoholnih proizvoda iz sektora vina i deset neposrednih uvida tj. pregleda prodaje svježeg grožđa na tržnicama gdje nisu zatečene pravne ili fizičke osobe. Od ukupnog broja inspekcijskih nadzora 61 nadzor obavljen je kod OPG-ova, devet kod fizičkih osoba - obrtnika i osam kod pravnih osoba. Tijekom provedbe inspekcijskih nadzora viši poljoprivredni inspektori zatekli su i kontrolirali ukupno 145 sorti predmetnog

svježeg grožđa podrijetlom iz Republike Hrvatske i dvije sorte iz Slovenije, dok grožđe podrijetlom iz trećih zemalja nije zatečeno. U 78 inspekcijskih nadzora utvrđeno je šest nepravilnosti (7,7%). U svezi stavljanja vina na tržište bez odgovarajućeg rješenja i izdavanja komercijalnog dokumenta (otpremnice) s nepotpunim podacima, donesena su dva rješenja o ispravljanju utvrđenih nesukladnosti. Što se tiče stavljanja vina na tržište bez odgovarajućeg rješenja izdana su dva prekršajna naloga, a za ostale nesukladnosti primijenjeno je načelo oportuniteta.

4.1.4. Poljoprivredna inspekcija u području kvalitete hrane

Poljoprivredni inspektori u području kvalitete hrane u skladu s Godišnjim planom za 2020. godinu proveli su sljedeće ciljane nadzore:

1. Službene kontrole označavanja i sljedivosti suhomesnatih proizvoda s naglaskom na pršut u 2020. godini.

Poljoprivredni inspektori obavili su 78 inspekcijskih nadzora suhomesnatih proizvoda, gdje se prvenstveno nadzirao pršut ako je bio zatečen u objektu nadzora. Pregledano je 128 proizvoda, od kojih su 52 pršuta. Nadzori su provedeni u maloprodajnim i proizvodnim objektima. U pet nadzora kod pet subjekata u poslovanju s hranom utvrđene su nepravilnosti na sedam proizvoda. Utvrđene nepravilnosti odnose se na sljedivost i označavanje hrane. Podnesen je jedan optužni prijedlog nadležnom sudu (za jedan proizvod) i izdan je jedan prekršajni nalog (za dva proizvoda). Za četiri proizvoda nisu poduzimane prekršajne mjere (načelo oportuniteta). Doneseno je jedno rješenje kojim se naređuje uspostava sljedivosti (za dva proizvoda), a za ostalih pet proizvoda nisu donesena rješenja jer su subjekti u poslovanju s hranom u roku određenom rješenjem ispravili nepravilnosti.

2. Inspekcijski nadzor označavanja i sljedivosti jaja i šunke

Obavljena su 138 inspekcijska nadzora te je utvrđeno deset nepravilnosti u sedam subjekata. Kako su subjekti u poslovanju s hranom odmah ispravili utvrđene nesukladnosti inspektori nisu pokretali upravne postupke. U odnosu na sve utvrđene nepravilnosti primijenjeno je načelo oportuniteta.

3. Službene kontrole kakvoće i označivanja jestivog ulja i masti s naglaskom na bučino ulje uz uzorkovanje deset uzoraka bučinog ulja

U navedenoj ciljanoj akciji obavljeno je 77 inspekcijska nadzora te je utvrđeno 13 nepravilnost u deset subjekata u poslovanju s hranom. Uzeto je deset uzoraka bučinog ulja i to tri u maloprodaji i sedam kod proizvođača. Četiri uzorka bila su nesukladna odnosno ispitivanjem je utvrđeno da predmetni uzorci ne udovoljavaju identifikacijskim parametrima za bučino ulje. Inspektori su donijeli dva pisana rješenja. Kako u inspekcijskim nadzorima s uzorkovanjem predmetnog ulja istog više nije bilo u prodaji, inspektori su subjektima u poslovanju s hranom donijeli rješenje o naplati troškova analize.

Podnesena su tri optužna prijedloga, u jednom inspekcijskom nadzoru još nisu utvrđeni svi potrebni podaci za pokretanje prekršajnog postupka, a u odnosu na šest nepravilnosti primijenjeno je načelo oportuniteta (neprocesurani prekršaji).

4. Službene kontrole meda, uz uzimanje 23 uzoraka

Inspektori su obavili 95 inspekcijska nadzora te su utvrdili 15 nepravilnosti u 12 subjekata u poslovanju sa hranom. Uzeto je 23 uzoraka meda u maloprodaji i ispitivanjem je utvrđeno sedam nesukladnosti vezano za kvalitetu, a dvije predpakovine su bile patvorene.

Inspektori su donijeli tri pisana rješenja (dvije zabrane stavljanja na tržište i naplata troškova, jedno o privremenoj mjeri zabrane stavljanja na tržište). Za četiri nepravilnosti koje su utvrđene ispitivanjem, nakon dostavljenog izvješća utvrđeno je da predmetnog meda više nije bilo na tržištu pa je stoga doneseno pet rješenja o naplati troškova analize. U dva inspekcijska nadzora stranka je ispravila nesukladnost prije donošenja rješenja. Dva inspekcijska postupka su u tijeku.

Nadalje, zbog utvrđenih nepravilnosti podneseno je pet optužnih prijedloga te je izdan jedan prekršajni nalog, a u odnosu na tri prekršaja primijenjeno je načelo oportuniteta.

5. Službene kontrole označivanja mineralnih i izvorskih voda

Obavljeno je ukupno 33 inspekcijskih nadzora pri čemu je pregledano ukupno 38 voda. Utvrđena je jedna nesukladnost na jednoj vodi. Kod jedne prirodne mineralne vode iz Francuske utvrđena je nesukladnost da na oznaci nije bilo navedeno „mjesto korištenja izvora“. Za prirodnu mineralnu vodu iz Francuske subjekt je otklonio nesukladnost na način da je osigurao nove oznake s istaknutim mjestom korištenja izvora pa stoga nije izrečena upravna mjera, ali je podnesen optužni prijedlog. Jedan inspekcijski postupak je u tijeku.

6. Inspekcijski nadzori zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla uz uzimanje uzoraka u 2020. godini.

Poljoprivredni inspektori obavili su 132 inspekcijska nadzora zaštićenih oznaka izvornosti i zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla u kojima je pregledano 208 proizvoda, od kojih je uzeto osam uzoraka proizvoda čiji su nazivi zaštićeni nekom od oznaka (Slavonski kulen ZOZP, Baranjski kulen ZOZP, Istarski pršut ZOI, Šoltansko maslinovo ulje ZOI, ISTRAN ZOI, Drniški pršut ZOZP, Dalmatinski pršut ZOZP i Korčulansko maslinovo ulje ZOI). Nadzori i uzorkovanja su provedeni u proizvodnim i maloprodajnim objektima, a proveo ih je 21 poljoprivredni inspektor u području kvalitete hrane. U ukupno 25 nadzora utvrđene su 36 nepravilnosti na 32 proizvoda.

Podneseno je 16 optužnih prijedloga i izdan je jedan prekršajni nalog, a šest je neprocesuiranih prekršaja (ne poduzimaju se prekršajne mjere u skladu s načelom oportuniteta). Donesena su dva rješenja kojima se naređuje povlačenje proizvoda s tržišta, pet rješenja kojima se naređuje ispravljanje nepravilnosti i tri rješenja o zabrani korištenja zaštićenih naziva.

7. Inspekcijski nadzori maslinovog ulja u 2020. godini

U 2020. godini uzeto je 25 uzoraka ekstra djevičanskih maslinovih ulja. Uzorkovanje je provedeno u proizvodnim ili maloprodajnim objektima. Od uzetih 25 uzoraka, osam je analizirano na autentičnost/patvorenje, kvalitetu i senzorsko ocjenjivanje i 17 na parametre kvalitete i senzorsko ocjenjivanje. Ukupno je bilo 14 nesukladnih uzoraka, i to: 11 na senzorsko ispitivanje, tri na parametar kvalitete i senzorsko ispitivanje.

Podneseno je devet optužnih prijedloga nadležnim sudovima i izdana su četiri prekršajna naloga. Doneseno je 14 rješenja, od čega su tri rješenja o zabrani stavljanja na tržište ulja te o naplati troškova analize, a deset je samostalnih rješenja o naplati troškova.

8. Službene kontrole kakvoće mlijeka i mliječnih proizvoda, kravljeg, kozjeg i ovčjeg sira, uz uzimanje 80 uzoraka

U kontroli mlijeka inspektori su obavili 25 inspekcijskih nadzora označavanja i sljedivosti 25 mlijeka u maloprodaji s uzorkovanjem. Nadzori su obavljani u 24 prodavaonice i na jednom mljekomatu, a uzorkovalo se radi analize na parametre tržišnih standarda: sadržaj mliječne masti, točku leđišta, gustoću i sadržaj bjelancevina.

Od ukupno 25 uzoraka, dva su bila nesukladna i to jedan na točku leđišta, a drugi na sadržaj mliječne masti.

Doneseno je jedno rješenje o naplati troškova analize, jedno rješenje o povlačenju proizvoda s tržišta te jedan optužni prijedlog. U tijeku je još jedan inspekcijski postupak.

U kontroli mliječnih proizvoda inspektori su u 32 inspekcijska nadzora u maloprodaji pregledali označavanje i sljedivost 50 proizvoda od kojih se 15 i uzorkovalo. Od 35 proizvoda koji se nisu uzorkovali, podjednako su bili zastupljeni različiti mliječni proizvodi, proizvodi koji su u nazivu osim mliječnog/mlječnih proizvoda nosili i druge sastojke osim mliječnih proizvoda te mazive masti.

Mliječni proizvodi (deset uzoraka), isključujući sireve, uzorkovani su radi analiza na parametre obavezne nutritivne deklaracije i na parametre kvalitete (deklarirani postotak mliječne masti i/ili na deklarirani postotak mliječne masti u suhoj tvari), a maslac se uzorkovao radi analiza na parametre tržišnih standarda: udio mliječne masti, udio vode i udio bezmasne suhe tvari maslaca. Svih 15 uzoraka bilo je sukladno propisima, ali je kod jednog uzorkovanog mliječnog proizvoda utvrđena nesukladnost u označavanju prema Zakonu o informiranju potrošača o hrani („Narodne novine“, br. 56/13, 14/14, 56/16 i 32/19).

Utvrđen je jedan neprocesuirani prekršaj. Nije se donosila upravna mjera jer proizvoda više nije bilo na tržištu.

U kontroli kozjih i ovčjih sireva inspektori su obavili 25 inspekcijskih nadzora, pri čemu su uzorkovali ukupno 25 sireva. Na sedam sireva je na temelju rezultata laboratorijske analize utvrđeno devet nesukladnosti.

Doneseno je jedno rješenje o privremenoj zabrani stavljanja na tržište proizvoda. U šest inspekcijskih nadzora, predmetnog sira više nije bilo u prodaji pa su stoga inspektori, prema subjektima u poslovanju s hranom donijeli četiri rješenja o naplati troškova analize. U dva inspekcijska nadzora postupci su u tijeku.

Za utvrđene nepravilnosti podnesen je jedan optužni prijedlog te su izdana dva prekršajna naloga. Tri prekršaja su u skladu s načelom oportuniteta neprocesuirana, a jedan inspekcijski postupak je u tijeku.

U kontroli kravljih sireva inspektori su obavili 14 inspekcijskih nadzora označavanja i sljedivosti 15 kravljih sireva s uzorkovanjem u maloprodajnim i proizvodnim objektima. Uzorkovanje je obavljeno radi analize parametara kvalitete (udjela mliječne masti (u suhoj tvari), udjela suhe tvari i udjela vode u bezmasnoj suhoj tvari). Od 15 uzoraka sira, dva uzorka sira bila su nesukladna na parametre kvalitete (na udio vode u bezmasnoj suhoj tvari sira oba uzorka i na sadržaj mliječne masti jedan uzorak). Mjere će se donositi u 2021. godini.

9. Inspekcijski nadzori označavanja i sljedivosti mljevenog mesa, uz uzorkovanje

Provedeno je 16 inspekcijskih nadzora u maloprodaji pri čemu je uzeto 16 uzoraka mljevenog mesa. Utvrđeno je da četiri uzorka ne udovoljavaju propisanim zahtjevima za mljeveno meso, odnosno da omjer kolagena i mesnih bjelančevina te sadržaj masti nije sukladan propisanim vrijednostima. Inspektori su donijeli četiri rješenja o naplati troškova analize uzoraka i za utvrđene nepravilnosti podnijeli jedan optužni prijedlog. U tri slučaja inspekcijski postupak je u tijeku te da će za utvrđene nepravilnosti biti poduzete odgovarajuće prekršajne mjere. U jednom slučaju kod kontroliranog proizvoda junećeg mljevenog mesa (kod kojeg je uzorak bio sukladan), utvrđena je nesukladnost inspekcijskim nadzorom označavanja kontroliranog proizvoda. Stranka je ispravila nesukladnosti prije donošenja rješenja. U predmetnom slučaju radilo se o neprocesuiranom prekršaju.

10. Službene kontrole označavanja i sljedivosti osvježavajućih bezalkoholnih pića i njima sličnih proizvoda s uzorkovanjem u 2020. godini

Poljoprivredni inspektori u području kvalitete hrane obavili su 24 inspekcijska nadzora u kojima su uzorkovana 24 osvježavajuća bezalkoholna pića i njima slični proizvodi te je kontrolirano označavanje i sljedivost uzorkovanih proizvoda. Analizirani su parametri obvezne nutritivne deklaracije u skladu sa Zakonom o informiranju potrošača o hrani i u svezi s Uredbom (EU) br. 1169/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o informiranju potrošača o hrani, izmjeni uredbi (EZ) br. 1924/2006 i (EZ) br. 1925/2006 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Komisije 87/250/EEZ, Direktive Vijeća 90/496/EEZ, Direktive Komisije 1999/10/EZ, Direktive 2000/13/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, direktiva Komisije 2002/67/EZ i 2008/5/EZ i Uredbe Komisije (EZ) br. 608/2004 (SL L 304, 22.11.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1169/2011). Uzorci su uzeti u maloprodaji (trgovine, supermarketi, veleprodaja) te je utvrđeno da je jedan uzorak nesukladan. Nisu utvrđene nepravilnosti u označavanju

proizvoda. Donijeto je jedno rješenje o naplati troškova analize, poduzimanje prekršaje mjere je u tijeku.

11. Službene kontrole zahtjeva za informiranje potrošača o odsutnosti ili smanjenoj prisutnosti glutena u hrani

Inspektori su u 14 inspekcijskih nadzora u maloprodaji kontrolirali označavanje i sljedivost hrane koja je nosila izjavu „bez glutena“, a ista se uzorkovala. Jedanaest uzoraka hrane bilo je sukladno Zakonu o informiranju potrošača o hrani u svezi Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 828/2014 od 30. srpnja 2014. godine o zahtjevima za informiranje potrošača o odsutnosti ili smanjenoj prisutnosti glutena u hrani, dok su četiri uzorka bila nesukladna navedenim propisima s obzirom da na deklaraciji na hrvatskom jeziku nije bila navedena izjava „bez glutena“, iako je rezultat sadržaja glutena odgovarao uvjetu za navođenje izjave „bez glutena“. Također, na dva proizvoda utvrđene su tri nesukladnosti u označavanju vezano za odredbe Zakona o informiranju potrošača o hrani i Uredbe (EU) br. 1169/2011 o informiranju potrošača o hrani.

Doneseno je jedno rješenje kojim se naredilo otklanjanje nesukladnosti u označavanju, a u ostalim slučajevima se rješenja nisu donosila jer su stranke same otklonile nesukladnosti. Podnesen je jedan optužni prijedlog, a drugi će se podnijeti u 2021. godini. Utvrđeno je pet neprocesuiranih prekršaja (tri prema Zakonu o informiranju potrošača o hrani, a dva prema Zakonu o državnom inspektoratu).

12. Službene kontrole pekarskih proizvoda uz uzimanje uzoraka

U predmetnoj ciljanoj akciji inspektori su u deset inspekcijskih nadzora u maloprodaji uzorkovali 15 uzoraka kruha radi analize na parametar kvalitete - udio soli propisan Pravilnikom o žitaricama i proizvodima od žitarica (»Narodne novine«, broj 81/16) pri čemu su pregledavali i njihovo označavanje i sljedivost. Od ukupno 15 uzoraka, jedan uzorak nije bio sukladan navedenom propisu. Utvrđena je i jedna nesukladnost koja se odnosila na označavanje tj. kruh na deklaraciji nije imao istaknut cjelovit popis sastojaka. Doneseno je jedno rješenje o naplati troškova analize te je podnesen jedan optužni prijedlog, utvrđen je jedan neprocesuiran prekršaj, a nije niti donijeta upravna mjera iz razloga što je stranka sama u tijeku nadzora ispravila deklaraciju

13. Inspekcijski nadzori označavanja pekarskih proizvoda

Inspektori su obavili 96 inspekcijskih nadzora te su utvrdili 264 nepravilnosti na 143 proizvoda u 39 subjekta. Zbog utvrđenih nepravilnosti donijeto je 21 pisano rješenje (17 kojim je naređeno otklanjanje nesukladnosti, dva kojima je donesena mjera zabrane stavljanja na tržište i dva kojima se naređuje uspostava sljedivosti). U 18 inspekcijskih nadzora nesukladnosti su otklonjene prije donošenja rješenja stoga nije donesena upravna mjera.

Nadalje, zbog utvrđenih nepravilnosti u 14 inspekcijskih nadzora podneseni su optužni prijedlozi, a 25 inspekcijska nadzora predstavljaju neprocesuirane prekršaje.

4.2. Veterinarska inspekcija

U sklopu svojih nadležnosti tijekom 2020. godine, veterinarski inspektori provodili su nadzor nad primjenom zakona navedenih u tablici 48.

4.2.1. Služba veterinarske inspekcije

Tijekom 2020. godine veterinarski inspektori su na području nadležnosti pet područnih ureda izvršili 13.137 inspekcijskih nadzora, a zbog utvrđenih nepravilnosti donijeli su 3.834 rješenja te su podnijeli 786 optužnih prijedloga i šest kaznenih prijava.

Tablica 48. Opći podaci nadzora i rada veterinarske inspekcije u 2020. godini

Dosje / vrsta posla	Zapisnici	Rješenja	Optužni prijedlozi	Zapisnici u kontroli izvršenja	Kaznene prijave	Certifikati
Certificirani veterinarski pregledi	550	0	0	0	0	2.445
Držanje i uzgoj životinja	3.813	1.266	480	1.011	1	0
Hrana životinjskog podrijetla	3.523	1.155	117	933	2	1
Nusproizvodi	246	20	5	14	0	0
Promet VMP i hrana životinja	955	170	3	168	0	0
Promet životinjama	751	83	43	62	1	0
Provedba veterinarske djelatnosti	967	81	7	69	0	0
Reprodukcija	46	0	0	0	0	0
Zarazne i nametničke bolesti	517	752	7	640	1	0
Veterinarska inspekcija - općenito, godišnji planovi rada, izvješća	1.769	307	124	247	1	0
Ukupno	13.137	3.834	786	3.144	6	2.446

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede

4.2.2. Granična veterinarska inspekcija

Tijekom 2020. godine granični veterinarski inspektori su na sedam graničnih kontrolnih postaja obavili:

- 6.212 službenih kontrola nad pošiljkama životinja i roba životinjskog podrijetla koje su bile namijenjene unosu u Europsku uniju u svrhu stavljanja na tržište Europske unije

- 1.349 službenih kontrola nad pošiljkama životinja i roba životinjskog podrijetla namijenjenim izravnom provozu preko područja Europske unije, prilikom njihova unosa u Europsku uniju
- 1.364 službenih kontrola nad pošiljkama roba životinjskog podrijetla namijenjenim izravnom provozu preko područja Europske unije, prilikom njihova napuštanja područja Europske unije
- 4.533 službenih kontrola nad unosom u Europsku uniju u svrhu stavljanja na tržište Europske unije hrane za životinje neživotinjskog podrijetla koja ne predstavlja poznatu ili prijeteću opasnost.

Također je obavljeno 1.039 službenih kontrola u svrhu provjere zaštite dobrobiti životinja tijekom prijevoza i s prijevozom povezanim postupcima pri izlazu iz Europske unije. Odbijen je unos za 14 pošiljaka proizvoda životinjskog podrijetla, te šest pošiljaka živih životinja. U svrhu laboratorijskih ispitivanja službeno su uzorkovane 122 pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla i 32 pošiljke hrane za životinje neživotinjskog podrijetla.

U skladu sa Zakonom o veterinarstvu („Narodne novine“, br. 82/13, 148/13, 115/18 i 52/21), u Republici Hrvatskoj nadzor nad nekomercijalnim premještanjem kućnih ljubimaca iz trećih zemalja u Europsku uniju kao i nadzor nad unosom proizvoda životinjskog podrijetla u osobnoj prtljazi putnika obavljali su carinski službenici u skladu s propisima kojima su uređeni djelokrug rada i ovlasti carinskih službenika, a na graničnim prijelazima na kojima nisu prisutni službenici Carinske uprave, policijski službenici u skladu s propisima kojima su uređeni djelokrug rada i ovlasti policijskih službenika.

U 2020. godini, carinski službenici obavili su 1.234 pregleda pošiljaka hrane za životinje neživotinjskog podrijetla.

4.3. Fitosanitarna inspekcija

U dijelu svoga djelokruga koji se odnosi na područje poljoprivrede fitosanitarna je inspekcija u 2020. obavljala nadzor nad primjenom zakona navedenih u Tablici 49.

Osim navedenoga, fitosanitarni su inspektori obavljali i poslove propisane provedbenim i delegiranim propisima Europske unije koji se izravno primjenjuju u svim državama članicama Europske unije.

Na temelju Zakona o biljnom zdravstvu („Narodne novine“, broj 127/19), fitosanitarna inspekcija je tijekom 2020. godine obavljala više vrsta inspekcijskih nadzora.

Obavljeno je ukupno 2.930 fitosanitarnih pregleda pošiljaka bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta pri unosu u Europsku uniju i 581 pregled pošiljaka u provozu preko državnog područja Republike Hrvatske odnosno Europske unije.

Istodobno s drugim pregledima uvoznih pošiljaka te u pošiljkama robe koja ne podliježe nadzoru fitosanitarne inspekcije tijekom uvoza obavljeno je 5.463 pregleda drvenoga

materijala za pakiranje radi provjere udovoljavanja Međunarodnoj normi za fitosanitarne mjere broj 15 »Smjernice za reguliranje drvenoga materijala za pakiranje u međunarodnom prometu«.

Pregledano je 7.741 pošiljka bilja, biljnih proizvoda i drugih predmeta namijenjenih izvozu u treće zemlje ili predizvozu te 708 reeksportnih pošiljaka. Za sve pregledane pošiljke u izvozu i reeksportu izdani su fitosanitarni certifikati za izvoz ili reeksport, a za predizvozne pošiljke predizvozni certifikati, sveukupno 8.449 certifikata.

U unutrašnjosti Republike Hrvatske fitosanitarna inspekcija obavljala je fitosanitarni pregled u vezi s premještanjem kod 61 posjednika bilja upisanog u Fitosanitarni upisnik, i to na 74 mjesta proizvodnje, od toga pregled standardnog sadnog materijala voćaka i vinove loze kod 25 posjednika, na 38 mjesta proizvodnje, a pregled sadnog materijala povrća i cvijeća kod 36 posjednika, na jednakom broju mjesta proizvodnje.

Fitosanitarna inspekcija sudjelovala je u provedbi deset programa nadzora štetnih organizama i pritom obavila 742 pregleda.

Obavljen je 171 fitosanitarni pregled bilja tijekom njegova premještanja na unutarnjem tržištu Republike Hrvatske.

Obavljena su i 74 pregleda odnosno inspekcijska nadzora radi utvrđivanja pojave ili suzbijanja nekarantenskih štetnih organizama, od čega se 28 nadzora odnosilo na smrdljivu snijet žitarica (*Tilletia* sp.), a 46 na mediteransku voćnu muhu (*Ceratitis capitata*).

Na temelju Zakona o biljnom zdravstvu fitosanitarni inspektori obavili su i 428 ostalih pregleda u unutrašnjosti Republike Hrvatske.

Radi otkrivanja, potvrđivanja, praćenja ili otklanjanja zaraze štetnim organizmima, uzeta su 874 uzorka za laboratorijsku analizu.

Ukupno je na temelju Zakona o biljnom zdravstvu obavljeno 21.559 pregleda svih vrsta.

Na temelju Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja, tijekom 2020. godine fitosanitarna inspekcija obavila je pregled 542 pošiljke reprodukcijskog materijala poljoprivrednog bilja pri uvozu u Europsku uniju.

Na temelju Zakona o poljoprivredi, u 2020. godini fitosanitarna inspekcija obavila je ukupno 2.930 inspekcijskih nadzora i kontrola usklađenosti svježeg voća i povrća s tržišnim standardima Europske unije pri uvozu u Republiku Hrvatsku te izdala 2.875 certifikata o usklađenosti s tržišnim standardima.

Tablica 49. Popis propisa prema kojima su inspekcije nadležne za područje poljoprivrede provodile nadzor u 2020. godini:

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi
118/18, 42/20 i 127/20	Zakon o poljoprivredi
20/18, 115/18 i 98/19	Zakon o poljoprivrednom zemljištu
79/09, 32/19 i 124/11	Zakon o uskladištenju i skladišnici za žitarice i industrijsko bilje
163/2003, 40/2007, 81/13, 14/2014 i 32/19	Zakon o gnojivima i poboljšivačima tla
81/13 i 32/19	Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 2003/2003 o gnojivima
140/05, 35/08, 25/09, 124/10, 55/11 i 14/14, 115/18 i 32/20	Zakon o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja
69/99, 22/02, 14/14 i 32/19	Zakon o duhanu
81/13, 14/14, 30/15 i 115/18	Zakon o hrani
39/13, 114/18	Zakon o kontaminantima
70/05, 137/09, 28/13, 47/14, 15/18 i 115/18	Zakon o genetski modificiranim organizmima
14/14 i 115/18	Zakon o održivoj uporabi pesticida
80/13 i 32/19	Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja
80/13 i 115/18	Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla
81/13, 14/14, 56/15 i 32/19	Zakon o službenim kontrolama koje se provode sukladno propisima o hrani, hrani za životinje, o zdravlju i dobrobiti životinja
81/13 i 115/18	Zakon o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi
107/01, 87/02, 163/03, 141/04, 40/07, 149/09, 84/11, 80/13 i 39/19	Zakon o suzbijanju zlouporabe opojnih droga
56/13, 14/14, 56/16 i 32/19	Zakon o informiranju potrošača o hrani
18/13 i 47/14 i 114/18	Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 1829/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o genetski modificiranoj hrani i hrani za životinje i Uredbe (EZ) br. 1830/2003 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. rujna 2003. godine o sljedivosti hrane i hrane za životinje proizvedenih od genetski modificiranih organizama kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2001/18/EZ
18/13 i 47/14	Zakon o provedbi Uredbe (EZ) br. 258/97 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. siječnja 1997. godine o novoj hrani i sastojcima nove hrane
32/19	Zakon o vinu
115/18	Zakon o uzgoju domaćih životinja
82/13, 148/13 i 115/18	Zakon o veterinarstvu
125/13, 14/14, 92/14 i 32/19	Zakon o provedbi uredbi europske unije o zaštiti životinja
102/17 i 32/19	Zakon o zaštiti životinja
81/13 i 115/18	Zakon o higijeni hrane i mikrobiološkim kriterijima za hranu
56/13	Zakon o vodi za ljudsku potrošnju
39/13 i 114/18	Zakon o uvozu hrane i hrane za životinje iz trećih zemalja
84/08, 56/13, 94/13, 15/15 i 32/19	Zakon o veterinarsko-medicinskim proizvodima

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi
39/13 i 114/18	Zakon o prehrambenim aditivima, aromama i prehrambenim enzimima
18/2013	Zakon o kemikalijama
39/13	Zakon o predmetima opće uporabe
39/13	Zakon o prehrambenim i zdravstvenim tvrdnjama te hrani obogaćenoj nutrijentima
61/11	Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti
127/19	Zakon o biljnom zdravstvu
115/18	Zakon o Državnom inspektoratu

TABLIČNI DIO

1. EKONOMSKI POKAZATELJI

Makroekonomski pokazatelji

Tablica 1.

Usporedba bruto domaćeg proizvoda Republike Hrvatske i država članica Europske unije te udio u BDP-u Europske unije, razdoblje od 2013. do 2020. godine

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
bruto domaći proizvod, milijun EUR								
Europska unija	13.616.756	14.092.762	14.855.285	14.985.323	15.412.117	15.915.733	16.452.066	13.381.341
Hrvatska	43.703	43.401	44.616	46.616	49.094	51.625	53.937	49.283
udio u bruto domaćem proizvodu Europske unije, %								
Njemačka	20,7	20,9	20,5	21,1	21,2	21,2	21,0	25,2
Francuska	15,6	15,3	14,8	14,9	14,9	14,8	14,7	17,3
Italija	11,9	11,6	11,2	11,4	11,3	11,1	10,9	12,4
Španjolska	7,6	7,5	7,4	7,5	7,6	7,7	7,7	8,4
Nizozemska	4,9	4,8	4,7	4,7	4,8	4,9	4,9	6,0
Poljska	2,9	2,9	2,9	2,8	3,0	3,1	3,2	3,9
Belgija	2,9	2,9	2,8	2,9	2,9	2,9	2,9	3,6
Švedska	3,2	3,1	3,0	3,1	3,1	2,9	2,9	3,4
Austrija	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4	2,4	2,8
Irska	1,3	1,4	1,8	1,9	2,0	2,1	2,2	2,8
Danska	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	2,3
Rumunjska	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,8
Finska	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4	1,6
Češka	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,6
Portugal	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,5
Grčka	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2
Mađarska	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	1,0
Slovačka	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7
Bugarska	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
Luksemburg	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Hrvatska	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Litva	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Slovenija	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
Estonija	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Latvija	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Cipar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Malta	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Izvor: Eurostat (07.09.2021.); Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 2.

Stope rasta bruto domaćeg proizvoda u Republici Hrvatskoj i državama članicama Europske unije, razdoblje od 2013. do 2020. godine

%	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Europska unija	0,0	1,6	2,3	2,0	2,8	2,1	1,8	-5,9
Irska	1,3	8,7	25,2	2,0	8,9	9,0	4,9	5,9
Litva	3,6	3,5	2,0	2,5	4,3	3,9	4,3	-0,9
Luksemburg	3,7	4,3	4,3	4,6	1,8	3,1	2,3	-1,3
Danska	0,9	1,6	2,3	3,2	2,8	2,0	2,1	-2,1
Poljska	1,1	3,4	4,2	3,1	4,8	5,4	4,7	-2,7
Švedska	1,2	2,7	4,5	2,1	2,6	2,0	2,0	-2,8
Finska	-0,9	-0,4	0,5	2,8	3,2	1,1	1,3	-2,9
Estonija	1,5	3,0	1,9	3,2	5,8	4,1	4,1	-3,0
Latvija	2,3	1,1	4,0	2,4	3,3	4,0	2,0	-3,6
Nizozemska	-0,1	1,4	2,0	2,2	2,9	2,4	2,0	-3,8
Rumunjska	3,8	3,6	3,0	4,7	7,3	4,5	4,1	-3,9
Bugarska	0,3	1,9	4,0	3,8	3,5	3,1	3,7	-4,2
Slovenija	-1,0	2,8	2,2	3,2	4,8	4,4	3,3	-4,2
Njemačka	0,4	2,2	1,5	2,2	2,7	1,1	1,1	-4,6
Slovačka	0,7	2,6	4,8	2,1	3,0	3,7	2,5	-4,8
Mađarska	1,9	4,2	3,8	2,1	4,3	5,4	4,6	-5,0
Cipar	-6,6	-1,8	3,2	6,4	5,2	5,2	3,1	-5,1
Češka	0,0	2,3	5,4	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,8
Belgija	0,5	1,6	2,0	1,3	1,6	1,8	1,8	-6,3
Austrija	0,0	0,7	1,0	2,0	2,4	2,6	1,4	-6,3
Portugal	-0,9	0,8	1,8	2,0	3,5	2,8	2,5	-7,6
Francuska	0,6	1,0	1,1	1,1	2,3	1,9	1,8	-7,9
Hrvatska	-0,4	-0,3	2,4	3,5	3,4	2,8	2,9	-8,0
Grčka	-2,7	0,7	-0,4	-0,5	1,3	1,6	1,9	-8,2
Malta	5,5	7,6	9,6	3,8	11,0	6,1	5,7	-8,3
Italija	-1,8	0,0	0,8	1,3	1,7	0,9	0,3	-8,9
Španjolska	-1,4	1,4	3,8	3,0	3,0	2,4	2,0	-10,8

Izvor: Eurostat (07.09.2021.); Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 3.

Struktura zaposlenih u poljoprivredi, prehrambenoj industriji i industriji duhana, razdoblje od 2013. do 2020. godine

		2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupan broj zaposlenih		1.364.298	1.342.149	1.391.002	1.443.141	1.407.198	1.426.933	1.555.068	1.543.870
Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	ukupno	57.709	54.692	51.969	50.803	50.227	50.680	52.544	53.756
	Pravne osobe	23.163	22.954	22.026	22.222	21.989	22.435	24.351	25.446
	Obrtnici i slobodne profesije	9.152	9.007	8.739	8.690	8.660	8.769	8.906	9.124
	Zaposlenici osiguranici poljoprivrede	25.394	22.731	21.204	19.891	19.578	19.476	19.287	19.186
Biljna i stočarska proizvodnja, lovstvo i uslužne djelatnosti povezane s njima	ukupno	43.870	40.807	38.485	37.232	36.661	36.651	37.774	38.932
	Pravne osobe	13.001	12.746	12.049	12.107	11.799	11.676	12.814	13.826
	Obrtnici i slobodne profesije	5.475	5.330	5.232	5.234	5.284	5.499	5.673	5.920
	Zaposlenici osiguranici poljoprivrede	25.394	22.731	21.204	19.891	19.578	19.476	19.287	19.186
Šumarstvo i sječa drva	ukupno	9.101	8.972	8.915	8.933	8.907	9.376	9.852	9.915
	Pravne osobe	8.172	7.983	7.995	7.981	7.983	8.401	8.844	8.895
	Obrtnici i slobodne profesije	929	989	920	952	924	975	1.088	1.020
Ribarstvo	ukupno	4.738	4.937	4.569	4.638	4.659	4.653	4.918	4.909
	Pravne osobe	1.990	2.249	1.982	2.134	2.207	2.358	2.693	2.725
	Obrtnici i slobodne profesije	2.748	2.688	2.587	2.504	2.452	2.295	2.225	2.184
Preradivačka industrija	ukupno	233.333	228.072	238.783	249.396	240.830	240.571	259.320	254.999
	Pravne osobe	201.950	198.069	210.072	221.049	213.019	213.286	232.513	229.647
	Obrtnici i slobodne profesije	31.383	30.003	28.711	28.347	27.811	27.285	26.807	25.352
Proizvodnja hrane i pića	ukupno	51.160	48.383	55.086	55.030	53.088	52.217	55.291	54.608
	Pravne osobe	40.757	38.463	45.166	46.019	44.391	43.787	47.350	47.329
	Obrtnici i slobodne profesije	10.403	9.920	9.920	9.011	8.697	8.430	7.941	7.279
Proizvodnja duhanskih proizvoda	ukupno	706	656	749	800	867	1.021	1.108	1.013
	Pravne osobe	706	656	749	800	867	1.021	1.108	1.013
	Obrtnici i slobodne profesije								
* Podaci za 2015. do 2020. godine dobiveni su prema JOPPD obrascu (podaci za prethodne godine prema statističkom istraživanju RAD-1M i RAD-1G).									
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Tablica 4.

Stope anketne nezaposlenosti u Republici Hrvatskoj i državama članicama Europske unije, razdoblje od 2013. do 2020. godine

%	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Europska unija	11,4	10,8	10,0	9,1	8,1	7,2	6,7	7,0
Grčka	27,5	26,5	24,9	23,6	21,5	19,3	17,3	16,3
Španjolska	26,1	24,5	22,1	19,6	17,2	15,3	14,1	15,5
Italija	12,2	12,7	11,9	11,7	11,2	10,6	10,0	9,2
Litva	11,8	10,7	9,1	7,9	7,1	6,2	6,3	8,5
Švedska	8,1	8,0	7,4	7,0	6,7	6,4	6,8	8,3
Latvija	11,9	10,8	9,9	9,6	8,7	7,4	6,3	8,1
Francuska	10,3	10,3	10,4	10,1	9,4	9,0	8,4	8,0
Finska	8,2	8,7	9,4	8,8	8,6	7,4	6,7	7,8
Cipar	15,9	16,1	15,0	13,0	11,1	8,4	7,1	7,6
Hrvatska	17,3	17,3	16,2	13,1	11,2	8,5	6,6	7,5
Portugal	16,4	14,1	12,6	11,2	9,0	7,1	6,5	6,9
Estonija	8,6	7,4	6,2	6,8	5,8	5,4	4,4	6,8
Luksemburg	5,9	5,9	6,7	6,3	5,5	5,6	5,6	6,8
Slovačka	14,2	13,2	11,5	9,7	8,1	6,5	5,8	6,7
Irska	13,8	11,9	10,0	8,4	6,7	5,8	5,0	5,7
Belgija	8,4	8,5	8,5	7,8	7,1	6,0	5,4	5,6
Danska	7,4	6,9	6,3	6,0	5,8	5,1	5,0	5,6
Austrija	5,4	5,6	5,7	6,0	5,5	4,9	4,5	5,4
Bugarska	13,0	11,4	9,2	7,6	6,2	5,2	4,2	5,1
Rumunjska	7,1	6,8	6,8	5,9	4,9	4,2	3,9	5,0
Slovenija	10,1	9,7	9,0	8,0	6,6	5,1	4,5	5,0
Mađarska	10,2	7,7	6,8	5,1	4,2	3,7	3,4	4,3
Malta	6,1	5,7	5,4	4,7	4,0	3,7	3,6	4,3
Njemačka	5,2	5,0	4,6	4,1	3,8	3,4	3,1	3,8
Nizozemska	7,3	7,4	6,9	6,0	4,9	3,8	3,4	3,8
Poljska	10,3	9,0	7,5	6,2	4,9	3,9	3,3	3,2
Češka	7,0	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6
Izvor: Eurostat (09.07.2020.); Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 5.

Indeksi potrošačkih cijena ostalih dobara i usluga u Republici Hrvatskoj (osim spomenutih u tekstu u tablici 3.), razdoblje od 2013. do 2020. godine

n-1=100	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Odjeća i obuća	96,1	95,8	99,8	100,2	100,8	98,7	99,1	99,3
Stanovanje, voda, električna energija, plin i ostala goriva	104,8	101,7	99,9	97,5	97,3	102,7	103,1	100,0
Održavanje i popravci stambenog objekta	101,8	100,8	100,7	100,5	101,5	101,6	102,2	100,8
Opskrba vodom i razline komunalne usluge za stambeni objekt	102,8	105,7	102,8	102,3	99,3	103,0	102,3	100,0
Opskrba vodom	105,2	107,9	102,5	100,5	100,0	102,8	101,7	99,2
Električna energija, plin i ostala goriva	106,2	100,4	98,7	95,2	95,9	102,7	103,3	101,0
Električna energija	105,5	99,7	99,6	99,6	92,3	104,1	101,1	98,0
Plin	106,8	100,6	94,2	83,7	99,1	101,7	104,5	98,0
Pokućstvo, kućanska oprema i redovito održavanje kućanstva	100,5	99,2	99,7	100,2	100,1	100,4	100,8	100,3
Zdravlje	101,1	100,8	101,7	101,8	101,1	101,4	99,1	101,2
Prijevoz	99,1	100,1	93,3	95,8	103,2	103,5	99,7	95,6
Motorna vozila	95,2	95,5	98,4	98,0	99,6	96,1	98,2	97,8
Rezervni dijelovi i pribor za osobna prijevozna sredstva	100,2	97,8	99,2	95,0	100,6	101,2	101,5	102,0
Goriva i maziva za osobna prijevozna vozila	98,8	101,7	89,4	100,2	106,8	107,1	99,6	90,7
Održavanje i popravci osobnih prijevoznih sredstava	101,8	99,8	99,2	93,0	99,9	101,4	101,0	102,7
Usluge prijevoza	104,9	99,9	96,2	99,9	99,0	100,8	99,1	99,3
Komunikacije	98,4	99,5	101,1	97,7	98,4	99,8	99,8	101,4
Rekreacija i kultura	100,7	100,8	102,1	99,4	100,8	100,9	100,7	100,2
Obrazovanje	100,2	100,1	99,6	100,0	100,8	100,4	100,8	99,6
Restorani i hoteli	102,0	101,7	101,1	101,3	105,1	103,0	103,0	101,4
Razna dobra i usluge	101,7	99,6	100,0	100,4	100,3	100,7	100,3	101,9
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 6.

Samodostatnost odabranih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda Republike Hrvatske, razdoblje od 2013. do 2019. godine

%	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Žitarice, ukupno</i>	111,97	110,80	125,08	129,32	117,82	136,75	140,98
Pšenica, obična	150,75	113,36	120,44	152,71	119,75	161,40	144,15
Pšenica, durum	12,87	13,89	24,83	7,30	7,71	3,18	1,91
Pšenica ukupno	143,38	104,73	114,62	145,20	111,97	143,18	123,48
Kukuruz	103,53	115,54	136,01	128,22	121,69	140,08	153,35
Ječam	89,74	95,97	105,77	113,52	119,81	113,26	131,36
Raž i suražica	52,29	31,73	47,08	61,20	42,58	66,94	73,29
Zob	102,69	101,18	103,54	102,42	112,99	108,91	102,90
Ostala žita	87,57	142,26	155,05	126,97	22,16	51,40	106,49
Tritikale	98,66	98,80	100,50	100,41	108,19	103,04	102,71
<i>Uljarice, ukupno</i>	215,06	186,37	355,80	222,50	276,45	308,05	298,69
Soja	181,17	237,64	591,32	304,26	596,97	570,80	295,99
Suncokret	287,96	180,26	185,46	166,70	143,15	170,51	283,81
Uljana repica	179,08	140,47	541,72	186,80	292,50	294,26	382,74
Ostale uljarice	95,45	92,44	63,92	78,77	65,37	68,71	65,98
<i>Ulje, ukupno</i>	28,31	36,97	29,51	67,11	61,69	71,65	52,84
Sojino ulje	41,64	50,95	23,93	91,33	18,15	37,41	98,68
Suncokretovo ulje	30,53	41,67	36,40	48,56	59,32	53,29	32,33
Ulje uljane repice	26,45	40,45	32,77	290,43	481,80	555,10	455,04
Maslinovo ulje	62,11	24,50	48,34	54,27	49,66	52,97	45,76
Ostala ulja	4,84	3,72	7,33	10,11	8,28	11,95	12,18
<i>Stolne masline</i>	95,34	67,63	95,47	93,30	98,13	85,47	92,99
<i>Voće, ukupno</i>	63,05	65,91	58,83	49,89	40,20	48,15	47,57
Šljiva	92,29	73,97	81,34	73,53	77,45	68,05	66,15
Trešnja i višnja	121,50	120,96	161,99	152,96	233,81	128,43	159,56
Jabuka	86,88	117,57	107,33	77,98	91,98	92,03	130,55
Kruška	50,96	34,45	46,18	40,16	33,97	35,64	26,56
Breskva i nektarina	35,59	28,93	32,75	33,66	34,67	22,47	22,17
Orašasto voće	54,54	56,94	48,45	27,81	29,75	32,44	28,42
Stolno grožđe	29,75	25,65	27,27	22,86	23,65	25,66	18,40
Jagode	72,92	65,54	54,56	58,01	59,22	57,76	51,48
Naranče	0,30	0,23	0,45	0,70	0,25	0,70	1,19
Limuni	2,06	2,03	2,24	5,16	0,40	2,17	2,33
Mandarine	167,56	310,99	159,19	464,67	95,74	102,60	99,61
Citrusi ukupno	44,60	77,03	38,12	57,39	17,47	36,37	43,90
Ostalo voće							10,37

* Bilanca za vino odnosi se na razdoblje od 1. kolovoza godine n-1 do 31. srpnja godine n.

Izvor: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Državni zavod za statistiku

%	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
<i>Povrće, ukupno</i>	64,78	58,25	60,86	64,96	61,85	59,95	56,87
Rajčica, ukupno	42,09	26,55	42,61	40,94	48,98	35,36	28,92
Rajčica svježa	72,44	30,55	27,40	81,73	84,80	71,00	61,61
Rajčica prerađena	17,53	13,49	18,82	21,40	23,94	18,71	13,60
Cvjetača i brokula	57,11	47,48	38,88	47,81	30,24	37,54	31,65
Mahunarke svježe	44,64	43,77	46,32	88,14	50,80	52,72	63,12
Mahunarke suhe	33,40	36,10	33,43	58,50	54,73	49,34	55,49
Krumpir	71,45	70,36	69,12	70,56	69,03	66,99	67,92
Luk i češnjak	57,09	58,17	60,34	52,29	42,72	47,22	48,10
Kupus	88,73	77,69	86,39	99,19	85,96	90,12	88,03
Krastavci	74,44	68,08	53,74	66,63	78,37	71,04	46,04
Lubenice i dinje	73,47	71,12	49,25	62,83	63,42	77,15	64,27
Paprika	65,11	53,01	60,48	61,29	60,63	59,97	40,76
Mrkva	29,03	31,76	38,89	54,02	42,73	37,50	40,00
Salata	58,95	35,50	47,59	48,42	48,62	50,56	49,14
Poriluk	71,69	43,69	40,80	68,01	31,95	41,27	26,67
Ostalo povrće	78,31	63,89	70,86	71,66	71,66	60,54	63,76
<i>Meso, ukupno</i>	71,63	65,67	62,92	70,88	67,74	70,64	69,65
Peradsko	84,33	84,89	85,68	101,18	94,68	79,82	81,38
Goveđe	86,72	70,03	62,34	72,36	57,78	70,69	63,47
Svinjsko	59,05	54,37	49,64	54,73	57,47	63,82	62,99
Ovčje i kozje	80,24	80,69	75,35	72,18	69,57	65,59	65,79
Konjetina	10.140,00	:	:	:	:	:	:
Iznutrice	93,68	97,45	115,87	121,14	92,01	97,17	127,72
Ostalo meso	90,80	82,55	72,29	84,61	82,09	104,77	99,33
<i>Jaja</i>	94,60	90,18	80,81	87,02	86,24	83,61	86,78
Mliječni proizvodi	78,36	78,12	74,83	68,82	72,40	70,02	71,94
Vrhnje	97,34	98,15	98,21	97,34	100,02	98,74	111,13
Koncentrirano mlijeko	5,53	11,12	2,68	1,43	1,54	0,54	0,91
Punomasno mlijeko u prahu	17,05	12,64	9,31	:	:	:	:
Obrano mlijeko u prahu	18,26	16,49	14,44	:	:	:	:
Maslac i mliječni namazi	100,82	90,17	79,64	92,98	59,44	100,96	102,01
Sir	76,35	70,95	70,31	:	:	:	:
Prerađeni sir	106,56	98,14	76,86	:	:	:	:
Sir i prerađeni sir	77,45	71,96	70,62	70,62	69,39	64,05	57,88
Mlijeko u prahu	17,84	15,16	13,18	15,38	17,86	16,09	11,62
Šećerna repa	85,53	81,21	87,95	82,75	87,42	83,76	99,47
Šećer	96,25	156,11	125,50	204,71	236,89	80,05	87,35
Med	99,23	97,64	96,81	90,06	89,15	84,17	98,54
<i>Vino *</i>	73,71	93,55	72,66	82,19	75,79	73,70	89,70
<i>* Bilanca za vino odnosi se na razdoblje od 1. kolovoza godine n-1 do 31. srpnja godine n.</i>							
Izvor: Agronomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i Državni zavod za statistiku							

Cijene

Tablica 7.

Otkupne cijene žive stoke i mesa u Republici Hrvatskoj, bez PDV-a

kn/kg	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
tele simental (80 -160 kg)	24,48	24,36	24,64	24,33	24,80	25,15	25,47	25,75	1,10
junica simental (za klanje)	12,23	12,06	12,18	11,87	12,67	12,95	12,74	12,23	-4,00
bik simental (>450kg)	13,71	13,76	13,93	13,70	14,26	14,32	14,54	13,85	-4,75
krava simental (za klanje)	7,96	7,70	7,64	7,88	7,81	7,67	7,47	7,70	3,08
odojak (25 -35 kg)	16,48	17,08	16,04	14,64	17,35	16,40	16,69	19,21	15,10
svinja (80 -120 kg)	11,97	11,78	10,34	10,31	11,63	11,31	11,14	11,70	5,03
krmača (za klanje)	9,32	9,30	9,30	8,52	8,80	8,97	8,71	9,29	6,66
janjad	22,15	22,47	22,24	22,46	22,73	22,34	23,32	22,96	-1,54
kn/kg hladnog trupa									
Govedi trup A mladi bikovi U2	26,76	26,95	26,46	26,06	26,02	26,35	26,22	24,82	-5,34
Govedi trup A mladi bikovi U3	27,30	27,06	26,27	26,18	26,15	26,59	26,30	25,35	-3,61
Govedi trup A mladi bikovi R2	26,31	26,79	26,33	25,90	25,94	26,37	26,28	24,90	-5,25
Govedi trup A mladi bikovi R3	26,83	27,03	26,47	26,06	26,24	26,25	26,16	25,20	-3,67
Govedi trup A mladi bikovi O2	25,53	26,72	26,06	25,95	26,31	25,44	25,40	24,74	-2,60
Govedi trup A mladi bikovi O3	25,11	26,03	26,32	25,94	26,08	25,47	26,43	24,85	-5,98
Govedi trup B bikovi R3	26,47	27,01	25,91	25,23	24,83	24,93	25,63	24,71	-3,59
Govedi trup D krave R3	18,82	16,84	17,36	17,72	17,70	18,61	18,39	18,34	-0,27
Govedi trup D krave R4	18,59	16,84	17,48	17,79	17,63	18,44	18,67	18,26	-2,20
Govedi trup D krave O2	17,23	14,85	16,42	16,23	15,55	16,56	17,25	16,93	-1,86
Govedi trup D krave O3	16,25	14,50	16,03	16,11	15,67	16,74	17,75	17,49	-1,46
Govedi trup D krave O4	16,45	14,50	16,15	14,96	15,82	15,97	17,53	17,89	2,05
Govedi trup D krave P2	16,82	13,30	14,51	14,72	13,48	14,60	13,82	14,79	7,02
Govedi trup D krave P3	16,66	14,62	14,83	15,01	14,37	13,77	16,05	18,70	16,51
Govedi trup E junice U2	27,72	28,87	27,29	27,39	27,96	28,21	27,27	25,70	-5,76
Govedi trup E junice U3	27,88	29,01	27,81	27,89	28,13	28,28	27,09	26,07	-3,77
Govedi trup E junice R2	27,28	28,15	26,67	26,06	26,76	27,47	26,07	24,24	-7,02
Govedi trup E junice R3	27,73	28,47	27,78	27,69	28,06	27,92	26,90	25,97	-3,46
Govedi trup E junice R4	27,72	28,93	28,05	27,75	28,14	28,09	26,81	25,95	-3,21
Govedi trup E junice O2	24,60	25,35	26,01	25,05	25,58	24,87	25,03	24,46	-2,28
Govedi trup E junice O3	26,61	26,37	27,38	26,51	26,60	26,05	26,31	25,37	-3,57
Govedi trup E junice O4	24,79	26,87	27,83	27,35	26,54	26,32	26,34	25,57	-2,92
Govedi trup Z starija telad U2		27,28	26,10	25,21	26,59	34,80	26,69	25,94	-2,81
Govedi trup Z starija telad U3		25,81	25,40	25,89	27,67	27,83	26,31	28,12	6,88
Govedi trup Z starija telad R2		27,62	30,12	28,96	28,22	30,15	29,76	26,10	-12,30
Govedi trup Z starija telad R3		25,57	26,41	26,91	25,29	26,68	27,52	26,58	-3,42
Govedi trup Z starija telad O2		19,87	25,63	23,88	27,41	27,91	25,05	20,56	-17,92
Govedi trup Z starija telad O3		18,84	27,09	25,35	26,54	27,60	26,31	23,69	-9,96
Govedi trup V telad		34,77	39,36	38,27	37,60	41,48	42,06	42,73	1,59

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

kn/kg	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
Svinjski trup 50-120 kg T1- S	14,06	12,86	11,27	11,47	12,52	11,00	12,58	12,47	-0,87
Svinjski trup 50-120 kg T1- E	13,45	12,60	11,02	11,23	12,29	10,88	12,60	12,31	-2,30
Svinjski trup 50-120 kg T1- U	13,05	12,48	10,92	11,06	12,24	10,84	12,61	12,15	-3,65
Svinjski trup 50-120 kg T1- R	11,82	11,33	9,93	10,09	11,41	10,17	12,12	11,35	-6,35
Svinjski trup 50-120 kg T1- O	11,87	11,54	11,01	9,94	14,80	13,36	12,52	12,20	-2,56
Svinjski trup 50-120 kg T1- P	12,76	13,12		9,96	12,73	15,89	14,14	11,77	-16,76
Svinjski trup 120-180 kg T2		13,99	11,74	11,37	12,34	11,11	12,15	12,10	-0,41
Svinjski trup Krmače (K)		11,83	10,57	10,92	10,23	10,16	10,47	9,49	-9,36
Svinjski trup Mladi nerastovi (N)		12,86				10,90	11,38		-
Svinjski trup Stariji nerastovi i kastrati (NK)		11,75	9,83	8,32	7,47	11,09	11,94	12,84	7,54
Svinjski trup Odojci (O)		15,54	14,31	18,25	17,75	15,91	17,74	12,24	-31,00
Svinjski trup Prasad (PR)		12,71	12,34	11,99	11,92	11,71	13,26	11,11	-16,21
Janjeći trup teška janjad - HL S						37,46	33,34		-
Janjeći trup teška janjad - HL E	42,85				44,15	33,27	37,69	51,00	35,31
Janjeći trup teška janjad - HL U	45,21	39,90	35,23	40,76	41,40	32,19	34,20	44,84	31,11
Janjeći trup teška janjad - HL R	43,77	41,38	35,75	39,11	39,73	44,65	38,67	44,89	16,08
Janjeći trup teška janjad - HL O	41,80	39,05	36,58	38,19	40,43	37,85	34,91	42,03	20,40
Janjeći trup teška janjad - HL P		38,77	35,95	36,52	44,07	43,08	42,12	45,00	6,84
Janjeći trup laka janjad LL A1	58,45	56,39	58,87	69,50	65,17	55,28	64,82	68,86	6,23
Janjeći trup laka janjad LL A2	42,14	52,66	39,12	63,01	45,03	44,29	56,23	44,38	-21,07
Janjeći trup laka janjad LL B1	42,26	46,87	46,21	53,90	50,49	45,95	48,21	49,88	3,46
Janjeći trup laka janjad LL B2	39,03	43,52	36,70	38,95	39,45	42,42	47,47	46,77	-1,47
Janjeći trup laka janjad LL C1	44,35	42,32	40,41	43,03	45,20	44,04	45,79	48,04	4,91
Janjeći trup laka janjad LL C2	37,96	38,31	35,49	36,24	38,70	40,76	43,24	46,36	7,22

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

Tablica 8.

Veleprodajne cijene mesnih prerađevina u Republici Hrvatskoj, bez PDV-a

kn/kg	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
teleća polovica	47,44	45,90	45,79	45,13	44,66	42,90	41,68	40,47	-2,90
teleći milanski rez	-	-	-	54,05	53,34	50,08	50,19	47,11	-6,14
juneća polovica (kompenzirana)	34,71	34,17	34,31	33,73	33,00	32,00	31,77	32,09	1,01
juneći milanski rez	38,27	37,80	38,10	38,10	37,69	37,06	37,29	36,33	-2,57
goveđa polovica	23,77	23,74	23,63	24,73	25,12	25,99	25,71	25,79	0,31
goveđi milanski rez	29,78	29,12	28,74	29,05	29,46	31,32	31,30	31,32	0,06
svinjski milanski rez	29,05	27,81	27,37	25,96	25,50	24,31	24,27	25,68	5,81
svinjska polovica (komplet)	20,14	19,49	18,56	18,13	18,00	16,82	17,26	17,92	3,82
janjac	53,54	53,43	54,01	53,29	53,54	50,36	52,44	55,63	6,08
svinjski kare	28,17	27,70	27,29	26,16	28,60	27,21	29,28	29,63	1,20
svinjski but bez kostiju	32,44	31,55	30,41	29,24	29,31	26,83	28,62	29,96	4,68
svinjska vratina s kostima	28,43	26,93	25,80	25,30	26,02	26,04	31,90	31,62	-0,88
hrenovke	37,65	37,77	38,74	37,09	35,32	31,41	31,61	36,70	16,10
pršut	99,58	105,98	116,95	133,41	133,95	105,43	96,88	108,89	12,40
šunka	47,83	49,17	54,15	58,71	58,46	52,11	56,69	45,05	-20,53
panceta	69,80	69,71	69,92	64,23	63,32	55,76	54,69	60,91	11,37
hamburger slanina	48,60	48,61	50,91	48,92	51,32	43,99	41,11	43,43	5,64

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

Tablica 9.

Veleprodajne cijene žitarica, uljarica i njihovih prerađevina u Republici Hrvatskoj, bez PDV-a

kn/kg	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
pšenica (min. 74 hl)	1,24	1,32	1,22	0,98	1,09	1,16	1,22	1,19	-2,46
kukuruz (max. 14 % vlage)	1,15	1,02	1,06	1,03	1,08	1,08	1,04	1,11	6,73
ječam stočni	1,26	1,19	1,17	0,96	0,94	1,11	1,26	1,04	-17,46
zob	-	1,20	1,16	1,07	0,95	1,01	1,02	1,05	2,94
suncokret zrno (min. 40 % ulja)	1,97	1,91	2,54	2,31	2,29	2,18	2,08	2,55	22,60
uljana repica	2,70	2,30	2,57	2,42	2,45	2,39	2,49	2,66	6,83
soja	3,04	2,54	2,53	2,47	2,84	2,35	2,37	2,67	12,66
brašno T-550 oštro	3,30	2,68	2,66	3,83	3,88	3,72	3,42	3,54	3,51
brašno T-550 glatko	2,24	2,05	2,05	1,95	1,91	2,08	2,19	2,20	0,46
sirovo ulje-suncokretovo	7,86	4,89	4,82	5,39	5,15	-	6,70	7,34	9,55
sirovo ulje-sojino	7,63	6,40	5,75	-	-	-	6,55	5,70	-12,98
sojina sačma (44 % SB)	3,77	3,61	3,03	2,67	2,84	2,93	2,75	2,92	6,18
sirovo ulje uljane repice	5,60	5,27	5,57	6,20	5,67	-	6,70	2,76	-58,81
pšenično krmno brašno	1,13	0,95	0,95	0,97	0,81	0,94	0,98	0,92	-6,12

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

Tablica 10.

Veleprodajne cijene voća u Republici Hrvatskoj, bez PDV-a

kn/kg	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
jabuka idared	5,73	4,12	4,78	4,31	4,93	5,67	4,34	6,69	54,15
jabuka jonagold	5,95	4,82	4,92	4,79	4,95	5,48	4,64	6,88	48,28
jabuka zlatni delišes	6,55	4,98	5,06	4,92	5,41	6,01	5,03	6,92	37,57
kruške	11,82	10,12	10,25	10,02	10,71	10,49	10,47	11,15	6,49
breskva	9,08	8,47	7,88	7,81	7,42	9,00	8,29	10,65	28,47
marelica	13,18	12,42	12,33	12,02	8,99	11,86	10,90	13,97	28,17
trešnja	15,38	18,48	18,67	22,53	15,67	15,79	19,71	21,30	8,07
lubenica	3,11	3,53	4,25	3,25	3,23	3,65	4,75	3,92	-17,47
mandarina	5,00	3,74	5,03	4,16	5,45	4,60	4,65	5,53	18,92
naranča	7,37	7,16	7,62	7,79	8,14	8,18	7,86	8,95	13,87
limun	9,72	10,49	10,62	13,85	11,34	11,53	10,23	11,41	11,53
jagoda	18,96	14,85	18,97	19,86	20,89	19,20	20,13	24,50	21,71
šljiva	5,07	5,96	6,63	5,86	5,81	5,41	6,05	6,91	14,21

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

Tablica 11.

Veleprodajne cijene povrća u Republici Hrvatskoj, bez PDV-a

kn/kg	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
rajčica	10,04	10,47	9,79	8,61	8,99	9,07	9,34	9,27	-0,75
paprika rog	12,77	11,15	12,28	11,80	12,60	12,03	11,94	12,49	4,61
paprika babura	14,32	12,77	12,00	11,84	12,25	11,61	11,69	11,69	0,00
patlidžan	11,66	8,95	9,48	9,01	9,03	8,74	9,05	9,90	9,39
krastavci kormišon	8,70	7,70	8,20	7,03	8,04	8,55	7,99	8,28	3,63
luk (crveni)	4,24	3,92	3,74	3,72	3,38	3,82	5,11	4,33	-15,26
kupus zeleni	3,33	2,59	3,08	2,87	3,01	3,51	4,20	3,37	-19,76
kelj	5,70	4,80	5,65	4,83	5,18	5,22	5,53	5,50	-0,54
mrkva	5,64	4,58	5,01	4,88	4,62	5,55	5,68	5,65	-0,53
zelena salata kristalka	9,00	7,52	8,37	6,94	9,91	8,64	9,78	9,61	-1,74
zelena salata puterica	9,64	8,41	9,23	8,15	10,72	9,60	10,00	10,82	8,20
cvjetača	7,87	7,17	7,31	7,37	7,70	8,55	8,27	9,75	17,90
grah šareni	20,52	18,55	16,10	15,33	17,13	17,90	18,09	17,36	-4,04
krumpir	3,28	2,41	2,26	2,56	2,31	2,60	3,12	2,94	-5,77
mladi krumpir	5,61	4,88	5,04	5,41	5,28	5,39	6,05	5,25	-13,22
šampinjoni	20,40	21,03	20,23	20,30	20,19	20,58	20,74	20,01	-3,52
blitva	8,56	7,46	8,74	7,97	9,08	9,10	9,13	9,79	7,23
špinat	10,41	9,96	11,26	10,57	11,43	11,53	12,21	13,91	13,92

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

Tablica 12.

Otkupne cijene sirovog mlijeka realne kvalitete i veleprodajne cijene mliječnih proizvoda, peradi (65%-tno pile) i jaja u Republici Hrvatskoj, bez PDV-a

kn/kg	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
Otkupna cijena sirovog mlijeka realne kvalitete	2,63159	2,71679	2,47972	2,22825	2,35423	2,43509	2,47202	2,51186	1,61
Veleprodajne cijene mliječnih proizvoda									
Svježi sir polumasn (10-25 % m.m u ST); 500 g	17,34	17,24	17,43	17,06	16,64	14,67	14,14	13,99	-1,06
sir Edam tipa (45% m.m. u ST); 2-5 kg	32,54	30,04	26,68	24,21	27,38	23,59	24,81	25,40	2,38
sir Trapist tipa (45% m.m. u ST); 2-5 kg	49,60	50,20	48,14	44,93	45,43	46,02	45,45	46,22	1,69
sir Gouda tipa (45% m.m. u ST); 2-5 kg	32,99	31,44	28,68	24,94	28,96	25,35	26,75	26,42	-1,23
Maslac (>82% m.m.i <16% vode); 250 g	41,04	39,98	37,40	33,83	43,26	46,26	43,65	38,82	-11,07
Maslac I klasa (>82% m.m.i <16% vode); blok 25 kg	30,23	30,67	28,93	29,53	36,27	36,51	36,62	32,11	-12,32
Veleprodajne cijene pilećih trupova									
Pile A klase (65%-tno pile)	15,20	14,18	13,92	13,53	13,77	13,96	13,81	13,75	-0,43
Veleprodajne cijene jaja A klase									
Jaja kavezno A klase, razred XL	0,96	0,88	0,87	0,88	0,84	0,83	0,78	0,78	0,00
Jaja kavezno A klase, razred L	0,90	0,80	0,79	0,80	0,78	0,74	0,69	0,68	-1,45
Jaja kavezno A klase, razred M	0,82	0,74	0,77	0,73	0,71	0,67	0,60	0,61	1,67
Jaja kavezno A klase, razred S	0,73	0,66	0,67	0,65	0,66	0,61	0,56	0,56	0,00
Jaja podno A klase, razred XL		1,04			0,81	0,89	0,87	0,88	1,15
Jaja podno A klase, razred L		0,90	0,92	0,90	0,91	0,88	0,76	0,73	-3,95
Jaja podno A klase, razred M		0,92	0,83	0,81	0,83	0,82	0,71	0,72	1,41
Jaja podno A klase, razred S		0,58	0,65	0,59	0,72	0,63	0,68	0,67	-1,47

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

Tablica 13.

Veleprodajne cijene maslinovog ulja u Republici Hrvatskoj, bez PDV-a

kn	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	stopa promjene 2020./2019., %
Maslinovo ulje Ekstra djevičansko 1 l i više		31,85	39,97	39,76	47,92	46,53	45,91	41,25	-10,15
Maslinovo ulje Ekstra djevičansko 0,75 l		42,30	49,99	58,96	82,13	64,76	71,75	68,04	-5,17
Maslinovo ulje Ekstra djevičansko 0,5 l		51,49	57,64	68,99	69,87	60,51	69,60	71,46	2,67
Maslinovo ulje Djevičansko		50,30	57,00	58,48	61,41	57,69	52,59	54,23	3,12

Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede, TISUP

Robna razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda Republike Hrvatske s inozemstvom

Tablica 14.

Pregled ukupne i poljoprivredne vanjskotrgovinske razmjene, petogodišnji prosjek od 2015. do do 2019. godine i razdoblje od 2013. do 2020. godine

Godina	Ukupna robna razmjena				Poljoprivredna razmjena				Nepoljoprivredna razmjena				Udio u ukupnoj razmjeni, (%)				Stopa promjene u odnosu na prethodno razdoblje, (%)			
	(000. EUR)			Pokrivenost uvoza izvozom	(000. EUR)			Pokrivenost uvoza izvozom	(000. EUR)			Pokrivenost uvoza izvozom	Poljoprivredna razmjena		Nepoljoprivredna razmjena		Poljoprivredna razmjena		Nepoljoprivredna razmjena	
	Izvoz	Uvoz	Bilanca		Izvoz	Uvoz	Bilanca		Izvoz	Uvoz	Bilanca		Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz	Izvoz	Uvoz
Ø 2010.-2014.	9.614.857	16.258.046	-6.643.190	59,14	1.198.206	1.996.870	-798.664	60,00	8.416.651	14.261.177	-5.844.526	59,02	12,46	12,28	87,54	87,72				
Ø 2015.-2019.	13.526.299	21.762.978	-8.236.679	62,15	1.915.524	2.948.584	-1.033.060	64,96	11.610.776	18.814.395	-7.203.619	61,71	14,16	13,55	85,84	86,45	59,87	47,66	37,95	31,93
Indeks Ø2015.-2019./ Ø2010.-2014.	140,68	133,86	123,99	105,10	159,87	147,66	129,35	108,27	137,95	131,93	123,25	104,57								
2013.	9.589.448	16.528.274	-6.938.825	58,02	1.205.127	2.127.801	-922.674	56,64	8.384.322	14.400.473	-6.016.151	58,22	12,57	12,87	87,43	87,13	-4,58	6,43	0,22	1,30
2014.	10.368.782	17.129.405	-6.760.623	60,53	1.336.197	2.324.728	-988.531	57,48	9.032.584	14.804.676	-5.772.092	61,01	12,89	13,57	87,11	86,43	10,88	9,25	7,73	2,81
2015.	11.527.852	18.482.861	-6.955.009	62,37	1.575.938	2.547.429	-971.491	61,86	9.951.914	15.935.432	-5.983.518	62,45	13,67	13,78	86,33	86,22	17,94	9,58	10,18	7,64
2016.	12.316.569	19.711.866	-7.395.297	62,48	1.784.166	2.657.254	-873.088	67,14	10.532.403	17.054.612	-6.522.209	61,76	14,49	13,48	85,51	86,52	13,21	4,31	5,83	7,02
2017.	14.016.945	21.891.649	-7.874.704	64,03	1.917.459	2.963.329	-1.045.870	64,71	12.099.486	18.928.319	-6.828.834	63,92	13,68	13,54	86,32	86,46	7,47	11,52	14,88	10,99
2018.	14.543.427	23.747.557	-9.204.130	61,24	2.082.372	3.094.027	-1.011.655	67,30	12.461.055	20.653.530	-8.192.475	60,33	14,32	13,03	85,68	86,97	8,60	4,41	2,99	9,11
2019.	15.226.703	24.980.960	-9.754.256	60,95	2.217.682	3.480.879	-1.263.197	63,71	13.009.021	21.500.080	-8.491.059	60,51	14,56	13,93	85,44	86,07	6,50	12,50	4,40	4,10
2020.	14.899.762	22.917.867	-8.018.105	65,01	2.401.219	3.279.673	-878.454	73,22	12.498.543	19.638.194	-7.139.651	63,64	16,12	14,31	83,88	85,69	8,28	-5,78	-3,92	-8,66
indeks 2020./2019.	97,85	91,74	82,20	106,66	108,28	94,22	69,54	114,92	96,08	91,34	84,08	105,18								

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 15.

Vanjskotrgovinska razmjena poljoprivredno-prehrambenih proizvoda, razdoblje od 2013. do 2020. godine

		2013.			2014.			2015.			2016.			2017.			2018.			2019.			2020.				
		Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR		Udio u ukupnoj poljoprivrednoj razmjeni, (%)		
GLCT	Naziv skupine	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz
01	Žive životinje	46,8	82,3	-35,4	50,9	80,4	-29,5	41,3	90,1	-48,8	61,7	88,6	-26,9	77,6	112,1	-34,5	97,5	110,5	-13,0	93,1	126,9	-33,8	109,3	120,9	-11,6	4,6	3,7
02	Meso i jestivi kloančki proizvodi	30,9	238,6	-207,8	40,4	294,6	-254,2	55,8	308,6	-252,8	74,1	324,3	-250,2	70,3	371,6	-301,2	84,6	375,7	-291,1	86,6	417,5	-330,9	79,0	348,6	-269,6	3,3	10,6
03	Ribe i raci (rakovi), mekušci i ostali vodeni beskralješnjaci	106,4	65,7	40,7	114,8	73,2	41,7	150,3	90,4	59,9	149,5	100,8	48,7	156,9	113,1	43,8	170,5	122,1	48,3	173,3	141,4	31,8	191,3	105,5	85,8	8,0	3,2
04	Mliječni proizvodi; ptića jaja; prirodni med; jestivi proizvodi životinjskog podrijetla što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu	43,6	169,2	-125,7	36,4	166,1	-129,7	46,7	173,6	-127,0	57,8	190,1	-132,3	65,8	240,5	-174,7	75,1	245,9	-170,8	73,0	269,2	-196,3	74,5	248,0	-173,5	3,1	7,6
05	Proizvodi životinjskog podrijetla drugdje nespomenuti i neuključeni na drugom mjestu	5,1	9,3	-4,2	4,5	7,4	-2,9	5,3	8,3	-3,1	4,9	8,8	-3,9	6,5	10,2	-3,6	6,1	10,6	-4,5	7,7	11,4	-3,7	7,1	9,5	-2,4	0,3	0,3
06	Živo drveće i druge biljke, lukovice, gomolji i tome nalik; rezano cvijeće i ukrasno lišće	1,5	28,7	-27,2	3,2	32,4	-29,2	3,6	32,3	-28,7	5,0	34,8	-29,8	4,4	39,6	-35,2	5,6	45,0	-39,5	4,7	48,5	-43,8	4,1	46,0	-41,8	0,2	1,4
07	Jestivo povrće i određene vrste korjenja i gomolja	8,9	92,5	-83,5	15,5	96,7	-81,1	17,1	111,7	-94,5	22,4	116,1	-93,7	29,4	116,3	-86,9	29,4	131,3	-101,9	33,7	163,7	-130,0	53,8	141,2	-87,4	2,2	4,3
08	Jestivo voće i orašasti plodovi; kore agruma; dinja i lubenica	19,0	140,9	-121,9	37,8	146,5	-108,7	31,7	169,1	-137,3	37,7	172,9	-135,2	34,5	180,3	-145,8	39,9	187,9	-147,9	39,8	212,1	-172,3	46,3	209,2	-162,9	1,9	6,4
09	Kava, čaj, mate čaj i začini	7,6	63,4	-55,8	10,9	63,8	-52,9	13,8	73,0	-59,2	21,1	79,4	-58,4	18,9	78,4	-59,6	20,1	75,5	-55,4	20,4	77,1	-56,7	22,8	75,5	-52,8	0,9	2,3
10	Žitarice	111,0	40,7	70,3	97,0	56,5	40,5	140,0	62,4	77,6	150,3	45,2	105,1	154,9	58,9	96,0	190,5	71,1	119,4	212,0	75,7	136,3	320,7	72,9	247,8	13,4	2,2
11	Proizvodi mlinске industrije; slad, škrob, inulin i pšenični gluten	16,1	25,9	-9,7	16,9	26,1	-9,1	22,5	33,8	-11,3	23,6	37,9	-14,3	25,7	43,5	-17,8	21,5	41,6	-20,1	20,8	39,7	-18,9	21,5	42,6	-21,1	0,9	1,3
12	Uljano sjeme i plodovi; razno zrnje, sjeme i plodovi; industrijsko i lijekovito bilje; slama i stočna hrana	74,7	41,7	33,0	63,0	42,5	20,6	110,2	35,0	75,3	112,2	42,0	70,2	158,8	49,9	108,9	132,6	51,6	81,0	152,0	53,0	99,0	180,1	63,8	116,3	7,5	1,9
13	Šelak, gume, smole i ostali biljni sokovi i ekstrakti	0,1	4,6	-4,6	0,9	5,4	-4,6	1,4	5,7	-4,4	1,4	6,0	-4,6	1,6	6,9	-5,2	2,4	6,8	-4,4	1,6	7,4	-5,7	1,4	7,0	-5,7	0,1	0,2
14	Biljni materijali za pletarstvo, biljni proizvodi drugdje nespomenuti i neuključeni	0,0	0,5	-0,5	0,9	1,1	-0,2	0,3	0,8	-0,4	0,1	0,4	-0,3	0,0	0,4	-0,4	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,3	-0,3	0,1	0,4	-0,3	0,0	0,0
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla i proizvodi njihove razgradnje; prerađene jestive masti; životinjski i biljni voskovi	27,5	115,7	-88,2	34,0	105,2	-71,3	34,9	102,7	-67,8	56,0	105,0	-48,9	66,3	103,4	-37,2	70,6	100,3	-29,8	74,2	105,2	-31,0	77,8	105,7	-27,9	3,2	3,2
16	Preradevine od mesa, riba, rakova, mekušaca ili drugih vodenih beskralješnjaka	77,9	44,4	33,5	72,2	54,5	17,7	81,2	66,8	14,4	83,5	70,8	12,6	89,0	78,9	10,1	98,5	89,6	8,8	113,7	104,9	8,7	121,9	98,5	23,4	5,1	3,0
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede																											

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

		2013.			2014.			2015.			2016.			2017.			2018.			2019.			2020.				
		Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR			Vrijednost, milijun EUR		Udio u ukupnoj poljoprivrednoj razmjeni, (%)		
GLCT	Naziv skupine	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz
17	Šećer i proizvodi od šećera	77,9	83,1	-5,2	101,8	88,0	13,8	97,9	108,0	-10,1	161,5	116,5	45,0	111,6	117,7	-6,1	87,7	62,4	25,3	70,5	97,3	-26,8	52,0	61,4	-9,4	2,2	1,9
18	Kakao i proizvodi od kaka	44,6	103,9	-59,4	65,5	133,3	-67,7	91,3	152,1	-60,8	101,3	152,0	-50,7	115,5	153,0	-37,4	135,6	154,3	-18,8	173,2	178,0	-4,8	157,5	181,5	-24,0	6,6	5,5
19	Proizvodi na osnovi žitarica, škroba, brašna ili mlijeka; slastičarski proizvodi	88,8	171,1	-82,3	101,0	183,0	-82,1	121,4	199,1	-77,6	126,0	204,9	-78,9	144,2	218,2	-74,0	149,0	245,6	-96,6	169,7	279,9	-110,3	181,7	275,5	-93,8	7,6	8,4
20	Proizvodi od povrća, voća, orašastih plodova i ostalih dijelova biljaka	24,1	83,4	-59,3	26,4	93,3	-66,9	33,9	103,0	-69,1	41,4	108,5	-67,1	40,1	118,0	-77,9	42,9	121,2	-78,3	47,4	131,6	-84,3	54,5	117,7	-63,2	2,3	3,6
21	Razni prehrambeni proizvodi	146,9	152,4	-5,4	160,5	158,9	1,5	169,1	168,1	1,1	177,7	175,6	2,1	184,3	187,3	-3,0	201,6	204,7	-3,1	223,1	221,7	1,4	220,4	224,5	-4,2	9,2	6,8
22	Pića, alkoholi i ocat	108,9	112,9	-4,0	116,8	139,8	-22,9	128,5	156,0	-27,4	136,4	174,4	-38,0	140,2	201,7	-61,6	152,1	231,7	-79,6	153,5	260,9	-107,5	139,9	236,1	-96,2	5,8	7,2
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije, pripremljena životinjska hrana	44,4	173,3	-128,9	73,2	185,6	-112,4	93,0	192,6	-99,5	80,1	199,6	-119,5	71,3	213,4	-142,1	67,1	234,9	-167,8	64,7	232,1	-167,4	81,0	244,7	-163,8	3,4	7,5
24	Duhan i prerađeni nadomjesci duhana	64,4	58,1	6,4	56,8	60,3	-3,5	49,0	68,5	-19,4	59,0	66,1	-7,1	112,0	105,5	6,5	148,4	116,4	32,0	164,9	156,6	8,3	163,0	172,2	-9,2	6,8	5,3
UKUPNO (1-24)		1.177,4	2.102,3	-924,9	1.301,3	2.294,5	-993,2	1.540,4	2.511,5	-971,1	1.744,6	2.620,5	-875,9	1.879,8	2.918,8	-1.038,9	2.029,2	3.037,0	-1.007,8	2.173,4	3.412,2	-1.238,8	2.361,4	3.208,8	-847,3	98,3	97,8
29	Organski kemijski proizvodi	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,5	-0,5	0,1	0,5	-0,4	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,4	-0,4	0,1	0,5	-0,4	0,1	0,5	-0,4	0,1	0,4	-0,3	0,0	0,0
33	Eterična ulja i rezinoidi	1,5	1,8	-0,3	8,7	2,3	6,4	6,9	2,1	4,8	10,4	3,8	6,7	8,4	8,0	0,3	16,4	12,8	3,6	14,1	16,3	-2,2	16,0	25,0	-9,0	0,7	0,8
35	Bjelančevinaste tvari; modificirani škrobovi; ljepila, enzimi	0,7	10,7	-10,0	1,0	11,3	-10,3	1,5	13,5	-12,0	1,5	14,6	-13,1	1,8	18,3	-16,4	2,0	21,7	-19,7	1,9	31,2	-29,3	1,7	29,7	-28,0	0,1	0,9
38	Razni proizvodi kemijske industrije	0,0	0,3	-0,3	0,0	1,0	-1,0	0,0	1,0	-1,0	0,0	1,1	-1,1	0,0	0,5	-0,5	0,0	0,6	-0,6	0,0	0,5	-0,5	0,0	0,6	-0,6	0,0	0,0
41	Sirova koža s dlakom ili bez dlake (osim krzna) i štavljena koža	25,4	11,7	13,7	25,0	14,2	10,8	26,7	18,3	8,4	27,3	16,5	10,8	26,4	16,5	9,8	32,2	19,9	12,3	25,5	16,8	8,7	19,1	12,4	6,7	0,8	0,4
43	Prirodno i umjetno krzno i proizvodi od krzna	0,0	0,4	-0,4	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,1	-0,1	0,1	0,2	-0,1	0,1	0,5	-0,4	0,1	1,0	-0,9	0,5	1,2	-0,8	0,3	1,3	-1,0	0,0	0,0
50	Svila	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
51	Vuna, fina ili gruba životinjska dlaka, preda	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
52	Pamuk	0,0	0,4	-0,4	0,0	0,5	-0,5	0,1	0,4	-0,3	0,0	0,3	-0,3	0,0	0,2	-0,2	0,0	0,4	-0,4	0,0	0,8	-0,8	0,0	1,1	-1,1	0,0	0,0
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,8	0,0	0,7	2,3	0,1	2,2	2,2	1,5	0,7	2,5	0,3	2,2	0,1	0,0
UKUPNO (29-53)		27,7	25,5	2,2	34,9	30,2	4,7	35,5	35,9	-0,4	39,5	36,7	2,8	37,6	44,6	-7,0	53,1	57,0	-3,9	44,3	68,7	-24,4	39,8	70,9	-31,1	1,7	2,2
UKUPNO		1.205,1	2.127,8	-922,7	1.336,2	2.324,7	-988,5	1.575,9	2.547,4	-971,5	1.784,2	2.657,3	-873,1	1.917,5	2.963,3	-1.045,9	2.082,4	3.094,0	-1.011,7	2.217,7	3.480,9	-1.263,2	2.401,2	3.279,7	-878,5	100,0	100,0

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 16.

Pregled najznačajnijih izvoznih proizvoda na razini HS 6, prosjek razdoblja od 2015.do 2019. godine te 2019. i 2020. godina

CT	Naziv	Ø 2015.-2019.				2019.				2020.			
		RB	Vrijednost, EUR	Količina, t	Udio, %	RB	Vrijednost, EUR	Količina, t	Udio, %	RB	Vrijednost, EUR	Količina, t	Udio, %
170199	Šećer od šećerne trske ili šećerne repe i kemijski čista saharoza, u krutom stanju (osim šećera od šećerne trske ili šećerne repe, koji sadrži dodane arome ili tvari za bojenje i sirovog šećera)	1.	91.066.107,60	200.735,97	4,75	9.	52.825.752,00	125.017,72	2,38	16.	36.124.846,00	86.172,43	1,50
100590	Kukuruz, osim za sjetvu	2.	87.544.919,40	569.759,84	4,57	1.	132.504.430,00	878.023,70	5,97	1.	183.449.404,00	1.196.273,46	7,64
240220	Cigarete koje sadrže duhan	3.	70.792.735,80	6.957,10	3,70	2.	113.450.919,00	9.069,47	5,12	3.	98.665.745,00	7.652,40	4,11
120190	Soja, neovisno je li lomljena ili ne (osim za sjetvu)	4.	65.446.316,80	182.679,30	3,42	5.	71.688.257,00	213.909,62	3,23	2.	99.497.816,00	263.829,89	4,14
210690	Prehrambeni proizvodi što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu (osim koncentrata bjelanjčevina i teksturiranih bjelanjčevinastih tvari)	5.	65.037.418,60	24.188,47	3,40	3.	83.255.909,00	25.758,78	3,75	5.	84.727.664,00	27.141,95	3,53
210390	Pripravci za umake i pripremljeni umaci; miješani začini i začinska sredstva (osim umaka od soje, ketchupa od rajčice i drugih umaka od rajčice, gorušice, brašna od gorušice)	6.	61.678.979,20	29.128,80	3,22	6.	65.455.229,00	31.419,89	2,95	8.	64.194.200,00	33.057,76	2,67
100199	Pšenica i suražica, osim za sjetvu i tvrde pšenice	7.	60.371.259,20	363.064,91	3,15	8.	56.046.327,00	338.771,22	2,53	4.	91.546.596,00	525.709,76	3,81
180632	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, u blokovima, pločama ili rebrima mase 2 kg ili manje (osim punjenih)	8.	52.111.438,80	11.412,62	2,72	7.	65.058.252,00	13.731,02	2,93	7.	64.378.523,00	14.000,78	2,68
180631	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, u blokovima, pločama ili rebrima mase 2 kg ili manje, punjeni	9.	45.452.850,80	7.934,51	2,37	4.	77.382.288,00	12.243,96	3,49	6.	65.382.771,00	11.150,81	2,72
230990	Pripravci koji se koriste u prehrani životinja (osim hrane za pse i mačke, pripremljene u pakiranju za pojedinačnu prodaju)	10.	44.322.559,80	71.304,12	2,31	12.	44.717.226,00	65.048,58	2,02	11.	51.584.057,00	78.607,44	2,15
190110	Proizvodi za prehranu dojenčadi i male djece, u pakiranjima za pojedinačnu prodaju, od brašna, prekrupе, škrobnog ili sladnog ekstrakta koji sadrže manje od 40% kakaa, potpuno odmašćenog, drugdje nespomenuti ili navedeni; prehrambeni proizvodi od mljeka, kiselog vrhnja, surutke, jogurta, kefira i sličnih proizvoda iz poglavlja 0401 do 0404, bez sadržaja kakaa ili koji sadrže 5% ili manje masenih udjela kakaa, potpuno odmašćenog	11.	41.231.418,60	9.692,73	2,15	11.	44.895.383,00	9.147,38	2,02	13.	42.659.042,00	8.304,88	1,78
220300	Pivo dobiveno od slada	12.	40.378.362,80	68.195,93	2,11	18.	30.153.673,00	62.931,33	1,36	25.	24.034.886,00	53.230,80	1,00
220210	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, s dodanim šećerom ili drugim sladilima ili aromatizirane, za izravnu potrošnju kao pića	13.	38.122.536,00	103.153,05	1,99	10.	45.848.981,00	108.924,61	2,07	15.	37.917.387,00	95.504,40	1,58
010392	Žive čistokrvne svinje, mase veće od uključivo 50 kg (osim čistokrvnih rasplodnih životinja)	14.	33.107.566,20	26.823,99	1,73	14.	40.684.708,00	30.272,20	1,83	12.	42.770.156,00	34.921,46	1,78
030235	Svježa ili rashlađena atlantska i pacifička plavoperajna tuna (Thunnus thynnus, Thunnus orientalis)	15.	32.622.499,80	2.762,65	1,70	17.	31.986.138,00	2.829,50	1,44	18.	32.302.783,00	3.045,55	1,35
010229	Živa goveda (osim čistokrvnih za rasplod)	16.	30.787.641,00	16.690,09	1,61	13.	41.452.225,00	21.927,07	1,87	10.	53.514.034,00	27.678,68	2,23
190590	Kruh, kolači, torte, kekisi i ostale pekarske preradevine, sa ili bez kakaa, hostije, prazne kapsule pogodne za farmaceutsku upotrebu, oblate za pečenje, rižin papir i slični proizvodi (osim hruškavog kruha i medenjaka začinenih ingverom)	17.	26.006.677,80	10.837,52	1,36	16.	40.358.074,00	17.012,79	1,82	14.	42.018.655,00	17.649,50	1,75
030284	Svježi ili rashlađeni lubini (Dicentrarchus spp.)	18.	24.713.831,40	3.920,43	1,29	23.	25.874.883,00	4.048,11	1,17	19.	31.174.464,00	4.997,99	1,30
180690	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, u pakiranju 2 kg ili manje (osim u blokovima, pločama ili rebrima i kakao prahu)	19.	23.615.257,00	5.153,45	1,23	20.	28.049.027,00	6.046,44	1,26	24.	24.776.445,00	5.959,21	1,03
240120	Duhan, djelomično ili potpuno izliven, inače neprerađen	20.	23.226.217,40	6.082,91	1,21	15.	40.436.915,00	8.817,57	1,82	9.	55.439.991,00	11.054,36	2,31
Ostali proizvodi			957.886.959,80	1.841.871,22	50,01		1.085.557.677,00	2.134.546,71	48,95		1.175.059.130,00	1.905.957,76	48,94
UKUPNO			1.915.523.553,80	3.562.349,61	100,00		2.217.682.273,00	4.119.497,67	100,00		2.401.218.595,00	4.411.901,26	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 17.

Pregled najznačajnijih uvoznih proizvoda na razini HS 6, prosjek razdoblja od 2015.do 2019. godine te 2019. i 2020. godina

CT	Naziv	Ø 2015.-2019.				2019.				2020.			
		RB	Vrijednost, EUR	Količina, t	Udio, %	RB	Vrijednost, EUR	Količina, t	Udio, %	RB	Vrijednost, EUR	Količina, t	Udio, %
020319	Svježe ili rashlađeno svinjsko meso (osim trupova i polovica, šunke, plečki i komada od njih, s kostima)	1.	101.680.737,40	46.284,61	3,45	2.	114.709.487,00	44.530,87	3,30	2.	105.527.022,00	46.135,39	3,22
210690	Prehrambeni proizvodi što nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu (osim koncentrata bjelancevina i teksturiranih bjelancevinastih tvari)	2.	101.248.941,80	30.507,67	3,43	1.	121.877.532,00	32.794,22	3,50	1.	125.412.415,00	28.926,37	3,82
230990	Pripravci koji se koriste u prehrani životinja (osim hrane za pse i mačke, pripremljene u pakiranju za pojedinačnu prodaju)	3.	80.625.784,60	93.330,44	2,73	4.	98.505.194,00	118.487,29	2,83	3.	97.873.127,00	119.630,41	2,98
190590	Kruh, kolači, torte, keksi i ostale pekarske preradevine, sa ili bez kakaa, hostije, prazne kapsule pogodne za farmaceutsku upotrebu, oblate za pečenje, rižin papir i slični proizvodi (osim hruškavog kruha i medenjaka začinenih ingverom)	4.	79.331.405,40	39.571,64	2,69	3.	104.315.287,00	49.531,36	3,00	4.	94.672.406,00	44.423,13	2,89
040690	Sir, ostali (osim svježeg sira, uključno sir od surutke, nefermentirani, skuta, sir obrađeni, prošaran plavom plijesni, i ribani ili u prahu)	5.	68.688.902,20	20.697,20	2,33	5.	85.773.097,00	24.208,44	2,46	6.	75.314.350,00	21.120,26	2,30
040120	Mlijeko i vrhnje, s više od 1% masti do uključno 6% masti, nekonzentrirani, bez dodanog šećera i ostalih sladila	6.	66.310.113,80	187.650,29	2,25	7.	77.677.291,00	203.634,03	2,23	8.	66.992.819,00	183.276,58	2,04
010229	Živa goveda (osim čistokrvnih za rasplod)	7.	65.310.691,00	24.191,11	2,21	6.	81.102.717,00	30.271,41	2,33	5.	77.247.001,00	29.569,33	2,36
230400	Uljanje pogače i ostali kruti ostaci, neovisno jesu li mljeveni ili u obliku peketa ili ne, dobiveni pri ekstrakciji sojinog ulja	8.	63.210.948,20	174.300,86	2,14	14.	52.003.836,00	151.636,92	1,49	10.	59.562.853,00	167.842,58	1,82
240220	Cigarete koje sadrže duhan	9.	60.309.018,00	4.008,43	2,05	8.	70.684.268,00	4.354,56	2,03	7.	67.078.358,00	3.741,40	2,05
020329	Smržnuto svinjsko meso (osim trupova i polovica, šunke, plečki i komada od njih, bez kostiju)	10.	59.408.005,00	27.942,82	2,01	9.	69.796.064,00	28.823,73	2,01	11.	57.532.448,00	23.606,68	1,75
230910	Hrana za pse i mačke, pripremljena u pakiranju za pojedinačnu prodaju	11.	50.481.999,20	56.112,82	1,71	10.	58.660.954,00	62.283,42	1,69	9.	63.424.004,00	69.070,11	1,93
180690	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, u pakiranju 2 kg ili manje (osim u blokovima, pločama ili rebrima i kakao prahu)	12.	47.598.611,00	11.118,33	1,61	13.	52.055.749,00	11.211,56	1,50	12.	52.001.048,00	11.601,43	1,59
080390	Banane, svježe ili suhe (osim banana za kuhanje)	13.	46.686.264,60	63.982,67	1,58	12.	55.551.405,00	77.622,19	1,60	15.	47.338.338,00	77.736,44	1,44
180632	Čokolada i ostali proizvodi koji sadrže kakao, u blokovima, pločama ili rebrima mase 2 kg ili manje (osim punjenih)	14.	41.634.361,60	10.600,52	1,41	16.	46.227.720,00	12.480,05	1,33	14.	49.500.030,00	13.019,53	1,51
220210	Vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, s dodanim šećerom ili drugim sladilima ili aromatizirane, za izravnu potrošnju kao pića	15.	39.953.773,00	102.156,24	1,36	11.	56.907.573,00	135.202,51	1,63	13.	50.314.973,00	118.331,58	1,53
020120	Svježi ili rashlađeni komadi govedine, s kostima (osim trupova i polovica)	16.	38.173.515,80	12.896,73	1,29	17.	44.674.848,00	14.328,80	1,28	19.	39.494.661,00	12.956,91	1,20
220300	Pivo dobiveno od slada	17.	37.740.420,20	80.406,44	1,28	15.	47.051.071,00	97.893,08	1,35	16.	46.665.305,00	99.659,00	1,42
170114	Ostali sirovi šećer od šećerne trske, bez dodanih aroma ili tvari za bojenje, u krutom stanju (osim šećera od šećerne trske iz tarifnog broja 1701.13)	18.	35.192.932,40	94.928,56	1,19	28.	27.668.406,00	88.099,85	0,79	359.	704.812,00	876,05	0,02
090111	Kava, (osim pržene i bez kofeina)	19.	32.393.502,60	16.257,21	1,10	27.	27.884.580,00	15.473,62	0,80	29.	25.044.498,00	14.791,53	0,76
190531	Slatki keksi	20.	31.459.316,60	15.567,04	1,07	20.	36.707.224,00	17.944,37	1,05	21.	36.834.357,00	18.803,04	1,12
Ostali proizvodi			1.801.142.051,80	1.727.103,12	61,09		2.151.045.024,00	1.877.083,39	61,80		2.041.138.014,00	1.896.047,01	62,24
UKUPNO			2.948.581.296,20	2.839.614,75	100,00		3.480.879.327,00	3.097.895,65	100,00		3.279.672.839,00	3.001.164,77	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 18.

Pregled izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Republike Hrvatske po državama, prosjek razdoblja od 2015. do 2019. godine te 2019. i 2020. godina

IZVOZ									
država	Ø 2015.-2019.			2019.			2020.		
	rang	Vrijednost, EUR	Udio (%)	rang	Vrijednost, EUR	Udio (%)	rang	Vrijednost, EUR	Udio (%)
Slovenija	1.	300.542.231	15,69	2.	337.741.438	15,23	2.	342.585.710	14,27
Italija	2.	293.119.657	15,30	1.	362.374.874	16,34	1.	466.914.079	19,44
Bosna i Hercegovina	3.	276.582.210	14,44	3.	276.319.363	12,46	3.	265.569.954	11,06
Srbija	4.	141.060.629	7,36	6.	149.917.370	6,76	5.	144.022.618	6,00
Njemačka	5.	129.537.141	6,76	5.	152.086.389	6,86	4.	180.796.153	7,53
Mađarska	6.	111.937.137	5,84	7.	135.700.891	6,12	7.	141.884.070	5,91
Austrija	7.	105.271.525	5,50	4.	153.457.297	6,92	6.	143.966.619	6,00
Sjeverna Makedonija	8.	45.235.722	2,36	11.	42.394.823	1,91	11.	39.835.419	1,66
Crna Gora	9.	39.547.045	2,06	10.	44.447.335	2,00	16.	33.764.260	1,41
Kosovo	10.	33.174.684	1,73	8.	58.262.886	2,63	9.	50.880.056	2,12
Japan	11.	32.892.327	1,72	13.	32.043.188	1,44	15.	34.583.102	1,44
Rumunjska	12.	30.919.217	1,61	9.	45.259.921	2,04	8.	58.935.948	2,45
Poljska	13.	29.806.874	1,56	12.	36.326.198	1,64	10.	41.349.627	1,72
Češka	14.	29.433.317	1,54	17.	23.916.476	1,08	19.	24.724.930	1,03
Sjedinjene Američke Države	15.	24.905.544	1,30	16.	27.844.423	1,26	14.	35.314.549	1,47
Slovačka	16.	23.794.291	1,24	19.	23.017.921	1,04	20.	23.921.046	1,00
Bugarska	17.	22.438.188	1,17	14.	29.926.820	1,35	17.	32.912.717	1,37
Španjolska	18.	19.568.139	1,02	15.	28.806.032	1,30	13.	35.777.138	1,49
Saudijska Arabija	19.	17.873.078	0,93	27.	13.186.803	0,59	35.	6.321.773	0,26
Albanija	20.	17.743.632	0,93	21.	17.414.601	0,79	21.	22.039.338	0,92
Ostale zemlje		190.140.965	9,93		227.237.224	10,25		275.119.489	11,46
UKUPNO		1.915.523.555	100,00		2.217.682.273	100,00		2.401.218.595	100,00
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Tablica 19.

Pregled uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u Republiku Hrvatsku po državama, prosjek razdoblja od 2015. do 2019. godine te 2019. i 2020. godine

UVOZ									
država	Ø 2015.-2019.			2019.			2020.		
	rang	Vrijednost, EUR	Udio (%)	rang	Vrijednost, EUR	Udio (%)	rang	Vrijednost, EUR	Udio (%)
Njemačka	1.	445.183.087	15,10	1.	512.031.394	14,71	1.	499.968.893	15,24
Italija	2.	343.223.293	11,64	2.	403.974.920	11,61	2.	346.565.269	10,57
Mađarska	3.	278.254.354	9,44	4.	334.487.187	9,61	3.	325.042.726	9,91
Slovenija	4.	270.680.206	9,18	3.	348.356.236	10,01	4.	320.658.040	9,78
Nizozemska	5.	239.394.721	8,12	5.	299.584.415	8,61	5.	270.663.052	8,25
Poljska	6.	212.932.046	7,22	6.	252.293.474	7,25	6.	219.917.561	6,71
Austrija	7.	161.511.786	5,48	7.	180.312.377	5,18	7.	181.334.512	5,53
Španjolska	8.	135.832.872	4,61	8.	173.777.602	4,99	9.	135.993.913	4,15
Srbija	9.	105.466.166	3,58	9.	124.087.272	3,56	8.	141.105.457	4,30
Francuska	10.	80.334.871	2,72	10.	85.344.549	2,45	11.	84.898.384	2,59
Češka	11.	68.487.641	2,32	12.	74.960.365	2,15	12.	76.246.882	2,32
Rumunjska	12.	63.377.071	2,15	11.	83.373.876	2,40	10.	105.416.123	3,21
Bosna i Hercegovina	13.	55.657.911	1,89	14.	61.160.420	1,76	14.	66.511.911	2,03
Belgija	14.	54.372.192	1,84	13.	68.165.484	1,96	13.	71.956.241	2,19
Sjeverna Makedonija	15.	36.880.488	1,25	19.	35.285.582	1,01	16.	36.259.603	1,11
Brazil	16.	36.714.859	1,25	16.	40.106.350	1,15	24.	14.812.407	0,45
Slovačka	17.	32.323.816	1,10	17.	38.406.698	1,10	18.	32.616.605	0,99
Danska	18.	31.641.466	1,07	15.	43.371.221	1,25	17.	35.991.814	1,10
Ujedinjena Kraljevina	19.	31.553.611	1,07	20.	34.396.311	0,99	19.	32.363.907	0,99
Bugarska	20.	30.145.812	1,02	21.	30.924.738	0,89	20.	29.245.107	0,89
Ostale zemlje		234.615.443	7,96		256.478.856	7,37		252.104.432	7,69
UKUPNO		2.948.583.711	100,00		3.480.879.327	100,00		3.279.672.839	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 20.

Pregled vanjskotrgovinske razmjene poljoprivredno-prehrambenih proizvoda po tržištima, prosjek razdoblja od 2015. do 2019.godine te 2019. i 2020. godina

	Ø 2015.-2019.						2019.						2020.					
	Vrijednost, EUR			Udio u ukupnoj razmjeni, %			Vrijednost, EUR			Udio u ukupnoj razmjeni, %			Vrijednost, EUR			Udio u ukupnoj razmjeni, %		
	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz		Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz		Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	
Austrija	105.271.525	161.511.786	-56.240.261	5,50	5,48		153.457.297	180.312.377	-26.855.080	6,92	5,18		143.966.619	181.334.512	-37.367.893	6,00	5,53	
Belgija	11.412.558	54.372.192	-42.959.635	0,60	1,84		15.891.172	68.165.484	-52.274.312	0,72	1,96		25.635.042	71.956.241	-46.321.199	1,07	2,19	
Danska	1.583.861	31.641.466	-30.057.605	0,08	1,07		2.554.074	43.371.221	-40.817.147	0,12	1,25		2.547.749	35.991.814	-33.444.065	0,11	1,10	
Finska	154.789	274.056	-119.267	0,01	0,01		435.221	262.872	172.349	0,02	0,01		643.663	1.564.297	-920.634	0,03	0,05	
Francuska	12.975.787	80.334.871	-67.359.085	0,68	2,72		12.094.570	85.344.549	-73.249.979	0,55	2,45		15.649.994	84.898.384	-69.248.390	0,65	2,59	
Grčka	11.102.876	17.747.067	-6.644.191	0,58	0,60		15.961.634	35.608.345	-19.646.711	0,72	1,02		16.474.922	40.515.213	-24.040.291	0,69	1,24	
Irska	1.586.718	7.454.071	-5.867.353	0,08	0,25		3.179.761	9.792.701	-6.612.940	0,14	0,28		1.687.143	7.670.415	-5.983.272	0,07	0,23	
Italija	293.119.657	343.223.293	-50.103.636	15,30	11,64		362.374.874	403.974.920	-41.600.046	16,34	11,61		466.914.079	346.565.269	120.348.810	19,44	10,57	
Luksemburg	717.888	1.020.740	-302.852	0,04	0,03		2.084.931	1.756.914	328.017	0,09	0,05		4.139.060	1.099.770	3.039.290	0,17	0,03	
Nizozemska	10.677.101	239.394.721	-228.717.620	0,56	8,12		14.282.056	299.584.415	-285.302.359	0,64	8,61		20.166.473	270.663.052	-250.496.579	0,84	8,25	
Njemačka	129.537.141	445.183.087	-315.645.946	6,76	15,10		152.086.389	512.031.394	-359.945.005	6,86	14,71		180.796.153	499.968.893	-319.172.740	7,53	15,24	
Portugal	1.209.156	3.999.351	-2.790.195	0,06	0,14		2.031.818	5.540.634	-3.508.816	0,09	0,16		3.401.763	4.151.979	-750.216	0,14	0,13	
Španjolska	19.568.139	135.832.872	-116.264.733	1,02	4,61		28.806.032	173.777.602	-144.971.570	1,30	4,99		35.777.138	135.993.913	-100.216.775	1,49	4,15	
Švedska	12.981.296	14.407.479	-1.426.183	0,68	0,49		21.373.242	18.300.027	3.073.215	0,96	0,53		12.937.920	14.452.521	-1.514.601	0,54	0,44	
Ujedinjena Kraljevina	15.777.999	31.553.611	-15.775.612	0,82	1,07		23.855.926	34.396.311	-10.540.385	1,08	0,99		14.641.150	32.363.907	-17.722.757	0,61	0,99	
EU 15	627.676.490	1.567.950.664	-940.274.174	32,77	53,18		810.468.997	1.872.219.766	-1.061.750.769	36,55	53,79		945.378.868	1.729.190.180	-783.811.312	39,37	52,72	
Bugarska	22.438.188	30.145.812	-7.707.624	1,17	1,02		29.926.820	30.924.738	-997.918	1,35	0,89		32.912.717	29.245.107	3.667.610	1,37	0,89	
Cipar	469.178	2.057.345	-1.588.167	0,02	0,07		181.630	2.996.889	-2.815.259	0,01	0,09		787.273	2.519.806	-1.732.533	0,03	0,08	
Češka	29.433.317	68.487.641	-39.054.324	1,54	2,32		23.916.476	74.960.365	-51.043.889	1,08	2,15		24.724.930	76.246.882	-51.521.952	1,03	2,32	
Estonija	286.035	1.120.591	-834.556	0,01	0,04		226.426	2.003.845	-1.777.419	0,01	0,06		1.300.428	4.120.937	-2.820.509	0,05	0,13	
Latvija	853.957	1.011.467	-157.509	0,04	0,03		1.256.704	2.570.467	-1.313.763	0,06	0,07		1.304.573	2.730.310	-1.425.737	0,05	0,08	
Litva	1.727.924	7.666.944	-5.939.019	0,09	0,26		2.817.686	8.014.861	-5.197.175	0,13	0,23		2.830.538	10.269.121	-7.438.583	0,12	0,31	
Mađarska	111.937.137	278.254.354	-166.317.216	5,84	9,44		135.700.891	334.487.187	-198.786.296	6,12	9,61		141.884.070	325.042.726	-183.158.656	5,91	9,91	
Malta	3.084.426	2.357	3.082.070	0,16	0,00		4.438.841	0	4.438.841	0,20	0,00		8.213.794	454.529	7.759.265	0,34	0,01	
Poljska	29.806.874	212.932.046	-183.125.172	1,56	7,22		36.326.198	252.293.474	-215.967.276	1,64	7,25		41.349.627	219.917.561	-178.567.934	1,72	6,71	
Rumunjska	30.919.217	63.377.071	-32.457.854	1,61	2,15		45.259.921	83.373.876	-38.113.955	2,04	2,40		58.935.948	105.416.123	-46.480.175	2,45	3,21	
Slovačka	23.794.291	32.323.816	-8.529.525	1,24	1,10		23.017.921	38.406.698	-15.388.777	1,04	1,10		23.921.046	32.616.605	-8.695.559	1,00	0,99	
Slovenija	300.542.231	270.680.206	29.862.026	15,69	9,18		337.741.438	348.356.236	-10.614.798	15,23	10,01		342.585.710	320.658.040	21.927.670	14,27	9,78	
EU 12	555.292.777	968.059.648	-412.766.871	28,99	32,83		640.810.952	1.178.388.636	-537.577.684	28,90	33,85		680.750.654	1.129.237.747	-448.487.093	28,35	34,43	
EU 27	1.182.969.267	2.536.010.312	-1.353.041.045	61,76	86,01		1.451.279.949	3.050.608.402	-1.599.328.453	65,44	87,64		1.626.129.522	2.858.427.927	-1.232.298.405	67,72	87,16	

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

	Ø 2015.-2019.						2019.						2020.					
	Vrijednost, EUR			Udio u ukupnoj			Vrijednost, EUR			Udio u ukupnoj			Vrijednost, EUR			Udio u ukupnoj		
	Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz		Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz		Izvoz	Uvoz	Bilanca	Izvoz	Uvoz	
Albanija	17.743.632	3.308.828	14.434.804	0,93	0,11		17.414.601	5.571.071	11.843.530	0,79	0,16		22.039.338	7.452.935	14.586.403	0,92	0,23	
Bosna i Hercegovina	276.582.210	55.657.911	220.924.299	14,44	1,89		276.319.363	61.160.420	215.158.943	12,46	1,76		265.569.954	66.511.911	199.058.043	11,06	2,03	
Crna Gora	39.547.045	809.420	38.737.625	2,06	0,03		44.447.335	640.876	43.806.459	2,00	0,02		33.764.260	527.415	33.236.845	1,41	0,02	
Kosovo	33.174.684	1.816.928	31.357.756	1,73	0,06		58.262.886	2.184.493	56.078.393	2,63	0,06		50.880.056	2.060.863	48.819.193	2,12	0,06	
Sjeverna Makedonija	45.235.722	36.880.488	8.355.234	2,36	1,25		42.394.823	35.285.582	7.109.241	1,91	1,01		39.835.419	36.259.603	3.575.816	1,66	1,11	
Moldavija	215.144	410.478	-195.333	0,01	0,01		327.189	713.148	-385.959	0,01	0,02		144.733	1.585.360	-1.440.627	0,01	0,05	
Srbija	141.060.629	105.466.166	35.594.464	7,36	3,58		149.917.370	124.087.272	25.830.098	6,76	3,56		144.022.618	141.105.457	2.917.161	6,00	4,30	
CEFTA	553.559.066	204.350.217	349.208.849	28,90	6,93		589.083.567	229.642.862	359.440.705	26,56	6,60		556.256.378	255.503.544	300.752.834	23,17	7,79	
EFTA	5.971.115	6.781.717	-810.602	0,31	0,23		9.669.330	6.836.855	2.832.475	0,44	0,20		12.459.927	6.847.888	5.612.039	0,52	0,21	
a Brazil	57.469	36.714.859	-36.657.390	0,00	1,25		182.336	40.106.350	-39.924.014	0,01	1,15		451.143	14.812.407	-14.361.264	0,02	0,45	
b Japan	32.892.327	73.143	32.819.184	1,72	0,00		32.043.188	35.195	32.007.993	1,44	0,00		34.583.102	5.634	34.577.468	1,44	0,00	
c Kina	4.590.970	11.579.028	-6.988.058	0,24	0,39		4.501.893	10.024.923	-5.523.030	0,20	0,29		6.860.358	10.375.789	-3.515.431	0,29	0,32	
d SAD	24.905.544	19.766.219	5.139.325	1,30	0,67		27.844.423	25.046.610	2.797.813	1,26	0,72		35.314.549	19.829.740	15.484.809	1,47	0,60	
e Turska	5.664.085	20.978.791	-15.314.705	0,30	0,71		6.647.586	22.837.606	-16.190.020	0,30	0,66		7.861.887	27.307.481	-19.445.594	0,33	0,83	
UKUPNO a,b,c,d,e	68.110.396	89.112.040	-21.001.644	3,56	3,02		71.219.426	98.050.684	-26.831.258	3,21	2,82		85.071.039	72.331.051	12.739.988	3,54	2,21	
OSTALA TRŽIŠTA	104.913.711	112.329.425	-7.415.714	5,48	3,81		96.430.001	95.740.524	689.477	4,35	2,75		121.301.729	86.557.007	34.744.722	5,05	2,64	
POLJOPRIVREDNO PREHRAMBENA RAZMJENA, UKUPNA	1.915.523.555	2.948.583.711	-1.033.060.156	100,00	100,00		2.217.682.273	3.480.879.327	-1.263.197.054	100,00	100,00		2.401.218.595	3.279.672.839	-878.454.244	100,00	100,00	

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 21.

Pregled izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Republike Hrvatske u državu članice Europske unije, 2020. godina

	vrijednost, EUR	Europska unija	Europska unija (15 zemalja)	Austrija	Belgija	Danska	Finska	Francuska	Grčka	Irska	Italija	Luksemburg	Nizozemska	Njemačka	Portugal	Španjolska	Švedska	Ujedinjena Kraljevina
01	Žive životinje	86.363.129	36.934.069	4.752.345	0	0	0	0	86.775	0	29.727.676	0	123.472	1.173.107	0	863.160	0	207.534
02	Meso i jestivi kloanički proizvodi	55.548.278	21.851.064	3.505.538	71.117	144.774	0	37.936	0	43.597	15.021.769	0	167.623	1.923.570	0	93.405	702.667	139.068
03	Ribe i rakovi	130.453.376	105.232.624	6.903.660	6.991	11.867	0	3.942.434	1.057.114	5.109	70.676.043	49.428	187.064	6.407.495	1.130.354	14.729.262	122.682	3.121
04	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med	38.078.834	11.302.098	2.608.752	22.436	327.313	24.645	917.017	147.690	10.374	2.682.015	0	107.748	1.372.323	435.021	720.650	1.906.878	19.236
05	Proizvodi životinjskog podrijetla	6.393.233	4.889.097	65.139	0	0	0	253.841	45.491	0	1.365.405	0	550.753	2.587.650	0	5.457	13.441	1.920
06	Živo drveće, rezano cvijeće i ukrasno lišće	3.350.173	899.344	240.206	0	0	0	0	0	0	388.302	0	194.008	76.597	0	231	0	0
07	Jestivo povrće	46.518.889	22.560.947	411.454	81.502	294.579	7.458	1.700.301	56.477	4.137	15.524.697	117.159	49.990	3.213.320	0	811.961	61.365	226.547
08	Jestivo voće i orašasti plodovi	36.111.166	16.778.431	1.024.882	193.874	127.237	0	1.450.792	1.468	1.906	4.322.700	0	2.095.939	3.175.311	0	2.180.244	0	2.204.078
09	Kava, čaj i začini	14.567.323	2.512.857	319.467	2.256	500	0	64.381	153	31.397	690.544	0	495.799	828.277	0	31.322	35.271	13.490
10	Žitarice	283.662.475	232.162.467	33.924.642	1.103.449	0	0	1.590.429	5.131.189	97.591	184.658.026	578.297	11.526	3.887.789	65.274	505.787	43.794	564.674
11	Proizvodi mlijske industrije	11.194.887	6.130.933	203.295	3.555.179	309	0	67.715	168.753	6.123	1.002.349	0	7.225	1.090.975	0	0	27.506	1.504
12	Uljarice i industrijsko bilje	134.450.067	96.724.097	21.352.283	1.152.529	495	0	1.080.605	2.707.015	2.760	35.190.789	3.357.062	1.242.730	30.321.457	0	228.083	22.344	65.945
13	Šelak, gume, smole	717.815	208.612	190.779	0	0	0	0	13.746	0	0	0	0	1.985	0	0	0	2.102
14	Biljni materijali za pletarstvo	57.073	147	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	147	0	0	0	0
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla	65.560.870	30.308.745	14.991.732	10.719	1.334	0	259.143	0	9.849	6.378.009	0	998.076	7.299.805	1.209	56.238	114.162	188.469
16	Preradevine od mesa i riba	75.387.960	44.881.492	9.818.639	92.562	72.879	53.964	3.191.291	121.691	165.237	7.033.724	0	196.860	6.186.818	0	11.527.015	2.008.242	4.412.570
17	Šećer i proizvodi od šećera	42.817.324	24.227.452	1.428.607	23.973	396	0	79.603	3.073.486	5.961	19.169.539	4.265	30.206	365.465	0	0	24.900	21.051
18	Kakao i proizvodi od kakaa	78.556.289	41.969.901	2.490.506	556.994	0	5.454	55.105	32	352.073	4.520	9.727	1.093.025	35.760.748	44.674	794.932	217.445	584.666
19	Proizvodi od žitarica ili mlijeka	117.444.206	61.172.114	8.403.809	787.323	409.025	112.585	649.767	386.452	168.486	4.979.223	13.069	6.165.379	32.153.974	36.813	266.497	3.101.954	3.537.758
20	Proizvodi od povrća i voća	32.909.534	9.580.520	1.417.144	104.030	5.311	24.449	40.973	59.989	68.299	3.374.899	1.364	22.564	2.721.472	0	333.714	1.267.631	138.681
21	Razni prehrambeni proizvodi	105.551.849	36.102.051	9.081.201	147.413	27.594	390.566	50.926	132.181	161.274	6.480.645	0	287.113	15.906.333	74.195	232.915	2.227.591	902.104
22	Pika, alkoholi i ocat	73.769.114	25.727.021	4.520.887	1.048.406	552.606	24.542	139.152	113.945	37.348	4.932.748	8.689	1.744.631	10.104.924	206.539	101.985	988.606	1.202.013
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije	33.933.428	11.616.918	638.246	4.417	2.654	0	36.525	1.047.009	37.880	5.274.716	0	460.428	3.533.489	10.374	479.745	51.335	40.100
24	Duhan i preradevine	118.698.856	75.988.156	62.095	16.498.599	557.510	0	0	2.079.330	477.742	44.327.101	0	43.819	10.291.422	127.571	1.473.803	78	49.086
	UKUPNO (1-24)	1.592.096.148	919.761.157	128.355.308	25.463.769	2.536.383	643.663	15.607.936	16.429.986	1.687.143	463.205.439	4.139.060	16.275.978	180.384.453	2.132.024	35.436.406	12.937.892	14.525.717
29	Organski kemijski proizvodi	18.531	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Eterična ulja i reznoidi	13.791.152	9.223.626	5.149.851	15	0	0	15.319	43.115	0	11.736	0	3.853.478	78.847	0	1.959	0	69.306
35	Bjelančevinaste tvari	998.790	450.737	235.372	0	11.366	0	0	1.375	0	28.111	0	0	174.449	0	0	28	36
38	Razni proizvodi kemijske industrije	4.781	4.781	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.781	0	0	0	0
41	Sirova i štavljena koža	16.437.719	13.541.414	7.922.371	171.258	0	0	19.186	0	0	3.665.101	0	26.455	128.531	1.269.739	338.773	0	0
43	Krznno i proizvodi od krzna	268.563	16.955	0	0	0	0	7.553	0	0	0	0	0	9.402	0	0	0	0
50	Svila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Vuna	4.726	3.692	0	0	0	0	0	0	0	3.692	0	0	0	0	0	0	0
52	Pamuk	3.127	3.083	0	0	0	0	0	446	0	0	0	0	2.637	0	0	0	0
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	2.505.985	2.373.423	2.303.717	0	0	0	0	0	0	0	0	10.562	13.053	0	0	0	46.091
	UKUPNO (29-53)	34.033.374	25.617.711	15.611.311	171.273	11.366	0	42.058	44.936	0	3.708.640	0	3.890.495	411.700	1.269.739	340.732	28	115.433
	UKUPNO	1.626.129.522	945.378.868	143.966.619	25.635.042	2.547.749	643.663	15.649.994	16.474.922	1.687.143	466.914.079	4.139.060	20.166.473	180.796.153	3.401.763	35.777.138	12.937.920	14.641.150

Napomena:

* Potpuni nazivi poglavlja i proizvoda Carinske tarife za 2019. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 1776/2019.

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

	vrijednost, EUR	Europska unija	Europska unija (12 zemalja)	Bugarska	Cipar	Češka	Estonija	Latvija	Litva	Mađarska	Malta	Poljska	Rumunjska	Slovačka	Slovenija
01	Žive životinje	86.363.129	49.429.060	821.473	0	0	0	0	0	43.148.035	0	762.795	255.105	0	4.441.652
02	Meso i jestivi kloanički proizvodi	55.548.278	33.697.214	1.461.738	3.784	883.221	0	0	85.498	3.540.759	0	1.185.940	283.266	350.203	25.902.805
03	Ribe i rakovi	130.453.376	25.220.752	688.510	0	1.250.241	9.633	2.750	2.638	3.002.401	0	1.458.517	373.286	833.465	17.599.311
04	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med	38.078.834	26.776.736	249.085	0	600.386	2.840	426	3.857	2.501.013	0	316.508	185.456	421.275	22.495.890
05	Proizvodi životinjskog podrijetla	6.393.233	1.504.136	335	0	2.058	0	0	3.706	340.509	0	165.887	132.001	5.807	853.833
06	Živo drveće, rezano cvijeće i ukrasno lišće	3.350.173	2.450.829	2.956	0	44.475	0	0	0	666.978	0	0	505.066	0	1.231.354
07	Jestivo povrće	46.518.889	23.957.942	350.496	0	4.664.149	0	445	0	2.586.333	0	291.236	2.190.403	307.405	13.567.475
08	Jestivo voće i orašasti plodovi	36.111.166	19.332.735	248.794	0	3.740.460	4.761	1.052	29.476	470.611	0	340.933	1.255.743	1.972.882	11.268.023
09	Kava, čaj i začini	14.567.323	12.054.466	4.183.619	0	360.835	4.184	580	3.801	28.029	255	83.660	106.497	27.167	7.255.839
10	Žitarice	283.662.475	51.500.008	45.741	543.156	29.887	0	0	0	2.234.098	7.923.751	47.846	18.706.235	97.449	21.871.845
11	Proizvodi mlinске industrije	11.194.887	5.063.954	8.065	0	30.742	259	64	3.675	586.160	0	27.425	48.455	6.839	4.352.270
12	Uljarice i industrijsko bilje	134.450.067	37.725.970	489.596	0	861.069	0	17.327	5.899	24.890.609	0	766.087	1.355.469	3.465.052	5.874.862
13	Šelak, gume, smole	717.815	509.203	1.193	0	0	0	0	0	11.052	0	7.352	0	0	489.606
14	Biljni materijali za pletarstvo	57.073	56.926	0	0	114	0	0	0	0	0	0	0	0	56.812
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla	65.560.870	35.252.125	62.339	0	1.619.824	5.948	32	128.907	13.052.810	0	3.275.590	2.529.842	4.140.850	10.435.983
16	Prerađevine od mesa i riba	75.387.960	30.506.468	927.788	1.949	256.135	0	117	22.545	3.438.226	0	267.585	1.491.950	1.160.648	22.939.525
17	Šećer i proizvodi od šećera	42.817.324	18.589.872	1.920.348	1.507	685.375	2.503	32	0	6.101.443	17.439	12.223	652.534	227.423	8.969.045
18	Kakao i proizvodi od kakaa	78.556.289	36.586.388	847.621	0	904.830	515	692	12.757	1.312.836	50.376	573.246	528.217	556.235	31.799.063
19	Proizvodi od žitarica ili mlijeka	117.444.206	56.272.092	576.510	2.705	1.069.000	2.221	343	36.998	3.609.803	50.098	9.363.528	3.039.740	845.184	37.675.962
20	Proizvodi od povrća i voća	32.909.534	23.329.014	466.191	0	1.380.550	4.614	4.597	49.836	4.567.417	1.379	2.755.136	1.224.740	1.077.546	11.797.008
21	Razni prehrambeni proizvodi	105.551.849	69.449.798	814.819	13.837	3.073.872	463.749	1.093.353	1.305.007	7.231.659	16.057	11.104.261	6.847.792	3.168.014	34.317.378
22	Pića, alkoholi i ocat	73.769.114	48.042.093	4.304.801	105.555	525.616	165.845	20.730	220.231	8.903.821	6.439	438.748	1.298.274	1.329.278	30.722.755
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije	33.933.428	22.316.510	433.709	114.780	67.119	1.288	0	61.331	5.368.693	148.000	398.165	1.271.039	1.473.531	12.978.855
24	Duhan i prerađevine	118.698.856	42.710.700	13.942.848	0	1.999.901	0	0	0	4.100.776	0	7.141.544	12.932.185	1.339.104	1.254.342
UKUPNO (1-24)		1.592.096.148	672.334.991	32.848.575	787.273	24.049.859	668.360	1.142.540	1.976.162	141.694.071	8.213.794	40.784.212	57.213.295	22.805.357	340.151.493
29	Organski kemijski proizvodi	18.531	18.531	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	18.531
33	Eterična ulja i rezinoidi	13.791.152	4.567.526	21.184	0	323.600	632.068	162.033	836.042	189.910	0	445.241	1.722.653	91.315	143.480
35	Bjelančevinaste tvari	998.790	548.053	988	0	44	0	0	0	45	0	81.527	0	0	465.449
38	Razni proizvodi kemijske industrije	4.781	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Sirova i štavljena koža	16.437.719	2.896.305	22.556	0	0	0	0	18.334	0	0	37.507	0	1.024.374	1.793.534
43	Krznno i proizvodi od krzna	268.563	251.608	0	0	239.650	0	0	0	0	0	0	0	0	11.958
50	Svila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Vuna	4.726	1.034	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.034
52	Pamuk	3.127	44	0	0	0	0	0	0	44	0	0	0	0	0
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	2.505.985	132.562	19.414	0	111.777	0	0	0	0	0	1.140	0	0	231
UKUPNO (29-53)		34.033.374	8.415.663	64.142	0	675.071	632.068	162.033	854.376	189.999	0	565.415	1.722.653	1.115.689	2.434.217
UKUPNO		1.626.129.522	680.750.654	32.912.717	787.273	24.724.930	1.300.428	1.304.573	2.830.538	141.884.070	8.213.794	41.349.627	58.935.948	23.921.046	342.585.710

Napomena:

* Potpuni nazivi poglavlja i proizvoda Carinske tarife za 2019. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 1776/2019.

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 22.

Pregled uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz država članica Europske unije u Republiku Hrvatsku, 2020. godina

	vrijednost, EUR	Europska unija	Europska unija (15 zemalja)	Austrija	Belgija	Danska	Finska	Francuska	Grčka	Irska	Italija	Luksemburg	Nizozemska	Njemačka	Portugal	Španjolska	Švedska	Ujedinjena Kraljevina
01	Žive životinje	120.697.794	31.539.305	2.321.066	4.828.712	7.253.255	0	252.094	0	0	583.324	0	10.809.701	5.465.645	0	0	0	25.508
02	Meso i jestivi kloančki proizvodi	345.282.638	243.536.209	21.709.377	5.154.605	10.589.785	0	12.306.072	749.673	189.536	26.405.032	0	61.134.948	70.577.358	483.221	34.149.196	22.849	64.557
03	Ribe i rakovi	87.452.840	76.230.752	166.640	103.443	3.174.441	1.380.031	4.715.600	1.188.607	217.614	12.940.863	0	7.765.454	2.759.095	2.637.930	32.320.594	5.080.436	1.780.004
04	Mliječni proizvodi; ptičja jaja; prirodni med	236.272.896	120.286.768	6.467.475	2.195.596	693.028	0	4.011.534	908.528	0	12.685.345	0	16.034.693	73.359.458	38.831	2.429.350	600.593	862.337
05	Proizvodi životinjskog podrijetla	7.577.374	6.744.388	176.028	382.470	653.738	0	222.706	0	0	880.760	0	726.694	3.006.475	0	695.011	0	506
06	Živo drveće, rezano cvijeće i ukrasno lišće	43.875.006	36.792.024	144.558	86.359	658.532	0	115.068	18.202	0	8.394.120	0	23.380.789	3.243.294	0	698.227	0	52.875
07	Jestivo povrće	106.178.847	82.170.729	2.805.730	3.479.819	24.714	0	1.885.989	323.711	30.342	24.750.904	0	18.119.632	17.913.108	136.899	12.639.839	0	60.042
08	Jestivo voće i orašasti plodovi	142.770.192	102.874.654	1.703.610	4.350.677	0	0	50.660	9.306.814	41.759	31.276.063	0	15.224.412	20.628.256	0	19.464.449	2.894	825.060
09	Kava, čaj i začini	70.174.443	36.139.116	3.608.428	251.721	0	0	89.944	1.550.274	565	18.437.745	0	1.312.695	7.723.976	3.798	2.085.150	21.574	1.053.246
10	Žitarice	61.780.894	18.788.484	6.008.771	128	0	0	4.905.101	26.333	0	7.198.540	0	210.103	399.925	0	24.298	0	15.285
11	Proizvodi mlinske industrije	37.848.512	24.492.219	15.425.200	111.613	173.353	0	39.790	2.017	0	2.077.749	0	632.938	5.643.787	0	18.763	2.640	364.369
12	Uljarice i industrijsko bilje	52.562.823	22.884.242	3.049.226	429.836	503.005	0	6.721.964	3.273	0	3.688.970	0	3.957.036	4.075.433	0	62.729	0	392.770
13	Šelak, gume, smole	6.306.031	3.962.784	13.945	169.129	688.444	14.875	263.942	3.742	7.507	650.202	0	134.470	1.107.196	0	873.973	0	35.359
14	Biljni materijali za pletarstvo	265.795	158.543	7.679	713	0	0	5.080	0	0	84.141	0	14.278	46.635	0	17	0	0
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla	64.104.355	39.442.337	600.180	617.335	30.907	0	323.910	492.000	0	12.632.707	0	5.655.763	5.646.335	12.233	6.390.442	6.406.453	634.072
16	Prerađevine od mesa i riba	88.195.042	52.174.390	3.626.301	943.247	605.766	0	1.049.183	50.288	573.404	25.660.359	0	992.860	13.190.219	51.704	5.224.678	201.310	5.071
17	Šećer i proizvodi od šećera	56.306.141	24.401.265	3.698.589	2.750.375	38.932	0	221.708	57.924	263	1.674.086	1.095.135	1.741.847	11.848.415	0	932.291	34.811	306.889
18	Kakao i proizvodi od kakaa	174.896.891	139.692.249	26.929.566	10.037.555	10.893	0	9.974.634	542.994	29.028	8.456.035	0	11.682.730	69.262.523	0	1.748.057	105.184	913.050
19	Proizvodi od žitarica ili mlijeka	229.536.143	135.490.414	15.774.505	8.704.398	226.942	27.469	1.779.802	485.099	3.671.137	36.983.724	0	5.306.572	58.599.109	405.728	2.394.529	316.933	814.467
20	Proizvodi od povrća i voća	96.017.858	67.593.037	8.475.660	5.838.310	190.110	0	1.048.877	1.686.464	244.534	15.901.128	0	11.501.694	16.159.580	190.677	5.643.790	242.434	469.509
21	Razni prehrambeni proizvodi	198.181.751	127.335.731	15.496.556	4.689.334	1.395.125	72.962	7.673.030	596.821	1.024.699	20.811.378	4.635	20.326.580	38.405.692	39.294	3.940.281	787.859	12.071.485
22	Pica, alkoholi i ocat	185.474.880	103.911.416	17.776.076	1.126.599	295.104	64.758	7.352.264	298.890	1.171.925	17.104.302	0	24.778.292	23.021.437	151.664	2.713.803	504.905	7.551.397
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije	229.699.183	135.745.788	23.259.619	2.042.150	662.451	0	10.055.642	21.718.736	292.686	50.096.820	0	4.885.245	20.781.099	0	1.274.399	5.278	671.663
24	Duhan i prerađevine	151.664.523	39.811.549	0	11.913.032	618.351	0	4.998.726	270.473	0	5.823.546	0	1.657.639	14.490.037	0	39.745	0	0
UKUPNO (1-24)		2.793.122.852	1.672.198.393	179.244.785	70.207.156	28.486.876	1.560.095	80.063.320	40.280.863	7.494.999	345.197.843	1.099.770	247.987.065	487.354.357	4.151.979	135.763.611	14.336.153	28.969.521
29	Organski kemijski proizvodi	364.915	243.472	947	76	0	0	329	0	0	62.818	0	0	170.553	0	37	0	8.712
33	Eterična ulja i rezinoidi	23.761.432	23.385.011	84.408	508.059	0	4.202	121.231	4.028	0	71.778	0	21.493.639	881.832	0	193.989	0	21.845
35	Bjelančevinaste tvari	29.214.331	27.154.954	406.462	1.006.675	7.504.938	0	4.518.802	967	175.416	526.501	0	1.171.804	8.589.977	0	36.276	116.368	3.100.768
38	Proizvodi kemijske industrije	644.163	644.124	6.955	1.323	0	0	0	0	0	6.912	0	10.392	618.542	0	0	0	0
41	Sirova i štavljena koža	9.572.557	4.538.788	1.513.919	232.919	0	0	158.947	229.355	0	101.357	0	152	2.302.139	0	0	0	0
43	Krznno i proizvodi od krzna	708.034	35.755	0	0	0	0	35.755	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
50	Svila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Vuna	143	143	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	69	0	0	0	74
52	Pamuk	711.492	662.642	76.676	33	0	0	0	0	0	583.835	0	0	7	0	0	0	2.091
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	328.008	326.898	360	0	0	0	0	0	0	14.225	0	0	51.417	0	0	0	260.896
UKUPNO (29-53)		65.305.075	56.991.787	2.089.727	1.749.085	7.504.938	4.202	4.835.064	234.350	175.416	1.367.426	0	22.675.987	12.614.536	0	230.302	116.368	3.394.386
UKUPNO		2.858.427.927	1.729.190.180	181.334.512	71.956.241	35.991.814	1.564.297	84.898.384	40.515.213	7.670.415	346.565.269	1.099.770	270.663.052	499.968.893	4.151.979	135.993.913	14.452.521	32.363.907

Napomena:
* Potpuni nazivi poslavlja i proizvoda Carinske tarife za 2019. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 1776/2019.

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

	vrijednost, EUR	Europska unija	Europska unija (12 zemalja)	Bugarska	Cipar	Češka	Estonija	Latvija	Litva	Mađarska	Malta	Poljska	Rumunjska	Slovačka	Slovenija
01	Žive životinje	120.697.794	89.158.489	0	0	11.333.603	172.024	1.483.408	18.772	26.430.513	0	1.546.876	38.735.185	8.577.400	860.708
02	Meso i jestivi kloanički proizvodi	345.282.638	101.746.429	1.224.701	1.968.282	0	0	0	2.198.603	52.981.429	0	27.342.757	969.476	250.972	14.810.209
03	Ribe i rakovi	87.452.840	11.222.088	0	0	2.124.302	4.320	98.651	195.328	483.884	454.529	708.840	71.514	0	7.080.720
04	Mliječni proizvodi; ptčja jaja; prirodni med	236.272.896	115.986.128	150.962	29.279	10.832.615	708.199	29.899	3.567.165	25.634.734	0	17.926.234	347.773	7.483.527	49.275.741
05	Proizvodi životinjskog podrijetla	7.577.374	832.986	0	0	4.997	0	0	0	211.827	0	86.583	130.184	1.719	397.676
06	Živo drveće, rezano cvijeće i ukrasno lišće	43.875.006	7.082.982	42.027	0	122.286	0	0	0	1.913.390	0	236.776	92.592	20.955	4.654.956
07	Jestivo povrće	106.178.847	24.008.118	700.844	154.133	908.546	0	114	10.182	2.155.586	0	12.594.039	183.865	46.284	7.254.525
08	Jestivo voće i orašasti plodovi	142.770.192	39.895.538	547.811	55.764	599.846	0	20	830	3.946.608	0	5.333.554	1.533.221	996.289	26.881.595
09	Kava, čaj i začini	70.174.443	34.035.327	959.430	0	378.952	532.756	219.113	40.477	928.423	0	376.738	34.200	1.578	30.563.660
10	Žitarice	61.780.894	42.992.410	5.921	0	340.156	0	0	0	36.130.795	0	238.629	2.724.044	703.779	2.849.086
11	Proizvodi mlinске industrije	37.848.512	13.356.293	138.365	0	995.111	123.718	71.276	0	6.868.943	0	361.196	14.660	2.422.362	2.360.662
12	Uljarice i industrijsko bilje	52.562.823	29.678.581	5.135.719	0	771.524	0	0	49.479	13.781.402	0	1.588.114	2.893.724	217.196	5.241.423
13	Šelak, gume, smole	6.306.031	2.343.247	10.345	0	916.275	0	0	0	686.500	0	536.551	752	74.696	118.128
14	Biljni materijali za pletarstvo	265.795	107.252	0	0	984	0	0	0	35.615	0	8.317	0	1.059	61.277
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla	64.104.355	24.662.018	210.323	0	169.928	0	0	45.974	17.145.259	0	97.236	124.721	185.004	6.683.573
16	Prerađevine od mesa i riba	88.195.042	36.020.652	62.743	0	4.189.247	20.763	0	1.369.830	6.250.525	0	3.984.474	1.218.114	717.489	18.207.467
17	Šećer i proizvodi od šećera	56.306.141	31.904.876	1.193.950	0	2.540.594	0	0	2.311	10.511.044	0	2.902.567	68.650	1.066.769	13.618.991
18	Kakao i proizvodi od kaka	174.896.891	35.204.642	4.075.285	2.317	1.062.845	0	434.394	301.367	4.493.466	0	15.451.015	831.856	1.927.648	6.624.449
19	Proizvodi od žitarica ili mlijeka	229.536.143	94.045.729	5.825.698	0	16.124.105	214.706	32.894	126.388	16.587.199	0	24.466.096	2.265.738	1.085.926	27.316.979
20	Proizvodi od povrća i voća	96.017.858	28.424.821	463.455	94.905	1.397.693	0	65.847	0	9.030.365	0	11.347.723	616.578	460.512	4.947.743
21	Razni prehrambeni proizvodi	198.181.751	70.846.020	596.666	143.245	6.134.658	157.028	15.415	567.577	15.518.202	0	20.001.562	1.083.613	3.545.996	23.082.058
22	Pića, alkoholi i ocat	185.474.880	81.563.464	2.815.839	0	7.196.650	2.187.248	233.495	2.102	25.039.273	0	6.288.578	2.471.860	2.133.588	33.194.831
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije	229.699.183	93.953.395	242.158	0	4.902.596	0	0	74.804	46.963.492	0	9.068.096	457.844	33.945	32.210.460
24	Duhan i prerađevine	151.664.523	111.852.974	4.771.344	0	2.892.753	0	0	1.413.654	586.230	0	54.502.116	47.593.471	23.782	69.624
UKUPNO (1-24)		2.793.122.852	1.120.924.459	29.173.586	2.447.925	75.940.266	4.120.762	2.684.526	9.984.843	324.314.704	454.529	216.994.667	104.463.635	31.978.475	318.366.541
29	Organski kemijski proizvodi	364.915	121.443	0	0	63.724	0	0	0	7.307	0	50.096	0	0	316
33	Eterična ulja i rezinoidi	23.761.432	376.421	74	0	9.865	175	1.125	8.015	122.516	0	3.855	24.483	881	205.432
35	Bjelančevinaste tvari	29.214.331	2.059.377	27.063	0	233.011	0	22.967	0	495.036	0	679.049	0	155.904	446.347
38	Proizvodi kemijske industrije	644.163	39	0	0	16	0	0	0	0	0	0	0	0	23
41	Sirova i stavljena koža	9.572.557	5.033.769	44.384	71.881	0	0	0	150.691	103.163	0	1.916.962	928.005	228.983	1.589.700
43	Krzn	708.034	672.279	0	0	0	0	21.692	125.572	0	0	272.653	0	252.362	0
50	Svila	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Vuna	143	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
52	Pamuk	711.492	48.850	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	48.850
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	328.008	1.110	0	0	0	0	0	0	0	0	279	0	0	831
UKUPNO (29-53)		65.305.075	8.313.288	71.521	71.881	306.616	175	45.784	284.278	728.022	0	2.922.894	952.488	638.130	2.291.499
UKUPNO		2.858.427.927	1.129.237.747	29.245.107	2.519.806	76.246.882	4.120.937	2.730.310	10.269.121	325.042.726	454.529	219.917.561	105.416.123	32.616.605	320.658.040
Napomena: * Potpuni nazivi poglavlja i proizvoda Carinske tarife za 2019. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 1776/2019.															
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede															

Tablica 23.

Pregled izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz Republike Hrvatske u države članice CEFTA-e, 2020. godina

	vrijednost, EUR	CEFTA	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Kosovo	Sjeverna Makedonija	Srbija	Albanija	Moldavija
01	Žive životinje	11.111.807	2.017.920	1.807.968	2.429.623	0	4.856.296	0	0
02	Meso i jestivi klaonički proizvodi	21.352.460	9.658.634	1.395.087	1.216.279	3.210.484	5.871.976	0	0
03	Ribe i rakovi, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci	23.115.553	3.892.249	1.000.808	0	183.782	5.103.235	12.935.479	0
04	Mlijeko i mliječni proizvodi, jaja, med	34.435.687	19.350.626	2.453.131	601.920	3.168.183	8.612.889	248.938	0
05	Proizvodi životinjskog podrijetla	529.235	254.209	15.287	19.982	4.254	215.761	19.742	0
06	Živo drveće, lukovice, rezano cvijeće	586.907	197.886	90.157	0	0	298.864	0	0
07	Povrće	6.347.475	3.411.364	258.489	346.544	197.010	2.092.655	39.966	1.447
08	Voće	8.699.120	4.186.915	522.915	123.745	164.778	3.691.333	9.434	0
09	Kava, čaj i začini	7.545.687	2.574.766	177.583	609.421	925.283	2.870.758	387.876	0
10	Žitarice	30.913.213	22.383.366	71.195	5.374.598	647.601	1.347.932	1.088.521	0
11	Proizvodi mlinске industrije	10.106.464	5.264.884	206.718	3.580.027	61.266	457.985	535.584	0
12	Uljano sjemenje i plodovi, industrijsko bilje	11.019.749	6.885.804	132.735	536.162	291.247	3.024.171	137.958	11.672
13	Šelak, gume i smole	655.083	488.436	745	11.723	34.140	104.427	15.612	0
14	Biljni materijali za pletarstvo	9.166	2.118	286	1.415	5.290	57	0	0
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla	11.418.241	7.122.831	1.054.297	2.339.880	56.448	820.848	5.753	18.184
16	Prerađevine od mesa i riba	39.825.914	12.711.825	3.899.339	3.057.021	4.158.318	15.647.058	352.353	0
17	Šećeri i proizvodi od šećera	8.392.747	4.287.102	584.960	833.021	453.126	2.094.340	140.198	0
18	Kakao i proizvodi od kakaa	74.385.706	30.842.601	7.335.144	2.685.087	8.183.543	23.471.548	1.867.783	0
19	Proizvodi na osnovi žitarica, brašna ili mlijeka	47.287.031	24.094.870	4.495.243	1.794.082	3.797.708	11.374.776	1.730.352	0
20	Proizvodi od povrća i voća	11.181.833	5.176.512	879.872	1.289.940	209.108	3.559.922	66.479	0
21	Razni prehrambeni proizvodi	96.409.076	41.335.065	4.999.169	9.475.680	9.934.608	29.178.108	1.468.287	18.159
22	Pića, alkoholi, ocat	54.277.924	38.721.504	1.757.682	1.092.724	3.306.129	9.284.060	24.446	91.379
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije, životinjska hrana	19.609.305	12.239.616	45.880	3.088.210	558.606	3.241.650	431.451	3.892
24	Duhan i prerađevine duhana	24.681.378	6.434.872	552.873	10.361.072	258.465	6.541.051	533.045	0
UKUPNO (1-24)		553.896.761	263.535.975	33.737.563	50.868.156	39.809.377	143.761.700	22.039.257	144.733
29	Organski kemijski proizvodi	39.252	39.242	0	10	0	0	0	0
33	Eterična ulja i rezinoidi	168.097	113.162	7.436	2.291	2.172	42.955	81	0
35	Bjelančevinaste tvari	724.773	494.295	18.798	9.599	23.870	178.211	0	0
38	Proizvodi kemijske industrije	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Sirova i štavljena koža	1.411.497	1.385.830	0	0	0	25.667	0	0
43	Krznno i proizvodi od krzna	0	0	0	0	0	0	0	0
50	Svila	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Vuna	15.088	1.003	0	0	0	14.085	0	0
52	Pamuk	339	339	0	0	0	0	0	0
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	571	108	463	0	0	0	0	0
UKUPNO (29-53)		2.359.617	2.033.979	26.697	11.900	26.042	260.918	81	0
UKUPNO		556.256.378	265.569.954	33.764.260	50.880.056	39.835.419	144.022.618	22.039.338	144.733
Napomena:									
* Potpuni nazivi poglavlja i proizvoda Carinske tarife za 2019. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 1776/2019.									
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Tablica 24.

Pregled uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz država članica CEFTA-e u Republiku Hrvatsku, 2020. godina

vrijednost, EUR		CEFTA	Bosna i Hercegovina	Crna Gora	Kosovo	Sjeverna Makedonija	Srbija	Albanija	Moldavija
01	Žive životinje	3.004	0	0	0	0	3.004	0	0
02	Meso i jestivi klaonički proizvodi	3.260.490	158.481	0	0	3.005.710	96.299	0	0
03	Ribe i rakovi, mekušci i ostali vodeni beskralježnjaci	4.121.013	2.584.767	3.506	0	0	948.179	584.561	0
04	Mlijeko i mliječni proizvodi, jaja, med	10.896.723	8.095.258	0	0	63.275	2.399.565	338.625	0
05	Proizvodi životinjskog podrijetla	380.566	0	0	0	0	372.617	7.949	0
06	Živo drveće, lukovice, rezano cvijeće	2.003.846	1.748.019	1.890	0	98.802	137.824	17.311	0
07	Povrće	22.172.514	2.803.644	4.599	1.811	5.079.501	9.186.645	5.096.314	0
08	Voće	13.848.735	2.313.917	69.793	29.787	1.311.400	8.117.938	831.912	1.173.988
09	Kava, čaj i začini	1.564.351	908.714	5	0	22.835	582.226	50.571	0
10	Žitarice	9.038.726	1.576.885	0	0	12.215	7.449.626	0	0
11	Proizvodi mlinске industrije	4.105.508	4.217	0	0	0	4.101.291	0	0
12	Ulјano sjemenje i plodovi, industrijsko bilje	6.403.817	3.593.896	15.799	24.827	36.481	2.300.656	415.177	16.981
13	Šelak, gume i smole	24.831	0	0	0	152	24.679	0	0
14	Biljni materijali za petarstvo	22.445	797	0	0	0	21.648	0	0
15	Masti i ulja životinjskog ili biljnog podrijetla	34.621.647	497.350	0	0	13.529	34.109.340	1.428	0
16	Prerađevine od mesa i riba	7.207.971	5.172.489	0	0	0	1.968.641	66.841	0
17	Šećeri i proizvodi od šećera	2.137.367	370.639	0	10.559	928.230	777.261	0	50.678
18	Kakao i proizvodi od kakaa	3.448.802	912.004	98.272	35.325	1.500.703	902.498	0	0
19	Proizvodi na osnovi žitarica, brašna ili mlijeka	43.568.726	13.871.135	0	23.099	6.439.873	23.210.553	24.066	0
20	Proizvodi od povrća i voća	12.220.059	783.464	0	59.416	7.701.268	3.675.911	0	0
21	Razni prehrambeni proizvodi	14.759.478	2.983.766	1.077	8.761	1.534.580	10.231.241	53	0
22	Pića, alkoholi, ocat	43.647.690	14.876.430	255.532	1.794.432	8.377.634	18.029.170	8.140	306.352
23	Ostaci i otpaci prehrambene industrije, životinjska hrana	12.119.066	531.423	0	0	0	11.587.643	0	0
24	Duhan i prerađevine duhana	24.306	0	0	96	24.210	0	0	0
UKUPNO (1-24)		251.601.681	63.787.295	450.473	1.988.113	36.150.398	140.234.455	7.442.948	1.547.999
29	Organski kemijski proizvodi	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Eterična ulja i rezinoidi	152.564	72.181	76.942	0	381	650	2.410	0
35	Bjelančevinaste tvari	303.637	1.478	0	0	0	302.159	0	0
38	Proizvodi kemijske industrije	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Sirova i štavljena koža	2.820.510	2.348.122	0	72.750	108.824	283.237	7.577	0
43	Krznno i proizvodi od krznna	572.939	302.713	0	0	0	232.865	0	37.361
50	Svila	0	0	0	0	0	0	0	0
51	Vuna	7.194	122	0	0	0	7.072	0	0
52	Pamuk	45.019	0	0	0	0	45.019	0	0
53	Ostala biljna tekstilna vlakna	0	0	0	0	0	0	0	0
UKUPNO (29-53)		3.901.863	2.724.616	76.942	72.750	109.205	871.002	9.987	37.361
UKUPNO		255.503.544	66.511.911	527.415	2.060.863	36.259.603	141.105.457	7.452.935	1.585.360
Napomena:									
* Potpuni nazivi poglavlja i proizvoda Carinske tarife za 2019. određeni su sukladno odredbama Uredbe (EU) br. 1776/2019.									
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

2. POLJOPRIVREDNA PROIZVODNJA

Struktura hrvatskih poljoprivrednika prema podacima iz Upisnika poljoprivrednika

Tablica 25.

Struktura gospodarstava i poljoprivrednog zemljišta u posjedu na dan 31.prosinca 2020.

Županija	Vrsta podatka	Razredi (ha)								Ukupno
		Bez zemlje	do 0,99	1 do 2,99	3 do 9,99	10 do 19,99	20 do 49,99	50 do 99,99	više od 100	
Bjelovarsko-bilogorska	Površina (ha)		610,95	5.748,56	24.541,90	15.121,60	18.878,74	11.567,65	14.536,29	91.005,69
	Broj poljoprivrednika	475	1.548	2.922	4.430	1.099	612	168	75	10.854
Brodsko-posavska	Površina (ha)		478,80	4.338,32	12.545,02	5.644,19	10.652,92	11.905,41	19.698,86	65.263,50
	Broj poljoprivrednika	254	1.374	2.253	2.420	409	334	167	102	7.059
Dubrovačko-neretvanska	Površina (ha)		1.717,94	4.931,37	1.324,38	322,25	473,04	237,57	675,02	9.681,58
	Broj poljoprivrednika	452	4.341	3.084	303	25	17	3	3	7.776
Grad Zagreb	Površina (ha)		721,92	3.119,83	5.723,95	1.851,52	1.988,66	1.833,92	4.943,16	20.182,96
	Broj poljoprivrednika	1.304	1.941	1.719	1.140	140	67	27	24	5.058
Istarska	Površina (ha)		877,65	4.027,47	7.790,51	3.472,67	3.588,56	1.589,88	3.672,11	25.018,85
	Broj poljoprivrednika	403	1.945	2.203	1.504	254	117	23	15	6.061
Karlovačka	Površina (ha)		430,15	4.657,02	11.857,35	5.506,55	4.769,09	2.083,02	2.484,13	31.787,31
	Broj poljoprivrednika	401	1.027	2.437	2.248	395	161	32	10	6.310
Koprivničko-križevačka	Površina (ha)		580,91	5.053,82	22.669,20	11.587,71	13.187,95	8.372,03	11.044,11	72.495,72
	Broj poljoprivrednika	276	1.600	2.534	4.138	850	435	124	51	9.732
Krapinsko-zagorska	Površina (ha)		666,22	10.197,27	7.040,56	1.299,91	1.519,46	491,85	807,68	22.022,95
	Broj poljoprivrednika	167	1.432	5.649	1.565	98	53	7	5	8.809
Ličko-senjska	Površina (ha)		230,21	2.999,93	11.328,96	5.587,36	6.775,43	5.196,34	17.841,18	49.959,40
	Broj poljoprivrednika	275	499	1.534	2.107	411	224	76	74	4.925
Međimurska	Površina (ha)		436,24	3.304,22	6.573,47	3.425,83	6.048,12	4.551,23	5.788,19	30.127,32
	Broj poljoprivrednika	169	1.074	1.788	1.284	241	190	68	31	4.676
Osječko-baranjska	Površina (ha)		1.002,21	4.750,59	17.376,21	13.341,13	26.562,97	33.324,95	115.908,77	212.266,82
	Broj poljoprivrednika	986	3.488	2.557	3.049	964	826	484	347	11.715
Požeško-slavonska	Površina (ha)		366,32	3.130,51	9.173,95	4.678,39	8.004,87	4.905,34	13.714,92	43.974,30
	Broj poljoprivrednika	175	965	1.668	1.723	337	263	71	42	5.069
Primorsko-goranska	Površina (ha)		602,55	1.405,83	2.073,33	1.753,20	3.199,29	2.348,80	4.237,55	15.620,55
	Broj poljoprivrednika	820	1.748	826	394	124	103	34	16	3.245
Sisačko-moslavačka	Površina (ha)		628,29	5.421,29	15.989,61	8.672,24	11.640,19	9.628,97	14.402,09	66.382,67
	Broj poljoprivrednika	826	1.515	2.804	3.021	627	380	135	78	8.560
Splitsko-dalmatinska	Površina (ha)		2.707,49	5.572,60	3.358,89	1.366,82	1.668,67	1.878,60	5.032,42	21.585,49
	Broj poljoprivrednika	1.913	7.001	3.414	713	97	54	29	19	11.327
Šibensko-kninska	Površina (ha)		851,60	3.451,80	3.144,98	1.483,31	3.559,74	3.199,21	7.530,61	23.221,27
	Broj poljoprivrednika	509	1.996	2.150	625	105	118	45	31	5.070
Varaždinska	Površina (ha)		793,43	7.124,53	9.722,60	3.320,93	4.814,38	2.139,11	3.092,29	31.007,26
	Broj poljoprivrednika	246	1.934	3.825	1.991	239	160	33	16	8.198
Virovitičko-podravska	Površina (ha)		418,49	3.068,93	11.114,82	8.099,26	17.511,86	15.745,57	27.910,46	83.869,39
	Broj poljoprivrednika	283	1.172	1.622	2.016	576	548	226	109	6.269
Vukovarsko-srijemska	Površina (ha)		383,20	2.518,49	12.695,11	11.903,74	27.226,90	27.131,27	48.644,10	130.502,80
	Broj poljoprivrednika	582	1.154	1.336	2.186	855	851	389	182	6.953
Zadarska	Površina (ha)		1.162,47	5.247,67	7.311,22	4.060,50	5.445,86	3.795,87	11.440,83	38.464,44
	Broj poljoprivrednika	367	2.721	3.062	1.435	287	177	53	44	7.779
Zagrebačka	Površina (ha)		1.285,08	9.398,98	23.510,88	8.820,33	8.041,32	6.004,04	8.826,64	65.887,28
	Broj poljoprivrednika	875	3.103	4.901	4.561	662	267	89	41	13.624
Ukupno	Površina (ha)		16.952,10	99.469,02	226.866,91	121.319,47	185.558,02	157.930,62	342.231,41	1.150.327,55
	Broj poljoprivrednika	11.768*	43.578	54.288	42.853	8.795	5.957	2.283	1.315	159.069
* Broj uključuje i 10 EU poljoprivrednika										
Izvor: APPRRR, ARKOD na dan 31.12.2020.; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede										

Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka

Tablica 26.

Korišteni resursi prema FADN istraživanju u Republici Hrvatskoj

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2019./2018.	
								Δ	%
Populacija, broj	80.942	81.427	72.483	72.180	72.238	72.366	72.456	90	0,1
Standardna ekonomska veličina, tisuću eura	23,6	21,9	24,4	22,9	22,4	23,3	24,1	0,8	3,4
Korišteno poljoprivredno zemljište, ha	15,7	14,4	15,6	15,2	14,8	14,9	15,9	1,0	7,0
Stočne jedinice	9,4	9,0	9,3	8,4	8,4	8,3	8,3	0,0	0,2
Intenzivnost, SJ/ha	1,1	1,2	0,9	0,9	0,9	1,0	0,9	-0,1	-6,1
Prinos pšenice, q/ha	47,78	44,08	50,70	55,55	56,95	56,66	60,13	3,5	6,1
Prinos kukuruza, q/ha	68,33	79,67	70,38	84,78	73,37	91,86	88,52	-3,3	-3,6
Proizvodnja mlijeka po kravi, kg/kravi	4.067	3.869	4.019	4.094	4.397	4.545	4.854	309	6,8
Izvor: FADN EU (30.08.2021.); Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Tablica 27.

Standardni rezultati FADN istraživanja u Republici Hrvatskoj, razdoblje od 2013. do 2019. godine

EUR	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2019./2018.	
								Δ	%
VRIJEDNOST POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE	23.045	21.013	23.620	23.808	24.168	26.012	27.169	1.157	4,4
Vrijednost međufazne potrošnje	14.692	13.350	14.479	14.791	14.581	15.601	16.161	560	3,6
<i>udio međufazne potrošnje u vrijednosti poljoprivredne proizvod., %</i>	63,75	63,53	61,30	62,13	60,33	59,98	59,48		
Bilanca tekućih potpora i poreza	3.737	4.414	4.329	4.956	6.128	5.630	6.953	1.323	23,5
Bruto dohodak	12.089	12.076	13.471	13.973	15.715	16.041	17.961	1.920	12,0
Amortizacija	4.173	4.429	4.356	3.941	4.106	4.027	4.160	133	3,3
Neto dodana vrijednost	7.916	7.647	9.114	10.031	11.609	12.013	13.801	1.788	14,9
Vanjski faktori	2.504	1.610	2.128	2.123	2.304	2.374	3.068	694	29,2
Bilanca investicijskih potpora i poreza na investicije	0	26	0	376	0	0	0		
Neto dohodak	5.412	6.063	6.986	8.284	9.305	9.639	10.733	1.094	11,3
Neto dodana vrijednost/Godišnja jedinica rada	4.300	4.391	5.390	6.222	7.086	7.586	8.686	1.100	14,5
Neto dohodak/Godišnja jedinica neplaćenog rada	3.043	3.411	4.291	5.377	5.993	6.488	6.761	273	4,2
Godišnja jedinica rada, tisuću jedinica	1,84	1,74	1,69	1,61	1,64	1,58	1,59	0,01	0,6
Izvor: FADN EU (30.08.2021.); Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Ekološka poljoprivreda

Tablica 28.

Površine ekoloških oraničnih usjeva i trajnih nasada, razdoblje od 2013. do 2020. godine

ha	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Korištena poljoprivredna površina po kategorijama	40.660	50.054	75.818	93.594	96.618	103.166	108.169	108.659
Oranice i vrtovi	21.013	27.459	34.281	44.147	44.083	50.281	52.587	50.202
Žitarice (isključujući rižu)	7.293	8.776	9.688	12.619	11.326	13.612	15.814	14.124
Pšenica i pir	2.945	3.654	4.680	6.011	4.785	6.376	7.491	6.294
od čega meka pšenica i pir	-	3.622	3.928	5.426	4.711	6.327	7.395	6.176
od čega tvrda pšenica (durum)	-	32	752	585	74	50	96	118
Raž	213	492	230	203	207	188	311	255
Ječam	980	1.081	783	1.487	1.351	1.358	2.044	1.569
Zob	968	1.235	905	1.557	1.418	1.108	1.264	1.248
Kukuruz, suho zmo	1.781	1.768	2.174	2.185	2.506	3.102	3.019	3.311
Ostale žitarice (uključujući pšenoraž, sirak, proso, heljda i dr.)	406	546	916	1.176	1.059	1.480	1.685	1.447
Mahunarke za suho zmo	142	-	36	95	76	90	97	113
Korjenasti usjevi	17	176	405	357	176	36	38	53
Krumpir (uključujući sjemenski krumpir)	14	41	2	28	40	29	26	33
Šećerna repa (isključujući sjemensku)	-	129	87	75	-	-	-	-
Ostali korjenasti usjevi d. n. (uključujući slatki krumpir, stočni kelj, stočnu repu, stočni pastirjak i dr.)	3	6	316	254	136	7	11	20
Industrijsko bilje	3.833	7.522	9.937	12.025	14.604	14.885	13.562	15.237
Uljarice	2.353	4.624	6.289	7.800	9.504	9.611	9.558	11.043
Uljana repica	596	1.293	1.034	2.421	3.699	4.079	2.375	2.755
Suncokret	858	1.520	1.335	1.438	2.175	2.112	2.927	3.214
Soja	744	1.339	2.607	2.563	2.826	2.286	2.022	3.024
Lan za ulje	10	17	36	14	22	49	12	15
Ostale uljarice d. n. (uključujući mak, tikvu uljanicu, sezam, gorušicu i dr.)	145	455	1.277	1.364	782	1.086	2.222	2.035
Duhan	-	11	-	-	-	-	-	-
Aromatsko, ljekovito i začinsko bilje	1.383	2.876	3.495	4.225	5.100	5.274	4.004	4.194
Ostalo industrijsko bilje uključujući energetske usjeve d. n. (uključujući cikoriju i dr.)	97	11	153	-	-	-	-	-
Zelena krma sa oranica i vrtova	9.281	10.203	12.221	16.860	16.248	20.002	21.422	19.667
Svježe povrće (uključujući jagode)	151	304	343	323	359	422	245	221
od čega kupusnjače	5	7	9	15	10	11	8	14
od čega lisnato i stabljikaasto povrće (isključujući kupusnjače)	13	9	12	14	18	36	20	30
od čega plodovito povrće (uključujući dinje i lubenice)	52	206	72	82	110	160	72	70
od čega korjenasto, gomoljasto i lukovičasto povrće	45	39	81	55	65	52	60	39
od čega svježe mahunarke	16	39	159	148	147	110	74	61
od čega ostalo svježe povrće d. n. (uključujući kukuruz šećerac)	17	-	4	3	3	46	4	2
od čega jagode	3	4	6	6	6	6	7	5
Ostali usjevi na oranicama	3	1	-	-	-	-	-	-
Ugari	293	477	1.651	1.868	1.294	1.234	1.409	787
Trajni travnjaci	14.279	16.403	33.613	39.089	40.745	39.575	40.648	42.332
Trajni nasadi	5.368	6.192	7.924	10.358	11.790	13.310	14.934	16.125
Voće, ukupno	3.240	3.784	5.630	7.647	8.962	10.390	11.906	13.050
od čega jabuke	186	235	361	477	470	539	583	611
od čega kruške	45	49	74	82	93	107	117	136
od čega breskve	23	28	39	48	48	44	45	55
od čega nektarine	5	7	10	6	10	11	10	7
od čega marelice	16	36	55	61	75	103	106	102
od čega trešnje i višnje	134	330	422	421	520	554	528	654
od čega šljive	417	473	657	801	725	869	918	923
od čega bobičasto voće (isključujući jagode)	79	194	301	494	500	671	840	940
od čega orašasto voće	2.036	2.259	3.521	5.146	6.401	7.400	8.576	9.352
Citrusi	-	4	9	15	14	16	23	19
Vinogradi	791	931	913	1.119	1.010	1.002	1.072	1.067
Maslinici	1.330	1.472	1.334	1.536	1.750	1.872	1.888	1.940
Ostali trajni nasadi (božićna drveća i dr.)	7	1	38	41	54	30	45	49

Izvor: DZS; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 29.

Udio površina pod ekološkom poljoprivrednom proizvodnjom u ukupno korištenom poljoprivrednom zemljištu, razdoblje od 2013. do 2020. godine

	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha	Površine pod ekološkom proizvodnjom, ha	Udio površina pod ekološkom proizvodnjom u ukupno korištenim poljoprivrednim površinama, %
2013.*	1.568.881	40.600	2,59
2014.*	1.508.885	50.054	3,32
2015.*	1.537.629	75.818	4,93
2016.*	1.546.019	93.594	6,09
2017.*	1.496.663	96.618	6,46
2018.*	1.485.645	103.166	6,94
2019.*	1.504.445	108.169	7,20
2020.*	1.506.205	108.659	7,20
* U ukupnoj površini korištenog poljoprivrednog zemljišta obuhvaćeno je i zajedničko zemljište. Zajedničko zemljište može biti pašnjak ili ostalo korišteno poljoprivredno zemljište na kojem se više gospodarstava zajednički koristi državnim zemljištem za ispašu stoke.			
Izvor: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo poljoprivrede; Obrada: Ministarstvo			

Tablica 30.

Broj uzgojene stoke na ekološki način, razdoblje od 2013. do 2020. godine

grlo/kljun	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Goveda	6.540	7.308	7.002	14.442	17.226	19.613	21.551	22.302
Kopitari	874	291	265	1.753	1.929	2.388	2.234	3.003
Ovce	19.411	21.690	23.774	50.135	54.583	62.315	65.632	61.382
Koze	1.769	1.552	2.163	3.080	3.381	4.199	5.597	4.693
Svinje	1.122	961	1.114	1.083	1.468	1.887	2.873	420
Perad	2.036	2.540	2.093	3.388	2.174	1.870	1.523	4.918
Pčele, broj	2.678	3.649	3.418	2.065	1.721	2.022	2.023	2.367
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Biljna proizvodnja

Tablica 31.

Površine, prirodi i proizvodnja suhih mahunarki, korjenastih usjeva, duhana i aromatskog, začinskog i ljekovitog bilja, razdoblje od 2013. do 2020. godine

		2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Suhe mahunarke									
Grašak, suho zno	Žetvena površina, ha	154	219	94	71	71	147	143	130
	Prirod po ha, t	1,2	2,6	2,1	3,5	2,0	2,1	3,5	1,3
	Proizvodnja, t	189	579	194	246	142	314	499	170
Stočni grašak	Žetvena površina, ha	721	678	600	1.543	938	915	1.181	602
	Prirod po ha, t	1,9	2,1	2,2	2,6	2,5	2,4	2,4	2,7
	Proizvodnja, t	1.378	1.413	1.346	3.985	2.347	2.223	2.870	1.629
Grah, suho zno	Žetvena površina, ha	1.097	1.483	1.475	1.574	1.539	1.403	1.113	984
	Prirod po ha, t	1,3	0,9	0,8	0,9	0,9	1,2	1,2	1,3
	Proizvodnja, t	1.480	1.329	1.156	1.461	1.340	1.737	1.381	1.325
Korjenasti usjevi									
Krumpir, rani	Žetvena površina, ha	1.960	1.758	1.760	1.614	2.191	1.989	2.494	2.423
	Prirod po ha, t	10,3	13,7	14,4	14,4	13,6	15,1	15,2	14,3
	Proizvodnja, t	20.188	24.015	25.356	23.256	29.741	29.998	37.920	34.690
Krumpir, kasni i sjemenski	Žetvena površina, ha	8.274	8.552	8.287	8.252	7.642	7.283	6.893	6.902
	Prirod po ha, t	17,2	16,0	17,6	20,7	16,5	20,9	19,6	20,2
	Proizvodnja, t	142.313	136.832	145.823	170.706	126.348	152.263	135.229	139.589
Krumpir, ukupno	Žetvena površina, ha	10.234	10.310	10.047	9.866	9.833	9.272	9.387	9.325
	Prirod po ha, t	15,9	15,6	17,0	19,7	15,9	19,7	18,4	18,7
	Proizvodnja, t	162.501	160.847	171.179	193.962	156.089	182.261	173.149	174.279
Šećerna repa	Žetvena površina, ha	20.245	21.900	13.883	15.493	19.533	14.066	11.583	10.458
	Prirod po ha, t	51,9	63,6	54,5	75,5	66,3	55,2	61,2	74,0
	Proizvodnja, t	1.050.715	1.392.000	756.509	1.169.622	1.295.459	776.491	708.575	774.331
Stočna repa	Žetvena površina, ha	212	172	258	131	49	36	51	99
	Prirod po ha, t	11,9	20,2	21,3	14,6	15,7	11,2	14,3	10,6
	Proizvodnja, t	2.514	3.481	5.499	1.908	771	403	729	1.051
Ostali korjenasti usjevi *	Žetvena površina, ha	437	487	726	616	534	436	669	911
	Prirod po ha, t	13,8	10,4	6,7	7,8	6,3	10,8	8,8	5,5
	Proizvodnja, t	6.038	5.080	4.898	4.807	3.370	4.727	5.884	5.033
Duhan i aromatsko, začinsko i ljekovito bilje									
Duhan	Žetvena površina, ha	5.172	5.196	4.752	4.413	4.563	3.834	3.940	3.420
	Prirod po ha, t	1,9	1,8	2,1	2,0	2,1	2,0	2,0	2,1
	Proizvodnja, t	9.834	9.164	10.132	8.977	9.413	7.561	7.878	7.084
Aromatsko, začinsko i ljekovito bilje	Žetvena površina, ha	3.218	4.122	5.259	6.620	8.368	9.233	6.166	7.237
	Prirod po ha, t	0,5	0,5	0,5	0,8	0,9	0,7	0,7	0,9
	Proizvodnja, t	1.583	1.976	2.800	5.181	7.450	6.323	4.222	6.816
* Ostali korjenasti usjevi uključuju stočni kelj, bundevu za krmu i ostalo korjenasto bilje.									

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 32.

Površine, prirodi i proizvodnja krmnog bilja, razdoblje od 2013. do 2020. godine

		2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Silažni kukuruz, glavni usjev	Žetvena površina, ha	29.461	28.662	32.198	29.913	26.022	23.951	24.603	29.232
	Prirod po ha, t	35,1	35,3	35,7	42,1	32,4	41,9	39,3	42,6
	Proizvodnja, t	1.034.886	1.011.502	1.150.555	1.259.560	841.934	1.003.135	967.679	1.244.542
Silažni kukuruz, naknadni usjev	Žetvena površina, ha	218	132	403	1.064	2.266	1.403	805	881
	Prirod po ha, t	17,3	31,2	21,7	22,1	7,1	25,4	29,7	18,8
	Proizvodnja, t	3.780	4.112	8.752	23.508	16.124	35.570	23.895	16.525
<i>Silažni kukuruz, ukupno</i>	Žetvena površina, ha	29.679	28.794	32.601	30.977	28.288	25.354	25.408	30.113
	Prirod po ha, t	35,0	35,3	35,6	41,4	30,3	41,0	39,0	41,9
	Proizvodnja, t	1.038.666	1.015.614	1.159.307	1.283.068	858.058	1.038.705	991.574	1.261.067
Ostala jednogođišnja zelena kрма	Žetvena površina, ha	9.901	8.121	7.439	9.661	4.433	4.733	3.561	5.765
	Prirod po ha, t	16,7	20,1	18,5	11,6	14,2	12	13	13
	Proizvodnja, t	165.294	163.364	137.537	111.886	63.133	56.419	47.687	77.105
Djetelina	Žetvena površina, ha	16.783	10.497	9.549	9.920	5.326	10.223	8.437	9.332
	Prirod po ha, t	4,9	6,8	8,7	6,8	4,7	6,6	6,0	6,4
	Proizvodnja, t	82.844	70.873	82.992	67.853	24.861	67.946	50.833	60.049
Lucerna	Žetvena površina, ha	25.694	22.116	18.386	23.559	26.057	24.246	29.006	26.337
	Prirod po ha, t	6,9	5,8	6,1	8,1	7,2	7,7	6,7	7,6
	Proizvodnja, t	177.857	128.702	112.876	191.540	187.918	186.490	193.318	201.460
Ostale mahunarke požnjevene u zelenom stanju	Žetvena površina, ha	1.021	21.134	16.419	11.051	15.110	10.112	13.952	11.690
	Prirod po ha, t	17,1	5,4	5,9	6,4	5,1	5,3	6,6	6,0
	Proizvodnja, t	17.425	113.581	97.326	70.972	76.672	53.923	91.721	70.347
Privremene trave i ispaša	Žetvena površina, ha	27.433	21.230	20.080	18.660	23.980	20.194	22.024	26.213
	Prirod po ha, t	5,8	4,6	5,5	4,9	4,4	4,2	4,1	3,5
	Proizvodnja, t	159.111	98.360	109.537	91.810	104.546	85.309	90.147	92.430
Trajni travnjaci	Žetvena površina, ha	618.070	618.070	618.070	600.000	605.253	605.253	604.253	531.788
	Prirod po ha, t	1,4	1,4	1,2	1,3	1,3	1,4	1,6	1,0
	Proizvodnja, t	893.614	858.719	762.757	791.800	815.060	841.911	972.296	510.125
Livade	Žetvena površina, ha	121.048	121.048	121.048	117.168	124.726	124.726	124.726	125.187
	Prirod po ha, t	5,1	4,9	3,8	3,9	3,0	3,9	3,8	2,6
	Proizvodnja, t	612.807	589.752	459.983	454.740	374.178	486.431	473.959	331.237
Pašnjaci *	Žetvena površina, ha	497.022	497.022	497.022	482.832	480.527	480.527	479.527	406.601
	Prirod po ha, t	0,6	0,5	0,6	0,7	0,9	0,7	1,0	0,4
	Proizvodnja, t	280.807	268.967	302.774	337.060	440.882	355.480	498.337	178.888
*Podaci za 2013. do 2020. godine obuhvaćaju i zajedničko zemljište na kojem se više gospodarstava zajednički koristi državnim zemljištem za ispašu stoke.									
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Tablica 33.

Površine, prirodi i proizvodnja povrća, razdoblje od 2013. do 2020. godine

			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Cvjetača i brokula	za tržište	Površina, ha	205	94	178	173	137	160	180	207
		Prirod po ha, t	8,5	21,7	9,9	13,8	10,9	12,5	9,3	14,1
		Proizvodnja, t	1.741	2.037	1.756	2.388	1.494	2.003	1.680	2.921
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		613	323	153	390	242	218	216	391
	Ukupna proizvodnja, t		2.354	2.360	1.909	2.778	1.736	2.221	1.896	3.312
Kupus*	za tržište	Površina, ha	1.402	719	1.304	1.235	1.867	1.667	1.463	1.357
		Prirod po ha, t	21,6	29,2	26,5	27,3	17,0	22,1	21,6	24,9
		Proizvodnja, t	30.286	20.998	34.711	33.654	32.481	36.825	31.580	33.767
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		4.256	2.401	1.702	4.068	2.837	2.746	2.525	3.382
	Ukupna proizvodnja, t		34.542	23.399	36.413	37.722	35.318	39.571	34.105	37.149
Salata	za tržište	Površina, ha	199	95	204	283	199	249	243	269
		Prirod po ha, t	20,0	18,7	21,8	16,2	19,6	19,6	17,6	23,6
		Proizvodnja, t	3.973	1.773	4.457	4.573	3.906	4.892	4.271	6.398
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		2.001	1.527	863	1.029	2.005	2.012	2.366	2.400
	Ukupna proizvodnja, t		5.974	3.300	5.320	5.602	5.911	6.904	6.637	8.798
Rajčica	za tržište	Površina, ha	583	319	423	370	451	491	321	404
		Prirod po ha, t	44,6	60,7	85,8	66,4	72,0	46,1	68,6	82,6
		Proizvodnja, t	26.026	19.374	36.273	24.571	32.456	22.642	22.018	33.369
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		7.761	3.444	3.393	6.136	8.767	8.308	8.296	6.694
	Ukupna proizvodnja, t		33.787	22.818	39.666	30.707	41.223	30.950	30.314	40.063
Krastavci i kornišoni	za tržište	Površina, ha	204	142	127	160	108	90	94	97
		Prirod po ha, t	43,9	46,3	51,8	41,2	78,1	49,1	31,9	72,4
		Proizvodnja, t	8.959	6.572	6.583	6.593	8.440	4.420	3.003	7.021
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		3.117	1.719	1.030	1.254	2.182	2.022	1.932	1.960
	Ukupna proizvodnja, t		12.076	8.291	7.613	7.847	10.622	6.442	4.935	8.981
Dinje i lubenice	za tržište	Površina, ha	818	791	722	849	830	1.189	841	672
		Prirod po ha, t	37,1	35,0	24,4	26,8	27,9	27	29,8	24,2
		Proizvodnja, t	30.327	27.710	17.640	22.714	23.143	31.999	25.024	18.271
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		628	223	134	172	256	325	444	419
	Ukupna proizvodnja, t		30.955	27.933	17.774	22.886	23.399	32.324	25.468	18.690
Paprika	za tržište	Površina, ha	771	621	1.111	1.351	1.023	1.024	559	684
		Prirod po ha, t	17,9	17,5	12,9	13,2	15,2	14,0	16,1	19,5
		Proizvodnja, t	13.783	10.894	14.357	17.785	15.547	14.338	8.985	13.371
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		3.594	2.309	1.491	1.472	3.756	3.768	4.239	3.044
	Ukupna proizvodnja, t		17.377	13.203	15.848	19.257	19.303	18.106	13.224	16.415
Mrkva	za tržište	Površina, ha	297	246	347	696	600	300	348	261
		Prirod po ha, t	15,6	29,3	31,3	24,7	20,5	33,5	34,2	38,7
		Proizvodnja, t	4.624	7.200	10.862	17.207	12.270	10.060	11.905	10.110
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		1.261	1.077	727	1.018	1.406	1.534	1.464	1.279
	Ukupna proizvodnja, t		5.885	8.277	11.589	18.225	13.676	11.594	13.369	11.389
Luk i češnjak	za tržište	Površina, ha	1.380	984	1.174	1.151	1.035	1.205	1.201	873
		Prirod po ha, t	17,5	28,9	26,3	22,9	15,7	18,9	17,6	21,0
		Proizvodnja, t	24.099	28.432	30.838	26.390	16.220	22.831	21.149	18.323
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		4.177	3.891	2.099	1.911	4.550	4.276	4.782	4.933
	Ukupna proizvodnja, t		28.276	32.323	32.937	28.301	20.770	27.107	25.931	23.256
* Podaci za kupus za razdoblje do 2018. godine odnose se na kupus bijeli, a od 2018. godine se odnose na kupus bijeli i crveni.										
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede										

			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Cikla	za tržište	Površina, ha	97	112	135	143	142	175	163	157
		Prirod po ha, t	22,6	21,9	23,7	20,7	13,2	11,5	20,2	25,5
		Proizvodnja, t	2.192	2.453	3.199	2.964	1.868	2.019	3.291	4.009
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		1.496	991	622	1.090	1.260	1.350	1.232	1.044
	Ukupna proizvodnja, t		3.688	3.444	3.821	4.054	3.128	3.369	4.523	5.053
Grašak	za tržište	Površina, ha	491	570	616	459	598	533	585	538
		Prirod po ha, t	5,0	6,1	5,8	6,2	6,3	5,2	8,1	11,3
		Proizvodnja, t	2.432	3.462	3.578	2.833	3.753	2.754	4.760	6.099
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		1.163	803	287	669	589	542	637	596
	Ukupna proizvodnja, t		3.595	4.265	3.865	3.502	4.342	3.296	5.397	6.695
Grah	za tržište	Površina, ha	333	185	367	616	362	446	423	579
		Prirod po ha, t	4,2	5,8	2,9	3,3	2,7	4,8	6,4	8,1
		Proizvodnja, t	1.386	1.082	1.056	2.037	960	2.143	2.718	4.663
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		2.030	1.586	719	894	1.575	1.725	1.859	1.765
	Ukupna proizvodnja, t		3.416	2.668	1.775	2.931	2.535	3.868	4.577	6.428
Poriluk	za tržište	Površina, ha	40	27	66	99	99	84	86	99
		Prirod po ha, t	18,8	18,2	12,9	11,6	10,0	15,6	13,7	23,6
		Proizvodnja, t	751	491	849	1.153	993	1.309	1.181	2.341
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		328	162	104	73	128	100	162	343
	Ukupna proizvodnja, t		1.079	653	953	1.226	1.121	1.409	1.343	2.684
Ostalo lisnato povrće**	za tržište	Površina, ha	143	199	254	284	312	401	429	540
		Prirod po ha, t	8,6	9,6	16,4	14,0	14,8	8,9	9,3	18,2
		Proizvodnja, t	1.234	1.917	4.158	3.966	4.627	3.564	3.982	9.811
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		967	873	286	620	1.049	1.111	1.106	1.898
	Ukupna proizvodnja, t		2.201	2.790	4.444	4.586	5.676	4.675	5.088	11.709
Ostalo plodovito povrće ***	za tržište	Površina, ha	774	755	1.279	1.365	1.456	1.336	1.388	1.337
		Prirod po ha, t	13,6	14,4	11,2	12,7	11,9	14,1	12,6	17,0
		Proizvodnja, t	9.235	10.839	14.365	17.374	17.301	18.811	17.507	22.679
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		1.257	1.457	648	178	161	139	2.393	2.693
	Ukupna proizvodnja, t		10.492	12.296	15.013	17.552	17.462	18.950	19.900	25.372
Ostalo korjenasto povrće ****	za tržište	Površina, ha	47	43	58	127	74	274	180	162
		Prirod po ha, t	9,0	12,8	15,0	11,5	12,7	8,6	9,0	14,0
		Proizvodnja, t	421	551	871	1.460	937	2.347	1.619	2.267
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		484	296	87	147	223	286	240	265
	Ukupna proizvodnja, t		905	847	958	1.607	1.160	2.633	1.859	2.532
Ostale kupusnjače *****	za tržište	Površina, ha	321	131	180	257	127	149	205	208
		Prirod po ha, t	14,8	28,3	20,6	14,2	18,8	13,0	13,2	22,9
		Proizvodnja, t	4.747	3.705	3.702	3.661	2.391	1.941	2.700	4.766
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		1.026	968	477	225	504	552	536	1.021
	Ukupna proizvodnja, t		5.773	4.673	4.179	3.886	2.895	2.493	3.236	5.787
Ostalo povrće*****	za tržište	Površina, ha	266	521	724	808	896	874	-	-
		Prirod po ha, t	4,8	12,1	11,9	10,8	8,9	13	-	-
		Proizvodnja, t	1.281	6.311	8.620	8.733	8.018	11.351	-	-
	Proizvodnja s povrtnjaka, t		12.170	8.860	4.323	2.991	74	51	-	-
	Ukupna proizvodnja, t		13.451	15.171	12.943	11.724	8.092	11.402	-	-

** Podaci za ostalo lisnato povrće u 2020. odnose se na blitvu, špinat, celer, radič, cikoriju, artičoku, peršin listaš, šparoge i dr.

*** Podaci za ostalo plodovito povrće u 2020. odnose se na patlidžan, bundevu šećerku, patišon, tikvice, tikve i kukuruz šećerac i dr.

**** Podaci za ostalo korjenasto povrće u 2020. odnose se na hren, rotkvicu, pastirjak, postrna repa, koraba, peršin korijenaš, celer korijenaš i dr.

***** Podaci za ostale kupusnjače u 2020. se odnose na korabicu, kelj pupčar i dr.

***** Podaci za ostalo povrće do 2016. godine odnose se na kukuruz šećerac, krumpir u povrtnjaku i dr.

Napomena: DZS je tijekom godina metodologiju praćenja kategorije Ostalo plodovito povrće na način da je izdvajao ili dodavao te je i objavljivao podatke na različite načine pa su u priopćenju DZS-a Biljna proizvodnja u 2017. izdvojene tikvice i tikve iz Ostalog plodovitog povrća, međutim u Bazi podataka DZS-a prikazan je objedinjeni (zbrojeni) podatak kao Ostalo plodovito povrće (i to kao zbroj sljedećih podataka: Ostalo plodovito povrće + Tikvice + Tikve + Kukuruz šećerac). Također su izdvojene tikvice, tikve i kukuruz šećerac i u priopćenju DZS-a Biljna proizvodnja u 2018., dok je Bazi podataka DZS-a objavljen zbrojeni podatak kao Ostalo plodovito povrće. Tikve i tikvice su 2017. i 2018. izdvojene iz Ostalog plodovitog povrća, a 2019. opet čine dio Ostalog plodovitog povrća. Kukuruz šećerac je do 2016. činio dio Ostalog povrća da bi bio izdvojen iz istog i sabno praćen u 2017. i 2018., a u 2019. čini dio Ostalog plodovitog povrća.

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 34.

Površine, prirodi i proizvodnja voća, razdoblje od 2013. do 2020. godine

			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Jabuke	intenzivni nasad	Površina, ha	5.377	5.944	5.756	5.890	4.838	4.728	4.946	4.361
		Prirod po ha, t	22,6	16,3	16,7	7,5	11,5	19,1	13,8	14,6
		Proizvodnja, t	121.738	96.703	96.182	44.176	55.790	90.254	68.352	63.614
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		6.473	5.632	5.570	605	780	3.213	815	3.509
	Ukupna proizvodnja, t		128.211	102.335	101.752	44.781	56.570	93.467	69.167	67.123
Kruške	intenzivni nasad	Površina, ha	769	1.043	895	933	714	797	858	730
		Prirod po ha, t	5,4	2,8	4,2	4,1	3,3	3,8	2,7	5,4
		Proizvodnja, t	4.124	2.909	3.782	3.812	2.381	3.062	2.310	3.956
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		2.169	1.394	1.532	150	415	609	271	1.228
	Ukupna proizvodnja, t		6.293	4.303	5.314	3.962	2.796	3.671	2.581	5.184
Breskve i nektarine	intenzivni nasad	Površina, ha	1.238	1.231	1.267	1.003	959	864	884	784
		Prirod po ha, t	4,0	3,6	4,2	4,6	7,6	3,9	4,8	5,4
		Proizvodnja, t	4.998	4.403	5.261	4.619	7.265	3.345	4.210	4.212
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		946	820	712	182	122	200	162	319
	Ukupna proizvodnja, t		5.944	5.223	5.973	4.801	7.387	3.545	4.372	4.531
Marelice	intenzivni nasad	Površina, ha	289	302	337	278	279	267	264	292
		Prirod po ha, t	2,2	1,2	1,0	1,8	2,5	0,4	2,7	2,7
		Proizvodnja, t	629	364	337	510	686	109	706	802
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		461	268	196	93	40	23	65	105
	Ukupna proizvodnja, t		1.090	632	533	603	726	132	771	907
Višnje	intenzivni nasad	Površina, ha	2.300	2.762	2.488	2.461	2.578	2.220	2.171	2.175
		Prirod po ha, t	3,6	3,6	2,2	3,0	3,4	3,7	2,7	2,9
		Proizvodnja, t	8.300	9.893	5.372	7.467	8.716	8.213	5.769	6.215
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		1.418	1.023	629	360	54	88	103	288
	Ukupna proizvodnja, t		9.718	10.916	6.001	7.827	8.770	8.301	5.872	6.503
Trešnje	intenzivni nasad	Površina, ha	884	790	860	972	948	724	681	940
		Prirod po ha, t	4,4	1,0	1,6	0,9	1,4	1,7	1,6	1,2
		Proizvodnja, t	3.927	795	1.405	872	1.366	1.196	1.091	1.088
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		2.119	757	502	610	70	164	163	405
	Ukupna proizvodnja, t		6.046	1.552	1.907	1.482	1.436	1.360	1.254	1.493
Šljive	intenzivni nasad	Površina, ha	4.403	4.848	5.117	4.830	4.364	4.283	4.459	3.392
		Prirod po ha, t	6,7	1,2	1,8	1,8	1,8	2,9	2,0	3,4
		Proizvodnja, t	29.349	5.649	9.069	8.841	7.835	12.537	9.056	11.446
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		9.913	2.439	3.817	579	374	1.950	404	1.930
	Ukupna proizvodnja, t		39.262	8.088	12.886	9.420	8.209	14.487	9.460	13.376
Orasi	intenzivni nasad	Površina, ha	2.978	4.364	4.507	5.400	5.554	6.697	7.210	8.112
		Prirod po ha, t	0,3	0,7	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
		Proizvodnja, t	902	2.848	635	241	294	401	196	382
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		1.672	1.167	1.368	38	190	221	64	149
	Ukupna proizvodnja, t		2.574	4.015	2.003	279	484	622	260	531
Lješnjaci	intenzivni nasad	Površina, ha	2.649	2.888	3.015	3.304	3.840	4.810	5.530	6.543
		Prirod po ha, t	0,6	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
		Proizvodnja, t	1.561	908	1.462	1.254	1.525	1.738	1.959	3.038
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		121	82	43	5	9	15	8	57
	Ukupna proizvodnja, t		1.682	990	1.505	1.259	1.534	1.753	1.967	3.095

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Bademi	intenzivni nasad	Površina, ha	220	282	315	460	459	416	622	812
		Prirod po ha, t	0,3	0,2	0,2	0,4	0,1	0,1	0,4	1,0
		Proizvodnja, t	74	69	54	155	37	58	248	776
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		137	174	218			30	50	53
	Ukupna proizvodnja, t		211	243	272			88	298	829
Smokve	intenzivni nasad	Površina, ha	237	277	307	350	273	274	424	566
		Prirod po ha, t	3,8	2,6	2,3	1,7	2,5	2,9	1,9	1,4
		Proizvodnja, t	908	725	699	611	692	802	813	794
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		695	262	576	554	231	417	462	422
	Ukupna proizvodnja, t		1.603	987	1.275	1.165	923	1.219	1.275	1.216
Jagode	intenzivni nasad	Površina, ha	289	307	291	367	371	254	254	304
		Prirod po ha, t	13,5	10,3	8,1	9,0	8,6	10,5	11,9	8,6
		Proizvodnja, t	3.914	3.167	2.367	3.316	3.194	2.665	3.025	2.626
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		886	172	88	67	15	9	10	32
	Ukupna proizvodnja, t		4.800	3.339	2.455	3.383	3.209	2.674	3.035	2.658
Bobičasto voće bez jagoda	intenzivni nasad	Površina, ha	460	538	684	1.042	1.171	1.375	1.231	1.614
		Prirod po ha, t	2,1	0,9	2,6	0,7	1,2	1,5	1,4	3,1
		Proizvodnja, t	975	478	1.756	780	1.418	2.050	1.699	5.071
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t								53	140
	Ukupna proizvodnja, t								1.752	5.211
Naranče	intenzivni nasad	Površina, ha	59	31	32	29	24	31	47	35
		Prirod po ha, t	2,5	3,4	4,9	9,8	5,7	11,9	10,9	10,1
		Proizvodnja, t	145	106	158	284	136	368	513	354
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		10	10	97	183	37	106	80	111
	Ukupna proizvodnja, t		155	116	255	467	173	474	593	465
Mandarine	intenzivni nasad	Površina, ha	2.104	2.150	2.150	2.100	2.017	1.910	2.111	2.008
		Prirod po ha, t	19,0	29,9	16,6	24,8	9,4	24,8	24,7	19,6
		Proizvodnja, t	40.024	64.378	35.722	52.050	18.929	47.440	52.060	39.440
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		293	622	214	352	82	236	166	186
	Ukupna proizvodnja, t		40.317	65.000	35.936	52.402	19.011	47.676	52.226	39.626
Limuni	intenzivni nasad	Površina, ha	11	20	30	63	22	33	43	53
		Prirod po ha, t	21,8	9,1	6,1	5,3	1,1	6,9	4,9	4,3
		Proizvodnja, t	240	181	183	334	24	229	211	227
	Proizvodnja ekstenzivnih nasada, t		5	15	71	237	25	68	114	148
	Ukupna proizvodnja, t		245	196	254	571	49	297	325	375

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 35.

Površine, prirodi i proizvodnja maslina te proizvodnja maslinovog ulja, razdoblje od 2013. do 2020. godine

		2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Masline	Površina, ha	18.590	19.082	19.100	18.184	18.683	18.697	18.606	20.282
	Prirod po ha, t	1,8	0,5	1,5	1,7	1,5	1,5	1,8	1,6
	Proizvodnja, t	34.269	8.840	28.267	31.183	28.947	28.418	33.216	33.230
Maslinovo ulje	Proizvodnja, hl ¹⁾	50.000	10.640	35.352	34.538	37.463	36.573	44.497	40.278

¹⁾ Podaci obuhvaćaju industrijsku proizvodnju i proizvodnju na obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima.

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 36.

Usporedba proizvodnje odabranih proizvoda u Republici Hrvatskoj i Europskoj uniji, 2020. godina

.000 t	Žitarice ukupno	Pšenica	Raž	Ječam	Kukuruz	Krumpir	Šećerna repa	Soja	Uljana repica
Hrvatska	3.774,6	867,5	4,4	325,5	2.430,6	174,3	774,3	266,0	119,7
Udio Hrvatske u EU 27, % *		0,7		0,4	3,9	0,3	0,8	11,0	0,7
Europska unija (27 zemalja)*	:	125.085,7	:	73.518,2	62.893,7	54.992,4	98.548,5	2.428,9	16.053,5
Europska unija (14 zemalja) *	179.134,0	81.088,6	1.776,8	43.981,7	33.357,2	41.169,6	77.740,8	1.714,1	8.201,1
Francuska	56.850,7	30.144,1	131,8	10.273,6	13.419,1	8.691,9	26.195,5	406,7	3.297,1
Njemačka	43.301,2	22.172,1	:	10.769,2	4.020,0	11.715,1	28.618,1	90,5	3.527,3
Španjolska	27.329,5	8.143,5	407,6	11.465,4	4.214,1	2.051,8	2.432,8	4,6	196,1
Italija	17.022,9	6.716,2	11,8	1.123,7	6.793,1	1.434,7	1.831,1	1.005,6	48,7
Danska	9.467,7	4.070,4	699,4	4.156,5	38,7	2.762,9	2.558,6	0,0	560,2
Austrija	5.648,3	1.652,7	217,9	864,9	2.411,9	885,9	2.091,7	204,9	100,3
Švedska	5.954,5	3.214,3	189,6	1.513,5	12,5	877,2	2.027,1	0,0	339,3
Finska	3.425,4	686,6	68,4	1.398,0	0,0	624,4	421,5	0,0	31,1
Grčka	3.108,7	1.095,2	17,6	398,7	1.178,1	450,6	89,0	1,8	12,1
Belgija	2.565,7	1.741,5	2,5	329,5	421,0	3.928,9	4.784,0	0,0	29,9
Irska	1.892,6	364,2	0,0	1.347,5	0,0	300,2	0,0	0,0	44,1
Nizozemska	1.364,4	931,8	7,6	246,2	165,8	7.020,1	6.691,4	0,0	5,9
Portugal	1.056,2	83,5	17,8	62,0	682,1	409,6	0,0	0,0	0,0
Luksemburg	146,2	72,4	4,7	33,0	0,7	16,4	0,0	0,0	9,0
Europska unija (12 zemalja) *	70.738,6	43.997,2	3.744,3	11.199,4	29.536,5	13.822,8	20.807,8	714,8	7.852,3
Poljska	:	11.728,3	3.029,9	3.759,4	4.174,9	9.055,9	13.348,9	16,4	2.585,5
Rumunjska	19.374,1	6.754,5	28,5	1.154,5	10.942,4	2.698,5	778,3	353,6	780,2
Mađarska	15.561,1	5.121,5	84,4	1.484,0	8.365,4	270,1	780,5	165,8	876,9
Bugarska	8.599,1	4.847,9	10,0	566,3	3.014,1	192,3	0,0	6,2	279,3
Česka	8.126,7	4.902,4	172,4	1.816,2	825,5	696,2	3.671,2	33,0	1.245,3
Litva	8.544,7	4.818,8	110,0	705,9	141,7	296,7	948,5	2,6	972,4
Slovačka	4.580,9	2.133,3	48,6	679,4	1.642,7	166,2	1.273,0	132,2	445,7
Letonija	3.497,1	2.659,6	178,4	308,8	0,0	181,1	0,0	0,0	455,5
Estonija	1.632,8	840,5	78,7	561,1	0,0	88,4	0,0	0,0	203,0
Slovenija	749,2	158,1	3,4	122,2	429,9	89,1	7,4	5,0	8,5
Cipar	73,0	32,3	0,0	41,6	0,0	80,3	0,0	0,0	0,0
Malta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0
* izvedeni podatak									
: podaci nisu dostupni									
Izvor: Eurostat (na dan 25.10.2021.); Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Tablica 37.

Količina deklariranog sjemena po vrstama

t	2013./2014.	2014./2015.	2015./2016.	2016./2017.	2017./2018.	2018./2019.	2019./2020.	2020./2021.
Pšenica ozima	41.018	30.059	33.157	26.754	29.196	30.884	33.091	36.700
Ječam ozimi	6.734	5.518	6.404	7.447	6.866	7.497	9.052	9.059
Raž ozima	42	85	33	29	37	46	208	562
Tritikale	1.184	1.108	1.571	1.985	2.406	2.859	2.061	1.709
Ječam jari	1.162	1.141	1.572	1.462	1.452	1.322	2.122	2.232
Zob jara	540	514	723	788	812	830	829	805
Uljana repica	16	11	23	16	22	9	17	8
Kukuruz	7.224	4.263	4.029	4.777	3.917	3.590	3.458	3.300
Soja	5.246	6.634	6.612	9.440	9.208	9.963	10.275	10.937
Suncokret	1.135	48	55	36	33	27	24	29
Šećerna repa	0	0	0	0	0	0	0	0
Krumpir	693	515	523	405	385	505	488	764
Lučica luka	0	0	0	0	0	1	2	6
Ostalo povrće	20	25	7	5	2	5	4	3
Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 38.

Broj proizvedenih voćnih sadnica i loznih cijepova

komad	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Voćne sadnice	2.673.103	2.667.083	3.073.374	3.459.374	3.281.638	3.131.158	3.025.107
Vinova loza	1.266.923	1.257.809	1.662.122	1.920.572	1.630.006	1.385.621	1.535.090
Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Tablica 39.

Pregled deklariranih količina sadnog materijala

komad	2013./2014.	2014./2015.	2016./2017.	2017./2018.	2018./2019.	2019./2020.	2020./2021.
Voćne sadnice	1.491.834	1.753.952	2.059.982	1.515.059	987.915	985.065	771.398
Vinova loza	1.951.112	999.100	1.357.567	1.604.196	1.320.555	986.312	1.028.856
Izvor: Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Stočarska proizvodnja

Tablica 40.

Intenzivnost poljoprivredne proizvodnje u Republici Hrvatskoj, razdoblje od 2013. do 2020. godine

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
INTENZIVNOST, UG/ha	0,50	0,53	0,53	0,53	0,54	0,51	0,51	0,51
Korištena poljoprivredna površina, ha *	1.568.881	1.508.885	1.537.629	1.546.019	1.496.663	1.485.645	1.504.445	1.506.205
Površine pod krmnim biljem, ha **	735.176	734.738	731.744	707.444	708.483	702.419	708.517	646.133
Uvjetna grla, ukupno	783.070	805.796	796.553	802.246	811.931	758.850	770.577	772.673
Goveda, ukupno	322.389	326.378	315.276	314.947	316.934	287.901	291.814	292.076
Mlada goveda do 1 godine	57.905	52.681	59.196	61.992	62.348	61.804	60.634	58.301
Goveda od 1 do 2 godine	64.525	61.076	61.717	62.136	69.946	66.823	74.682	77.910
Goveda starija od 2 godine	199.960	212.621	194.363	190.819	184.640	159.274	156.498	155.866
Svinje, ukupno	265.497	281.463	285.874	288.995	291.404	264.790	259.804	258.059
Odojci težine do 20 kg	9.220	8.828	8.764	8.345	6.980	7.396	7.161	7.358
Svinje težine od 20 do 50 kg	52.814	80.369	60.308	74.476	75.626	68.525	53.504	57.409
Svinje za tov	139.641	132.628	155.738	145.008	144.616	126.785	135.378	136.942
Svinje za rasplod	63.822	59.639	61.063	61.166	64.182	62.084	63.761	56.350
Ovce, ukupno	61.985	60.487	60.771	61.890	63.681	63.629	65.720	66.199
Janjad i mlade ovce starosti do 1 godine	7.491	6.265	6.874	6.863	7.497	11.050	12.871	13.208
Janjene i prvi put pripuštene ovce	50.140	49.804	48.790	49.567	51.764	46.591	48.690	49.454
Ostale ovce (ovnovi, jalove ovce)	4.354	4.418	5.107	5.459	4.419	5.989	4.159	3.538
Koze, jarad i jarci, ukupno	6.895	6.070	6.206	7.553	7.677	8.006	8.154	8.626
Jarad i mlade koze starosti do 1 godine	1.028	1.001	1.244	1.545	1.399	1.197	1.354	1.426
Koze	5.410	4.767	4.354	5.376	5.772	6.315	6.268	6.568
Ostale koze (jarci, jalove koze)	456	301	608	633	506	495	532	631
Perad, ukupno	109.131	114.483	110.932	110.642	113.668	115.604	125.547	127.077
Tovljeni pilići (brojleri)	31.672	38.899	41.823	37.535	40.867	52.676	62.268	64.493
Kokoši	57.753	58.817	50.176	54.005	56.033	46.990	45.725	46.131
Pure	13.323	11.083	14.851	15.355	14.792	13.261	15.339	14.429
Guske	786	1.470	650	630	399	483	496	358
Patke	3.606	2.881	2.234	2.745	1.525	1.668	1.563	1.579
Ostala perad	1.989	1.333	1.198	371	52	526	155	87
Konji, ukupno	17.174	16.915	17.494	18.220	18.567	18.919	19.538	20.636

Izvor: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo poljoprivrede; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 41.

Obrt goveda

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj grla početkom godine	451.517	442.432	440.637	454.272	444.613	450.757	414.125	420.239
Oteljeno tijekom godine	147.179	131.423	121.002	133.000	106.306	123.261	119.443	118.361
Uvoz	96.969	94.087	114.100	115.000	130.000	130.000	141.706	138.158
Izvoz	29.311	16.981	15.100	26.000	24.200	44.000	44.466	53.433
Zaklano	206.919	194.632	183.038	190.000	182.462	182.555	183.079	169.624
Uginulo	17.003	15.692	23.329	24.000	23.500	25.647	27.490	30.820
Broj grla na kraju godine	442.432	440.637	454.272	444.613	450.757	414.125	420.239	422.881
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 42.

Obrt svinja

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj grla početkom godine	1.182.347	1.110.650	1.156.220	1.166.888	1.163.027	1.121.032	1.049.123	1.022.350
Oprašeno tijekom godine	1.267.677	1.321.533	1.237.707	1.398.000	1.439.770	1.487.796	1.482.633	1.449.116
Uvoz	370.478	433.499	508.000	438.000	431.000	485.200	484.227	497.350
Izvoz	72.804	197.009	148.100	154.000	221.700	278.900	229.958	277.137
Zaklano	1.476.971	1.362.811	1.400.113	1.458.000	1.466.887	1.567.093	1.604.709	1.496.701
Uginulo	160.077	149.642	186.826	227.000	224.178	198.912	157.966	161.930
Broj grla na kraju godine	1.110.650	1.156.220	1.166.888	1.163.027	1.121.032	1.049.123	1.022.350	1.033.048
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 43.

Broj ovaca

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ovce, ukupno	619.852	604.866	607.711	618.896	636.808	636.294	657.197	661.992
Janjad i mlade ovce do 1 godine	74.912	62.650	68.738	68.634	74.971	110.499	128.710	132.079
Janjene i prvi put pripuštene ovce, ukupno	501.399	498.039	487.902	495.671	517.643	465.906	486.897	494.537
Janjene i prvi put pripuštene ovce								
Muzne	160.460	142.792	141.364	155.920	159.989	97.577	107.357	94.828
Ostale	340.939	355.247	346.538	339.751	357.654	368.329	379.540	399.709
Ostale ovce (ovnovi, jalove ovce)	43.541	44.177	51.071	54.591	44.194	59.889	41.590	35.376
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 44.

Obrt ovaca

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj grla početkom godine	679.313	619.852	604.866	607.711	618.896	636.808	636.294	657.197
Ojanjeno tijekom godine	456.796	470.948	403.292	437.000	427.608	414.483	445.588	417.015
Uvoz	12.567	4.933	27.000	54.000	76.700	119.900	106.845	66.587
Izvoz	2.667	565	2.000	5.000	23.700	27.100	18.173	7.950
Zaklano	489.378	457.820	374.073	427.000	403.953	454.316	464.156	429.528
Uginulo	36.779	32.482	51.374	47.000	57.743	53.481	49.201	41.329
Broj grla na kraju godine	619.852	604.866	607.711	618.896	636.808	636.294	657.197	661.992

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 45.

Broj koza

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Koze, jarad i jarci, ukupno	68.948	60.697	62.057	75.530	76.771	80.064	81.540	86.258
Jarad i mlade koze do 1 godine	10.284	10.012	12.436	15.446	13.993	11.967	13.542	14.264
Koze, ukupno	54.104	47.672	43.538	53.756	57.723	63.148	62.681	65.681
Koze	već jarene	45.085	41.435	33.645	42.520	48.987	53.433	52.585
	pripuštene prvi put	9.019	6.237	9.893	11.236	8.736	9.715	10.096
Ostale koze (jarci, jalove koze)	4.560	3.013	6.083	6.328	5.055	4.949	5.317	6.313

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 46.

Obrt koza

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj grla početkom godine	71.978	68.948	60.697	62.057	75.530	76.771	80.064	81.540
Ojareno tijekom godine	64.925	51.979	48.924	64.000	60.150	54.913	56.379	62.314
Uvoz								
Izvoz	92	258	50					
Uvoz								
Izvoz	z	z	z					
Zaklano	63.256	56.184	41.333	43.000	51.799	43.073	49.144	53.335
Uginulo	4.607	3.788	6.181	7.000	7.110	8.547	5.759	4.261
Broj grla na kraju godine	68.948	60.697	62.057	75.530	76.771	80.064	81.540	86.258

Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 47.

Broj peradi

	2013.	2014	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Perad, ukupno	9.306.690	10.317.108	10.189.784	9.856.347	10.399.400	11.412.805	12.746.691	13.056.718
Tovljeni pilići (brojleri)	4.524.637	5.556.971	5.974.693	5.362.104	5.838.080	7.525.122	8.895.498	9.213.219
Kokoši	4.125.215	4.201.214	3.583.967	3.857.519	3.587.198	2.796.254	2.786.363	2.865.082
Ostale kokoši (pilenke i pijetlovi)					415.189	560.164	479.732	429.974
Pure	444.116	369.446	495.034	511.844	493.072	442.028	511.289	480.973
Guske	26.213	49.011	21.675	21.009	13.284	16.089	16.533	11.938
Patke	120.215	96.024	74.476	91.514	50.848	55.603	52.114	52.638
Ostala perad	66.294	44.442	39.939	12.357	1.729	17.545	5.162	2.894
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 48.

Obrt peradi

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Broj kljunova početkom godine	10.160.379	9.306.689	10.317.108	10.189.784	9.856.347	10.399.400	11.412.805	12.746.691
Izvaljeno tijekom godine	45.342.470	45.487.132	45.949.085	49.998.000	50.379.072	49.959.445	49.858.241	51.978.907
Uvoz	2.423.669	6.376.968	7.588.700	7.535.000	8.880.393	8.999.100	9.011.110	8.565.068
Izvoz	6.005.442	7.697.538	8.183.500	8.206.000	9.527.242	10.087.000	10.092.410	13.281.781
Zaklano	41.188.604	41.171.069	43.971.228	48.437.000	47.576.972	46.739.236	45.537.779	45.227.717
Uginulo	1.425.783	1.985.074	1.510.381	1.225.000	1.612.198	1.118.904	1.905.276	1.724.450
Broj kljunova na kraju godine	9.306.689	10.317.108	10.189.784	9.856.347	10.399.400	11.412.805	12.746.691	13.056.718
Izvor: Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 49.

Broj stoke u Republici Hrvatskoj i državama članicama Europske unije, 2020. godina

.000 grla	Goveda	Svinje	Ovce	Koze
Hrvatska	423	1.033	662	86
Udio Hrvatske u EU 27, %	0,56	0,71	1,10	0,73
Europska unija (27 zemalja) *	76.037	145.194	60.012	11.793
Europska unija (14 zemalja) *	62.683	122.353	47.050	9.830
Francuska	17.789	13.737	7.301	1.433
Njemačka	11.302	26.070	1.484	161
Irska	6.529	1.679	3.877	:
Italija	6.400	8.543	7.034	1.066
Španjolska	6.636	32.796	15.439	2.651
Nizozemska	3.691	11.541	710	557
Belgija	2.334	6.218	:	:
Austrija	1.855	2.807	394	93
Portugal	1.691	2.259	2.181	301
Danska	1.500	13.391	:	:
Švedska	1.391	1.383	370	:
Finska	835	1.104	:	:
Grčka	539	743	8.260	3.568
Luksemburg	191	82	:	:
Europska unija (12 zemalja) *	13.354	22.841	12.962	1.963
Poljska	6.279	11.727	:	:
Rumunjska	1.911	3.750	10.464	1.630
Češka	1.340	1.546	:	:
Mađarska	933	2.850	944	47
Litva	630	580	141	15
Bugarska	589	592	1.308	253
Slovenija	486	230	:	:
Slovačka	442	538	:	:
Letonija	399	307	92	12
Estonija	253	317	:	:
Cipar	78	359	:	:
Malta	14	45	13	6
* izvedeni podatak				
: podaci nisu dostupni				
Izvor: Eurostat (22.10.2021.) i Državni zavod za statistiku; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede				

Tablica 50.

Prirast stoke

.000 t	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupan prirast	321	314	318	335	345	347	380	366
Goveda	78	72	62	69	67	61	79	80
Svinje	138	131	131	137	150	159	176	157
Ovce	9	11	11	9	10	9	9	11
Koze	1	1	1	2	1	1	1	2
Perad	94	99	107	117	117	117	115	116
Izvor: DZS; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 51.

Proizvodnja mesa

		2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Goveda	Ukupno klanje, (t)	47.443	44.336	42.036	44.709	42.562	43.708	45.418	43.385
	Domaća proizvodnja mesa	45.742	38.234	34.941	40.482	36.496	42.598	42.811	44.156
Svinje	Ukupno klanje, (t)	106.460	95.657	94.012	98.018	104.505	113.491	120.847	110.392
	Domaća proizvodnja mesa	105.080	102.872	97.042	104.937	118.266	129.697	134.762	125.323
Ovce i koze	Ukupno klanje, (t)	6.482	6.072	5.565	5.523	5.364	5.814	5.867	5.510
	Domaća proizvodnja mesa	6.417	6.029	5.304	5.084	4.835	4.847	4.872	4.927
Perad	Ukupno klanje, (t)	67.045	59.214	74.927	82.536	81.071	78.165	76.609	71.798
	Domaća proizvodnja mesa	67.685	61.065	76.024	83.682	82.959	80.648	79.695	77.827
Izvor: DZS; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede									

Tablica 52.

Proizvodnja mlijeka

mio. l	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Mlijeko, ukupno	718	708	690	669	649	538	598	594
Kravlje mlijeko	696	691	674	651	630	520	582	579
Ovčje mlijeko	9	7	6	8	9	8	7	6
Kozje mlijeko	13	10	6	10	10	10	9	9
Izvor: DZS; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 53.

Proizvodnja i otkup kravljeg mlijeka u Republici Hrvatskoj

	Broj muznih krava	Ukupna proizvodnja (.000 l)	Ukupna proizvodnja (.000 kg)	Prosječna proizvodnja po kravi (kg)	Otkupljene količine mlijeka		
					Ukupno otkupljeno (.000 kg)	Po kravi kg	Tržnost (%)
2013.	168.025	696.101	716.984	4.267	503.852	2.999	70,3
2014.	159.394	690.643	711.362	4.463	522.694	3.279	73,5
2015.	151.502	674.205	694.431	4.584	513.406	3.389	73,9
2016.	146.510	651.125	670.659	4.578	489.646	3.342	73,0
2017.	139.443	629.528	648.414	4.650	476.773	3.419	73,5
2018.	135.851	519.949	535.547	3.942	453.458	3.338	84,7
2019.	130.025	581.765	599.218	4.608	435.606	3.352	72,7
2020.	109.807	579.095	596.468	5.432	434.220	3.954	72,8
Izvor: Ministarstvo poljoprivrede, DZS; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Tablica 54.

Broj isporučitelja mlijeka i udjela mlijeka EU kvalitete

	Otkupljene količine mlijeka (kg)	Broj isporučitelja	Isporučka po isporučitelju	Udio EU mlijeka (%)
2013.	503.851.844	11.018	45.730	95,0
2014.	522.694.451	10.003	52.254	96,1
2015.	513.406.175	8.746	58.702	95,9
2016.	489.645.699	7.329	66.809	96,0
2017.	476.773.218	6.389	74.624	96,3
2018.	453.458.230	5.661	80.102	96,5
2019.	435.606.090	4.983	87.418	96,9
2020.	434.220.206	4.336	100.143	96,2
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede				

Tablica 55.

Proizvodnja vune i jaja

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
Vuna, t	1.026	941	1.038	1.070	1.084	1.119	1.096	982
Jaja **, .000 kom	605.553	572.003	564.305	662.472	653.901	589.073	602.246	668.926
** Kokošja jaja								
Izvor: DZS; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 56.

Klanje stoke i peradi u klaonicama, razdoblje od 2013. do 2020. godine

	GOVEDA		SVINJE		OVCE		PERAD	
	broj grla	težina, t	broj grla	težina, t	broj grla	težina, t	broj grla	težina, t
2013.	206.919	47.443	1.102.963	79.501	59.567	697	35.376.991	57.587
2014.	194.632	44.335	976.719	68.557	70.125	835	35.732.332	59.214
2015.	183.038	42.036	1.088.640	73.098	84.998	1.000	37.969.971	63.389
2016.	190.423	44.709	1.127.056	75.085	95.240	1.109	38.206.661	63.944
2017.	182.462	42.563	1.000.463	71.275	110.802	1.289	38.448.593	64.425
2018.	182.555	43.709	1.033.337	74.835	117.933	1.365	39.190.611	66.127
2019.	183.079	45.418	1.041.977	78.469	124.921	1.436	39.679.347	66.921
2020.	169.625	43.385	1.102.917	81.351	101.580	1.166	39.956.006	68.954
Izvor: DZS; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

3. MJERE POLJOPRIVREDNE POLITIKE

Izravna plaćanja

Tablica 57.

Odobreni iznosi izravnih plaćanja u 2020. godini, po vrstama izravnih plaćanja

Skupina potpora	Podskupina potpora	Naziv potpore	Broj korisnika	Utvrđena količina	Prosječna vrijednost, kn	Konačno odobreno pravo, kn	
Izravna plaćanja	Proizvodno nevezane potpore	Osnovno plaćanje	102.356	1.082.311,68	1.201,92	1.300.848.941,77	
		Zeleno plaćanje	102.385	1.076.766,54	841,67	906.276.945,01	
		Preraspodijeljeno plaćanje	102.053	596.420,00	509,46	302.123.659,28	
		Plaćanje za mlade poljoprivrednike	9.468	89.821,96	672,38	60.014.570,93	
	Ukupno:		102.399	n/p	n/p	2.569.264.116,99	
	Proizvodno vezane potpore	Proizvodno vezana plaćanja za krave u proizvodnji mlijeka	4.167	75.783,00	2.532,94	158.331.852,08	
		Proizvodno vezana plaćanja za tov junadi	5.454	142.274,00	702,98	100.000.667,38	
		Proizvodno vezana plaćanja za krave dojilje	9.893	50.613,00	1.049,82	50.907.968,74	
		Proizvodno vezana plaćanja za ovce i koze	8.026	452.408,00	108,66	37.164.975,21	
		Proizvodno vezana plaćanja za povrće	1.841	4.718,17	3.109,50	14.539.821,64	
		Proizvodno vezana plaćanja za voće	1.970	7.901,36	2.015,32	15.774.467,99	
		Proizvodno vezana plaćanja za šećernu repu	437	10.443,44	3.623,34	37.835.019,05	
		Proizvodno vezana plaćanja za proteinske usjeve	7.895	40.179,54	1.503,74	59.753.283,21	
	Ukupno:						474.308.055,30
	Izravna plaćanja ukupno:						3.043.572.172,29
Osjetljivi sektori	Osjetljivi sektori	Maslinovo ulje	1.773	1.275.747,95	9,99	12.751.469,62	
		Duhan	472	6.822.942,28	5,24	35.734.549,82	
		Mliječne krave	6.603	79.412,00	638,84	50.726.215,12	
		Rasplodne krmače	3.055	60.683,00	335,00	20.335.334,45	
		Izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja	4.702	8.022,27	123,29	989.087,45	
	Ukupno:						120.536.654,46
UKUPNO:						3.164.108.826,75	
Izvor: APPRRR; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede							

Izvor: APPRRR; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede

Tablica 58.

Pregled broja poljoprivrednika prema potporama i godinama s grupiranjem prema kompatibilnim potporama, razdoblje od 2013. do 2020. godine

Potpora			stara ZPP		nova ZPP						
			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
			broj poljoprivrednika								
Izravna plaćanja	Osnovno plaćanje	Osnovno plaćanje *	97.273	93.893	92.388	95.116	98.571	100.476	102.834	102.356	
		Zeleno plaćanje			92.414	95.615	99.208	101.084	102.843	102.385	
		Preraspodijeljeno plaćanje			92.416	95.297	98.906	100.794	102.490	102.053	
		Plaćanje za mlade poljoprivrednike			92.405	5.199	6.717	10.645	12.432	9.468	
		UKUPNO (jedinstvenih poljoprivrednika)			97.273	93.893	92.449	95.615	99.208	101.084	102.843
	Proizvodno vezana potpora	PVP Voće	nema kompatibilnih potpora		2.246	2.599	2.661	1.932	1.921	1.970	
		PVP Povrće			2.245	2.061	2.054	1.965	1.873	1.841	
		PVP Proteinski usjevi			7.169	7.411	8.004	8.040	7.898	7.895	
		PVP Šećerna repa **	845	976	581	566	805	653	479	437	
		PVP Ovce i koze	PVP ovce i koze ***	9.875	9.809	11.064	11.530	12.239	11.780	8.055	8.026
			Dopunska premija za ovce i koze	2.484	9.471						
			Potpore za unapređenje kvalitete janječeg i jarečeg mesa		797						
			UKUPNO (jedinstvenih poljoprivrednika)	9.875	10.008	11.064	11.530	12.239	11.780	8.055	7.953
		PVP Krave dojilje ****	11.118	15.307	15.936	15.486	14.146	12.731	10.723	9.893	
		PVP Tov junadi *****	5.775	4.110	3.952	6.106	6.579	6.879	5.540	5.454	
		PVP Krave u proizvodnji mlijeka *****		5.619	6.608	6.265	6.133	5.762	4.585	4.167	
Iznimno osjetljivi sektori	Rasplodne krmače		2.139	4.761	5.009	2.519	2.664	2.926	2.951	3.030	
	Mliječne krave		17.776	14.567	10.382	9.327	8.905	7.931	7.127	6.453	
	Maslinovo ulje		917	334	657	1.000	1.253	1.340	1.791	1.776	
	Duhan		1.188	1.108	968	862	752	752	531	472	
	Izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja		366	5.945	4.019	4.074	4.408	4.451	1.357	4.702	
Posebne napomene za grupiranje kompatibilnih potpora											
* 2013. Prava na plaćanja; 2014. Korištenje prava na plaćanja; 2015. + Osnovno plaćanje, zeleno plaćanje, preraspodijeljeno plaćanja, plaćanje za mlade poljoprivrednike											
** 2013., 2014. Šećerna repa; 2015. + PVP šećerna repa											
*** 2013. Premija za ovce i koze; 2014. Korištenje premije za ovce i koze; 2015. + PVP ovce i koze											
**** 2013. Premija za krave dojilje; 2014. Korištenje premije za krave dojilje; 2015. + PVP krave dojilje											
***** 2013. Specifična plaćanja; 2014. Potpora za unapređenje kvalitete goveđeg mesa; 2015. + PVP tov junadi											
***** 2014. Potpora za unapređenje kvalitete mlijeka; 2015. + PVP krave u proizvodnji mlijeka											
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede											

Tablica 59.

Pregled utvrđenih količina prema potporama i godinama s grupiranjem prema kompatibilnim potporama, razdoblje od 2013. do 2020. godine

Potpora			stara ZPP		nova ZPP						
			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
			odobrena količina								
Izravna plaćanja	Osnovno plaćanje	Osnovno plaćanje *	816.062	887.791	1.011.330	1.037.852	1.056.409	1.066.907	1.079.826	1.082.312	
		Zeleno plaćanje			999.023	1.030.966	1.049.780	1.062.966	1.075.259	1.076.767	
		Preraspodijeljeno plaćanje			560.640	568.909	581.413	590.278	598.232	596.420	
		Plaćanje za mlade poljoprivrednike			66.920	61.818	76.187	120.121	137.996	89.822	
		UKUPNO (jedinstvenih poljoprivrednika)	816.062	887.791	2.637.913	2.699.545	2.763.790	2.840.271	2.891.312	2.845.320	
	Proizvodno vezana potpora	PVP Voće	nema kompatibilnih potpora		9.889	11.585	7.902	7.615	7.624	7.901	
		PVP Povrće			6.277	5.359	5.052	4.898	4.748	4.718	
		PVP Proteinski usjevi			33.538	34.602	35.850	36.465	39.589	40.180	
		PVP Šećerna repa **	19.410	21.749	13.656	15.016	19.211	14.040	11.385	10.443	
		PVP Ovce i koze	PVP ovce i koze ***	446.798	384.305	420.711	438.136	439.216	440.213	448.366	452.408
			Dopunska premija za ovce i koze	131.820	372.565						
			Potpora za unapređenje kvalitete janječeg i jarećeg mesa		17.936						
			UKUPNO (jedinstvenih poljoprivrednika)	578.618	774.806	420.711	438.136	439.216	440.213	448.366	452.415
		PVP Krave dojilje ****	43.270	54.114	52.325	54.424	49.540	47.930	49.262	50.613	
		PVP Tov junadi *****	94.958	95.617	94.966	112.195	115.231	129.318	133.028	142.274	
		PVP Krave u proizvodnji mlijeka *****		84.773	84.698	85.679	82.527	79.911	77.064	75.783	
Iznimno osjetljivi sektori	Rasplodne krmače		52.245	49.171	51.821	53.862	55.777	56.544	55.875	60.702	
	Mliječne krave		103.142	100.318	92.148	87.910	86.622	84.921	81.403	79.404	
	Maslinovo ulje		477.299	296.692	502.575	777.345	910.330	1.046.467	1.457.032	1.276.551	
	Duhan		9.201.260	9.063.239	5.206.055	9.185.361	7.975.787	7.120.665	7.343.277	6.822.764	
	Izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja		1.427	1.821	6.952	6.937	7.501	7.769	8.216	8.022	
Posebne napomene za grupiranje kompatibilnih potpora											
* 2013. Prava na plaćanja; 2014. Korištenje prava na plaćanja; 2015. + Osnovno plaćanje, zeleno plaćanje, preraspodijeljeno plaćanja, plaćanje za mlade poljoprivrednike											
** 2013., 2014. Šećerna repa; 2015. + PVP šećerna repa											
*** 2013. Premija za ovce i koze; 2014. Korištenje premije za ovce i koze; 2015. + PVP ovce i koze											
**** 2013. Premija za krave dojilje; 2014. Korištenje premije za krave dojilje; 2015. + PVP krave dojilje											
***** 2013. Specifična plaćanja; 2014. Potpora za unapređenje kvalitete goveđeg mesa; 2015. + PVP tov junadi											
***** 2014. Potpora za unapređenje kvalitete mlijeka; 2015. + PVP krave u proizvodnji mlijeka											
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivred											

Tablica 60.

Pregled odobrenih iznosa prema potporama i godinama s grupiranjem prema kompatibilnim potporama, razdoblje od 2013. do 2020. godine

Potpora			stara ZPP		nova ZPP						
			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
			odobreni iznos, kn								
Izravna plaćanja	Osnovno plaćanje	Osnovno plaćanje *	1.809.654.345	2.468.375.064	1.110.830.278	1.074.185.379	1.123.516.265	1.131.957.940	1.213.682.596	1.300.848.942	
		Zeleno plaćanje			786.663.499	773.449.429	775.292.988	788.820.700	846.820.844	906.276.945	
		Preraspodijeljeno plaćanje			264.718.524	257.457.785	259.014.649	263.778.576	282.336.212	302.123.659	
		Plaćanje za mlade poljoprivrednike			42.628.108	47.127.191	48.708.230	51.617.811	56.183.499	60.014.571	
		UKUPNO (jedinstvenih poljoprivrednika)			1.809.654.345	2.468.375.064	2.204.840.409	2.152.219.783	2.206.532.132	2.236.175.027	2.399.023.151
	Proizvodno vezana potpora	PVP Voće	nema kompatibilnih potpora		13.054.485	15.964.711	15.882.217	15.908.623	15.747.052	15.774.468	
		PVP Povrće			12.413.428	15.035.864	14.841.048	14.778.919	14.804.972	14.539.822	
		PVP Proteinski usjevi			52.802.057	49.735.721	50.369.796	52.284.018	56.254.343	59.753.283	
		PVP Šećerna repa **			27.076.657	30.298.608	39.611.230	39.122.588	38.220.740	37.850.277	37.732.172
		PVP Ovce i koze	PVP ovce i koze ***	23.058.402	27.137.284	30.884.003	37.976.322	37.656.659	37.889.259	36.427.222	37.164.975
			Dopunska premija za ovce i koze	1.000.514	2.836.095						
			Potpora za unapređenje kvalitete janjećeg i jarećeg mesa		2.687.416						
			UKUPNO	23.058.402	32.660.795	30.884.003	37.976.322	37.656.659	37.889.259	36.427.222	36.971.983
		PVP Krave dojilje ****	35.404	71.667.376	39.692.312	50.105.716	51.135.441	49.730.114	50.580.958	50.907.969	
		PVP Tov junadi *****	33.041.446	45.188.756	80.349.583	97.689.942	100.404.203	99.954.651	100.035.880	100.000.667	
		PVP Krave u proizvodnji mlijeka *****		39.349.684	121.740.875	152.227.117	158.970.066	158.275.640	157.813.052	158.331.852	
		UKUPNO izravna plaćanja			1.893.866.768	2.687.540.284	2.595.388.382	2.610.077.764	2.674.012.302	2.702.846.527	2.868.418.801
Iznimno osjetljivi sektori	Rasplodne krmače		27.689.850	25.903.296	29.883.705	28.451.082	18.954.352	18.068.890	17.771.842	20.335.334	
	Mliječne krave		47.061.777	47.948.438	57.634.704	54.507.229	53.929.645	57.233.783	53.705.357	50.726.215	
	Maslinovo ulje		4.772.990	2.962.986	5.023.314	7.763.293	8.845.823	8.363.562	12.992.779	12.751.469	
	Duhan		30.824.221	30.356.801	45.167.301	45.865.463	44.682.933	37.601.119	38.466.579	35.734.549	
	Izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja		25.343	941.202	973.900	955.766	836.722	858.505	977.062	989.087	
UKUPNO osjetljivi sektori			110.374.181	108.112.723	138.682.924	137.542.833	127.249.473	122.125.859	123.913.619	120.536.654	
Posebne napomene za grupiranje kompatibilnih potpora											
* 2013. Prava na plaćanja; 2014. Korištenje prava na plaćanja; 2015. + Osnovno plaćanje, zeleno plaćanje, preraspodijeljeno plaćanja, plaćanje za mlade poljoprivrednike											
** 2013., 2014. Šećerna repa; 2015. + PVP šećerna repa											
*** 2013. Premija za ovce i koze; 2014. Korištenje premije za ovce i koze; 2015. + PVP ovce i koze											
**** 2013. Premija za krave dojilje; 2014. Korištenje premije za krave dojilje; 2015. + PVP krave dojilje											
***** 2013. Specifična plaćanja; 2014. Potpora za unapređenje kvalitete goveđeg mesa; 2015. + PVP tov junadi											
***** 2014. Potpora za unapređenje kvalitete mlijeka; 2015. + PVP krave u proizvodnji mlijeka											
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede											

Tablica 61.

Pregled prosječnih iznosa po jedinici, prema potporama i godinama, s grupiranjem prema kompatibilnim potporama, razdoblje od 2013. do 2020. godine

Potpora			stara ZPP		nova ZPP						
			2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.	
			prosječno po jedinici, kn								
Izravna plaćanja	Osnovno plaćanje	Osnovno plaćanje *	2.218	2.780	1.098	1.035	1.064	1.061	1.124	1.202	
		Zeleno plaćanje			787	750	739	742	788	842	
		Preraspodijeljeno plaćanje			472	453	445	447	472	509	
		Plaćanje za mlade poljoprivrednike			637	762	639	430	407	672	
		UKUPNO (jedinstvenih poljoprivrednika)			2.218	2.780	836	797	798	787	830
	Proizvodno vezana potpora	PVP Voće	nema kompatibilnih potpora		1.320	1.378	2.010	2.089	2.065	2.015	
		PVP Povrće			1.978	2.806	2.937	3.017	3.118	3.110	
		PVP Proteinski usjevi			1.574	1.437	1.405	1.434	1.421	1.504	
		PVP Šećerna repa **			1.395	1.393	2.901	2.605	1.990	2.696	3.314
		PVP Ovce i koze	PVP ovce i koze ***	52	71	73	87	86	86	81	109
			Dopunska premija za ovce i koze	8	8						
			Potpore za unapređenje kvalitete janjećeg i jarećeg mesa		150						
			UKUPNO (jedinstvenih poljoprivrednika)	40	42	73	87	86	86	81	82
		PVP Krave dojilje ****	1	1.324	759	921	1.032	1.038	1.027	1.050	
		PVP Tov junadi *****	348	473	846	871	871	773	752	703	
		PVP Krave u proizvodnji mlijeka *****		464	1.437	1.777	1.926	1.981	2.048	2.533	
Iznimno osjetljivi sektori	Rasplodne krmače	530	527	577	528	340	320	318	335		
	Mliječne krave	456	478	625	620	623	674	609	639		
	Maslinovo ulje	10	10	10	10	10	8	9	10		
	Duhan	3	3	9	5	6	5	5	5		
	Izvorne i zaštićene vrste i kultivari poljoprivrednog bilja	18	517	140	138	112	110	121	123		
Posebne napomene za grupiranje kompatibilnih potpora											
* 2013. Prava na plaćanja; 2014. Korištenje prava na plaćanja; 2015. + Osnovno plaćanje, zeleno plaćanje, preraspodijeljeno plaćanja, plaćanje za mlade poljoprivrednike											
** 2013., 2014. Šećerna repa; 2015. + PVP šećerna repa											
*** 2013. Premija za ovce i koze; 2014. Korištenje premije za ovce i koze; 2015. + PVP ovce i koze											
**** 2013. Premija za krave dojilje; 2014. Korištenje premije za krave dojilje; 2015. + PVP krave dojilje											
***** 2013. Specifična plaćanja; 2014. Potpora za unapređenje kvalitete govedeg mesa; 2015. + PVP tov junadi											
***** 2014. Potpora za unapređenje kvalitete mlijeka; 2015. + PVP krave u proizvodnji mlijeka											
Izvor: APPRRR, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede											

Posebna potpora poljoprivredi

Tablica 62.

Izračun proračunskih subvencija (umanjenja poreznih prihoda) za potrošnju plavog dizela u poljoprivredi u razdoblju od 2013. do 2020. godine

Sektor	2013.		2014.		2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2020.	
	Isporučene količine	Porezno oslobođenje	Isporučene količine	Porezno oslobođenje	Isporučene količine	Porezno oslobođenje	Isporučene količine	Porezno oslobođenje	Isporučene količine	Porezno oslobođenje	Isporučene količine	Porezno oslobođenje	Isporučene količine	Porezno oslobođenje	Isporučene količine	Porezno oslobođenje
	l	kn	l	kn	l	kn	l	kn	l	kn	l	kn	l	kn	l	kn
Poljoprivreda	124.065.461	384.789.026	127.942.415	446.732.181	135.217.667	505.943.944	139.502.484	533.597.001	137.712.657	526.750.913	144.214.484	551.620.401	146.963.063	562.133.716	158.089.811	604.693.527
Podaci o stvarno utrošenim količinama goriva u poljoprivredi																
Izvor: FINA, APPRRR; Obrada: Ministarstvo poljoprivrede																

Mjere zemljišne poljoprivredne politike

Tablica 63.

Izvještaj o uplati i rasporedu zajedničkih prihoda proračuna, određenih ustanova i trgovačkih društava u vlasništvu Republike Hrvatske te prihoda za druge javne potrebe, za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. godine

Zajednički prihodi								
Šifra vrste	Bruto naplata	Raspoređeno	Država	Županija	Općina/Grad	Mjesto	Ostali korisnici	Neraspoređeno
Zajednički prihod državnoga, gradskih i općinskih proračuna (kn)								
2902 Naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta u građevinsko	7.352.370,11	7.352.370,11	5.146.664,42	0,00	2.205.705,69	0,00	0,00	0,00
UKUPNO	7.352.370,11	7.352.370,11	5.146.664,42	0,00	2.205.705,69	0,00	0,00	0,00
Izvor: FINA, Obrada: Ministarstvo poljoprivrede								

Tablica 64.

Prihod od različitih oblika raspolaganja državnim poljoprivrednim zemljištem ostvaren u 2020. godini

	Zakup i privremeno korištenje zemljišta te zakup ribnjaka	Dugogodišnji zakup poljoprivrednog zemljišta	Prodaja i prodaja izravnom pogodbom	Koncesija	Davanje u zakup bez javnog poziva	Dugogodišnji zakup ribnjaka
	prihod, kn					
Bjelovarsko-bilogorska	7.585.460,60	488.562,85	2.250.809,25	0,00	0,00	0,00
Brodsko-posavska	9.834.097,57	828.163,41	5.683.464,89	973.278,10	0,00	0,00
Dubrovačko-neretvanska	1.928.382,93	9.160,00	3.530,08	0,00	0,00	0,00
Grad Zagreb	845.752,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Istarska	5.361.253,23	504.791,87	2.350.550,61	0,00	0,00	0,00
Karlovačka	452.865,89	0,00	188.063,29	0,00	0,00	0,00
Koprivničko-križevačka	2.540.692,77	444.601,70	369.111,06	0,00	0,00	0,00
Krapinsko-zagorska	2.400,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ličko-senjska	3.607.526,05	137.258,08	10.614,72	0,00	0,00	0,00
Međimurska	2.325.950,88	809.333,70	586.270,12	96.279,57	0,00	0,00
Osječko-baranjska	27.844.153,11	6.558.165,84	16.227.358,86	21.439.852,81	10.275,45	0,00
Požeško-slavonska	3.890.620,50	660.506,04	1.173.158,79	1.211.066,22	0,00	0,00
Primorsko-goranska	261.046,45	17.600,00	264.691,62	0,00	0,00	0,00
Sisačko-moslavačka	5.979.370,08	235.595,49	1.587.169,39	385.192,02	16.329,29	65.004,51
Splitsko-dalmatinska	342.819,25		51.659,72	7.585,82	0,00	0,00
Šibensko-kninska	66.557,17	15.361,98	0,00	0,00	0,00	0,00
Varaždinska	959.184,25	79.671,60	290.042,70	0,00	0,00	0,00
Virovitičko-podravska	15.213.359,41	2.593.372,81	2.655.450,86	1.385.341,88	2.398,96	0,00
Vukovarsko-srijemska	13.725.705,30	9.638.180,94	13.574.746,33	4.165.184,27	0,00	0,00
Zadarska	1.088.721,03		111.392,30	445.000,00	0,00	0,00
Zagrebačka	3.470.858,46	287.861,65	3.925.007,84	944.513,86	0,00	0,00
UKUPNO	107.326.778,03	23.308.187,96	51.303.092,43	31.053.294,55	29.003,70	65.004,51
Izvor i obrada: Ministarstvo poljoprivrede						

POPIS PROPISA I DRUGIH AKATA DONESENIH U 2020. GODINI
(poljoprivreda)

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi i drugi akti
3/2019	Obavijest o podnesenom zahtjevu za zaštitu naziva »Zagorski bagremov med« zaštićena oznaka izvornosti
5/2020	Pravilnik o proizvodnji brašna i pekarskih proizvoda
7/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o visini pristojbi i naknada za službene kontrole
7/2020	Naredba o mjerama zaštite zdravlja životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2020. godini
11/2020	Pravilnik o kontrolnom sustavu ekološke poljoprivrede
14/2020	Obavijest o podnesenom zahtjevu za zaštitu naziva »Istarski med«/»Istarski med« zaštićena oznaka izvornosti
18/2020	Pravilnik o nacionalnom sustavu kvalitete poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda »Dokazana kvaliteta«
21/2020	Pravilnik o obveznom označavanju i registraciji svinja
21/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjere Ulaganja u vinarije i marketing vina iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine
21/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjere Restrukturiranje i konverzija vinograda iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine
22/2020	Pravilnik o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2020. godinu
25/2020	Pravilnik o Nacionalnoj listi priznatih kultivara vinove loze
27/2020	Obavijest o podnesenom zahtjevu za zaštitu naziva »Meso istarskoga goveda – boškarina«/»Meso istarskoga goveda – boškarina« – zaštićena oznaka izvornosti
28/2020	Pravilnik o izmjenama pravilnika o ribolovnim mogućnostima u gospodarskom ribolovu na moru okružujućom mrežom plivaricom – srdelalom
31/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjere Informiranje u državama članicama iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine
32/2020	Zakon o dopuni Zakona o održivoj uporabi pesticida
32/2020	Zakon o dopunama Zakona o sjemenu, sadnom materijalu i priznavanju sorti poljoprivrednog bilja
32/2020	Zakon o dopuni Zakona o provedbi Uredbe (EZ) br. 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja
32/2020	Zakon o dopuni Zakona o provedbi Uredbe (EZ) br. 396/2005 o maksimalnim razinama ostataka pesticida u i na hrani i hrani za životinje biljnog i životinjskog podrijetla
37/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.
39/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijuskog sadnog materijala i sadnica namijenjenih za proizvodnju voća
39/2020	Popis prirodnih mineralnih voda i prirodnih izvorskih voda priznatih u Republici Hrvatskoj

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi i drugi akti
41/2020	Pravilnik o dopuni Pravilnika o provedbi mjera Nacionalnog pčelarskog programa za razdoblje od 2020. do 2022. godine
41/2020	Obavijest o podnesenom zahtjevu za zaštitu naziva »Komiški rogač« zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
42/2020	Zakon o dopunama Zakona o poljoprivredi
45/2020	Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o sadržaju i obliku prodajnog lista i sadržaju registra prvih kupaca
45/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinu dodjele državne potpore male vrijednosti u segmentu toplovođenog uzgoja slatkovodnih riba, prerade proizvoda ribarstva i lokalnih akcijskih skupina u ribarstvu
45/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o uvjetima, kriterijima i načinu dodjele državne potpore male vrijednosti u ribarstvu
46/2020	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena uljarica i predivog bilja
47/2020	Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena krmnog bilja
47/2020	Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena žitarica
49/2020	Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o stavljanju na tržište materijala za vegetativno umnažanje loze
49/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stavljanju na tržište poljoprivrednog reprodukcijanskog materijala ukrasnog bilja
53/2020	Pravilnik o provedbi Programa potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini
53/2020	Pravilnik o dopuni Pravilnika o provedbi mjera Nacionalnog pčelarskog programa za razdoblje od 2020. do 2022. godine
55/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stavljanju na tržište sjemena povrća
56/2020	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o stavljanju na tržište sjemenskog krumpira
57/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2020. godinu
60/2020	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o sigurnosti hrane za životinje
62/2020	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o upisu sorti u sortnu listu
62/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stavljanju na tržište reprodukcijanskog sadnog materijala povrća i presadnica povrća
64/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o informiranju potrošača o nepretpakiranoj hrani
65/2020	Pravilnik o prijavi bolesti životinja
66/2020	Pravilnik o dopuni Pravilnika o sadržaju i obliku prodajnog lista i sadržaju registra prvih kupaca
67/2020	Pravilnik o izmjeni i dopunama Pravilnika o provedbi Programa potpore za proizvođače šećerne repe za razdoblje od 2019. do 2021. godine
70/2020	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o provedbi programa potpore proizvođačima radi obnove narušenog proizvodnog potencijala u sektoru govedarstva za razdoblje od 2018. do 2020. godine

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi i drugi akti
70/2020	Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje zlatne žutice vinove loze
73/2020	Pravilnik o provedbi mjere Destilacija vina u kriznim slučajevima te mjere Potpora za krizno skladištenje vina iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine
77/2020	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi Programa potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini
86/2020	Naputak o načinu provođenja mjera zaštite zdravlja životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju
87/2020	Pravilnik o proizvođačkim organizacijama i drugim oblicima udruženja primarnih poljoprivrednih proizvođača
91/2020	Pravilnik o provedbi mjera Programa potpore za sufinanciranje rada uzgojnih udruženja u području stočarstva za 2020. godinu
91/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o Upisniku poljoprivrednika
96/2020	Popis sorti brisanih iz Sortne liste Republike Hrvatske
96/2020	Popis sorti upisanih u Sortnu listu Republike Hrvatske
99/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
103/2020	Naredba o prestanku važenja Naredbe o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na području Republike Hrvatske
104/2020	Obavijest o izmjeni specifikacije proizvoda »Bračko maslinovo ulje« zaštićena oznaka izvornosti
111/2020	Odluka o određivanju demarkiranih područja u kojima se provode mjere za sprječavanje širenja i suzbijanje narančina trnovitoga štitastog moljca – <i>Aleurocanthus spiniferus</i> (Quaintance)
112/2020	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi mjere Promidžba na tržištima trećih zemalja iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina za razdoblje od 2019. do 2023. godine
127/2020	Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na području Republike Hrvatske
128/2020	Obavijest o podnesenom zahtjevu za zaštitu naziva »Dalmatinska janjetina« – zaštićena oznaka izvornosti
128/2020	Obavijest o podnesenom Zahtjevu za zaštitu naziva »Samoborska češnjovka«/»Samoborska češnofka« – zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
129/2020	Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o proizvođačkim organizacijama i drugim oblicima udruženja primarnih poljoprivrednih proizvođača
130/2020	Pravilnik o izmjenama Pravilnika o Školskoj shemi voća i povrća te mlijeka i mliječnih proizvoda
130/2020	Naredba o mjerama za sprječavanje pojave i širenja influence ptica na zaraženim i ugroženim područjima Republike Hrvatske
133/2020	Pravilnik o provedbi Programa potpore pčelarima za saniranje šteta uzrokovanih pomorom pčelinjih zajednica na području Međimurske županije
134/2020	Obavijest o izmjeni Specifikacije proizvoda »Lički škripavac« – zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
136/2020	Pravilnik o utvrđivanju sastava sirovog mlijeka

Broj izdanja Narodnih novina	Propisi i drugi akti
136/2020	Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o provedbi Programa potpore primarnim poljoprivrednim proizvođačima u sektoru biljne proizvodnje i sektoru stočarstva u 2020. godini
141/2020	Pravilnik o provedbi Nacionalne strategije za održive operativne programe proizvođačkih organizacija u sektoru voća i povrća za razdoblje od 2021. do 2023. godine
144/2020	Pravilnik o izmjeni Pravilnika o informiranju potrošača o nepretpakiranoj hrani
145/2020	Pravilnik o provedbi Programa privremene izvanredne mjere potpore za očuvanje likvidnosti proizvođača tovnih svinja u Republici Hrvatskoj
147/2020	Pravilnik o izmjenama i dopuni Pravilnika o evidenciji uporabe poljoprivrednog zemljišta

POPIS KRATICA S OBJAŠNJENJIMA

APZ	Agencija za poljoprivredno zemljište
ARKOD	ARKOD je nacionalni sustav identifikacije zemljišnih parcela, odnosno evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj
BDP	Bruto domaći proizvod Bruto domaći proizvod je makroekonomski indikator koji pokazuje vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih u zemlji tijekom dane godine, izraženo u novčanim jedinicama.
BDV	Bruto dodana vrijednost Bruto dodana vrijednost, kao povećanje vrijednosti proizvodnje, jednaka je razlici između bruto vrijednosti proizvodnje i međufazne potrošnje.
CEFTA	Central European Free Trade Agreement Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini
CLLD	Lokalni razvoj pod vodstvom zajednice Community Led Local Development
cn	Combined nomenclature Kombinirana nomenklatura
DZS	Državni zavod za statistiku
EDMU	Ekstra djevičansko maslinovo ulje
EPFRR	Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj
EPJF	Europski poljoprivredni jamstveni fond
FADN	Farm Accountancy Data Network Sustav poljoprivrednih knjigovodstvenih podataka
GMO	Genetski modificirani organizmi
ha	Hektar – mjerna jedinica za površinu
HAMAG–BICRO	Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
HBOR	Hrvatska banka za obnovu i razvitak
HBSC	Health behavoiur in School-aged Children 2013/2014 Međunarodno istraživanje o zdravstvenom ponašanju učenika
HS	Harmonized System Harmonizirani sustav: skraćeni naziv za „Međunarodnu konvenciju o Harmoniziranom sustavu nazivlja i brojčanog označavanja roba“,
IAKS	Integrirani administrativni i kontrolni sustav - sustav pomoću kojeg se odobravaju, prate i kontroliraju plaćanja poljoprivrednicima.
IPARD	Instrument for Pre-Accession Assistance IPARD je pretpristupni program Europske unije za razdoblje 2007. – 2013. godine. Sastavni je dio IPA-e (Instrument pretpristupne pomoći, eng. Instrument for Pre-Accession Assistance), čiji su osnovni ciljevi pomoć državama kandidatkinjama i državama potencijalnim kandidatkinjama u njihovom usklađivanju i provedbi pravne stečevine EU-a te priprema za korištenje budućih EU fondova.
JRDŽ	Jedinstveni registar domaćih životinja
kg	Kilogram – mjerna jedinica za masu
kn	Hrvatska kuna – hrvatska novčana valuta
KOLK	Carcasses Classification Control Sustav kontrole ocjenjivanja na liniji klanja životinja
Kom.	Komada
l	Litra – mjerna jedinica za volumen fluida

LAG	Lokalna akcijska grupa
LEADER	Liaison Entre Actions de Developpement de l'Economie Rurale
	Priprema i provedba lokalnih strategija ruralnog razvoja
MDK	Maksimalna razina ostataka pesticida
mm	Mliječna mast
OPG	Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo
PDV	Porez na dodanu vrijednost
SB	Sirove bjelančevine
SOPG	Samoopskrbno poljoprivredno gospodarstvo
UG	Uvjetno grlo
	Uvjetno grlo stoke je životinja ili skupina istovrsnih životinja težine 500 kg.
ZOI	Zaštićena oznaka izvornosti
ZOZP	Zaštićena oznaka zemljopisnog podrijetla
ZPP	Zajednička poljoprivredna politika
ZTS	Zajamčeno tradicionalni specijalitet

poljoprivreda.gov.hr

